ROZJÍMÁNÍ
O
ŘEHOLNÍM ŽIVOTĚ
PRO
BRATRY ŠKOL KŘESŤANSKÝCH.

Sepsal

Fr. FILIP,

generální superior Bratří škol křesťanských.

Díl první.

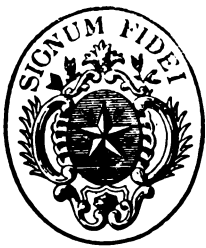

1935.

Nákladem Bratří škol křesťanských v Praze-Bubenči.

Tiskem Jaroslava Chládka v Ml. Boleslavi.

IMPRIMI POTEST.
Lembecq-lez-Hal, die 25. Aprilis 1934.
Fr. Anacletus,
Assist. Fr. S. Chr.
NIHIL OBSTAT.
Otacarus Vošahlík,
censor.
IMPRIMATUR.
Pragae, die 7. Octobris 1926.
† Antonius Podlaha,
episcopus Paphiensis, vicarius generalis.
Nr. 1251.

PŘEHLED.

I. Náš cíl.

II. Řeholní povolání a dokonalost.

III. Překážky dokonalosti: pokušení, nebezpečí světa, náruživosti, bdělost nad svými smysly a schopnostmi, užívání tvorů, vlažnost.

IV. Prostředky dokonalosti:

1. Pravidla.
2. Duchovní cvičení: modlitba, rozjímání, zpytování, duchovní čtení a hovory, podávání zprávy o svém chování, exercicie.

V. Cvičba v dokonalosti:

1. Vnitřní život: milost, sebranost mysli, přítomnost Boží, čistý úmysl, mlčení, užití času, horlivost.

2. Ctnosti (předmět druhého dílu).

Schválení prvního vydání.

Podání zprávy J. M. arcibiskupu Tourskému.

Prohlédli jsme bedlivě a s velkým zájmem jsme četli tato rozjímání o duchovním životě určená pro Bratry škol křesťanských. Jeví se nám výtečnými a velmi vhodnými k dosažení svého účelu, jímž jest udržování a posilování řeholního ducha v srdcích synů jejich svatého zakladatele.

Rozebírá se v nich právě tak důkladně vědecky, jak prakticky moudře předně život řeholní sám o sobě, pravidla i duchovní cvičení, pak základní ctnosti křesťanského života, řeholní sliby ve vlastním slova smyslu a povinnosti, jež s nimi souvisí, konečně vše, co se vztahuje na evangelickou dokonalost.

Všechno v nich má ráz ducha Božího a dovršené zkušenosti.

Co těmto rozjímáním dodává zvláštní pečeť síly a pomazání, jest, že jejich jasný a prostý sloh jest téměř stále protkán Písmem svatým, jehož výroky splývající jeden s druhým se vzájemně objasňují a vysvětlují. Velmi vhodně užívá se v nich také dokladů učitelů duchovního života a nejlepších spisovatelů. Jde se v nich až k základu věcí, a všechno směřuje k praktickému užití.

Zkrátka, tato rozjímání jsou opravdovým pokladem institutu Bratří škol křesťanských. Leč i členům ostatních řeholních společností budou prospěšna. Jest málo takových děl týkajících se řeholního života. Neznáme žádného, jež by tak zvláštním způsobem a tak dobře bylo přizpůso-

beno nynějším potřebám, jako toto. Máme též za to, že je nelze ani dosti uváděti ve známost a doporučovati všem, kdož se snaží o řeholní dokonalost, nebo těm, kteří jsou pověřeni vésti k ní jiné.

Tours, dne 26. listopadu 1872.

P. Janvier,
kanovník metropolitního kostela v Tours.

Na toto dobrozdání schvalujeme »Rozjímání o řeholním životě« a přejeme si, aby se kniha ta šířila.

Dne 27. listopadu 1872.

† Felix,
arcibiskup Tourský.

PŘEDMLUVA

k prvnímu vydání.

Rozjímání jest pro řeholníky prvním i nejdůležitějším z jejich denních cvičení. Jest jim velmi drahocenným zdrojem světla i síly, jejich duši jest tím, čím jest tělu pokrm i spánek; ono jest to jmenovitě, jež je činí schopnými konati účinně dílo horlivosti, které jest účelem jejich řeholní společnosti.

Proto také všichni učitelé řeholního života hlásají jeho znamenitost, prohlašují jeho nutnost a doporučují zároveň jeho cvičbu. Všichni opětují tím neb oním způsobem slova královského proroka: »Blaze muži, který v zákoně Páně má zálibu svou, v zákoně jeho přemýšlí ve dne v noci. Jako strom bývá, štípený u tekoucích potoků, jenž dává ovoce časem svým, jehož list neuvadá; všecko, co podniká, daří se.«[1])

Řeholníci, kteří se bedlivě věnují rozjímání, mají vpravdě svůj symbol v tomto stromu, o němž mluví žalmista: jsouť štípeni v zahradě Církve svaté, svlažováni vodami milosti, zakořeněni v dobrém, upevněni proti bouřím pokušení ďábelských i před pronásledováním světa; rozvíjejí se, činíce pokroky ve ctnosti; přinášejí v hojnosti květy i plody svatého života; jsou podporou, útěchou i slávou svého řádu.

Podobně jest tomu s řeholní společností nebo s kongregací, v níž se přikládá rozjímání veškera důležitost, které zasluhuje: jestiť skutečně stro-

---

[1]) Žalm 1, 1—4.

mem zúrodněným milostí, jíž se jí v hojnosti dostává, jest upevněna proti útokům nepřítele dobra; přináší hojné ovoce spásy; jest věřícím k vzdělání a Církvi svaté k útěše.

Rozjímání jest tedy silou a zároveň bohatstvím řeholníků i řeholní společnosti, jejímiž jsou členy; proto se mu musíme oddati netoliko k svému osobnímu prospěchu, nýbrž i ku prospěchu řeholní obce a našeho institutu.

Mezi různými předměty rozjímání musí řeholníci přiřknouti největší důležitost oněm předmětům, které se přímo týkají jejich povolání a posvěcujících prostředků, kterých jim poskytuje. To jest i předmětem tohoto díla, v němž uvažujeme: 1. o řeholním životě vůbec; 2. o pravidlech; 3. o duchovních cvičeních; 4. o duchovním boji; 5. o vnitřním životě; 6. o božských ctnostech; 7. o řeholních slibech; 8. o řeholních ctnostech; 9. o ostatních ctnostech mravních...

Podle doporučení našeho blahoslaveného Otce dovoláváme se při každé příležitosti a zvláště při ctnostech příkladů a slov Ježíše Krista a zakládáme všechna svá rozjímání hlavně na víře.

Kromě toho, co se nás jako Bratří škol křesťanských týká, nevyjadřujeme v tomto díle ničeho, leč co bylo řečeno učiteli duchovního života a spokojujeme se dáti tomu stručnou formu, abychom nepřekročili mezí, které jsme si vytkli.

Po Písmě svatém, kterého jsme často užili, hlavní prameny, z nichž jsme čerpali, jsou »Následování Krista«, nejlepší duchovní knihy, klášterní Konference, naše vlastní knihy, jako všeobecná Pravidla, »Sbírka«, »Myšlenky našeho sva-

tého zakladatele«, »nedělní a sváteční Rozjímání«, »Zvláštní zpytování svědomí«.

Máme za to, že toto dílo může s velkým užitkem sloužiti i jako duchovní čtení, neboť obsahuje jádro nauky svatých Otců o povinnostech řeholního stavu.

Snažili jsme se jen, abychom dosáhli toho účelu, abychom nabádali řeholníky, aby si vážili svého povolání a je milovali a plnili s největší věrností povinnosti, které jim ukládá.

Chtěli jsme je předem zabezpečiti před duchem světským, jehož záhubný vliv lze pozorovati i v nejlépe uspořádaných řeholních společnostech; chtěli jsme osvěžiti v duších ducha víry, abychom jej mohli postaviti proti odmlouvajícímu a skeptickému duchu, jenž jest za našich dnů tak rozšířen; chtěli jsme povzbuditi k velkomyslné cvičbě v poslušnosti, v pokoře, v lásce, v umrtvování, v horlivosti a potírati takto ducha nezávislosti a pýchy, sobectví, smyslnosti, náboženské lhostejnosti, který působí tolik zla ve společnosti, a před nímž se musíme míti velmi na pozoru.

Kéž bychom dosáhli skutečně svého účelu! Kéž napomáhá toto dílo k blahu našich milých Bratří, k upevnění i k duchovnímu pokroku našeho institutu! Kéž zjednává účinně slávu Boží a vymůže nám na jeho neskonalé dobrotě požehnání a milosti, jež jsou veškerou odplatou, které očekáváme za skromnou svou práci.

Fr. Filip.

ÚVOD.

Od delší doby jsou »Rozjímání o řeholním životě« vydaná V. C. F. Filipem rozebrána. Jsouce velmi oceňována našimi Bratry, ano i mimo institut byla stále žádána; jsme šťastni, že můžeme tomuto přání vyhověti.

Toto nové vydání liší se od obou předešlých. Hlavní změna spočívá v rozdělení rozjímání na body, nejčastěji na tři. Tento prostředek, kterého se téměř všeobecně užívá, napomáhá k ustálení a k udržení myšlenek a může rozjímání usnadniti. Poněvadž bylo dále vytýkáno, že jsou tato rozjímání poněkud dlouhá, tedy jsme je nepatrně zkrátili. Přes tyto změny zůstal základ téměř všech týž.

Některé předměty byly přemístěny, aby se shodovaly s následujícím rozdělením: náš cíl, povolání, dokonalost, překážky dokonalosti, prostředky dokonalosti, cvičba v dokonalosti. Tyto nadpisy nesmí vésti k předpokladu, že dílo toto jest didaktickým spisem asketickým; tato rozjímání jsou jako ve vydáních předešlých prostými úvahami a praktickými reflexemi o různých předmětech vztahujících se na řeholní život.

Každé rozjímání končí »Duchovní kyticí«, jest to výrok vzatý ze spisů našeho svatého zakladatele; shrnuje a potvrzuje takřka text, který byl čten.

Obsah naznačuje body rozjímání, což umožňuje, aby byl předmět lépe pochopen a aby se usnadnil výběr.

Kéž schválí náš svatý Otec toto dílo jeho naučení, která sám dával svým synům. Kéž požehná naší práci, aby co nejvíce napomáhala ke slávě Boží a ku posvěcování duší.

30. dubna 1923.

Výročí narození našeho svatého zakladatele.

ROZJÍMÁNÍ
O ŘEHOLNÍM ŽIVOTĚ.

1. CÍL ČLOVĚKA.

Krátký obsah. **I. Jsme od Boha.** Bůh nás stvořil a zachovává. Svou všemohoucností a svou dobrotivostí nám dal tělo, smysly, duši a její schopnosti; učinil nás k obrazu a podobenství svému. — Uvažujme o vznešenosti svého původu a děkujme Bohu za jeho dobrodiní.

II. Bůh nás stvořil pro sebe. Bůh nás mohl stvořiti jen ke své slávě; nadal nás rozumem, abychom ho poznávali, srdcem, abychom ho milovali, vůlí, abychom mu sloužili; těchto jeho darů a také tvorů musíme užívati jen pro něho samého.

III. Nutnost dosažení svého cíle. Jediné v Bohu nalézáme opravdový mír a opravdovou radost. Dosíci cíle, k němuž nás stvořil, jest jedinou nutnou věcí, na tom, zdali ho dosáhneme či nikoliv, závisí naše věčné štěstí nebo neštěstí. — Prosme Boha, abychom nikdy neztratili se zřetele svého určení.

ROZJÍMÁNÍ.

Já jsem počátek a konec. (Apok. 1, 8.)

I. Jsme od Boha. Byla doba, kdy jsme nebyli; když jsme nebyli, nemohli jsme si dáti života, ani ničeho učiniti, abychom si ho zasloužili; a přece život máme, pochází tedy od někoho jiného než od nás, totiž od Boha, jenž jest počátkem »nebes i nebe nebes, země i všech věcí, které na ní jsou«.[1]) On »učinil svět a všecko, co jest v něm«.[2])

---

[1]) Deut. 10, 14. [2]) Skut. ap. 17, 24.

On »stvořil člověka a učinil ho podle obrazu svého, dav mu svobodnou vůli a jazyk, i oči, i uši, i srdce k přemýšlení«.[1])

Od něho jsme obdrželi tělo, smysly, duši a její schopnosti. »V něm,« praví apoštol, »žijeme a se hýbáme i trváme.«[2])

Jestliže Bůh, bytost nekonečně dokonalá, nás určil od věčnosti k životu, pak jest to jen účinek jeho dobroty, aby dal najevo své dokonalosti a dokázal nám svou lásku.

Všemohoucnost i moudrost Boží září podivuhodným způsobem z darů, které nám uštědřil. Dal nám tělo s vyšší ústrojností než vše, co jest ve světě hmotném; dal nám duši nadanou rozumem, láskou i svobodou, duši nesmrtelnou, kterou učinil k obrazu a podobenství svému. Člověka ustanovil králem viditelného tvorstva a na stupnici bytostí »učinil ho rovna bezmála andělu«.[3])

Život, který nám dal, zachovává trvalým působením všemohoucnosti a dobroty; neboť, kdyby nás zanechal, upadli bychom v témž okamžiku v nic, z něhož jsme byli pozvednuti.

»Kterak by mohlo co zůstati,« praví kniha Moudrosti, »kdybys ty, Pane, byl nechtěl, aneb co by od tebe nebylo vyvoláno, kterak bylo by zachováno?«[4])

Jaká to čest pro člověka, že stvořitelem i otcem jeho jest Bůh tak dobrý a tak velkomyslný! Uvažovali jsme do nynějška s dostatek o vznešenosti

---

[1]) Eccli. 17, 1—5.
[2]) Skut. ap. 17, 28.
[3]) Žalm 8, 6.
[4]) Moudr. 11, 26.

svého původu? Nezneužívali jsme příliš často dobrodiní, jimiž nás Bůh obdařil?

II. Bůh nás stvořil pro sebe. Je-li Bůh počátkem všeho bytí, jest také jeho cílem. Jsa svrchovaně moudrý a nezávislý mohl si určiti za podstatný účel svých děl jen svou vlastní oslavu. Pocházejíce od něho, jsme jeho a pro něho.

Dal nám rozum, abychom ho poznávali, srdce, abychom ho milovali, činnost i svobodu, abychom mu v tomto životě sloužili a takto si zasloužili patřiti na něho a požívati ho ve věčné blaženosti. Každému člověku jest řečeno jako lidu izraelskému: »Izraeli, co jiného žádá od tebe Hospodin, Bůh tvůj, než abys bál se Hospodina, Boha svého, chodil po cestách jeho, miloval ho, sloužil Hospodinu, Bohu svému, celým srdcem svým a vší duší svou, a ostříhal přikázání Hospodinových,... aby ti dobře bylo?«[1])

Oslavovati zde na zemi Boha celým svým životem a býti pak připuštěni »viděti ho tak, jak jest«[2]) a míti účast na svrchované jeho blaženosti, toť naším určením, naším cílem.

Nežijeme pro tvory, nýbrž pro Tvůrce samého; abychom sloužili tomu, jenž jest podstatou pravdy a krásy, Králi králů, svrchovanému Pánu nebe i země, nekonečnému v bohatství, vznešenosti i velebnosti.

Jak vznešené i slavné jest toto určení, jaké však povinnosti z něho plynou nám!

Jelikož jest Bůh naším cílem, musíme k němu tíhnouti všemi schopnostmi svého bytí a míti ho

---

[1]) Deut. 10, 12 a 13. [2]) I. Jan 3, 2.

na zřeteli při všech svých skutcích. Pokud s jeho milostí můžeme, musíme jen na něho mysliti, jen po něm toužiti, jen jeho milovati a to, co k němu vede, a užívati k jeho oslavě svých očí, rukou, nohou, všech svých smyslů, svého statku, svého zdraví, svého života, všeho, co jsme a co máme.

Podle jeho úradků jsou tvorové jen k tomu, aby nám pomáhali dostati se k němu; proto si máme vážiti jen těch, kteří nás k němu vedou, býti lhostejnými k těm, kteří nás k němu nepřibližují, a stříci se těch, kteří nás od něho odvracejí. »Toť jest vrchol moudrosti,« praví Následování Krista, »světem pohrdati a tím spěti k říši nebeské, milovati Boha a jemu samému sloužiti.«[1])

III. Nutnost dosažení svého cíle. Buďme úplně přesvědčeni, že jen v Bohu můžeme nalézti opravdový mír a pravou radost. »Pane,« pravil svatý Augustin, »pro sebe jsi nás stvořil a srdce naše bude neklidné, dokud nespočine v tobě.« Spojiti se s Bohem jest vším naším štěstím, jako zase odloučiti se od něho bylo by naším největším, ano i jediným neštěstím.

Ó, jak politování hodni bychom byli, kdybychom nesměřovali k Bohu! Neplnili bychom toho jediného, k čemu jsme a žijeme. Dospěli bychom ke konci svého života a nesplnili bychom svého určení, a v onen velký den, kdy Bůh odplatí každému podle skutků jeho,[2]) zavrhl by nás před tváří svou.

Pak bychom věčně litovali a z hlubokosti propasti bychom volali: »Zbloudili jsme tedy z cesty

---

[1]) Kn. I., hl. 1, 3. [2]) Eccli. 18, 24.

pravdy... ale cesty Páně neznali jsme. Co nám prospěla pýcha, aneb co nám pomohlo bohatství s chloubou?«[1]) Ó, my pošetilí! měli jsme zálibu ve věcech marných a honili jsme se za lží«;[2]) »zanedbávali jsme ono jedno, jehož jest zapotřebí«.[3]) A nyní Bůh, jemuž jsme nechtěli sloužiti, nás trestá ve své spravedlnosti; tvorové, jichž jsme zneužívali, mstí se na nás ohněm, jenž nás sžírá. Všechno jest pro nás ztraceno, naše určení se nezdařilo; zbývá nám jen hrozný osud, který jsme si sami přivodili.

Naopak budeme šťastni, když se vynasnažíme lnouti k Bohu, jak toho od nás žádá. Když pak čestně ukončíme dráhu podobající se dráze svatých, uslyšíme, až před ním staneme, jeho slova: »Služebníku dobrý a věrný, jenž jsi poznal i plnil mou vůli, pojď. Vejdi v radost pána svého a buď navždy šťasten.«[4])

Ó Bože, stvořiteli všech věcí, jenž jsi mým počátkem i koncem, snažně tě prosím, račiž mi uděliti milost, abych stále k tobě směřoval svými myšlenkami, abych dokonav své určení na tomto světě, stal se hodným určení, které jsi mi připravil na věčnosti.

Duchovní kytice. *Tvůj jsem, Bože můj, neboť jsi mi dal všecko, co jsem a co mám; dejž, abych ti skutečně všecek náležel.*

(Večerní modlitba.)

---

[1]) Moudr. 5, 6—8.
[2]) Žalm 4, 3.
[3]) Luk. 10, 42.
[4]) Mat. 25, 21.

2. CÍL KŘESŤANŮV.

Krátký obsah. **I. Důstojnost křesťanova.** Křtem obdrželi jsme s životem milosti nejslavnější tituly; stali jsme se dítkami Božími, bratry Ježíše Krista, chrámy Ducha svatého, údy svaté Církve, dědici království nebeského; Bůh uložil do naší duše símě nejkrásnějších ctností. Děkujme mu za všechna tato dobrodiní.

II. Povinnosti křesťanovy. Jako křesťané musíme se varovati hříchu, míti v uctivosti svou duši i své tělo; chovati se jako pravé dítky Boží, milovati a následovati Ježíše Krista, bojovati proti nepřátelům spásy, sloužiti Církvi, působiti spolu s milostí a se posvěcovati. Žijme jako dokonalí křesťané, abychom Boha oslavovali, bližního vzdělávali a zabezpečili si své spasení.

III. O píli v konání křesťanských povinností. Snažme se bez ustání, a pokud jen můžeme, o uskutečnění svého cíle. Obnovujme častěji křestní slib a zachovávejme jej věrně; bojujme proti ďáblu, světu i svým náruživostem a kráčejme v šlépějích Ježíše Krista. Děkujme božskému Spasiteli za vše, co pro nás učinil, aby nás přivedl do nebe.

ROZJÍMÁNÍ.

Víme, že jsme z Boha. (I. Jan 5, 19.)

I. Důstojnost křesťanova. Uvažme o nadpřirozených darech, jež nám byly uděleny a o vznešené důstojnosti, k níž jsme byli povýšeni povoláním k životu křesťanskému.

Křtem obdrželi jsme nadpřirozený život; byli jsme vysvobozeni od hříchu a tělem i duší zasvěceni nejsvětější Trojici, v jejímžto jménu svatá i obrozující voda kanula na naše čelo; stali jsme

se adoptovanými dítkami Otce nebeského, bratry Ježíše Krista a chrámy Ducha svatého.[1])

Božský Spasitel nás vyvolil, abychom byli jeho učedníky a vojíny; dal nám potřebnou milost, abychom věřili v jeho božské učení, zachovávali jeho přikázání, vyznávali jeho nauku, následovali jeho příkladů, pracovali na spáse duší a věnovali se jeho oslavě.

Povoláním ke křesťanství učinil nás dítkami své Církve; bratry oněch reků víry, kteří po všechny doby zářili světu leskem svých ctností. Uvedl nás ve společenství se všemi věřícími na zemi, se svatými, kteří panují v nebi, s dušemi, které trpí v očistci. Poskytl nám hojnosti prostředků spasení; uložil do naší duše símě všech křesťanských ctností a uděluje nám přehojné milosti, abychom je pěstili a dali jim přinášeti jejich užitky.

Jaké to nahromadění milostí! Kolik to dobrodiní v řádu milosti přidaných k oněm, která jsme obdrželi v řádu přirozeném! Kolik to pohnutek, abychom dosvědčovali Bohu svou vděčnost věrností v jednání podle jeho záměrů!

II. Povinnosti křesťanovy. Důstojnost, která nám byla udělena a dobrodiní, která jsme obdrželi, ukládají nám plnění povinností, abychom dospěli cíle.

Jestliže nás Bůh vysvobodil od hříchu, jestliže chtěl, abychom mu byli zasvěceni, jestliže nás povýšil k důstojnosti svých dítek, pak chce, abychom měli hřích vždy v ošklivosti a varovali se ho stůj co stůj a abychom se střežili bedlivě příleži-

---

[1]) Gal. 4, 6.

tostí k němu; pak chce, abychom podle slov svatého kněze Zachariáše »jemu beze strachu sloužili ve svatosti a spravedlnosti před ním po všecky dny své«;[1]) abychom, považujíce se vždy za příslušíci jemu a nikoli sobě samým a tvorům, jemu sloužili svými smysly a schopnostmi a ho ctili a oslavovali tak, jak toho od nás žádá. »Bůh«, dí svatý apoštol, »předurčil nás ku přijetí za syny své skrze Ježíše Krista, abychom byli před očima jeho svati a neposkvrněni«.[2])

Přišed sídliti v nás chtěl Duch svatý, abychom měli své tělo i svou duši v uctivosti jako posvátný chrám a abychom si nikdy ničeho nedovolili, co by je mohlo znesvětiti.

Ježíš Kristus vyvoliv nás za své učedníky chtěl, abychom ho se vší bedlivostí poznávali a následovali, abychom s ním byli spojeni, abychom žili skrze něho i pro něho, takže můžeme říci se svatým Pavlem: »Žiji pak nikoli více já, nýbrž žije ve mně Kristus.«[3])

Zařadiv nás do svého vojska chtěl, abychom zmužile bojovali proti jeho nepřátelům, kteří jsou též nepřáteli našeho spasení, a abychom pracovali na zřízení jeho království v srdcích.

Učiniv nás údy své Církve chtěl, abychom byli její okrasou svými ctnostmi, vzděláváním svými příklady, útěchou svou poslušností k jejím pastýřům.

---

[1]) Luk. 1, 74, 75.
[2]) Efes. 1, 4, 5.
[3]) Gal. 2, 20.

Vloživ do naší duše símě křesťanských ctností chtěl, abychom působíce spolu s jeho milostí nechali vzrůstati v sobě všechny tyto ctnosti, abychom se stávali víc a více podobnějšími vůdci a vzoru předurčených.

III. O píli v plnění křesťanských povinností. Abychom dospěli nanejvýš slavného cíle, jenž jest nám vytčen, nesmíme nikdy ztráceti se zřetele svých křesťanských povinností, nýbrž snažiti se, abychom je věrně plnili.

Tyto povinnosti jsou nám připomenuty křestním slibem. Byli jsme zařazeni mezi dítky Boží a Církve, abychom se zřekli světa, ďábla i náruživostí; abychom žili podle zásad i příkladů Kristových, abychom se stali podle výroku Tertulliánova krátkým obsahem evangelia, nebo podle slov apoštolových, »abychom vyznávajíce pravdu, v lásce rostli ve všem k němu, ke Kristu, jenž jest hlavou«.[1])

»Vězme,« praví svatý Ambrož, »co jsme; a co jsme svým vyznáním, dokazujme to svými skutky, jinak bude naše jméno křesťana prázdným slovem a milost křtu stane se předmětem našeho zavržení.«

Právem se dí: »Urozenost zavazuje«. Která však urozenost dá se přirovnati k urozenosti, jejíž titul jsme obdrželi na křtu svatém? Veškero naše chování budiž tedy takové, jak toho vyžaduje důstojnost dítek Božích, bratří Ježíše Krista, údů Církve a společníků svatých.

---

[1]) Efes. 4, 15.

Tím se staneme hodnými, že se na nás splní ona modlitba božského Spasitele: »Otče, chci, aby kde jsem já, byli se mnou i ti, které jsi mi dal, by viděli slávu mou, kterou jsi mi dal.«[1])

Bože, jemuž jsme byli zasvěceni křtem svatým, dejž, abychom nikdy nezapomínali, že jsme tvými dítkami; pomoz nám, abychom se varovali všeho, co se protiví našemu křesťanskému jménu, a abychom plnili všechny povinnosti, které nám ukládá, abychom splníce podle tvého přání své určení na zemi, zasloužili si dosíci svého vznešeného určení v blaženosti nebeské.

Duchovní kytice. *Jsme jen proto na světě, abychom Boha milovali a jemu se zalíbili.*

(90. rozj. 1.)

---

[1]) Jan 17, 24.

3. SLUŽBA BOŽÍ.

Krátký obsah. **I. Nutnost sloužiti Bohu.** Musíme sloužiti Bohu, svrchovanému Pánu všech věcí, svému Otci, svému dobrodinci; on nám to přikazuje a naše nejdražší zájmy toho vyžadují. Mohli bychom se osměliti dáti přednost svým náruživostem, světu a ďáblu před ním? Rceme mu často: Jedinou touhu mám, ó můj Bože, abych po všechny dny života svého plnil vůli tvou.

II. Přednosti služby Boží. Čestným jest sloužiti Bohu, Králi králů! Jestiť to následovati andělů a kráčeti cestou svatých. Sloužiti Bohu jest výhodné: znamená to zasloužiti si stonásobných milostí a dobrodiní a zabezpečiti si nebe. Děkujme Bohu, že nás povolal do stavu, v němž mu můžeme tak snadno sloužiti.

III. Kterak máme Bohu sloužiti. Bohu musíme sloužiti věrně, činíce vše, co od nás chce; radostně a s láskou, avšak i s bázní; vytrvale, zmužile a se stále větší horlivostí. Pomněme, že brzy nadejde hodina, kdy vše, co jsme učinili pro Boha, bude odměněno.

ROZJÍMÁNÍ.

Pánu Bohu svému budeš se klaněti a jemu jedinému poctu božskou vzdávati. (Luk. 4, 8.)

I. Nutnost sloužiti Bohu. Pánu Bohu svému musíme sloužiti, poněvadž jest naším nejvyšším Pánem a jelikož jsme jen za tímto účelem obdrželi ducha, srdce i tělo.

Všichni tvorové jsou povinni jemu sloužiti. Není žádného z nich, nad nímž by neměl nekonečně většího práva než dělník nad svým dílem a než otec nad svým dítkem; není žádného z nich, jenž

by nebyl zavázán vzdávati mu poctu naprosté odvislosti; této pocty také od nás žádá, neboť pravil: »Sloužiti budeš Pánu Bohu svému.«

Celý vesmír jest poslušen jeho rozkazu, toliko člověk by neměl oslavovati Stvořitele? Bůh nařizuje člověku, aby mu sloužil a spojuje s touto službou největší výhody. Člověk však, bohužel, velmi často odpírá podrobiti se. Následování Krista klade proto Ježíši Kristu na rty slova: »Kdo mi slouží a mě poslouchá vždy a všude tak pečlivě, jako se slouží světu a světským pánům? Svět přislibuje jen chvilkové a malicherné výhody, a přece se mu slouží velice dychtivě; já přislibuji milosti svrchované a věčné, a přece jak lhostejna zůstávají lidská srdce.«[1])

Sloužiti musíme »Bohu jedinému«. Nemůžeme dvěma pánům sloužiti. Kdo se tedy odvrací od služby Boží, aby se zalíbil světu nebo ukojil své náruživosti, volí si tím službu ďáblovu a činí se jeho otrokem. Ó, té zaslepenosti, ó, té pošetilosti hříšníkův! Odpírají sloužiti Bohu, jenž jim určuje za odměnu nekonečnou blaženost, a staví se pod hanebný prapor knížete temností! My však, řeholníci, které Bůh povolal, aby mu sloužili zvláštním způsobem, rceme mu s Následováním Krista: »Vpravdě, tys hoden veškeré služby, všeliké cti a věčné chvály. Vskutku, tys můj Pán a já ubohý sluha tvůj, který jsem povinen tobě sloužiti ze všech sil a nikdy neochabovati ve tvé chvále. Tak tomu chci, tak si toho žádám; a čehokoli se mi

---

[1]) Násl. Kr. k. III. h. III., 3.

k tomu nedostává, ty sám račiž milostivě doplniti.«[1])

II. Přednosti služby Boží. Není nic čestnějšího ani výhodnějšího než sloužiti Bohu.

Nebývá ve světě ctí sloužiti panovníkům? Čím větší ctí jest pro nás sloužiti Králi králův a Pánu pánů!

Sloužiti Bohu znamená bojovati pod praporem Kristovým proti světu, ďáblu a náruživostem, pracovati na spáse svých bratří; kráčeti po stopách svatých, kteří poznali, že pravou ctí pro člověka jest sloužiti Bohu; znamená to, činiti na zemi to, co konají andělé v nebi; následovati blahoslavené Panny Marie, která pravila: »Aj, já dívka Páně.«[2])

Služba Boží jest pro nás ctí, jest pro nás také nanejvýš výhodná.

Mocní tohoto světa zneuznávají nebo zapomínají toho často, co bylo pro ně vykonáno; Bůh však nikdy. Již zde na zemi odplácí stonásobně, co jsme obětovali, a tato stonásobná odplata není ničím, přirovnáme-li ji s tím, co nám připravuje na nebi. Ó štědrý odplatiteli, za ono málo, které můžeme konati, uštědřuješ nám nesčetných dobrodiní a chceš se nám sám dáti na věky!

Rceme mu tedy s Následováním Krista: »Veliká to čest, veliká sláva tobě sloužiti a vším pro tebe pohrdati. Neboť kdo se dobrovolně podrobí nejsvětější službě tvé, dojde veliké milosti. Kdo se z lásky k tobě vzdá vší tělesné rozkoše, nalezne nejsladší útěchu Ducha svatého. Kdo pro jméno

---

[1]) Násl. Kr. k. III. h. X., 4.

[2]) Luk. 1, 38.

tvé nastoupí úzkou dráhu životní a všeliké světské starosti dá výhost, dojde veliké duchovní svobody.«

»Ó milé a líbezné služby Boží, která činí člověka opravdově svobodným a svatým! Ó svatého stavu bohumilé služebnosti, jíž se člověk stává andělům podobným! Ó toužebné a vždy žádoucí služby, kterou lze získati dobro svrchované a dosáhnouti radosti bez konce!«[1])

III. Kterak máme Bohu sloužiti. Služba Boží vyžaduje na nás: věrnosti, lásky, bázně, stálosti a zmužilosti.

Bohu musíme sloužiti s věrností plníce vše, co poznáváme jako vůli tohoto dobrého Pána, jenž si nás nadcházel dary své štědroty.

Bohu musíme sloužiti s radostnou láskou spojenou se spravedlivou bázní. Ten, jemuž sloužíme, jest náš dobrodinec, přítel, Otec nejněžnější a nejvelkomyslnější; jest pln dobroty a milosrdenství a ničeho si tak nepřeje, jako odměňovati naše slabé úsilí; služme mu tedy jako dítky naplněné největší láskou. Znajíce však svou slabost mějme bázeň, která nás chrání zla, neboť musíme klásti přísný počet z vladařství svého.

Bohu musíme též sloužiti se stálostí a se zmužilostí. Bůh se nemění, proto mu musíme vždy sloužiti, za své mladosti jakož i v nejpokročilejším věku, ve zdraví právě tak jako v nemoci; jak v strastech tak i v radostech, jak v suchopárnostech tak i v útěchách. Nepřikazuje nám ničeho, co bychom nemohli vykonati. Jeho milost, která

---

[1]) Násl. Kr. k. III. h. X., 5 a 6.

nám nikdy neschází, umožní, ano i usnadní nám to, co by bez ní přesahovalo naše síly.

Děkuji ti, ó můj Bože, za čest, kterou jsi mi prokázal, povolav mě k své službě. Uděl mi milosti, abych ti stále sloužil tak, jak toho zasluhuje tvá dobrota i láska. Chci podporovati svou zmužilost ustavičnou vzpomínkou, že odměníš jednou vše, co jsem pro tebe vykonal.

Duchovní kytice. *Ó, jak dobré jest sloužiti Bohu!*

(103. rozj. 3.)

4. ZÁLEŽITOST SPASENÍ.

Krátký obsah. **I. Spasení jest nejdůležitější záležitostí.** Jde o naše věčné blaho nebo o věčné neštěstí. Co jsou proti němu světské záležitosti? Statky, které nám Bůh uštědřil, příchod Ježíše Krista, měly za účel jen naše spasení. Všechno ostatní jest tomuto nejvyššímu cíli podřízeno. Tato záležitost jest přísně osobní, nikdo jí nemůže vykonati za nás. Buďme toho opravdově pamětlivi.

II. Spasení jest nutná záležitost. Jsme na světě jen k tomu, abychom se spasili, toť jediná nutná věc. K čemu by nám sloužilo, kdybychom získali celý vesmír, avšak ztratili svou duši. Tažme se zavržených, co myslí o spasení. Rceme si tedy často i upřímně: Chci se spasiti. Zvláště pak užívejme k tomu prostředků.

III. Spasení jest vždy možné. Abychom se spasili, třeba jen chtíti. Záležitost ta jest ovšem těžká, avšak velmi možná; s milostí Boží můžeme překonati všechny překážky. Neztrácejme času, záležitost ta jest naléhavá a zítřek nám nenáleží. Prosme Ježíše, svého Spasitele, aby napomáhal naší důvěře i zmužilosti.

ROZJÍMÁNÍ.

Jednoho jest zapotřebí. (Luk. 10, 42.)

I. Spasení jest naší nejdůležitější záležitostí. Spasiti svou duši, toť náš cíl, toť účel, o nějž musíme usilovati všemi prostředky, které jsou v naší moci; jest to naše veliká, hlavní a nejdůležitější záležitost. Co jsou proti ní záležitosti zvané velkými ve světě, jako získání statků, vědecké vynálezy, obchodní podniky? Co jest toto všechno, přirovnáme-li to ke spasení, od něhož závisí ne snad míti se více nebo méně dobře po dobu dva-

ceti, čtyřiceti nebo šedesáti let, nýbrž absolutní štěstí nebo neštěstí po celou věčnost!

Spasiti svou duši jest naší hlavní záležitostí; ostatní záležitosti nejen že k ní nemohou býti přirovnány, ale jsou jen pro ni. Proto si máme vážiti jen těch záležitostí, které nám pomáhají ji vykonati, býti lhostejni k těm, které nám jí neusnadňují, a odpírati všem, které jí překážejí.

Jest to tak důležitá záležitost, že jest příčinou všech skutků Božích během času, pohnutkou k příchodu božského Spasitele na svět a cílem, který si určil při svých pracích, při svém utrpení a při své smrti; pro ni založil Církev, ustanovil svátosti, řeholní řády a všechnu duchovní pomoc; neboť to všechno má nám býti prostředkem k spasení.

Spasení jest svrchovaně důležité; všechno nám to praví, ano i sám ďábel. Kdybychom si měli mysliti a považovati je za něco podružného, pak jen pozorujme, co všechno podniká peklo a jeho přívrženci, aby je překazili, kolik to úkladů, jaké to úsilí, jaká to vytrvalost, aby překáželi lidem spasiti se!

Leč nezapomínejme, že tato tak důležitá záležitost jest záležitostí naší, že se týká naprosto naší osoby, že jsme osobně za ni zodpovědni; ostatní lidé mohou nám býti při ní nápomocni, nemohou jí však vykonati místo nás. Bůh sám se o ni tak zajímá, že chce při ní pracovati s námi a k tomu účelu nám právě dává svou milost; tato milost by nám však neprospívala bez našeho působení s ní: Bůh, jenž nás stvořil bez nás, nespasí nás bez nás.

Jest naše spasení obvyklým předmětem našich

myšlenek, cílem našich tužeb a pohnutkou našich skutků? Jsme ochotni všechno obětovati, abychom získali nebe: klid, zdraví, dobré jméno a život; jsme ochotni říci se všemi svatými: »Ať zanikne všechno, jen když spasím svou duši!«?

II. Spasení jest nutná záležitost. Pro všechny jest jediné nutnou záležitostí, takže, kdyby jí člověk nevykonal, vyvrátil by úradky, které měl s ním Bůh, nadarmo by obdržel dobrodiní stvoření a zasloužil by si, aby se o něm řeklo jako o Jidášovi: »Lépe by mu bylo, kdyby se byl nenarodil člověk ten.«[1])

Ať jsou za života zavržencova jeho práce, zásluhy, úspěchy jakékoli, všechno jest pro něho ztraceno. Ježíš Kristus pravil: »Co prospěje člověku, byť celý svět získal, na duši však škodu trpěl?«[2]) K čemu mu mohou prospěti statky a přednosti, když je musí zanechati za hrobem?

Spasení jest nutná záležitost; i tu bychom se mohli tázati těchto nešťastných obětí, které hoří v oněch sžírajících plamenech, a mohli jim říci: »Co myslíte o spasení? Kterak budete o něm smýšleti po celou věčnost?« Odpověděli by nám výkřikem věčného zoufání: »Jak jsme byli pošetilí! zklamali jsme se, a omyl náš je na věky nenapravitelný!«

Ó Bože, nebyla by tato jediná myšlenka způsobilá obrátiti i ta nejzatvrzelejší srdce, kdyby o ní uvažovala několik okamžiků?

---

[1]) Mat. 26, 24.
[2]) Mat. 16, 26.

Ano, spasení jest naprosto nutné a běda tomu, kdo na něm nepracuje! Nekonal by té jediné věci, kterou má konati, a co ztrácí, jest jeho Bůh, jeho duše, jeho věčnost!

Říkáváme: »Chci se spasiti«, praví to však i naše skutky? Vyjadřují tato slova naši opravdovou ochotu, nebo jsou pouhým rčením, které opakujeme, aniž pronikneme jeho smysl? Kéž tomu tak již není! Neříkejme pouze: »Chci se spasiti«, ale pracujme účinně na tomto nanejvýš důležitém i nutném díle. Pracujme na něm působíce spolu se všemi milostmi Božími a svatým užíváním tak četných prostředků spasení, které jsou nám dány v našem svatém stavu.

III. Spasení jest vždy možnou záležitostí. Jest vždy možnou, neboť Bůh chce naše spasení, a jeho milosti nám nikdy nescházejí, abychom je vykonali; podle toho závisí tedy jen na naší dobré vůli. Ano, můžeme se spasiti, nic nám nemůže zabrániti kráčeti úzkou stezkou vedoucí k životu.

Nečiňme si však přeludů; naše spasení, ačkoli vždy možné, jest záležitostí nesnadnou, při níž můžeme ztroskotati, neboť ďábel, svět i naše náruživosti se spolčili, aby zamezili její dokonání; jest to záležitost, při níž můžeme ztroskotati, neboť, žel, nikdo nemůže říci s jistotou: »Vytrvám v milosti s Bohem«, a není nikoho, jenž by nemusel zakusiti téhož pocitu jako svatý Pavel, jenž se obával, aby snad kázav jiným sám nebyl zavržen.[1])

---

[1]) I. Kor. 9, 27.

Jestliže však jest ke spasení velké síly a zmužilosti třeba, bude nám k tomu udělena milost tím, jenž nás stvořil a naše spasení žádá, takže můžeme říci: »Mám pevnou důvěru, že se spasím, poněvadž se spasiti chci, jelikož mi Bůh uděluje k tomu prostředků a protože jsem úplně odhodlán činiti za tím účelem vše, čeho ode mne žádá.«

Konečně jest to záležitost naléhavá, ano, velmi naléhavá; abychom ji uskutečnili, neztrácejme času; bylo by neobezřelostí i pošetilostí odkládati ji na zítřek; jestiť to záležitost, kterou musíme vykonati již dnes a nyní, neboť okamžik, který plyne, jest snad jediným okamžikem, který jest nám dán, abychom ji dokonali; proto ho musíme využíti, abychom se v milosti upevnili, nacházíme-li se v ní, nebo abychom jí opět nabyli pokáním, jestliže jsme ji nešťastným způsobem ztratili.

Ó můj božský Spasiteli, spasení mé jest mým dílem, proto jsem naplněn bázní, neboť znám svou slabost; ono však jest i dílem tvé milosti a proto se kojím pevnou nadějí, že je dokonám. Ano, ty mi pomůžeš, můj Ježíši, a s tebou i skrze tebe spasím svou duši.

Duchovní kytice. *Ztratím-li svou duši, ztratím všecko, spasím-li ji, získám všecko.*

(Rozj. o zásadě, úkon užití.)

5. KŘESŤANSKÁ DOKONALOST.

Krátký obsah. **I. Dokonalost záleží v následování Ježíše Krista.** Ježíš Kristus jest naším dokonalým vzorem. Musíme ho následovati v jeho ctnostech, býti jako on laskavi, pokorni, tiši, poslušni. Musíme ho následovati v jeho myšlenkách, citech i skutcích. Prosme svého božského Mistra o sílu i zmužilost v následování jeho příkladů, jež nám dal.

II. Křesťan se musí snažiti o dokonalost. Všem křesťanům jest řečeno: »Buďte dokonalí, jakož i Otec váš nebeský dokonalý jest.« Jako učedníci Kristovi musíme usilovati státi se podobnými božskému Mistru. Milosti, které nám Bůh uděluje, mají za účel naše zdokonalení, neodpírejme jim. Snažme se následovati Ježíše Krista zde na zemi, abychom si zasloužili býti s ním jednou ve slávě nebeské.

III. Křesťan musí činiti stále pokroky ve ctnosti. Čas jest nám dán, abychom se posvěcovali; kéž můžeme každého dne znamenati pokrok! Náš boj i naše snaha musí býti ustavičnými. Ostatně, nekráčeti vpřed znamená couvati; kdo se nepozvedá k dobru, sestupuje bez meškání ke zlu. Buďme snaživí jako svatí; jako oni nespokojujme se jen s polovičatostí ve snaze po dokonalosti.

ROZJÍMÁNÍ.

Buďte dokonalí, jakož i Otec váš nebeský dokonalý jest. (Mat. 5, 48.)

I. Dokonalost záleží v následování Ježíše Krista. Křesťanská dokonalost záleží, pokud možno, v největší shodě s Ježíšem Kristem, naším božským Mistrem, jenž jest vzorem předurčených a jenž sám pravil: »Každý učedník bude dokonalým,

bude-li jako mistr jeho.«[1]) Ten jest tedy dokonalým křesťanem, jenž následuje života i jednání Kristova, spojuje se s Bohem myslí i srdcem, řídí své myšlenky, city a úmysly vůlí Boží řka při každé příležitosti: »Otče, ne má, nýbrž tvá vůle se staň.«

Ten jest dokonalým křesťanem, na kom se jeví ctnosti Kristovy, miluje Boha z celého srdce svého a koná lásku tak, že miluje i své nepřátele; pokoru tak, že se má za nejposlednějšího ze všech; čistotu, že si nedovoluje ani stínu zlé myšlenky; umrtvování, že touží po utrpení; poslušnost, že se zříká i své vlastní vůle; tichost i trpělivost tak, že snáší všechno z lásky k Bohu.

Abychom se snažili o dokonalost a stávali se každého dne více podobnými Ježíši Kristu, následujme ho v jeho smýšlení, posuzujíce vše, jak on to posuzoval, vážíce si toho, čeho on si vážil, pohrdajíce tím, čím on pohrdal, zavrhujíce to, co on zavrhoval. Následujme ho v jeho smýšlení, milujíce to, co on miluje, vyhledávajíce to, co on vyhledával, odmítajíce to, co on odmítal. Následujme ho v jeho skutcích, konajíce své skutky ve spojení s jeho skutky, z týchž pohnutek a s těmitéž úmysly.

Zajisté budeme vždy velmi daleci tohoto ideálu, neboť na této zemi běd a strastí jsou i ti nejspravedlivější, ať činí co činí, jen méně nedokonalými; nicméně však musíme si dokonalosti přáti, vytknouti si ji za cíl a bez přestání se o ni snažiti.

---

[1]) Luk. 6, 40.

[2]) Luk. 22, 42.

II. Křesťan se musí snažiti o dokonalost. Všichni křesťané se musí o dokonalost snažiti; všem jest řečeno: »Buďte dokonalí, jakož i Otec váš nebeský dokonalý jest«;[1]) »kdo jest spravedlivý, ospravedlniž se ještě, kdo svatý, posvěť se ještě«.[2])

Svým křestním slibem učinil každý křesťan vyznání, že jest učedníkem Kristovým; pravým učedníkem tohoto božského Spasitele jest však jen ten, kdo se snaží státi se mu podoben, kdo »prospívá moudrostí u Boha i u lidí«;[3]) kdo, prospívaje ve spravedlnosti a svatosti může říci s velkým apoštolem: »Nemyslím, že jsem uchvátil, jedno však myslím, totiž, že zapomínaje na to, co jest vzadu, a natahuje se po tom, co jest přede mnou, ženu se po cíli k odměně hořeního povolání Božího v Kristu Ježíši.«[4])

Všichni křesťané musí se starati, aby milosti Boží přinášely užitek; účelem těchto milostí však jest přivésti je k nejvznešenějšímu stupni svatosti, proto se musí, pod trestem zneužití těchto darů nebeských, bez ustání zdokonalovati.

Všichni jsou tedy povinni snažiti se o dokonalost, říditi víc a více své chování zásadami evangelickými a stále prospívati v díle svého posvěcování.

Snažme se tedy bez ustání postupovati od ctnosti ke ctnosti až k onomu stupni dokonalosti,

---

[1]) Mat. 5, 48.
[2]) Apok. 22, 11.
[3]) Luk. 2, 52.
[4]) Filip. 3, 13 a 14.

kterého Bůh od nás žádá. Jak se budeme radovati z úsilí, pro které zasloužíme přijetí do počtu vyvolených a patřiti ve slávě nebeské na Ježíše, božský ten vzor, jemuž jsme se s milostí Boží stali podobnými!

III. Křesťan musí stále prospívati ve ctnosti. Jsouce úplně proniknuti povinností, snažiti se o dokonalost a jsouce pamětlivi, s jakou rychlostí ubíhá čas našeho života, pracujme se stále vzrůstajícím zápalem o své zdokonalení. Čiňme dnes více nežli včera, více zítra nežli dnes. Přikládejme den ze dne, podle výroku svatého Jana Klimaka, oheň na oheň, horlivost na horlivost. Jako mohutnějí řeky tím více, čím více se blíží k moři, tak se stávejme dokonalejšími, čím více se blížíme k věčnosti.

Proto žádné zbabělosti ani malomyslnosti a nestálosti. Žádného okamžiku zastávky. Ostatně taková zastávka jest nemožnou. Musíme se snažiti o dokonalost nejvyšší, jinak bychom padli ze stavu dokonalosti, k němuž jsme dospěli. Tělesná žádostivost v nás ustavičně žije, a jakmile ji přestaneme krotiti, strhuje nás ke zlému. Máme proti sobě nepřátele, kteří se spikli o naši záhubu, neklásti jim ustavičně odporu znamenalo by ustupovati před nimi.

Všichni učitelé duchovního života také tvrdí, že na cestě ctnosti nelze zůstati na témž místě. Praví, že není žádné prostřední cesty mezi kráčením vpřed a couváním, mezi povznášením se a klesáním, mezi zesilováním a oslabováním.

Zůstati státi na cestě dobra znamená hleděti vzad a vzdalovati se od svého cíle. »Kde přestává

život,« praví svatý Řehoř Nyssenský, »tam začíná smrt.« Ustaneme-li kráčeti na cestě ctnosti, nastoupíme brzy cestu neřesti. Na cestě zla jsme jako nezakotvená loď na řece, přestati veslovati, aby plula kupředu, znamená nechati ji strhnouti proudem vody.

Věnujme se tedy neunavně cvičbě v dobrém. Kráčejme vpřed na popud milosti, majíce na zřeteli jen Bohu se zalíbiti a zjednávati jeho slávu. Buďme snaživí, jako byli svatí. Chovejme jako oni vřelou touhu činiti pokroky na cestě dokonalosti!

Pomněme, že brzy skončí lhůta, která jest nám dána, abychom dosáhli dokonalosti!

Pane Ježíši, jenž jsi mě povolal, abych byl tvým učedníkem, uděl mi síly a zmužilosti, abych kráčel za tebou, aby můj život stával se víc a více podoben tvému životu a abych ti takto dosvědčoval svou touhu následovati tebe v tomto životě, abych si zasloužil požívati tebe na věčnosti.

Duchovní kytice. *Ó můj Ježíši, jsem přesvědčen o oné pravdě, že chci-li míti podíl na tvé slávě v nebesích, musím se ti státi podoben na zemi.*

(Meth. rozj. p. 95.)

6. ŘEHOLNÍ POVOLÁNÍ.

Krátký obsah. **I. Vyzvání Boží.** Bůh chce, aby všichni lidé došli spasení a uděluje jim k tomu prostředků; některé duše vyvolil však k životu dokonalejšímu vyzývaje je různým způsobem k životu řeholnímu. Máme štěstí náležeti k těmto vyvolencům, buďme toho vždy hodni!

II. Dobrodiní našeho povolání. Ve své dobrotě vyznamenal nás Bůh před mnohými křesťany; odloučil nás od světa, kde bychom snad byli ztraceni. Nedosvědčuje nám tímto vyvolením, jehož jsme nikterak nezasloužili, že nás vyvolil pro nebe? Kolik milostí nám uděluje, abychom se tam dostali! Jednejme velkomyslně podle záměrů Božích s námi.

III. Svého povolání si musíme vážiti, je milovati a siliti. Za tím účelem musíme plniti jeho povinnosti, konati ctnosti, neklesati na mysli při utrpeních a těžkostech, s nimiž se potkáme. Prosme Boha často o milost zůstati věrnými svému povolání.

ROZJÍMÁNÍ.

Tebe vyvolil Hospodin, bys byl zvláštním způsobem národem jeho. (Deut. 7, 6.)

I. Vyzvání Boží. »Bůh chce, aby všickni lidé byli spaseni a přišli ku poznání pravdy.«[1]) Proto zřídil různé životní stavy křesťanské. Většina věřících jest určena zůstati ve světě a pracovati tam o své spáse přes velké obtíže, s kterými se potkávají. Mnozí na popud milosti opouštějí svět a věnují se stavu řeholnímu.

---

[1]) I. Tim. 2, 4.

Vyzvání Boží k dokonalému životu projevuje se různými způsoby. Při povoláních rozkazovacích mluví Bůh a poroučí a vyvolenec volá jako svatý Pavel na cestě do Damašku: »Pane, co chceš, abych činil?«) Taková povolání jsou řídká.

Mnohým duším uděluje Bůh zvláštní zalíbení na řeholním životě; tyto duše slyší vnitřní hlas, který je nabádá oddati se Bohu; šťastné duše, které jednají podle tohoto zalíbení.

K povoláním rozkazovacím a ze zalíbení třeba připojiti povolání důvodová a z velkodušnosti. Jsou křesťané, kteří chtějíce stůj co stůj spasiti svou duši, nebo kteří milujíce Boha láskou velkomyslnou a toužíce pracovati na spáse bližního, opustí svět a přijímají božské pozvání: »Chceš-li dokonalým býti, pojď a následuj mě.« Tato povolání důvodová a z velkodušnosti jsou četná a mohou býti ještě četnější, neboť každý křesťan, jenž chce, může se státi řeholníkem, nemá-li opravdových překážek a je-li přijat představenými kongregace, kterou si zvolil. Toto přijetí představenými jest pravým vyzváním Božím.

Tak neb onak přivedl nás Pán do tohoto svatého domu. V den svých prvních slibů uposlechli jsme vyzvání Božího. Představenými, kteří nás přijali, děl nám božský hlas: »Slyš, dítě mé, a nakloň ucha svého, opusť národ svůj a dům otce svého!« Jsouce poslušni tohoto laskavého pozvání, buďme vždy hodni milosti, která nám byla udělena.

---

[1]) Skut. ap. 9, 6.

II. Dobrodiní našeho povolání. Jak vzácná jest ona milost, které se nám dostalo, a jak velice zasluhuje, abychom si jí vážili!

Povoláním vzdálil nás Bůh od světa, v němž bychom snad pro svou slabost byli ztraceni. Dal nám najevo, že jsme zcela zvláštním způsobem předmětem jeho péče a lásky a že nás předurčil ke své slávě, poněvadž nás uvedl na nejjistější a nejsnadnější cestu, abychom pracovali na své spáse. Můžeme tedy se žalmistou Páně říci: »Pochválen buď Hospodin, že mi prokázal zázračně svou milost v hrazeném městě!«[1])

Povoláním nás vyznamenal před křesťany, kteří zůstávají ve světě a kteří nemají tolik prostředků, aby se posvěcovali; povoláním ráčil nás přijati do svého svatého domu a zařaditi nás mezi své výsadní dítky.

Kolik to pohnutek vážiti si této nevýslovné milosti, jež jest zdrojem tolikerých jiných milostí! Važme si jí, jako si jí vážili svatí, kteří ji považovali za nevýslovný dar a z nichž mnozí obětovali vše, aby podle ní jednali řkouce se svatým Augustinem: »Ať si druzí zvolí, chtějí-li, pozemské bohatství, co se mne týká, jest Pán podílem mým.«

Podle jejich příkladu musíme býti nanejvýš vděčni Bohu, že nám bez naší zásluhy uštědřil tento nevýslovný dar.

Co by z nás dnes bylo, kdyby nebyl na nás takto shlédl božský Spasitel v milosrdenství svém? Jak mnohých hříchů bychom se byli dopustili! Jak četných dobrých skutků bychom byli zanedbali vy-

---

[1]) Žalm 30, 22.

konati! Vděčnost nám přikazuje, abychom se velkomyslně namáhali, jednati podle úradků Božích s námi.

III. Svého povolání si musíme vážiti, je milovati a siliti. Tím, že své povolání víc a více upevňujeme, dokážeme, že si ho vážíme. Upevňujeme je však konáním oněch ctností, jež jsou zároveň ctnostmi našeho stavu podle slov svatého Petra: »Vynasnažte se, abyste dobrými skutky upevnili své povolání a vyvolení.«[1]) Musíme tedy pokračovati v dobru, jehož jest počátkem, kráčeti velkými kroky na cestě posvěcování se a jednati podle úmyslů božského Mistra, jenž nám dí: »Já jsem vyvolil vás a ustanovil jsem vás k tomu, abyste šli a přinášeli užitek a užitek váš, aby zůstával.«[2]) Jak bychom byli politování hodni, kdybychom svou nedbalostí nejednali podle úmyslů Božích, kdybychom nechali milost svého povolání bez užitku a s ní všechny milosti, které jí následují!

Jest pro nás povinností přilnouti k svému povolání, upřímně si je zamilovati a to i tehdy, zakoušíme-li velkých nesnází; neboť nesmíme si činiti přeludů, poskytuje-li řeholní život uspokojení, má také svá utrpení. I my se jim musíme podvoliti a nesmíme býti nad nimi udiveni ani pochybovati o trvání vyzvání Božího. Právě naopak, čím bychom měli býti překvapeni, jest, kdybychom neměli ničeho trpěti ve stavu, v němž vyznáváme, že následujeme Ježíše Krista, jenž pravil: »Kdo

---

[1]) II. Petr. 1, 10.

[2]) Jan 15, 16.

chce za mnou přijíti, zapři sebe sám a nes kříž svůj.«

Protivenství ať nám tedy nebrání milovati povolání, chlubiti se jím svatě, vzpomínati s radostí dne, kdy jsme opustili svět, kdy jsme byli oděni posvátným rouchem a kdy jsme vzali na sebe svaté závazky svých slibů.

Milujeme své povolání? Vážíme si této neocenitelné milosti, kterou nás Ježíš Kristus učinil svými nejmilejšími přáteli? Lneme upřímně k svému povolání? Konáme ctnost a upevňujeme ji dobrými skutky?

Ó můj Ježíši, jak velká jest milost, kterou jsi mi prokázal povolav mě k životu řeholnímu a jak jest mi milým, že ti mohu za to projeviti svou vděčnost! Nepřestávej ve štědrotě své ke mně a dejž, abych věrností svou jednaje podle tvých záměrů stal se hodným svého povolání a věčné blaženosti.

Duchovní kytice. *Vy, kteří jste se odloučili od světa, zřekli jste se ho tak, že již vůbec na něj nemyslíte?*

(144. rozj., 1.)

7. VZNEŠENOST ŽIVOTA ŘEHOLNÍHO.

Krátký obsah. **I. Vznešenost řeholního života vzhledem k Bohu.** Řeholní stav ustanovil Ježíš Kristus, on jej svou milostí udržuje a povolává k němu duše. V něm se nacházejí jeho nejdokonalejší a nejoddanější učedníci, aby sloužili Bohu, jeho Otci a ho oslavovali. Děkujme Bohu, že nás vyvolil k tomuto vznešenému povolání.

II. Vznešenost řeholního života vzhledem k Církvi. Ctností, vědou, pracemi, modlitbami svých členů prokázal řeholní stav Církvi nejznamenitější služby. Svatí a učitelé církevní velebili tento stav nad všechny ostatní a chválili jeho blahodárnou činnost. Pracujeme spolu na dobru, které vykonali svatí řeholníci, následujeme-li jejich příkladů.

III. Vznešenost řeholního života vzhledem k nám. Život řeholní vyžaduje opravdové rekovnosti na tom, kdo se mu věnuje a plní jeho povinnosti; zabezpečuje mu, praví svatí, zásluhu mučednickou; zušlechťuje ho vztahy, které navázal mezi ním a Bohem. Važme si svého stavu, ctěme jej a prosme Boha, abychom v něm setrvali.

ROZJÍMÁNÍ.

Podíl mi připadl v rozkošném kraji. (Žalm 15, 6.)

I. Řeholní život jest darem lásky Boží. Jak vznešený jest stav, k němuž nás Bůh povolal! Založen Bohem samým napomáhá výtečně k jeho oslavě. Ježíš Kristus ustanovil řeholní život, když řekl: »Chceš-li dokonalým býti, jdi, prodej, co máš, a dej chudým... a pojď a následuj mne«;[1])

---

[1]) Mat. 19, 21.

»kdo miluje otce neb matku více než mne, není mne hoden.«[1])

On vzbudil zakladatele řeholních kongregací, on je pozvedl svými dary a milostmi na výši jejich poslání, on chránil jejich díla, on jim dával i dáva ještě učedníky, aby je zachoval pro další věky.

Stavu řeholnímu přísluší po stavu kněžském nejvíce učiti Boha poznávati, jej milovati a jemu sloužiti, vzbuzovati Ježíši Kristu učedníky, kteří věrně následují jeho učení a jeho příkladů, a vzdělávati nadšené apoštoly pro jeho slávu a pro spásu duší.

Jest to jmenovitě ve stavu řeholním, kde dává najevo božský Spasitel divy své milosti v duších jemu zasvěcených, tu ukazuje lidem, jaké vznešené city vnuká a jaké skutky hrdinských ctností vzbuzuje.

Ó, živote řeholní, stave vpravdě od Boha založený, jak jsi hoden naší vážnosti! Vše jest na tobě šlechetné, vznešené, povýšené nad přirozenost a zjevující nebeský tvůj původ. Ó vznešený stave, jenž činíš člověka bohumilým a téměř andělům podobným! Ne, nikdy nebudeme moci velebiti s dostatek svého božského Spasitele, že nás povolal k účasti na tvých statcích!

II. Řeholní život jest slávou i oporou Církve. Řeholní řády prokázaly Církvi nejznamenitější služby; mezi jejich členy nalezla největší své světce, nejoddanější své dítky, nejneohroženější své apoštoly a obhájce. Všichni církevní učitelé a všichni učitelé duchovního života proto s radostí

---

[1]) Mat. 10, 37.

velebili řeholní stav nad všechny ostatní způsoby životní. Svatý Jeronym nazývá jej »nejnádhernější květinou v zahradě Církve«; svatý Chrysostom »pozemským rájem a příbytkem svatých«; svatý Cyprian spatřuje v dobrých řeholnících živé obrazy Boží a obrazy svatosti Kristovy, nejvýtečnější část stáda božského Pastýře; svatý Řehoř Nazianský »sloupy víry, drahokamy chrámu Božího, jehož základem a úhelným kamenem jest Ježíš Kristus«.

Všichni ostatní Otcové vzdávali taktéž chválu řeholnímu životu; považovali jej za velmi vznešený, výtečný, božský; spatřovali v něm školu svatosti, důstojnou cestu otevřenou velkomyslným duším, které hodlají přilnouti k Bohu a jemu se úplně odevzdati.

Kdo by mohl vypsati blahodárnou činnost, kterou rozvíjeli ve společnosti lidské svými příklady, modlitbami a pracemi tak mnozí řeholníci, kteří žili v postupu času a v různých řádech? Jaký to seznam, jenž obsahuje jména těch, kteří se na poušti i v klášteřích posvěcovali a vzdělávali věřící svými výtečnými ctnostmi! Jaký to obraz toho, co vykonali a obětí, které přinesli, aby jej dovršili!

Svatý Augustin měl tedy pravdu, když pravil, že řeholní život nelze dosti a náležitě vychvalovati.

Jsme nástupci svatých, mějme zmužilost kráčeti v jejich šlépějích.

III. Řeholní život povznáší křesťana k vysoké svatosti. Ctnostmi, kterých řeholní život vyžaduje, tvoří opravdovou rekovnost; neboť předpokládá, že ti, kteří se mu věnují, jsou odhodláni k napro-

stému sebezapření a k nejúplnější oddanosti z čistého i šlechetného úmyslu lásky k Bohu a k bližnímu. Svatý Bernard s mnohými jinými svatými považuje stav řeholní za stav, chovající v sobě vznešenost mučedníků a ty, kteří v něm plní přesně povinnosti, za osoby oslavující Boha právě tak, jako kdyby vycedili svou krev za víru.

Řeholní život jest nad míru čestný, neboť navazuje nejdůvěrnější styky mezi Bohem a člověkem. Počítá-li se na světě za čest býti přítelem a miláčkem nějakého mocnáře, co třeba mysliti o řeholníku, kterého Bůh sám vyvolil za svého přítele a nejmilejší dítko? Kterak si dostatečně vážiti stavu, v němž člověk zasvěcuje službě Krále králů svého ducha, své srdce, své smysly a celou svou bytost; jímž přebývá v jeho svatém domě, nosí jeho kroj, nazývá ho svým otcem, přítelem a bratrem?

Proč se tedy diviti, že svatí jako svatý Alfons z Liguori soudili, že jest mnohem lepší býti k němu povolán než vládnouti největší říši na světě? Nebylo lze viděti osoby vysoce postavené, ano i panovníky, kteří svlekli šat nachový a přioděli se rouchem řeholním? Jak mnozí jiní jsou, kteří před svou smrtí pravili jako papež Honorius II.: »Kéž bych, místo abych nosil korunu a tiaru, byl chudým sloužícím bratrem!«

Chovejme tedy ke svému stavu hlubokou úctu a dokazujme to skutky.

Jestliže si vážíme jeho vznešenosti, budeme rádi o něm mluviti s chválou; budeme se míti za šťastny, že jsme se mu věnovali, a budeme každého dne děkovati Bohu za neocenitelné dobrodiní po-

volání. Zvláště však jej uctíme životem podle předpisů pravidel, životem svatým a bezúhonným, jak toho od nás očekávají Bůh, Církev, náš svatý zakladatel a naši Bratří.

Budiž veleben, ó Pane, jenž jsi mě povolal k životu řeholnímu, aniž jsem si této milosti něčím zasloužil. »Podíl mi připadl v rozkošném kraji!«[1]) Jaké to štěstí, moci přebývati v domě tvém, ó božský Mistře, jediný den zde vyváží tisíce dnů všude jinde.[2]) Mně oltáře tvé, můj Bože, tobě pak duch můj, srdce mé i život můj na věky!

Duchovní kytice. *Nelze pochopiti, jak velice miluje Ježíš Kristus ty, kteří všechno pro něho opustí!*

(167. rozj., 2.)

---

[1]) Žalm 15, 6.

[2]) Žalm 83, 5 a 10.

8. PŘEDNOSTI ŘEHOLNÍHO ŽIVOTA.

Krátký obsah. **I. Řeholní život odstraňuje překážky spasení.** Řeholní život odlučuje nás od světa i jeho nebezpečí. Zabezpečuje nás před ďáblem i náruživostmi; zbavuje nás tisícerých starostí i znepokojování, jež by byly překážkou našeho posvěcování. Zamilujme si své svaté povolání a děkujme Bohu, že nás k němu povolal.

II. Řeholní život poskytuje všech prostředků spasení. Zabezpečuje řeholníku značnou dobu, aby se mohl zabývati zájmy své duše; četná zbožná cvičení usnadňují mu dílo zdokonalení; všechno ve svatém domě, v němž přebývá, nabádá ho ke ctnosti. Važme si duchovních statků, které nám Bůh dává k užívání, a využitkujme jich.

III. Řeholní život jest zdrojem pokoje i zásluh. Pokoj a radost jsou podílem věrného řeholníka. Svatostí svého života i svou horlivostí dosahuje četných zásluh, které mu zabezpečují krásnou odplatu; má účast na modlitbách svých bratří a může spoléhati na cennou pomoc po své smrti. Připomínejme si často a zvláště v okamžicích utrpení přednosti svého svatého povolání.

ROZJÍMÁNÍ.

Kdo se přidržuje Pána, jest s ním jedním duchem.
(I. Kor. 6, 17.)

I. Řeholní život odstraňuje překážky spasení. Byvše poslušni svého povolání zřekli jsme se všeho, abychom mohli následovati Ježíše; za to a podle svého přislíbení[1]) dává nám již v tomto životě stonásobně vše, co jsme opustili, abychom ho následovali.

---

[1]) Mat. 19, 29.

Velkou záležitostí pro člověka jest spasení a jen to jest prospěšno, co mu pomáhá dosíci ho; co si mysliti tedy o našem stavu, jenž vzdaluje od nás největší překážky spasení a který nám poskytuje naopak nejčetnějších a nejmocnějších prostředků, abychom je vykonali?

Jen za tou příčinou jsme řeholníky a odloučili jsme se od světa; nemáme před očima pohled na jeho okázalost ani na jeho marnosti, nemáme podílu na jeho duchu, nejsme drážděni ke zlému a takřka strženi jeho pohoršením, jež se staví na odiv téměř všude.

Řehole jest naší pevností, které nepřátelé našeho spasení nemohou ztéci, jestliže jim neotevřeme bran. Ona jest domem Hospodinovým,[1]) v němž jsme hájeni samým Bohem. Ovšem i v našem ústraní trvají ještě zlé náklonnosti naší přirozenosti a nejsme tu ukryti před útoky ďábelskými; avšak příležitosti, které je podporují, jsou řídké a nalézáme zde nutnou pomoc, abychom zvítězili nad těmi i oněmi.

V životě řeholním nemáme také starostí o hmotné záležitosti, které zabývají takovou měrou lidi světské, takže velmi často zapomínají na myšlenku svého spasení.

Máme, čeho potřebujeme a čeho nemáme jest onen nadbytek, jenž slouží, aby podporoval smyslnost i marnivost; nestrachujme se o budoucnost, nemusíme vyhledávati lepšího postavení, netřeba odstraňovati závistníků nebo soutěžníků, ani získávati si statků časných a obhajovati svých práv;

---

[1]) Žalm 26, 8.

nalézáme obětovné přátele i bratry, rodinu, která nám v potřebách i v chorobách poskytuje nejlaskavější péče.

Požívajíce těchto předností, kterak bychom neměli zvolati s královským prorokem: »Vždycky děkovati budu tobě, Pane, Bože můj, »jenž mne držíš za pravici«[1]) a uvedl jsi mě do tohoto útulku, »který v dobrotě své«[2]) jsi mi připravil.«

II. Řeholní život poskytuje všech prostředků spasení. V životě řeholním máme čas, abychom se výlučně zabývali zájmy své duše. Několikráte za den volá nás Ježíš Kristus k sobě, abychom s ním pojednávali o velké záležitosti svého spasení. A který prostředek k dokonalosti bychom si mohli přáti, jenž by nebyl k našemu použití? Nemáme tu: přijímání svatých svátostí, modlitby, rozjímání, zpytování svědomí, duchovního vedení, upozorňování na chyby, duchovních přednášek, duchovního čtení, exercicií, dobrých příkladů? Není tu vše, co nás může nabádati ke ctnosti a co nám usnadňuje její konání? I náš šat i naše jméno a vše nám připomíná povinnost, posvěcovati se.

Ano i dům, který obýváme, povzbuzuje nás ustavičně k nadpřirozeným myšlenkám, všude máme před očima předměty, které nás pobádají ke zbožnosti; všude jest kříž a obrazy naší matky, Panny Marie; máme tu oratoř, kde duše, jsouc více sebrána, může se snadno zabývati věcmi nebeskými. Toť vpravdě dům Boží, kde můžeme žíti ve stálém spojení s Bohem; zde v této samotě, do níž nás

---

[1]) Žalm 72, 24.

[2]) Žalm 67, 11.

uvedl, mluví k našemu srdci,[1]) a připravil nám vše, co může usnadniti naše posvěcení.

Proto praví také svatý Bernard vším právem: »Člověk ve svaté řeholi žije čistěji, klesá řídčeji, povstává hbitěji, kráčí opatrněji, dostává milost častěji, odpočívá jistěji, umírá odevzdaněji, bývá očištěn rychleji, bývá odměněn bohatěji.

Ano, božský Pastýř přivedl nás vpravdě na pastvu výbornou, kde netrpíme nedostatku.[2]) Využijme všech těchto duchovních statků. Velkomyslným působením spolu s tak přehojnými milostmi pracujme vytrvale na díle svého zdokonalení.

III. Řeholní život jest zdrojem pokoje i zásluh. Řeholník, jenž plní věrně své povinnosti, zakouší pravdu oněch slov Kristových: »Jho mé jest sladké a břímě mé jest lehké«[3]) a slov svatého krále Davida: »Sione, národové zpívají a jásají: »Domov všech jest v tobě.«[4])

Kdo zakouší více nežli on klidu srdce, s nímž nemůže býti přirovnána žádná útěcha pozemská? Kdo odpočívá více nežli on v naději statků věčných? Kdo má více jistoty, že dojde spasení?

Svým zbožným a řeholním životem hlásá ustavičně ctnost a činí zadost spravedlnosti Boží za své poklesky. Den ze dne rozmnožuje své zásluhy pro nebe. Jestliže přislíbil Pán, že ten, kdo podá píti číši vody studené z lásky k němu, neztratí své

---

[1]) Oseáš 2, 14.
[2]) Žalm 22, 1.
[3]) Mat. 11, 30.
[4]) Žalm 86, 7.

odplaty,[1]) co teprve uschová těm, kteří se mu sami odevzdají i se vším, co mají? Jakou slávu udělí těm, kteří, jako my, zasvětili svůj život, aby učili jej poznávati, jej milovati a jemu sloužiti?

Jestliže však přes svatý život duše dobrého řeholníka přece po odchodu s tohoto světa bude musiti snášeti utrpení očistcová, bude to přece jen na krátkou dobu, neboť jeho duchovní rodina na něho nezapomene; četné modlitby spolubratří pozvednou se k Bohu, aby vyprosily, by se mu brzy otevřely brány nebeské.

Připomínejme si často zvláště pak ve chvílích útrap přednosti svého povolání; oceňujme je vždy s hlediska víry a děkujme Bohu za podíl, který nám připadl.

Ó božský Spasiteli, jenž jsi mě v milosrdenství svém povolal k životu, v němž nalézám tak četné i drahocenné přednosti, uděl mi milosti, abych jich využitkoval, jak toho ode mne žádáš, abych dokonal dílo svého posvěcení a stal se hodným tvé věčné odplaty.

Duchovní kytice. *Den, kdy jste se zasvětili Bohu, musite považovati za den, kdy začalo vaše štěstí na zemi, aby bylo jednou dovršeno v nebi.*

(191. rozj., 1.)

---

[1]) Mat. 10, 42.

9. NAŠE ŘEHOLNÍ POVINNOSTI.

Krátký obsah. **I. Povinnosti k Bohu, k Ježíši Kristu a k Církvi.** Řeholník se musí snažiti, jednati podle záměrů, které Bůh s ním má; snažiti se následovati Ježíše Krista: bojovati proti nepřátelům spasení, podrobiti se Církvi a býti jí oddán. Jednejme podle milostí, které nám Bůh uděluje, a povinnosti našeho stavu budou nám snadnými.

II. Povinnosti k institutu a ke spolubratřím. Institut musíme milovati, k němu přilnouti, míti jeho ducha, ctíti jej svatým životem, míti s horlivostí účast na jeho díle, napomáhati k udržování řeholní kázně v něm, býti sjednoceni se svými Bratry a býti poslušni svých představených. Plníme tyto povinnosti tak, jak je musí plniti opravdové dítky rodiny?

III. Povinnosti k sobě samým. Řeholník musí míti ustavičně na zřeteli záležitost svého spasení a svého zdokonalování, zachovávati svá pravidla, konati dobře svá cvičení, konati ctnosti svého stavu, náležeti zcela Bohu, jednati jen pro Boha, býti odloučen od světa tělem, duchem i srdcem. Nestarejme se tak o to, abychom věděli, co máme činiti, jako spíše o to, abychom činili dobře to, co víme.

ROZJÍMÁNÍ.

Žijte hodně toho povolání, kterým jste povoláni.
(Efes. 4, 1.)

I. Povinnosti k Bohu, k Ježíši Kristu a k Církvi. Bůh nám byl neobyčejně přízniv povolav nás k životu řeholnímu; uděluje nám v hojnosti své milosti a poskytuje nám četných i mocných prostředků spasení, proto může vším právem od nás požado-

vati vysokého stupně dokonalosti; tohoto stupně dosáhneme, budeme-li věrně plniti všechny povinnosti svého povolání.

Řeholník se zavázal následovati podrobněji Ježíše Krista tím, že zachovává nejen přikázání, nýbrž i evangelické rady; proto musí bedlivě zkoumati tento božský vzor, aby jej přesně poznával a snažil se jej napodobovati. Musí býti mužem rozjímání, neboť jmenovitě při rozjímání dává se Ježíš Kristus poznati; musí často porovnávati své skutky, svá slova, své myšlenky se skutky, slovy a myšlenkami božského Mistra, aby poznal, zdali se jim podobají; musí prohloubiti jeho svaté učení, aby mohl nabýti náležitě jeho ducha. Musí v šlépějích božského Spasitele konati nejrekovnější ctnosti a jako dobrý vojín Kristův bojovati srdnatě proti náruživostem, světu a ďáblu, nepřátelům to nejvyššího Krále. Toť jest, co musí řeholník konati při každé příležitosti a nikdy neochabovati.

Řeholník jest pomocníkem Církve, proto jí musí býti dokonale poddán, dělati jí čest svatým životem, modliti se za ni a za ty, kteří ji řídí, milovati ji jako matku, vzdělávati věřící svou zbožností, skromností i láskou a pracovati horlivě na spáse duší.

Dosvědčujme svým chováním, že náležíme zcela Bohu, Ježíši Kristu a jeho Církvi. Jednejme přesně i věrně podle milostí, jež jsou nám uděleny a s nimiž nám bude možno, ano i snadno plniti horlivě všechny povinnosti.

II. Povinnosti řeholníkovy k řeholní společnosti a ke spolubratřím. Řeholník jest členem svaté spo-

lečnosti a proto jest jeho povinností míti k ní úctu i lásku, snažiti se nabýti jejího ducha a víc a více jej rozvíjeti; získávati jí chováním podle pravidel a pobožností nebeské požehnání; obětovati se pro její slávu; udržovati v ní čest i svatost, mluviti o ní jen s nejsrdečnější uctivostí, bdíti, aby se v ní ničeho nezavedlo, co by ji mohlo zneuctíti; jeho povinností jest pomáhati svou prací a svými modlitbami na dobrých dílech, která koná, a plniti věrně závazky, které vzal na sebe, když do ní vstoupil. Jest také jeho povinností napomáhati, pokud mu možno, k zachování dědictví řeholní kázně a ctnosti, jež jest silou i zdarem kongregace, aby je mohl předati těm, kteří přijdou po něm.

Řeholník musí ctíti a milovati své spolubratry, býti ochoten prokazovati jim služby, snášeti jejich chyby, dokazovati slovy i skutky, že v nich spatřuje bratry; musí též považovati ty, kteří ho řídí, za otce a prokazovati jim tudíž úctu i poslušnost, jak to Bůh přikazuje.

Tažme se před Pánem svým, zdali plníme tyto povinnosti, jak toho od nás žádá, a zdali se chováme ve všem jako pravé dítky své řeholní rodiny.

III. Povinnosti k sobě samým. Řeholník musí míti bez ustání na zřeteli záležitost svého spasení a snažiti se dosáhnouti dokonalosti svého stavu; proto se vynasnaží všemi prostředky, jimiž vládne, aby denně vzrůstal v ctnosti a užíval za tím účelem všeho, co mu může při tom pomáhati; zachovávati věrně svá pravidla, míti hojný užitek ze svátostí, z modlitby, z rozjímání, ze všech cvičení řeholní obce; musí jednati obvykle z pohnutek nadpřiro-

zených a posvěcovati dobrým úmyslem i ty nejnepatrnější své skutky; musí žíti v sebranosti mysli, v mlčelivosti a skromnosti. My řeholníci musíme náležeti úplně Bohu, jemuž jsme zasvěceni, a proto zříci se sebelásky a nenáležeti již sobě samým ani vzpomínati daru, který jsme přinesli; míti v úctě své srdce, svou mysl i své tělo jako věci posvátné, které mohou sloužiti jen službě Boží; jemu musíme vzdávati poctu celou svou bytostí, svými smysly, svou pamětí, rozumem, vůlí, svými schopnostmi i svým časem, jedním slovem, vším, čím můžeme vládnouti.

Nezapomínejme též, že řeholník jest veřejným kajícníkem činícím zadost za své jakož i za hříchy ostatních lidí; proto musí žíti v kajícnosti i v pokoře, musí si ukládati nedostatek, modliti se a trpěti s úmyslem činiti zadost spravedlnosti Boží.

Konečně, poněvadž jsme opustili svět, musíme býti od něho skutečně odloučeni a to netoliko tělem tak dalece, jak nám to předpisují pravidla, nýbrž i duchem a srdcem. Nesmíme míti nic světáckého, nevážiti si ničeho, čeho si váží světáci, postaviti mezi sebou a světem dveře své řeholní obce a zvláště pak bdělosti nad svými smysly.

To jsou tedy povinnosti řeholníkovy; ony vyplývají přímo z povahy našeho stavu; všechny nám přicházejí na mysl, jakmile uvážíme, čím jsme; pamatujme však, že by nestačilo je pouze znáti, kdybychom jich také neplnili se stálou věrností. Plnění jich jest zde věcí nejdůležitější. Také podle rady našeho svatého Otce »nestarejme se tolik o to, věděti, co jest nám činiti jako spíše o to, činiti

dobře to, co víme; tím si zasloužíme naučiti se i tomu, čeho ještě nevíme.«[1])

Pane, jak jsem ještě dalek toho, abych učinil vše, čeho ode mne žádáš! Jakou nedbalost si musím vytýkati v plnění povinností svého stavu! Slituj se nade mnou, ó můj Spasiteli, a uděl mi odpuštění za minulost; dejž, abych s pomocí tvou byl věrnější v budoucnosti a stal se takto hodným určení, které mi připravuješ ve slávě nebeské.

Duchovní kytice. *Vaše posvěcování... jest prvním cílem, který jste si měli vytknouti, když jste vstupovali do řeholní společnosti.*

(77. rozj., 1.)

---

[1]) Sbírka: Úvahy pro dobu exercicií.

10. CÍL ŘEHOLNÍKŮV.

Krátký obsah. **I. Výhody a přednosti našeho povolání.** Toto povolání nás vyzývá, abychom následovali Ježíše Krista na cestě dokonalosti; víže nás dvojnásobně s Bohem, jenž nás zahrnuje svými milostmi; činí nás pomocníky Církve a členy řeholní společnosti, kde nalézáme všechny prostředky k svému posvěcení. Ó, jak výtečný jest podíl, který nám připadl! Děkujme za něj každodenně Bohu.

II. Povinnosti, které nám povolání ukládá. Musíme se snažiti o dokonalost, žíti odloučeni od světa, zachovávati věrně svá pravidla i své sliby, věnovati se svým žákům, býti sjednoceni se svými Bratry. Ctěme Církev i svou řeholní společnost, kráčejíce v šlépějích svatých řeholníků, kteří nás předešli.

III. Neztrácejme nikdy se zřetele cíle svého povolání. Rceme často: Proč jsem opustil svět? Nedejme sé odvrátiti od svého cíle náruživostmi, světem ani ďáblem; ale snažme se bez ustání, abychom ho dosáhli, a važme si věcí jen potud, pokud nám pomáhají dospěti k němu. Tím si zasloužíme koruny, kterou přichystal Ježíš Kristus těm, kteří bojovali pro něho a zůstali mu věrni.

ROZJÍMÁNÍ.

Žijte hodně toho povolání, kterým jste povoláni.
(Efes. 4, 1.)

I. Řeholník musí náležeti úplně Bohu. Uvažme, čím jsme svým povoláním k životu řeholnímu.

Jsme řeholníci, to znamená, že Ježíš Kristus, jsa nám více nakloněn než věřícím, kteří zůstali ve světě, povolal nás k životu svatému řka nám jako jinochu, o němž mluví evangelium: »Chceš-li do-

konalým býti, jdi, prodej, co máš, a dej chudým a budeš míti poklad v nebi; a pojď a následuj mne.«[1]) Dobrotivý Mistr dal nám sílu i zmužilost, abychom uposlechli jeho pozvání; odloučil nás takto od světa, kde hrozilo naší duši tolikeré nebezpečí a uvedl nás do útulku řeholního, kde nám uděluje četných milostí, kde nám poskytuje nejčetnějších i nejúčinnějších prostředků. Jsme řeholníci, to znamená, dvojnásobně připoutáni k Bohu, náležejíce mu netoliko z té příčiny jako ostatní křesťané, nýbrž také obětí, kterou jsme mu přinesli vším, co jsme a co máme. Jsme řeholníci, to jest, pomocníci Církve povoláni věnovati se, »pokud nám možno a Bůh od nás žádá«, velkému dílu spásy duší, a býti jí prospěšni jako byli svatí, kteří jsou její slávou i útěchou.

Jsme řeholníci, to znamená, členové jedné z oněch svatých společností, které Bůh založil, aby byly stále činným ohniskem horlivosti a lásky k bližnímu, aby byly školami náboženství a zbožnosti, aby vzdělávaly národy ustavičnými příklady opravdové ctnosti.

Jsme řeholníci, to znamená, že jsme přijali pravidla sepsaná světcem a schválená Církví, a jež nás bezpečně povedou k dokonalosti a ke spasení, jestliže je budeme věrně zachovávati.

Ejhle, čím jsme milostí svého povolání! Kolik to pohnutek, bychom zvolali se žalmistou Páně: »Podíl mi připadl v rozkošném kraji.«[2]) Kéž se na nás uskuteční slova velkého apoštola: »Proto také

---

[1]) Mat. 19, 21.
[2]) Žalm 15, 6.

se modlíme vždycky za vás, aby Bůh vás učinil hodny povolání svého a mocně naplnil veškerou zálibu v dobrém smýšlení i všeliký skutek víry.«[1])

II. Řeholník musí býti horlivým apoštolem. Nejsme řeholníky jen proto, abychom nosili řeholní šat, měli řeholní jméno a konali zevně řeholní cvičení, ale musíme vésti též život, shodující se svatostí našeho povolání; konati dobré příslušící našemu stavu a to z čistého úmyslu víry a se vší obětovností; aby se na nás splnila slova Ježíše Krista: »Já jsem vyvolil vás,... abyste přinášeli užitek, a užitek váš aby zůstával.«[2])

My řeholníci jsme určeni k neobyčejné dokonalosti, o niž se musíme ustavičně snažiti všemi prostředky, kterých můžeme užívati. Bůh chce, abychom opravdově následovali Ježíše Krista, aby náš život byl jako jeho život, životem modlitby, práce, sebezapírání, chudoby a oběti. Chce, abychom zachovávali netoliko přikázání, nýbrž i evangelické rady; abychom se odloučili od světa tělem, duchem i srdcem, takže můžeme říci s apoštolem: »Svět ukřižován jest mně a já světu«;[3]) takže si vážíme jen statků nadpřirozených a vyhledáváme jich řkouce podle příkladu Davidova: »A nyní od koho čekat co? Od tebe Pane! Vždyť je základ naděje mé v tobě.«[4])

Bůh chce, abychom podle učiněných přislíbení zachovávali věrně chudobu, čistotu i poslušnost a

---

[1]) II. Thes. 1, 11.
[2]) Jan 15, 16.
[3]) Gal. 6, 14.
[4]) Žalm 38, 8.

bychom se cvičili v ostatních ctnostech svého stavu; abychom zachovávali přesně pravidla, jež jsou pro nás význačným prostředkem k dosažení svatosti.

Bůh chce, abychom s horlivostí dbali, bychom dítky, které nám svěřil, učili ho poznávati a milovati; chce, abychom tvořili společnost vždy věrnou duchu zakladatelovu a bychom, jsouce spojeni v témž duchu a jeden druhému pomáhajíce, pracovali opravdově na velkém díle svého spasení; chce, abychom kráčeli v šlépějích tak mnohých svatých řeholníků, kteří nás předešli na věčnost, a abychom si takto zasloužili zakoušeti jako oni účinků zaslíbení Kristova: »Amen pravím vám, není nikoho, jenž by opustil dům neb rodiče... pro království Boží, aby neobdržel... život věčný.«[1])

III. Neztrácejme nikdy se zřetele svého cíle jako řeholníci. Podle příkladu svatého Arsenia a svatého Bernarda připomínejme si často, který jest tento cíl, řkouce si: »Proč jsem opustil svět? Proč jsem vstoupil do řehole? Zdali ne proto, abych náležel úplně Bohu?« Snažme se bez ustání pracovati k svému cíli, bychom mohli říci se svatým Pavlem: »Ženu se po cíli k odměně hořeního povolání Božího v Kristu Ježíši.«[2])

Nedejme se nikdy od něho odvrátiti svými náruživostmi, světem a ďáblem. Když nás bude sebeláska nabádati ku pohodlnosti, k nedůtklivosti, k závisti, tu se tažme, zdali jsme se oddali pro

---

[1]) Luk. 18, 29 a 30.

[2]) Filip. 3, 14.

ukojení svých zlých náklonností životu úplného sebezapření, pokory a oběti. Když bude svět stavěti před námi na odiv svou svůdnou nádheru, odvraťme ihned své oči a rceme: »Proto jsem neopustil svět, abych viděl a miloval marnosti světské.« Když nás bude ďábel sváděti ke hříchu, zapuďme ho řkouce: »Zasvětil jsem se bez výhrady Bohu a vše, co jest Božího, musí býti svato.«

Mějme vždy na zřeteli svůj cíl jako řeholníci, abychom všechno správně oceňovali; a proto považujme všechno za nebezpečné, co by nás mohlo od něho vzdáliti, a za prospěšné vše, co nás může k němu přiblížiti, a za velmi výhodné vše, co jest způsobilé, pomoci nám dosíci ho, jako kříže a trápení, s nimiž se v řeholním životě potkáváme.

Šťastni budeme, jestliže jsme na konci svého života věrně dokonali dílo, pro které jsme vstoupili do řehole!

Děkuji ti, ó Ježíši, jenž jsi mě povoláním k životu řeholnímu určil, abych kráčel cestou tvých rad a stal se takto tvým věrným následovníkem. Snažně tě prosím, uděl mi milost, abych poznal, jak slavný jest tento cíl; abych ho byl často pamětliv a zařídil podle něho celý svůj život, abych jednaje dokonale podle tvých úradků stal se hodným tvého nebeského dědictví.

Duchovní kytice. ***Bůh vás určil, abyste byli dbalí jen toho, co se týká jeho služby a péče o duše.***

(2. rozj., 1.)

11. DOKONALOST ŘEHOLNÍKOVA.

Krátký obsah. **I. Řeholník se musí snažiti o dokonalost.** Jestiť to jeho stavovskou povinností. Kromě přikázání musí zachovávati i rady; nevyžaduje se na něm dosažené dokonalosti, ale musí stále usilovati, aby jí dosáhl. Abychom tuto povinnost plnili, zachovávejme věrně svá pravidla, své sliby a konejme své povinnosti řeholní a učitelské.

II. Pohnutky snahy o dokonalost. Bůh uděluje řeholníku v nadbytku své milosti, aby prospíval v dokonalosti; Ježíš Kristus chce, aby jeho ctnost byla dokonalejší než ctnost obyčejných křesťanů; všechno v jeho stavu mu připomíná povinnost vzrůstati ve svatosti — podmínku to, aby působil opravdové dobro v duších a zajistil působivost své horlivosti.

III. Nebezpečno ustati ve snaze po dokonalosti. Nestarati se o pokrok ve svatosti znamená u řeholníka zapomenouti na cíl svého stavu, zanedbávati jeho povinnosti a zneužívati milosti; znamená to, zatěžovati své svědomí a přestati býti opravdovým řeholníkem. Abychom podporovali své námahy, pamatujme na odměnu zaslíbenou tomu, jenž chrabře bojoval.

ROZJÍMÁNÍ.

Kdo jest spravedlivý, ospravedlniž se ještě.
(Apok. 22, 11.)

I. Řeholník se musí snažiti o dokonalost. »Život řeholní«, praví svatý Tomáš Akvinský a s ním všichni učitelé církevní, »jest stav, v němž se cvičíme státi se dokonalými, v němž se snažíme o dokonalost.«

Řeholník musí tedy hleděti dosíci vyššího stupně

svatosti nežli jest ten, na němž je, a proto musí bez únavy pracovati, aby se polepšil ze svých chyb, aby kráčel od zlého k dobrému a od dobrého k lepšímu. Svou touhu po dosažení dokonalosti musí denně zvyšovati a činiti působivější; nesmí býti nikdy sám se sebou spokojen, ať jest jeho pokrok jakýkoli; musí vždy jednati, jako by teprve začal a takto vždy »lačněti i žízniti po spravedlnosti«.[1])

Dokonalost řeholníkova musí zahrnovati netoliko přikázání, ale i evangelické rady ve shodě s jeho pravidly a sliby. Není zavázán býti dokonalým, ale usilovati o to, aby se dokonalým stal; není mu uložena dokonalost již nabytá, nýbrž vůle dokonalosti dosíci pomocí prostředků, kterých mu jeho povolání poskytuje.

Hleďme, aby naše dokonalost záležela ve věrném zachovávání pravidel a v plnění řeholních i učitelských povinností. »Nečiňte rozdílu«, praví náš svatý Otec,[2]) »mezi vlastními záležitostmi svého stavu a mezi záležitostí svého spasení a své dokonalosti. Buďte ujištěni, že nikdy nebudete lépe pracovati na svém spasení a že nedosáhnete nikdy takové dokonalosti, jako když budete věrně plniti povinnosti svého stavu, ačli to činíte s úmyslem činiti rozkaz Boží.«

Takové jest rozpoložení mysli každého řeholníka, jenž má opravdově ducha svého povolání; jestliže pamatuje na svůj pokrok, činí tak proto, aby se povzbudil k novému úsilí; obává se jako

---

[1]) Mat. 5, 6.

[2]) Sbírka.

největšího neštěstí lhostejnosti v dokonalosti, jsa si dobře vědom, že by byla pro něho opravdovým smrtelným spánkem.

Jsme i my v takovém rozpoložení mysli? Musíme v něm býti; neboť, nečiňme si žádných přeludů, tu jde o podstatnou povinnost, které nemůžeme zneuznávati, aniž se protivíme úmyslům Božím, aniž rušíme svá přislíbení a zatěžujeme své svědomí.

II. Pohnutky snahy o dokonalost. Musíme se snažiti o dokonalost, neboť to bylo vůlí Boží, když nás povolal k řeholnímu životu. Záměry jeho jsou, aby nás přivedl k značné svatosti a proto nás obdařil tolikerými milostmi. Kterak můžeme jednati podle jeho úmyslů, když se nesnažíme víc a více se posvěcovati?

Musíme se snažiti o dokonalost, poněvadž Ježíš Kristus toho od nás žádá. Pomněme, že tento božský Mistr chce, aby i křesťané ve světě žijící se snažili o dokonalost, neboť řekl všem: »Buďte dokonalí, jakož i Otec váš nebeský dokonalý jest«,[1]) čím více to chce tedy od nás řeholníků. Řekl nám také jako svým učedníkům: »Pravím vám: nebude-li hojnější spravedlnost vaše než zákoníků a farizeů, nevejdete do království nebeského.«[2])

Všechno v životě, jemuž se věnujeme, nám připomíná povinnost snažiti se o dokonalost a usnadňuje nám její dosažení. Představení, duchovní knihy nám neustále opětují tak neb onak: »Při-

---

[1]) Mat. 5, 48.
[2]) Mat. 5, 20.

stupte k věcem dokonalejším«,[1]) »aby prospěch váš byl zjevný všem;«[2]) »abyste rostli ve všem ke Kristu, jenž jest hlavou.«[3])

K tomu účelu jsou zavedena všechna duchovní cvičení a jmenovitě časté svaté přijímání, týdenní zpověď, rozjímání a zpytování; ztratiti tuto povinnost se zřetele, znamenalo by zneužívati milostí Božích.

Musíme se snažiti o dokonalost, poněvadž jsme se k tomu zavázali, když jsme se zasvětili Bohu, abychom »zjednávali jeho slávu, pokud nám bude možno, a on toho od nás požádá«;[4]) abychom však uskutečnili všecko toto možné dobro, musíme se k stále větší a větší svatosti povznášeti.

Snažiti se o dokonalost jest pro nás závazkem svědomí. »Jest hříchem pro řeholníka,« praví svatý Jeronym, »nechtíti se státi dokonalejším.«

Uznejme tedy nutnost stálé práce o dosažení vyššího stupně ctnosti, než na kterém se nalézáme; nechtíti toho činiti znamenalo by zvrátiti záměry Boží s námi a vydati se v nebezpečí věčné záhuby.

III. Nebezpečno ustati ve snaze po dokonalosti. Přestati snažiti se o dokonalost znamená u řeholníka přestupovati základní přikázání svého stavu; znamená to nakloniti se ke zlému, upadnouti do vlažnosti, patřiti za sebe a zapomenouti na cíl, k němuž jest povolán.

Přestati snažiti se o dokonalost znamená zastaviti se na závodní dráze, místo abychom dále běželi na ní, abychom dosáhli ceny; znamená to,

---

[1]) Žid. 6, 1.
[2]) I. Tim. 4,15.
[3]) Efes. 4, 15.
[4]) Slibní vzorce.

vykopati základy k duchovní budově a pak ji opustiti a zanechati nedokončenou; znamená to, když ne promrhati, tedy aspoň zakopati hřivnu nebeského Hospodáře[1]) a zasloužiti si, že nás odsoudí jako služebníka zlého i líného.

Přestati snažiti se o dokonalost znamená jedním slovem, přestati býti opravdovým řeholníkem. »Jste ztraceni,« praví svatý Augustin k řeholníkům, »jestliže, domnívajíce se, že jste již dost vykonali, zůstanete státi a nestaráte se o svůj duchovní pokrok.« »Běda,« dí svatý Bernard, »běda řeholníkům, jimž dostačí jejich duchovní nouze a kteří jsou spokojeni ve svých chybách!«

Ostatní svatí učitelé církevní praví totéž a ujišťují, že řeholník, jenž naprosto zanedbává péči o své zdokonalení a nikterak se nenamáhá, aby dosáhl dokonalosti, je ve zlém stavu svědomí a na cestě věčného zavržení.

Naše nejsvětější zájmy tedy vyžadují, abychom se bez ustání snažili o dokonalost.

Ó Ježíši, mně jsi jmenovitě řekl: »Buďte dokonalí, jako otec váš nebeský dokonalý jest.« Uděl mi milost, abych pochopil toto naučení, abych prospíval den ze dne ve svatosti, a neunavně pracoval státi se tebe hodným a abych takto zasloužil blaženosti připravené svatým řeholníkům, kteří za svého života neustávali prospívati ve svatosti.

Duchovní kytice. *Vše na vás jak zevně, tak i uvnitř musí jeviti ráz svatosti, k níž vás váš stav zavazuje.*

(60. rozj., 2.)

---

[1]) Mat. 25, 25 a 26.

12. SVATOST.

Krátký obsah. **I. Jsme povoláni ke svatosti.** Bůh nás stvořil, abychom ho milovali, jemu sloužili a pravil nám: »Buďte svatí, neboť já svatý jsem«; člověk má v sobě obnovovati obraz Boží, Bůh však jest svatost sama. Staňme se svatými, neboť v den soudný budou jen svatí nebo zavržení. Rceme si často: »Co mi prospěje, kdybych celý svět získal, na duši však škodu trpěl?«

II. Křesťan a svatost. Křesťan se musí snažiti státi se svatým, poněvadž jest dítkem Božím, učedníkem a bratrem Kristovým a chrámem Ducha svatého; jsa členem Církve na zemi, musí si zasloužiti tvořiti část Církve na nebi. Čiňme, co činili svatí, a dosáhneme odměny svatých.

III. Řeholník a svatost. Naše povolání, milosti, jichž se nám dostává, prostředky dokonalosti, které se nám nabízejí: pravidla, sliby, zbožná cvičení..., poslání, jež jest nám svěřeno, dobré příklady Bratří, vše nám hlásá, že jsme povinni státi se svatými. Prosme Pána o zmužilost, bychom dosáhli svatosti, které od nás žádá.

ROZJÍMÁNÍ.

Buďte svatí, neboť já, Hospodin, Bůh váš, svatý jsem.
(Levit. 19, 2.)

I. Jsme povoláni ke svatosti. Všechno nám připomíná povinnost, snažiti se o dosažení svatosti. Bůh nás stvořil, abychom ho milovali, jemu sloužili a ho oslavovali. Naše jméno křesťana, naše povolání, náš úřad nám praví, že se musíme přičiňovati o to, abychom se stali svatými.

Co jest svatost, ne-li podobnost a spojení člověka s Bohem, ne-li přebývání a působení Ducha Božího v nás a naše poslušnost následovati všech

jeho vnuknutí? Nemáme napodobiti ve své duši tahy Boží, jenž nás stvořil podle obrazu svého; udržovati se ve spojení s tím, »v němž žijeme a se hýbáme i trváme«,[1]) aby Duch svatý nás posvěcoval a učinil nás hodny sebe?

Tu jde o největší, ano, i o jediné opravdové zájmy naší duše. Brzy skončí naše putování na zemi, a co nám pak zůstane, když jsme se neposvěcovali? Musíme zvolati s těmi, jež stihlo toto největší neštěstí: Marně jsem pracoval i trpěl; následoval jsem stínu; na mně se splnilo, ach běda, ono slovo, jež mi bylo tak často připomínáno: »Co prospěje člověku, byť celý svět získal, na duši však škodu trpěl?«[2])

Musíme tedy účinně pracovati o svém posvěcování. Jednati jinak znamenalo by, dávati přednost zemi před nebem, smrti před životem, peklu před svrchovanou blažeností vyvolených. Pomněme, že v den soudný bude jen dvojí druh lidí, svatí a zavržení, a že nesnažiti se býti z počtu oněch znamená souhlasiti, býti zařazen mezi tyto. Připomeňme si, že kdokoli se zřekne svatosti, připravuje si nejtrpčí žal a bude po celou věčnost oplakávati svou zaslepenost i svou pošetilost.

II. Křesťan a svatost. Buďme svatí, poněvadž jsme křesťany. Křesťan jest křtem zasvěcen Bohu; stojí však psáno, že, co jest zasvěceno Bohu, jest svatým a má býti svatým.[3]) Křesťan jest přijat za dítko třikrát svatého Boha; proto pod trestem

---

[1]) Skut. ap. 17, 28.
[2]) Mat. 16, 26.
[3]) Levit. 21, 6.

státi se nehodným tohoto přijetí, musí býti též on svatý.

Křesťan jest učedníkem Ježíšovým, bratrem Kristovým, proto musí následovati Ježíše Krista a žíti jeho životem; jen svatí jsou však v takovém poměru k tomuto božskému Mistru.

»Vzdejme čest Ježíši Kristu, svému božskému vzoru,« dí svatý Řehoř Nyssenský, »napodobujíce ho v sobě; buďme svatými jako Ježíš Kristus, buďme druhým Kristem. Staňme se pro něho bohy, poněvadž on se stal pro nás člověkem.«

Křesťan jest chrámem Ducha svatého; nemá však býti tento chrám svatým[1]) a nemáme jej s pomocí milosti každý den vyzdobovati?

Křesťan má podíl na duchovních statcích Církve; za jakým účelem jsou mu však tyto statky dány? K čemu svátosti, modlitby, náboženská poučení, posvátné obřady, ne-li k tomu, aby ho učinily svatým? Velkým dílem Církve jest vzdělávati svaté, a nikdo není hoden náležeti k ní, nesnaží-li se sebe posvěcovati.

Křesťan jest v obcování se svatými v nebi, jež uctívá, jež prosí, aby se za něho u Boha přimlouvali; nejlepším však prostředkem k jejich úctě a k získání jejich ochrany jest kráčeti v jejich šlépějích. Svatí byli jako my podrobeni všelikým křížům i pokušením, čiňme, co činili oni; jako oni potírejme své nezřízené náruživosti, varujme se i stínu hříchu a vystříhejme se odhodlaně každé příležitosti, dopustiti se ho; plňme věrně své po-

---

[1]) Žalm 64, 5 a I. Kor. 3, 17.

vinnosti, nehledajíce ničeho leč to, co se může Bohu libiti a napomáhati k našemu posvěcení.

III. Řeholník a svatost. Buďme svatí, poněvadž jsme řeholníky. Proč jsme opustili svět, ne-li proto, abychom účinněji a jistěji pracovali o své posvěcování? Z tohoto důvodu vyvolil nás Bůh a uděluje nám tolikerých milostí.

Svatými musíme býti my, kteří jsme byli dvojím způsobem zasvěceni Bohu; neboť k našim závazkům křestním druží se naše sliby a připovědi řeholní; my, kteří se věnujeme životu svatému, v němž všechno napomáhá k našemu prospívání ve svatosti.

Užívejme dobře prostředků, jichž nám poskytuje naše povolání k posvěcování. Konejme přesně svá řeholní cvičení. Čiňme dobře rozjímání, zpytování svědomí, zpověď i přijímání a dosáhneme v hojnosti milosti, jež nás očistí od našich nedokonalostí a oděje nás spravedlností a svatostí.[1]) Zachovávejme věrně svá pravidla, nezapomínejme nikdy, že nám řeholníkům vyjadřují, čeho Bůh od nás žádá, a že tudíž přesné zachovávání všeho, co nařizují, učiní z nás svaté.

Musíme býti svatými, abychom měli dobrý úspěch při díle, jež konáme u mládeže. Ó, jak blahodárný vliv má Bratr, když dítky, jež jsou mu svěřeny, v mysli nebo mezi sebou si praví: Náš učitel jest světec! Kdežto, kdyby tomu bylo jinak, nemohl by jim vštípiti lásku k dobru, jeho povzbuzující slova byla by již předem ztížena jalovostí. Mohli bychom zapomenouti závazku státi

---

[1]) Luk. 1, 75.

se svatými my, kteří jsme učedníci světce, Bratry a nástupci mnoha svatých, kteří máme jména svatých, kteří čteme a rozjímáme často o životě svatých? Nepřipomíná nám vše napomenutí knížete apoštolského: »Podle toho Svatého, jenž vás povolal, buďte i vy svatí ve všem obcování svém!«[1])

Ó Ježíši, jenž jsi mě povolal k vysoké svatosti a mně i cestu její razil, uděl mi zmužilosti, kráčeti velkomyslně za tebou a následovati tvých příkladů, abych tě mohl jednou s tvými vyvolenými oslavovati v nebeském Jerusalemě a velebiti na věky tvé nekonečné milosrdenství.

Duchovní kytice. *Jest hlavním vaším zaměstnáním v tomto domě, užívati prostředků k dosažení svatosti?*

(77. rozj., 1.)

---

[1]) I. Petr. 1, 15.

13. POVOLÁNÍ DO INSTITUTU BRATŘÍ ŠKOL KŘESŤANSKÝCH.

Krátký obsah. **I. Naše povolání do institutu pochází od Boha.** Povolav nás k životu řeholnímu v našem institutu umínil si Bůh ve své dobrotivosti uděliti nám velkou jistotu naší spásy a nechati nás napomáhati ke spáse mnohých duší. Děkujme mu, že nás přidružil k dílu tak slavnému i záslužnému.

II. Milosti, jichž naše povolání jest počátkem. Svým povoláním stali jsme se učedníky a spolupracovníky světce a členy Církvi velmi užitečného institutu. K našemu posvěcení a k plnění našeho poslání uděluje nám Bůh v hojnosti milostí, jichž jest nám třeba. Jednáme náležitě podle úmyslů Božích a podle očekávání své řeholní rodiny?

III. Povinnosti k povolání. Svého povolání si musíme vážiti, k němu s celým srdcem přilnouti, nabýti vlastností a ctností, jichž od nás vyžaduje, věnovati se jeho dílům, dělati mu čest svou horlivostí. Prosme Pána Ježíše o milost věrného setrvání ve svém povolání, abychom si zajistili vyvolení pro nebe.

ROZJÍMÁNÍ.

Já jsem vyvolil vás. (Jan 15, 16.)

I. Naše povolání do institutu jest dílem Božím. Bůh zařídil vše tak, aby umožnil naše vstoupení do řehole. Jemu jsme zavázáni buď za zalíbení na řeholním životě, nebo za velkomyslné rozhodnutí, s nimž jsme opustili svět. On také prostředkoval libým vnuknutím, když se naše volba odnášela k institutu svatého Jana Křtitele z La Salle.

Naše srovnalost s návrhem božským byla Bohu velmi milou; když nás hlasem představených definitivně vyzval, také nám poskytl všech stavov-

ských milostí potřebných k našemu posvěcování a k našemu apoštolátu u křesťanské mládeže. Uznejme s láskou tyto božské dary.

Naše vděčnost musí ještě vzrůstati, vzpomeneme-li si vševědoucnosti Boží, pro niž jest jen věčná přítomnost. Od věčnosti vyvolil nás Bůh za apoštoly svaté čeledi, na níž se vztahují ona slova nekonečné něhy: »Nechte dítek jíti ke mně.«[1]) Povzbuzujme se oním zaslíbením: »Kdokoli přijme jedno z maličkých těchto, mne přijímá.«

Bohu jsme tanuli na mysli již tehdy, když božský Spasitel vzbudil svatého Jana Křtitele z La Salle, aby založil institut určený k zvěstování evangelia chudým. Vyznamenal nás a děl: »Já jsem vás vyvolil, abyste pečovali o tyto dítky a vychovávali je pro mne, učíce je mému evangeliu.«

Naše povolání do institutu Bratří jest tedy zajisté dílem Božím a dosvědčuje, že nás Bůh miloval zvláštní láskou. Děkujeme mu podle rady svatého zakladatele za milost, kterou nám prokázal odloučiv nás od světa a povolav nás k úřadu tak svatému, jako jest vyučovati dítky a vzdělávati je ve zbožnosti?

II. Milosti, jichž jest naše povolání počátkem. Naším povoláním sdružil nás Bůh se svatým Janem Křtitelem z La Salle k velkému dílu spasení, jež jest podstatným dílem jeho kongregace; dává nám ho za vůdce i vzor, abychom byli s ním téhož ducha, téhož smýšlení a snažili se o tutéž dokonalost; chce, abychom byli jeho učedníky a spolupracovníky zúčastňujíce se prací společnosti, kte-

---

[1]) Mar. 10, 14.

rou založil a která jest způsobilá působiti tak velké dobro.

Vzhledem k našemu povolání nadal nás Bůh náchylností k ctnostem našeho stavu; tak nám udělil milost jednati vždy s hlediska víry, věnovati se velkomyslně životu sebezapírání a obětovnosti, dosíci horlivosti, moudrosti, trpělivosti, tichosti, jež jsou nám v našem úřadě potřebny; osvědčovati pokoru, abychom si zalíbili zůstávati neznámými lidem, prokazujíce jim však z lásky k Bohu největší služby.

Uděliv nám povolání dal nám Bůh náchylnost milovati Bratry, představené, pravidla a všechny práce, jimž se věnujeme; lnouti k své kongregaci, jako lne dítě ke své rodině; činiti vše, co závisí od nás, aby byla ctěna a aby působila mnoho dobra v Církvi.

Když jsme uposlechli hlasu Božího, přijal nás institut s radostí, poněvadž skládal v nás naději, že budeme dobrými, výtečnými Bratry, že mu budeme prospěšnými svými příklady i pracemi. Uskutečnila se tato naděje? Splnili jsme, co jsme slíbili? Jest život náš takový, jak předpokládali naši představení? Jaké neštěstí, kdyby jejich naděje byly zklamány a kdyby záměry Boží s námi nedošly svého uskutečnění!

III. Povinnosti k povolání. Svého povolání si musíme vážiti a k tomu cíli připomínati si jeho vznešenost, uvážiti, že pochází od Boha, pamatovati na milosti, jichž jest počátkem, mluviti o něm jen dobře a zapuditi hned s počátku každou protivící se mu myšlenku.

Musíme za ně co nejvíce děkovati jsouce paměť-

livi, že jest úplně účinkem dobrotivosti Boží a že děkovati za ně musí nám býti právě tak potřebou srdce jako závazkem svědomí.

Musíme k němu lnouti a víc a více je milovati. Zvláště pak mu musíme býti věrni, to jest působiti spolu se všemi milostmi, kterých nám Bůh uděluje a užívati všech prostředků, jež jsou nám poskytnuty, abychom se víc a více zdokonalovali ve ctnostech, kterými se máme zdobiti.

Musíme se snažiti, konati ve svém úřadě mnoho dobra a za tím účelem dbáti studia, jehož jest nám potřebí, a věnovati se dílu, jež nám poslušnost svěřuje. Když jsme poslechli svého povolání, vzali jsme zmužile na sebe povinnosti, které ukládá; nerozmnožila-li se tato odhodlanost, udržela se v nás aspoň? Běda, nezapomněli jsme často svých pravidel, svých připovědí, nezanedbávali jsme často svých zbožných cvičení? Želme toho a buďme v budoucnosti věrnějšími. Spoléhajíce na přispění milosti rceme: Chci vyhověti přání svrchovaného Pána svého; chci se vší dokonalostí, které ode mne žádá, konati dílo, k němuž mě povolal.

Ó Ježíši, jenž jsi mě vyvolil, abych se stal synem svatého Jana Křtitele z La Salle, prosím tě, uděl mi statečnosti, abych žil vždy životem hodným svého povolání, abych upevnil svými dobrými skutky své vyvolení pro nebe a abych blízko u svého svatého Otce měl účast na slávě, kterou jsi ho poctil.

Duchovní kytice. *Ó, za jak šťastné se musíte považovati, že můžete pracovati na roli Páně!*

(207. rozj., 1.)

14. ÚČEL INSTITUTU BRATŘÍ ŠKOL KŘESŤANSKÝCH.

Krátký obsah. **I. Co jest účelem našeho institutu?** Naším účelem jest posvěcovati se věrným zachováváním pravidel a pracovati na spáse dítek křesťanskou jich výchovou; vše v našem institutu nám připomíná tento dvojí účel, avšak naše osobní posvěcování jest nejdůležitějším. Neztrácejme nikdy se zřetele svého cíle a hleďme si ho se vším zápalem i se vší vytrvalostí.

II. Vznešenost účelu našeho institutu. Náš cíl jako učitelů shoduje se s posláním svatého Jana Křtitele a s posláním svatého Josefa a v jistém smyslu i s posláním samého Ježíše Krista hlásajícího své evangelium. Co jest vznešenějšího, co záslužnějšího nad to, utvářeti Ježíše Krista v duších! Povzbuzujme svou horlivost připomínajíce si slova: »Kdo vyučuje spravedlnosti mnohé, stkvíti se bude jako hvězdy na obloze.«

II. Jest nutno uskutečniti účel našeho institutu. Svatý zakladatel, Církev, která náš institut schválila, Bratří, kteří zemřeli v institutu, dobrodinci našich škol, všichni nám praví, že jest pro nás podstatnou povinností snažiti se, abychom se stali svatými řeholníky a vzdělávali dobré křesťany. Následujme usilovně příkladů našeho svatého Otce, abychom se jednou stali účastni jeho slávy.

ROZJÍMÁNÍ.

Kdo by však činil a učil, ten bude velkým slouti v království nebeském. (Mat. 5, 19.)

I. Co jest účelem našeho institutu? Všeobecným účelem všech řeholních řádů jest zjednávati slávu Boží a posvěcovati své členy následováním Ježíše Krista; tento účel neuskutečňují však všechny

těmitéž prostředky: jedny tak činí samotou a přísností pokání, jiné prokázováním lásky k bližnímu, jedny kázáním, jiné, jako v našem případě, vychovou mládeže; a tak má každá kongregace zvláštní účel.

Naším účelem jest tedy, abychom se posvěcovali zachováváním pravidel a pracovali na spáse dítek »poskytujíce jim křesťanské výchovy«,[1]) to znamená učíce je znáti, milovati a žíti podle náboženství.

Na tomto díle musíme pracovati nikoli osamoceni nebo stavíce se na osobní stanovisko, nýbrž sdruženě s ostatními Bratry a ve spojení se všemi členy institutu.

K tomuto cíli směřuje vše, co má náš stav na sobě zvláštního: zařízení, povaha cvičení, vzorce modliteb, druh studia i prací, knihy, jichž užíváme, přípovědi, které jsme učinili při obláčce a při skládání slibů. Ano, všechno nám hlásá, že jsme Bratry jen proto, abychom zjednávali slávu Boží pracujíce na svém spasení a na spáse svých žáků.

Leč nezapomínejme, že na prvém místě musí státi náš cíl jako řeholníků; toť ostatně podmínkou, bychom plnili také dobře své poslání jako učitelé.[2])

Připomínejme si často svůj cíl; neztrácejme ho nikdy se zřetele, važme si ho upřímně a z hloubi srdce a směřujme stále k němu všemi prostředky, jichž nám náš institut poskytuje.

---

[1]) Pravidla 1, 4.

[2]) List J. S. Pia X. institutu, 1905.

II. Vznešenost účelu našeho institutu. Naše poslání shoduje se v jistém smyslu s posláním, které konal svatý Jan Křtitel, předchůdce Páně: Bratr škol křesťanských jest skutečně vyslancem Božím u dítek, aby připravoval v jejich duších cestu Ježíši Kristu a učil je znáti tohoto božského Spasitele; posláním jeho jest vésti je ku knězi, jemuž usnadňuje jeho posvátný úřad a jehož jest jako předchůdcem.

Tento účel podobá se také účelu, který plnil svatý Josef, náš slavný ochránce: Bratr škol křesťanských věnuje se Dítku Ježíši; tohoto božského Spasitele spatřuje ve svých žácích, on jest to, jehož opatruje, pro něhož pracuje, s nímž vede život sebezapírání a chudoby, k němuž pozvedá svou mysl, aby se povzbudil k plnění úřadu. jemu svěřeného; utvářeti ho v srdcích jest podstatným, ano i jediným cílem, který si vytkl; jako svatý Josef, přeje si a vyhledává jen oslavení Ježíše Krista.

Ba možno říci, že náš účel jest podoben poněkud účelu i samého Ježíše Krista: učíme jeho svatému náboženství, což on činil po dobu svého veřejného života.

Pravil: »Nechte dítek přicházeti ke mně.«[1]) Podle jeho příkladu opětuje Bratr škol křesťanských táž slova a za týmž účelem: Nechte, praví, dítek přicházeti ke mně, abych je naučil znáti a následovati božského Spasitele, jenž je tolik miloval.

Posláním Ježíše Krista bylo, jak sám pravil,

---

[1]) Luk. 18, 16.

hlásati evangelium chudým;[1]) to však jest také zvláštní úlohou Bratra škol křesťanských: hlásati evangelium chudým, učiti je pravdám spasení, vyučovati je pravdám katechismu, jmenovitě dítky chudé a dosvědčovati takto, že každý člověk jest povolán uzříti spásu, která přichází od Boha.[2])

Jak vznešený jest tedy náš účel! neboť, co může býti většího než utvářeti Ježíše Krista v sobě konáním ctností našeho svatého stavu a v duších žáků dobrým příkladem a vyučováním? Uskutečňujíce jej zasloužíme si přehojného požehnání Božího a staneme se hodnými odměny přislíbené slovy: Kdo vyučuje spravedlnosti mnohé, stkvíti se bude jako hvězdy nebeské.

III. Jest nutno uskutečniti účel našeho institutu. Abychom poznali tuto nutnost, třeba nám tázati se jen našeho svatého Otce, jenž byl mužem Prozřetelnosti, aby byla založena naše kongregace; tažme se ho, jaký cíl si vytkl založiv ji za cenu tolikerých prací a utrpení; které dobro musí konati dle jeho mínění Bratr, aby se stal hodným svého povolání.

Tažme se Církve svaté, čeho očekává od zbožnosti a horlivosti Bratří škol křesťanských, jejichž institut schválila a jež zahrnuje svou nevýslovnou přízní. Jakou naději v ně skládá ke slávě Pána našeho Ježíše Krista a ke spáse duší?

Tažme se velkého počtu těch, kteří byli jako my členy institutu a kteří jsou nyní v nebi u našeho svatého zakladatele; tažme se jich, co si umínili

---

[1]) Mat. 11, 5.

[2]) Luk. 3, 6.

vstupujíce do kongregace, proč v ní setrvali, za kterým účelem plnili věrně vše, co jim předpisovala pravidla i poslušnost.

Tažme se těch, kteří podporovali naši společnost, anebo zakládali naše ústavy často za cenu největších obětí, a tažme se jich, co měli na zřeteli, jakého dobra doufali uskutečniti.

Všichni nám odpoví, že jediným jejich přáním jest, viděti Bratry snažiti se plniti účel svého institutu, a usilovati státi se svatými řeholníky a věnovati se s horlivostí spáse svých žáků.

Ostatně vyhovuje naše poslání nejnaléhavějším potřebám nynější společnosti lidské, která může býti obnovena jen křesťanskou výchovou mládeže a která si tolik vyžaduje, aby byly dítky poučovány o svých povinnostech a vzdělány ke ctnostnému životu.

Považujme tedy vše za prospěšné, co usnadňuje náš cíl; považujme za škodlivé vše, co nás od něho vzdaluje a za lhostejné všechno ostatní.

Ó Ježíši, jenž jsi mě povolal do počtu synů svatého Jana Křtitele z La Salle, uděl mi, abych poznal jako on, co jest cílem mého povolání; dejž, abych je podle jeho příkladu plnil se zmužilostí a s horlivostí a směl jíti s ním oslavovati tě v nebesích.

Duchovní kytice. *Máte právě tolik péče o spásu svých žáků jako o své vlastní spasení?*

(137. rozj., 3.)

15. POHNUTKY K DOBRÉMU ŽIVOTU ŘEHOLNÍMU.

Krátký obsah. **I. Buďme dobrými řeholníky, jsme tím povinni Bohu i Církvi.** Abychom jednali podle milosti svého povolání, musíme sloužiti Bohu s horlivostí, snažiti se následovati Ježíše, svého vzoru, prospívati denně ve ctnosti, pracovati horlivě ku blahu Církve svaté. Rceme si každého rána: Chci, aby můj den byl dnem dobrého řeholníka.

II. Buďme dobrými řeholníky, zájmy našeho institutu toho vyžadují. Institut nás přijal s podmínkou, že budeme dobrými řeholníky; náš svatý zakladatel, spolubratří, dobrodinci, žáci, veřejnost, která nás pozoruje, očekávají toho od nás. Ó, jak jest důležito, abychom byli horlivými řeholníky a snaživými učiteli!

III. Buďme dobrými řeholníky, jsme tím povinni sobě samým. Býti jen podle zevnějšku řeholníkem znamenalo by zanedbávati své závazky, zasloužiti si výtky, kterou udělil Ježíš Kristus farizeům, klamati své představené, zbaviti se radostí svého povolání, býti nevěrným k milosti Boží a kráčeti ke své záhubě. Až staneme před soudnou stolicí Boží, bude naším přáním míti za sebou život dobrých neb špatných řeholníků?

ROZJÍMÁNÍ.

Buďte svatí, neboť já, Hospodin, Bůh váš, svatý jsem. (Levit. 19, 2.)

I. Buďme dobrými řeholníky, jsme tím povinni Bohu i Církvi. Jsme řeholníky, máme řeholní jméno, nosíme řeholní šat, konáme zevně řeholní povinnosti; to však není dosti; čeho zvláště třeba, jest býti dobrými a horlivými řeholníky; řehol-

níky, kteří nadchnuti velkým duchem víry prospívají denně ve zbožnosti, ve vnitřním životě, ve spojení s Bohem, jedním slovem, kteří se ustavičně snaží o vyšší a vyšší dokonalost.

Pro nás jest hlavním: čeho Bůh, náš institut a naše nejdražší zájmy od nás vyžadují.

Buďme dobrými řeholníky, jsme tím povinni Bohu, neboť jen k tomuto cíli dal nám tento svrchovaný Pán milost povolání a všechny ostatní milosti, které jí následovaly, a uštědřil nám svých nejdražších darů. Náležíme k počtu těch, které Bůh povolal k vysoké svatosti, snažme se jednati podle jeho záměrů.

Buďme horlivými řeholníky, jsme tím povinni svému božskému Spasiteli, jenž nám k tomu zasloužil milosti svým utrpením i svou smrtí, jenž nás k tomu tolikerým způsobem nabádá, jenž nám často pravi v hloubi srdce: »Pojď za mnou,[1]) já jsem cesta, pravda i život«[2])

Jsme tím povinni své matce, Církvi svaté, jejímiž pomocníky jsme svým stavem a která nám prokázala tak velkou přízeň již od počátku našeho institutu; nemůžeme jí však býti užitečni, leč když budeme dobrými řeholníky, v opačném případě, místo abychom jí sloužili, budeme jí překážeti v dobru, jež chce působiti v duších.

Rceme si tedy často: Chci býti znamenitým řeholníkem; chci jím býti zde, v této řeholní obci a v úřadech, které tu zastávám. Chci jím býti ode dneška, od tohoto okamžiku.

---

[1]) Mat. 8, 22.

[2]) Jan 14, 6.

II. Buďme dobrými řeholníky, zájmy našeho institutu toho vyžadují. Náš institut chce, abychom byli dobrými řeholníky; jen pod touto podmínkou přijal nás mezi své členy; za tímto účelem poskytuje nám tolikerých i tak drahocenných duchovních přispění; jen svatým životem mu budeme ke cti a získáme mu nové členy, aby se trvale udržel v řeholní kázni a dosáhneme, že jej Bůh bude chránit a pomůže mu působiti velké dobro.

Buďme dobrými řeholníky, jsme tím povinni svému svatému Otci, jenž s nebes hůry rád pohlíží na své syny a prosí Boha, aby věrností k pravidlům, která jim dal, vážně se snažili přijíti k němu.

Jsme tím povinni Bratřím, s nimiž žijeme, majíť právo očekávati od nás, že je budeme vzdělávati svými slovy, svou horlivostí a konáním stavovských ctností.

Jsme tím povinni dobrodincům institutu; jestliže se rozhodli k opatřením v jeho prospěch a k obětem, které přinesli, učinili to v domněnce, že Bratří budou vždy opravdově užitečnými učiteli mládeže.

Jsme tím povinni svým žákům, v jejichž zracích jsme představiteli náboženství a které nebudeme nabádati účinně k dobrému, leč když budeme skutečně muži Božími, a bude-li naše nitro takové, jak dává předpokládati náš zevnějšek.

Jsme tím povinni veřejnosti, která nás posuzuje; lidem dobrým, které svými příklady povzbuzujeme; lidem zlým, kteří, kdybychom nebyli takovými, jakými se zdáme býti, by nás obviňovali

z pokrytectví a z našeho chování by si brali právo hanobiti náboženství.

Kolikeré to hlasy spojují se s hlasem našeho svědomí k vyzvání, abychom byli věrni všem svým stavovským povinnostem! Slyšme je a s přispěním milosti čiňme skutečně vše, co můžeme, abychom byli dobrými a horlivými řeholníky. Za tím účelem studujme své závazky a rozjímejme vážně o nich a umiňme si, zachovávati je všechny z čistých pohnutek víry, se stále vzrůstající dokonalostí a tak, abychom se zalíbili Bohu.

III. Buďme dobrými řeholníky, jsme tím povinni sobě samým. Vzali jsme na sebe tento závazek a často jsme jej od té chvíle obnovovali; nezavazuje však čest i svědomí k povinnosti vykonati to, co jsme vzali na sebe? Nosíme řeholní šat, máme řeholní jméno; kdybychom však nebyli dobrými řeholníky, byl by to ve skutečnosti jen klamný zevnějšek, Bůh by o nás řekl jako o židech: »Lid tento oslavuje mě rty svými, srdce pak jeho daleko jest ode mne;«[1]) Ježíš Kristus by nám vytýkal jako farizeům, že omezujeme své náboženství na zevnější obřady a že zanedbáváme podstatných ctností; naši představení by si stěžovali, že jsme je oklamali, a litovali by, že nás přijali do institutu.

Jak politováníhodnými bychom byli, kdybychom nebyli dobrými řeholníky! Šat náš byl by lží a náš život pokrytectvím. Nesli bychom všechny obtíže svého stavu, ale nezakoušeli bychom jeho útěch; rozkoše světské zůstaly by nám za-

---

[1]) Isaiáš 29, 13.

pověděny a čistých radostí řeholních bychom neokoušeli; ztratili bychom zásluhy, které by nás obohatily pro věčnost. Pomněme též do jakého nebezpečí vydává i své spasení řeholník, jenž se zpronevěřil milosti Boží.

Kéž odměna, které požívají svatí, povzbuzuje naše úsilí. Tažme se oněch z nich, kteří se věnovali životu řeholnímu, co myslí nyní o násilí, které si činili, a o obětech, které si ukládali, aby plnili dobře povinnosti svého stavu. Ó, jak šťastni budeme jednou, že jsme kráčeli v jejich šlépějích!

Hodina, kdy se objevíme před svrchovaným soudcem snad brzy udeří, pamatujme na rozsudek, který pronese podle toho, zdali jsme byli dobrými nebo prostředními řeholníky.

Vím, můj Ježíši, že jsem jen proto řeholníkem, abych plnil věrně své povinnosti; pomoz mi, aby se můj život shodoval s šatem, který nosím, i se jménem, které mám, s milostmi, jimiž mě zahrnuješ, s tím, čeho ode mne očekáváš pro svou slávu, pro mé a mých žáků spasení.

Duchovní kytice. *Konejte věrně vše, čeho Bůh od vás žádá.*

(6. rozj., 3.)

16. PROSTŘEDKY VEDOUCÍ K ŠTĚSTÍ V POVOLÁNÍ.

Krátký obsah. **I. Hlavní překážky našeho štěstí.** Překážky ty jsou: hřích, náruživosti a nezřízené žádosti. Není štěstí pro toho, jehož svědomí jest poskvrněno hříchem; pro toho, jenž jest otrokem svých náruživostí: ctižádosti, marnivosti, nedůtklivosti a smyslnosti...; pro toho, jenž nedovede opanovati své tužby. Bojujme proti těmto nepřátelům a budeme požívati pokoje.

II. Prostředky našeho štěstí. Musíme věrně plniti povinnosti svého stavu, zachovávati pravidla, varovati se světa, zachovávati mlčení; pěstovati lásku, pokoru, umrtvování...; říditi se vůlí Boží, připomínati si, co Ježíš Kristus a svatí trpěli. Buďme velkomyslní a služba Boží bude se nám zdáti líbezná i lehká.

ROZJÍMÁNÍ.

Blahoslaveni bezúhonných mravů, kteří chodí v zákoně Hospodinově. (Žalm 118, 1.)

I. Hlavní překážky našeho štěstí. Řeholní život jest životem oddanosti a obětí, a přece může býti v něm člověk šťasten, pokud to na světě jest možno; neboť, plní-li v něm dobře povinnosti, odvrací od sebe nebo aspoň seslabuje vše, co štěstí překáží a užívá nejvhodnějších prostředků získati je.

Hlavní překážky štěstí jsou hřích, náruživosti a nezřízené žádosti.

Duch svatý pravil: »Není pokoje bezbožným«;[1]) totéž slovo vztahuje se však i na každého, kdo

---

[1]) Isaiáš 48, 22.

jest ve stavu hříchu. Kterak by mohl okoušeti opravdového pokoje, kdo vede boj proti Bohu; ten, jehož srdce jest mučeno výčitkami; ten, jenž právem se musí strachovati největšího neštěstí? Štěstí jest také neslučitelné s tím, co může vésti ke hříchu, s vlažností, s nedbalostí v plnění povinností, s láskou k světu...

Naše náruživosti, když je nepotlačujeme, jsou překážkou našeho štěstí. »Co ti více překáží«, praví Následování Krista, »a více tě obtěžuje než nezřízená žádost tvého srdce?«[1]), všechny jsou nenasytné a bez ustání praví: »Přines, přines«;[2]) všechny nás popohánějí na cestu hříchu, kde nelze nalézti pokoje; není žádné z nich, která by nebyla provázena nepokojem a více ještě, které by nenásledoval neklid, jakož i rozpačitá úzkost a zármutek.

Jakého štěstí mohl by okoušeti na příklad ctižádostivý člověk, když mu jeho náruživost ukazuje možnou blaženost jen v jiném postavení, nežli ve kterém jest, jestliže mu představuje jen to prospěšným, čeho nemá? Jakého štěstí může okoušeti ten, jenž jsa ovládán marnivostí, skládá veškeru svou radost v pochvalu lidskou, která jest tak proměnlivá a tak marná? nebo ten, jenž jest nedůtklivý, jenž se pro nic znepokojuje a trápí se nad vším, co mu odporuje? Rovněž se nenajde štěstí ve smyslnosti a v lásce k pohodlnosti, které nabádají duši hledati ukojení v rozkoších, jež jsou naprosto neschopny jí ukojiti! Ne, štěstí není

---

[1]) I. Násl. Kr. 3, 3.

[2]) Přísl. 30, 15.

možné, podrobujeme-li se náruživostem, ať jsou jakékoliv!

Nezřízené nebo nemírněné žádosti jsou také překážkou našeho štěstí, neboť ony námi zmítají, znepokojují nás a připravují nám trpké zklamání.

Jsme-li smutni, nespokojeni, sami sobě na obtíž, není to snad proto, poněvadž nebojujeme dosti odhodlaně a vytrvale proti svým náruživostem, jelikož nedovedeme opanovati svých žádostí nebo protože přebývá v našem srdci těžký hřích?

Snažme se tedy odstraniti tyto překážky, chceme-li býti šťastni.

II. Prostředky našeho štěstí. Nestačí odstraniti jen to, co by překáželo štěstí, kterého můžeme na tomto světě požívati, musíme také užívati prostředků, které je mohou zjednati a které jsou pro nás zahrnuty ve velkomyslném plnění stavovských povinností.

Chceme býti šťastni? Zachovávejme přesně pravidla, konejme dobře svá duchovní cvičení, zachovávejme mlčení i sebranost mysli; varujme se každého styku se světem, který se protiví pravidlům; pak se nám sdělí Bůh a dá nám v hloubi srdce slyšeti své slovo plné sladkosti a zkusíme, jak sladké jest jho Páně.

Chceme býti šťastni? Snažme se prospívati bez ustání v lásce k Ježíši Kristu; ten, kdo skutečně miluje božského Spasitele, nenachází v řeholi nic obtížného, nic, co by jej rmoutilo a odstrašovalo, nic, co by ho děsilo; jestiť tak sladko milovati Ježíše a zalíbiti se mu!

Chceme býti šťastni? Buďme plni ochoty a

lásky ke svým Bratřím a budeme moci zvolati: »Hle, jak jest to dobré a utěšené, přebývají-li bratři svorně!«[1]) Buďme pokorni, malí před sebou samými, nehledejme se v ničem, pak budeme vždy spokojeni.

Chceme býti šťastni? Neutíkejme před křížem, jemuž se ani vyhnouti nelze, ale přijímejme jej z lásky k Bohu a duše naše jsouc milostí posilňovaná bude moci říci se svatým Pavlem: »Překypuji radostí při všem soužení svém.«[2]) Uchopme se zmužile cvičby v umrtvování, toto jest výtečným zdrojem štěstí; Pán rád uděluje sladké útěchy duším, které z lásky k němu si ukládají velkomyslné oběti. Shodujme se dokonale s vůlí Boží, lněme jen k němu samému a budeme okoušeti pokoje, kterého nic nebude moci rušiti.

Chceme býti šťastni? Važme si i hmotných výhod, jichž požíváme, a pohleďme za tím účelem kolem sebe na tolikeré nešťastné lidi, kteří trpí mnohem víc nežli my a kteří nám závidí našeho losu; pomněme, co snášeli svatí, kteří jen cestou nedostatku kráčeli do nebe; připomeňme si našeho svatého Otce, jenž založil náš institut na chudobě; vizme ho v Remeši, v Paříži, ve Vaugirard, v Saint-Yon, vydaného s prvními Bratry největší nouzi, trpícího hlad i zimu, an neví po lidsku kde nalézti, čeho bylo nevyhnutelně třeba pro řeholní společnost. Zvláště však pohlížejme často na Ježíše Krista. Kdo by si mohl stěžovati, pozoruje-li svého Spasitele ležícího ve chlévě nebo

---

[1]) Žalm 132, 1.

[2]) II. Kor. 7, 4.

pracujícího v dílně chudého řemeslníka nebo umírajícího zbavena všeho na dřevě kříže?

Ó Ježíši, jenž již zde na zemi odměňuješ své věrné služebníky, prosím tě, uděl mi milosti, abych plnil dokonale tvou svatou vůli, abych tebou potěšen i podporován kráčel od ctnosti ke ctnosti, až zasloužím míti účast na věčné blaženosti, kterou jsi mi určil.

Duchovní kytice. ***Máte-li náležitě ducha svého stavu, dá vám Bůh nalézti v něm veškeru útěchu, a to i v křížích.***

(109. rozj., 2.)

17. NAŠE POVINNOSTI K INSTITUTU.

Krátký obsah. **I. Které povinnosti jest nám plniti?** Svého institutu musíme si vážiti, jej srdečně milovati, prokazovati mu úctu, jakož i všemu, co mu náleží; napomáhati mu, aby dosáhl svého cíle, zachovávati jeho tradice, udržovati v něm dobrého ducha i řeholní kázeň; modliti se za něj, věnovati se jeho dílům, podporovati povolání, zajímati se o výběr a o vzdělání nových členů. Připomínejme si často tyto povinnosti a uznejme veškeru jejich důležitost.

II. Pohnutky k plnění těchto povinností. Institut, jenž nám zjednává tak vzácných předností, jest pro nás více nežli pouhá společnost, k níž příslušíme, jest naší rodinou; proto nám spravedlnost a vděčnost, rozum i čest, jakož i naše vlastní zájmy ukládají, abychom věrně plnili své povinnosti k němu. Činíce tak zjednáme institutu i sobě požehnání Božího.

ROZJÍMÁNÍ.

K vůli bratřím svým a soukmenovcům říkat budu: »Pokoj tobě!« (Žalm 121, 8.)

I. Které povinnosti jest nám plniti? Institut Bratří škol křesťanských přijal nás za své členy, dal nám svůj svatý šat, učinil nás účastny svých předností a stará se o naše potřeby; proto má právo uložiti nám povinnosti a my jsme zavázáni věrně je plniti.

Tyto povinnosti záležejí jmenovitě v tom, abychom si institutu vážili, jej milovali a prokazovali mu úctu a jemu pomáhali k dosažení jeho účelu podle svých sil a podle nařízení poslušnosti.

Svému institutu musíme dělati čest a proto vésti život opravdově řeholní, ukázati, že jest jako

v minulosti, tak i nyní mocným činitelem svatosti; jednati jinak znamená olupovati jej o jeho slávu a činiti mu největší bezpráví; neboť jest to právě tolik, jako připraviti jej o dobré jméno, jehož má tak velice potřebí, aby mohl konati dílo spásy, jež mu Bůh svěřil.

Svůj institut musíme milovati; jej milovati znamená takřka ztotožniti se s ním, učiniti si jeho radosti svými radostmi, jeho starosti svými starostmi; to jest, rmoutiti se nad tím, co by mu mohlo škoditi, těšiti se s Bratry, míti opravdově ducha řeholní společnosti, děkovati Bohu za ochranu, kterou institutu prokazuje.

Musíme míti k němu hlubokou úctu a dávati vším svým jednáním najevo, že si ho upřímně vážíme.

Ctíti svůj institut znamená uctívati velkého sluhu Božího, jenž jej založil, vzdávati mu synovskou úctu, následovati ctností, kterými vynikal, a učiti jej znáti, zachovati v drahé vzpomínce Bratry, kteří ve společnosti zemřeli a mluviti jen dobře o těch, kteří jsou jejími členy.

Ctíti svůj institut znamená, nedovoliti si žádného slova, jež by mu bylo na újmu, nýbrž naopak mluviti s radostí o dobru, které působí, o nadějích, které v něj skládají Církev a dobří lidé, vážiti si podniků, jimiž se zabývá, a nečiniti ničeho, co by mu škodilo.

Ctíti svůj institut znamená, uchovati, pokud závisí na nás, vše, což jeho jest, zachovávati tudíž jeho tradice, zachovávati jeho pravidla, abychom je mohli neporušeně odevzdati těm, kteří přijdou po nás.

Svému institutu musíme býti nápomocni, modlíce se předně často za něj, musíme se věnovati s horlivostí tomu, aby mohl plniti svůj dvojí účel, jímž jest posvěcování členů a křesťanská výchova dítek; připraviti se, abychom byli schopni konati v něm, pokud možno největší dobro; pomáhati velkomyslně představeným; podporovati a povzbuzovati spolubratry při díle, jež jest jim svěřeno, nemíti zištného smýšlení, ale přáti si právě tak dobrého úspěchu spolubratrova jako svého vlastního.

Musíme se snažiti zavésti a udržovati, pokud možno, u všech členů institutu svornost, mír i lásku. Musíme podporovati povolání a usnadniti vstup těm, které Bůh do něho volá; působiti předně příkladem a pak podle svého úřadu i laskavou radou na vzdělání mladých Bratří.

Musíme také, pokud můžeme, přispívati k odstranění nehodných členů institutu a pomáhati, aby jen takoví byli do něho přijati, kteří by mu mohli býti užitečni, oznamujíce přesně vše, co by mohlo představené vésti k dobrému poznání, a nevěnovati sluchu osobním zájmům.

To jsou hlavní povinnosti, a jest důležito často si je připomínati a o nich rozjímati, abychom se povzbudili k jejich plnění.

II. Pohnutky k plnění povinností k našemu institutu. Spravedlnost, vděčnost i naše pravé zájmy ukládají nám, abychom tyto povinnosti věrně plnili. Předně spravedlnost, neboť ony jsou podstatnou podmínkou našeho přijetí; zavázali jsme se plniti je všechny a slíbili jsme to Bohu i spolubratřím.

Zavazuje nás k tomu vděčnost. Jak mnohými díky jsme skutečně zavázáni svému institutu! Dobro, které jsme od něho obdrželi, jest tak hojné i tak drahé! Byla nám věnována tolikerá péče! Na toto dobro jsme neměli žádného práva, s jeho strany byla to tedy jen blahovolnost i velkomyslnost; proto jest s naší strany třeba netoliko věrného plnění povinností, nýbrž i úplné oddanosti.

Kongregace jest naší opravdovou rodinou; Bůh však žádá, aby každé dítko považovalo své povinnosti k rodině za posvátny. Kromě toho jest institut společností, jejímiž členy jsme, proto mu musíme přinésti něco ze svého majetku, čili odměniti se konáním povinností k němu, jinak by byl náš nárok právě tak cizí, jako kdyby chtěl někdo míti podíl na výhodách nějaké společnosti a ničím jí nepřispíval ani nepracoval za společným cílem.

Ať patříme na náš institut s kteréhokoli stanoviska, jest zřejmo, že neplniti svých povinností k němu, znamenalo by přestupovati zákon svědomí, rozumu i cti. Dále by to znamenalo, nepochopiti svých nejdražších zájmů; jen tím, že plníme své závazky ke kongregaci, jsme účastni dobra, které působí, získáváme si milosti Boží, pracujeme účinně o své spasení podle slov našeho svatého Otce: »Buďte ujištěni, že nepracujete nikdy lépe o svou spásu a nedosáhnete nikdy takové dokonalosti, jako když plníte dobře povinnosti svého stavu, ačli to činíte s úmyslem plniti vůli Boží.«[1])

---

[1]) Sbírka.

Zpytujme se, kterak plníme tyto povinnosti k svému institutu. Vizme, co třeba napraviti po této stránce, a napravme to, abychom jednali podle záměrů Božích s námi i s naší řeholní rodinou.

Přesvatá Matko Boží, a ty, slavný svatý Josefe, kteří jste ochránci našeho institutu, vyžádejte mi, abych plnil věrně své povinnosti k němu, abych si zasloužil koruny spravedlnosti, kterou mi připravil božský Spasitel, i abych ho mohl velebiti s vámi v příbytku věčné slávy.

Duchovní kytice. *Dáváte svému stavu přednost před vším, co byste mohli míti a si přáti na této zemi?*

(109. rozj., 1.)

18. VÁŽNOST K NAŠEMU INSTITUTU.

Krátký obsah. **I. Proč si musíme našeho institutu vážiti.** Musíme si ho vážiti z následujících důvodů: náš institut jest společnost, které vtisklo náboženství úplně svůj znak; byl založen světcem s velkými útrapami; účelem jeho jsou dvě hlavní díla: posvěcování jeho členů a křesťanská výchova dítek; jest od Církve svaté schválen a získal si všeobecnou vážnost; jest konečně naší opravdovou rodinou. Buďme tedy šťastni, že k němu náležíme, a děkujme Bohu, že nás do něho povolal.

II. Kterak dosvědčovati svou vážnost k institutu. Musíme o něm jakož i o všem, co se ho týká, mluviti jen s hlubokou úctou i vážností; prositi Boha, aby ho chránil; přilnouti k němu; dáti si záležeti na jeho zdaru a na zachovávání pravidel; zjednávati mu dobrá povolání; zvláště pak vésti vpravdě řeholní život. Prosme svého svatého zakladatele, aby nám vyžádal, abychom měli k našemu institutu tytéž city, jimiž i on byl naplněn.

ROZJÍMÁNÍ.

Hledala jsem odpočinutí a v dědictví Páně přebývati budu. (Eccli. 24, 11.)

I. Proč si musíme našeho institutu vážiti. Máme četné důvody vážiti si našeho institutu, svaté to společnosti, jejímiž jsme údy, rodiny to, jejímiž jsme dítkami, kde jsme byli s takovou laskavostí uvítáni a kde jsme byli pojmenováni nejprve jménem Bratr.

Náš institut jest náboženská společnost; náboženství však zušlechťuje a činí úctyhodným vše, čeho se svým božským prstem dotkne; ono činí tedy náš institut úctyhodným, neboť vše jest v něm označeno znakem náboženským: původ, účel,

duch, jméno, šat... vše nám připomíná věci nadpřirozené.

Pokud se týká původu, zasluhuje náš institut zřejmě našeho obdivu; neboť byl založen k oslavě Boží, ku pomoci Církve a ku prospěchu lidí. Kolik námah, útrap i obětí stál kromě toho našeho svatého Otce, jemuž bylo zapotřebí k jeho založení rekovné zmužilosti a obětovnosti!

Vážnost k našemu institutu vyplývá také ze vznešenosti i z užitečnosti jeho účelu; jest to jednak posvěcování jeho členů a jednak křesťanská výchova mládeže. Jest to velké dílo, učiti mlada pokolení zachovávati předpisy evangelia, zasvěcovati je do vznešených pravd víry a připravovati je pro nebe. Ano, znamená to konati vznešené dílo, jímž se honosily přemnohé svaté osoby, dílo nanejvýš užitečné dětem, jejich rodičům a celé lidské společnosti.

A tento dvojí účel plnil náš institut účinně od svého počátku; kolik Bratří pěstovalo v něm zajisté s právě takovou skromností jako se zmužilostí ctnosti našeho svatého stavu, vedlo v něm život příkladný a plný obětovnosti, takže všichni, kdož je znali, musili vyznati, že jest slavným náležeti k jejich společnosti a býti povolán jíti cestou svatosti, kterou oni kráčeli.

Kolik dítek a mladíků, kteří navštěvovali naše školy, obdrželi od nás chléb pravdy a kolik těch, kteří je ještě dnes navštěvují! Kdyby nám bylo přáno viděti počet vyvolenců, kteří již vzdávají čest za korunu své slávy našemu institutu, pak bychom pochopili, že si ho nemůžeme ani dost vážiti a jej ctíti.

Naše kongregace jest dále hodna úcty pro ctnosti, kterých vyžaduje od těch, kteří jsou jejími členy; vznešené to ctnosti, jež nejsou nic jiného než úplné odřeknutí světa, naprosté sebezapírání, bezvýhradná a po celý život trvající obětovnost, vynaložení všech svých schopností a veškerého času dílu výchovy dítek i mládeže, a to vše bez očekávání nějaké odměny od těch, pro něž se obětují.

Náš intsitut má tudíž právo býti všeobecně vážen. Ostatně on také této vážnosti požívá, neboť dostalo se mu schválení od matky naší, Církve svaté; byl povzbuzován i podporován všemi papeži, světskými panovníky, většinou biskupů i kněží, muži výtečnými ve vědě i ve ctnostech, z nichž mnozí si ukládali největší oběti, aby mohli zříditi nebo udržeti jeho ústavy.

Jak vhodně nás tyto pohnutky nabádají, abychom si vážili našeho institutu! Buďme šťastni, že k němu náležíme, buďme ho vždy hodni a děkujme často Pánu, že nás do něho povolal.

II. Kterak dosvědčovati svou vážnost k institutu. Svou vážnost k institutu projevujme skutky a plňme věrně povinnosti, které nám tato vážnost ukládá.

Vážíme-li si svého institutu, odpudíme každou myšlenku od sebe, která by mu nebyla prospěšna, budeme ho hájiti před každým slovem, jež by jej chtělo zlehčiti, a sami budeme o něm mluviti jen s největší úctou, budeme rádi rozmlouvati o dobru, které působí, a vychvalovati obětovnost Bratří pro dílo, jež jest jim svěřeno.

Vážíme-li si svého institutu, budeme míti dobré mínění o všem, co k němu přísluší: o pravidlech,

o zvycích, o představených i Bratřích, o dílech, o svém jméně i šatu. Přilněme k němu celým srdcem, nelitujíce nikdy světa, který jsme opustili, a nebažíce po pohodlnějším nebo vznešenějším stavu, v němž nás Bůh míti nechce. Vážnost k našemu institutu musí nás nabádati k časté a vroucí modlitbě, aby jej Bůh chránil a dal mu působiti dobro jemu příslušící, naplnil svým duchem jeho členy a udržoval v něm zbožnost, horlivost a řeholní kázeň. Sami pak, pokud můžeme, musíme bdíti, aby v něm nebylo nic zavedeno, co by mu mohlo škoditi a zmenšiti dobrou pověst, které požívá; naše horlivost musí vzbuzovati četná i dobra povolání, aby byl zvěčněn.

První však a nejnaléhavější povinnost, která jest důsledkem vážnosti k našemu institutu, jest, abychom v něm žili tak, aby byl ctěn i vážen ode všech, to jest, žíti jako dobří řeholníci a hodní synové svatého Jana Křtitele z La Salle, jako věrní zachovavatelé pravidel pamatujíce často, že »jsme se stali divadlem světu«[1]) a že vážnost, kterou budou chovati lidé k nám, bude u většiny z nich měřítkem vážnosti, kterou budou míti k našemu institutu.

Tažme se vážně, zdali chováme k svému institutu vážnost i lásku, kterých zasluhuje, a zdali plníme dobře své povinnosti k němu. Můžeme si dáti potěšitelné svědectví, že kdyby všichni spolubratří myslili a jednali jako my, že by byla naše řeholní rodina skutečně hodna, aby Bůh na ni laskavě shlížel a lidé si jí vážili?

---

[1]) I. Kor. 4, 9.

Ó svatý Jene Křtiteli z La Salle, milovaný náš Otče, jenž jsi založil náš institut za cenu tolikerých prací a utrpení a jenž jsi měl tak vysoké smýšlení o jeho poslání, vyžádej nám, abychom v něm dobře plnili své povinnosti, abychom jej ctili svými ctnostmi a hledali ve všem jen slávu Boží a spásu duší.

Duchovní kytice. *Jste zajisté šťasten, že jste ve svatém, posvěcujícím stavu, který jest vaší ctí jak pro život, tak i pro spásu.*

(Z dopisů.)

19. ŘEHOLNÍ ŠAT.

Krátký obsah. **I. Svůj řeholní šat musíme míti v úctě.** Pochází od našeho svatého zakladatele; Církev jej schválila; velký počet svatých řeholníků jej nosil; připomíná nám nejspasitelnější myšlenky a jest nám prostředkem působícím užitek v duších. Děkujme Pánu, že nás oděl oděvem svých služebníků, a slibme mu, že mu budeme vždy dělati čest.

II. Náš řeholní šat nám pomáhá plniti lépe naše povinnosti. Odlučuje nás od světa, připomíná nám, že máme býti odloučeni ode tvorů a vésti život chudý, pokorný a umrtvený...; nabádá nás k sebranosti, skromnosti, zdrželivosti... a hledati ve všem jen slávy Boží. Ó svatý šate, jaké výhody nám poskytuješ k našemu posvěcení!

III. Nebuď naše chování nikdy v neshodě s naším šatem. Bylo by hanbou i nezřízeností, kdybychom, jsouce oděni řeholním šatem, nevedli vpravdě řeholní život. Pomněme solidaritu, která jest mezi námi a spolubratry, mezi naším institutem a náboženstvím. Jaká to hrozná zodpovědnost, kdybychom dávali pohoršení! Bděme nad sebou, abychom byli skutečně tím, čím se jevíme býti.

ROZJÍMÁNÍ.

Oblecte se v Pána Ježíše Krista. (Řím. 13, 14.)

I. Svůj řeholní šat musíme míti v úctě. Svůj řeholní, svatý šat musíme míti v úctě, poněvadž nám byl dán naším svatým Otcem; poněvadž jsa určen schvalovací bulou našeho institutu, má nesporně znak šatu řeholního; poněvadž jej nosili četní svatí Bratří, kteří mu dělali čest životem plným zbožnosti a obětovnosti.

Musíme jej míti v úctě a vážiti si ho, poněvadž jest nám zdrojem spasitelných poučení; již proto,

že jest rouchem smutečním připomíná nám myšlenku na smrt; patříce na něj připomínáme si přirozeně, že bude naším rubášem, a že s ním takřka staneme před nejvyšším soudcem.

Náš šat jest nám vzpomínkou na onen krásný den, kdy jsme se jím po prvé oděli, patříce na něj připomínáme si city zbožnosti a vděčnosti, jež tehdy naplňovaly naši duši, přislíbení, která jsme učinili Bohu a institutu, a s jakou blažeností a upřímností jsme je pronesli.

Jak mnohých krásných dnů našeho řeholního života jest náš šat jako pamětní knihou! Můžeme na něj patřiti a nevzpomínati na svaté závazky, jimiž jsme se věnovali Bohu a institutu, a nepřipomněti si tolikerých duchovních darů, jimiž jsme byli zahrnuti a nebýti tudíž povzbuzeni k lásce i velebení svého božského Mistra?

Kromě spasitelných myšlenek, které nám náš šat vnuká, jest také prostředkem ke konání dobra, zajisté již důstojným jeho nošením vyznáváme, že náležíme Ježíši Kristu, vzděláváme bližního a učíme působivě ctnosti.

Dále jest nám náš šat tím, co se připomíná při jeho svěcení, »znakem horlivosti, kterou máme rozvíjeti pro křesťanské vyučování dítek«.

Milujme tedy tento posvátný šat, važme si ho a prokazujme mu úctu. Děkujme Pánu našemu, že nás přioděl rouchem svých služebníků a slibme mu, že je budeme nositi vždy důstojně.

II. Náš šat nám pomáhá plniti lépe naše povinnosti. Pro tuto pomoc, které nám náš svatý šat poskytuje, musíme si ho vážiti a míti k němu úctu.

Řeholní šat dělí nás od světa, s nímž smíme míti jen naprosto nevyhnutelné styky; praví nám, že náš život musí býti zcela odlišný od života lidí světských, »jest zevnějším znakem závazku, který jsme vzali na sebe, vésti svatý život«;[1]) připomíná nám ustavičně, že jsme zasvěceni Bohu a že musíme kráčeti v šlépějích Kristových.

Řeholní šat nám ukládá povinnost největší zdrželivosti a nejpříkladnější skromnosti; neboť již tím, že jest odlišný od šatu lidí světských, vábí jejich zraky a tu nás každý pozoruje, každý zkoumá, zdali není naše chování protivou toho, co hlásá náš šat; a všichni by se pohoršovali, a to právem, kdyby nás viděli lehkomyslnými nebo nezdrželivými.

Svatý Řehoř jej nazývá »rouchem svatých rozmluv«, poněvadž nám ukládá povinnost vésti jen vzdělávající hovory.

Náš šat nám ustavičně připomíná, že život, jemuž jsme se oddali, musí býti životem chudým, pokorným a umrtveným; neboť odíti se jím znamená závazek potírati své vlastní náklonnosti a podrobiti ve všem tělo duchu, znamená dávati na jevo, že jsme si vyvolili stav dokonalého sebezapírání.

Svatý Bernard nazývá řeholní šat »služebnickým oděvem pokory« a učí tím, že ten, kdo jej nosí, nesmí míti jiné touhy nežli oslavovati Boha tím, že zůstává neznámým lidem.

Svatí Otcové jej nazývají také »rouchem andělským«, neboť, když jej vzal na sebe, dává řeholník

---

[1]) 60. rozj., 1.

najevo, že očistil své srdce od vší náklonnosti ke tvorům a chová ji jen k Bohu a že má míti jen čisté, šlechetné i vznešené city.

Ó, svaté roucho, oděve služebníků Páně, jak jsi spasitelný těm, kteří tě důstojně nosí! Ano, ty nám připomínáš, že jsme představiteli našeho institutu a náboženství a že jsme proto dvojnásobně zavázáni vésti život vzdělávající a svatý a býti vždy a všude »libou vůní Kristovou«.[1])

III. Nebudiž naše chování nikdy v neshodě s naším šatem. Když jsme se oděli řeholním šatem, vzali jsme na sebe zodpovědnost bdíti nad sebou, abychom vedli svatý život. Budeme šťastni, jestliže budeme se tak vždycky chovati, jak toho náš stav vyžaduje.

Jaká nezřízenost a jaká hanba by to byla, kdybychom jsouce oděni rouchem kajícím vedli život roztržitý a smyslný, kdybychom nosili na sobě odznaky pokory a v nás žila stále marnivost; kdybychom oděni jsouce šatem služebníků Ježíše Krista, přece aspoň v něčem náleželi světu a ďáblu!

Pamatujme také na solidaritu, kterou řeholní šat tvoří mezi námi a spolubratry, mezi institutem a náboženstvím: ti, kteří nás vidí jím oděni, veřejnost a naši žáci nepovažují nás za jedince, nýbrž za údy kongregace; v každém z nás vidí jen Bratra, jen řeholníka a tu, co pozorují na nás, jsou nakloněni tvrditi také o spolubratřích a o řeholnících vůbec; a tak podle toho, budou-li si nás vážiti nebo námi pohrdati, budou také nabádáni vážiti

---

[1]) II. Kor. 2, 15.

si našeho institutu, řeholního života, ano i samého náboženství nebo pohrdati jimi.

Jaké neštěstí, kdybychom se chovali svého šatu nehodně! Byli bychom příčinou, že by řeholníci byli v opovržení a že by bylo »jméno Boží pohaněno mezi pohany«.[1])

Bděme nad sebou, abychom nečinili ze svého šatu lháře, to jest, buďme skutečně těmi, jimiž se v něm jevíme býti; žijme v odloučenosti od světa, v konání zbožnosti, umrtvování, chudoby, poslušnosti... jedním slovem dávejme najevo celým svým chováním, že náležíme úplně Bohu.

Děkuji ti, ó Ježíši, že jsi mě ráčil odíti oděvem svých služebníků, uděl mi, tebe prosím, abych jej nosil důstojně, abych s ním mohl se vší důvěrou představiti se před tebou v hodině své smrti a slyšeti z úst tvých rozsudek požehnání, skrze nějž mě přijmeš do lůna svého milosrdenství.

Duchovní kytice. *Váš život musí býti jako váš šat úplně odlišný od života lidí světských.*

(60. rozj., 1.)

---

[2]) Řím. 2, 24.

20. BOJ DOBRA SE ZLEM.

Krátký obsah. **I. Původ tohoto boje.** Počal v nebi vzpourou zlých andělů a věrným setrváním dobrých. Opětoval se na zemi tehdy, když naši prarodiče raději poslechli ďábla nežli Boha. Lidstvo by bylo ztraceno, kdyby nebylo lásky božského Spasitele. Bojujme srdnatě proti pýše, jež jest příčinou tolikerého zla.

II. Vlastnosti tohoto boje. Vede se v každé době a povstává všude. V tomto boji jsme: svědky, kteří jej pozorují vésti; osobami, které jsou při tom nebo při onom vůdci; předmětem pře, neboť účelem jeho jest, zdali se stane naše duše vlastnictvím Ježíše Krista nebo ďábla. Pro nás jest svrchovatě důležitý, neboť od něho závisí naše věčnost.

III. Oba velitelé boje. Ježíš Kristus a satan, toť oni dva velitelé, kteří bojují o svět. Jaký to rozdíl mezi nimi! Ke kterému chceme náležeti? Zajisté k Ježíši Kristu! Oddejme se mu tedy úplně, bojujme i pracujme pro něho. Ať není v nás ničeho pro ďábla. Slibme Ježíši Kristu, že budeme vždy jeho věrnými poddanými.

ROZJÍMÁNÍ.

Tělo žádá proti duchu, duch pak proti tělu. (Gal. 5, 17.)

I. Původ tohoto boje. Boj zla proti dobru začal v nebi vzpourou andělů. Bůh, stvořiv tyto duchy, nadal je nejvzácnějšími vlastnostmi a nechal jim svobodu jejich rozhodnutí. Chtěje jim dáti příležitost dosvědčiti mu svou vděčnost a zasloužiti si blaženosti, k níž je určil, podrobil je zkoušce; Lucifer však a spoluvinníci jeho odboje zneužívajíce své svobodné vůle odepřeli svému Tvůrci povinnou úctu, pozvedli se proti němu a činili si nárok, že se mu chtěli státi rovnými. Tu archanděl, svatý Michael, v čele dobrých andělů porazil od-

bojníky, kteří byli vypuzeni z nebe, uvrženi navždy do pekla a utvrzeni ve svém stavu vzpoury a ve své zlobě.

Pro lidi začal boj dobra proti zlu v pozemském ráji. Bohužel, víme až příliš dobře, jaké ponížení uvalilo na naši přirozenost vítězství ďáblovo nad našimi prarodiči. Poslechli zlého ducha a upadli ihned v nemilost Boží a pod jho svého svůdce.

To bylo by údělem lidstva, kdyby Slovo Boží, pro oslavu svého Otce, z milosrdenství a z lásky k nám se nebylo rozhodlo vysvoboditi nás z panství hříchu, přemoci nepřítele dobra a zjednati člověku opět usmíření s Bohem.

Poněvadž pýcha svrhla odbojné anděly s nebe a zavinila neposlušnost našich prarodičů, proto ji musíme v sobě odhodlaně i bez únavy přemáhati.

II. Vlastnosti tohoto boje. Boj dobra proti zlu vede se po všechen čas. Vzav počátek se světem nebyl přerušen; bude bez přerušení trvati až do onoho dne, kdy panující Beránek povstane ve slávě se svými vyvolenými a uvrhne na věky do hlubin propasti zlé duchy a s nimi ony nešťastníky, kteří zemřeli ve stavu smrtelného hříchu.

Tento boj jest všeobecný. Není obydleného místa, kde by nebylo boje mezi Beránkem a drakem; ďábel vniká všude až do lůna řeholních společností, aby nakazil všechno svým jedem; Ježíš vniká také všade až k národům sedícím ve stínu smrti, aby všechno napravil svou milostí. Není ničeho, co se mezi lidmi děje, co by se nevztahovalo na tento boj; on vysvětluje vše v řádu mravním, kdežto bez něho zůstává všechno záhadou.

Tento boj se vztahuje zvláště na nás. Vede se

před našimi zraky; před námi a kolem nás působí skutečně dobro své divy svatosti a obětovnosti, a zlo svá pohoršení a zkázu. Vede se v nás a to až v nitru našeho ducha, srdce i naší vůle.

V tomto boji bojujeme i my a můžeme státi při tom neb onom z obou velitelů, buď konajíce dobré s Ježíšem Kristem a skrze Ježíše Krista, nebo činíce zlé sami ze sebe z vnuknutí ďáblových. My jsme předmětem pře. Lucifer bojuje, aby se zmocnil naší duše a uchvátil ji s sebou do propasti; Ježíš Kristus mu odpírá, aby duši udržel, k sobě přivinul a učinil ji účastnou své vlastní slávy.

Nic není pro nás osobně tak důležito, jako tento boj, jenž skončí rozhodně buď k naší největší blaženosti, nebo k našemu naprostému neštěstí. Volba závisí od nás, pamatujme na to dobře.

III. Oba velitelé boje. V tomto boji mezi dobrem a zlem pozorujme oba přítomné velitele a utvrďme se v předsevzetí, že chceme se přidati jen k tomu, jenž nás chce spasiti.

Ježíš Kristus jest pravda a život,[1]) satan klam a smrt.[2]) Ježíš Kristus, nejlepší to panovník, jest pln dobroty a lásky; satan nejukrutnější a nejohyzdnější tyran, jest sama zášť i závist.

Ježíš Kristus působí dobré; jeho panství pozvedá nás nad naši přirozenost, chce, aby naše duše žila v milosti, aby v ní obnovil obraz Boží a okrášlil ji ctnostmi. Satan hledá jen zlo, chce duši snížiti a dáti v ní panovati neřesti a hříchu.

Ježíš Kristus si umiňuje oslavovati svého Otce a spasiti lidi. Satan má za účel zabrániti panství Božímu a zahubiti duše.

---

[1]) Jan 16, 6. [2]) Jan 8, 44.

Ježíš Kristus volá k sobě lidi a předpisuje jim zřeknutí světa a náruživostí, slibuje jim za odměnu jejich věrnosti nebe. Satan však volá k sobě lidi, aby je učinil svými obětmi tím, že je činí otroky žádostivosti; ukazuje jim jen okamžité požitky a zastírá jim pečlivě pohled na propast, do níž je vede.

Nestačí pozorovati tyto dva velitele, abychom pochopili, že žádný rozumný člověk nemůže váhati s rozhodnutím mezi nimi a že by bylo vrcholem pošetilosti a největší ukrutností k sobě samému nenáležeti cele Ježíši a toliko Ježíši?

My řeholníci jsme ve vojsku Ježíše Krista vybranými vojíny, kteří musí státi v první řadě po boku svého božského velitele, míti s ním nejužší spojení, jakož i nejdokonalejší podobu a pracovati s největší horlivostí, aby byl milován a duše pro něho získány.

Náležejme tedy úplně a navždy Ježíši Kristu, abychom v hodině smrti mohli říci ďáblu se svatým Martinem: »Odstup, ukrutný draku, není na mně ničeho, co by ti náleželo.«[3])

Ó Ježíši, jenž jsi mě odvedl k praporu svého kříže, uděl mi sílu, zmužilost i věrnost, kterých jest mi potřebí, abych jednal podle tvých úradků; učiň, abych s tvou milostí zůstal vítězem nad ďáblem a zasloužil si koruny přislíbené tvým věrným poddaným.

Duchovní kytice. *Proste svatého Michaela, aby vám přispěl v boji, který musíte vésti ve svém stavu a vedl vás bezpečně přímo k Bohu.*

(125. rozj., 1.)

---

[3]) Církevní hodinky.

21. BOJ PROTI NEPŘÁTELŮM SPÁSY.

Krátký obsah. **I. Kdo jsou naši nepřátelé?** Náš život jest ustavičným bojem; jest nám bojovati proti světu, který nás hledí svésti svým učením i svými příklady; proti ďáblu, jenž nás chce učiniti účastníky svého neštěstí; proti svým náruživostem, jichž se musíme zvláště obávati. Buďme na stráži proti těmto nepřátelům, kteří se často spojují, aby nás zahubili.

II. Které jsou naše obranné prostředky? Naši nepřátelé jsou mocní a četní, máme však za svého vůdce Ježíše Krista, za pomocníky nejsvětější Pannu Marii, anděly, svaté a celé nebe; ostatně máme prostředky, jež nám mohou zajistiti vítězství: modlitbu, svátosti, duchovní vedení, pravidla... Nestrachujme se, je-li Bůh s námi, jsme nepřemožitelni.

III. Kterak musíme bojovati. Nelekati se útoků svých nepřátel a nebýti jimi překvapeni; bojujme proti nim s důvěrou, se zmužilostí, s opatrností, s trpělivostí a s vytrvalostí. Nevydávejme se v nebezpečí, ale bděme a modleme se.

ROZJÍMÁNÍ.

Bojování je život člověka na zemi. (Job 7, 1.)

I. Kdo jsou naši nepřátelé? Údělem naším na zemi jest, bojovati bez ustání proti nepřátelům naší duše. »Co živ budeš« praví Následování Krista, »bude ti potřebí duchovní zbraně. Bydlíš mezi nepřáteli a zprava zleva útočí na tebe.«[1])

Nepřítelem naším jest svět, který Ježíš Kristus odsoudil a od něhož jsme se odloučili oddavše se svému povolání, jenž však se snaží proniknouti

---

[1]) Kn. III., hl. 35, 1.

nás svým bludným učením a svésti nás pohledem na své marnosti a svými zlými příklady.

Nepřítelem naším jest ďábel, onen pýchou padlý anděl, jenž nás nenávidí, poněvadž jsme obrazem Božím, a jenž zžírán závistí a nemoha snésti myšlenky, že jsme určeni k slávě, z níž on byl vyvržen, usiluje učiniti nás společníky svých muk; snaží se buď jako lev, aby nás pohltil,[1]) nebo aby nás svedl hadí lstí,[2]) vždycky však jest pohnutkou jeho jednání nenávist proti Bohu i lidem.

Jest to zvláště záhuba nás řeholníků, o kterou stále usiluje, neboť jeho velkou snahou jest svrhnouti do zla osoby Bohu zasvěcené, ty, jež vidí seřazeny pod praporem kříže pracující ve spojení s božským Spasitelem na zničení říše ďáblovy, aby založili království milosti a spravedlnosti.

Nejhroznějším však naším nepřítelem jsme my sami[3]) se svými náklonnostmi ke zlému, svými zlými zvyky a nezřízenými náruživostmi. Svět i ďábel obléhají naši duši, nezmohli by však ničeho proti nám, kdyby nebylo v našem nitru nepřítele skrytého, jenž pracuje, aby zajistil dobrý úspěch jejich útoků. My sami si působíme nejvíce škody; žije v nás stále onen starý člověk, jenž jsa poslušen zákona hříchu, vyhledává zlo a béře na sebe hanebná pouta náruživostí.

Svět, ďábel a my sami toť jsou oni nepřátelé, proti nimž musíme býti tím více na stráži, poněvadž se obyčejně spojují, aby na nás činili nejprudší útoky.

---

[1]) I. Petr. 5, 8.
[2]) Apok. 12, 9.
[3]) Násl. Kr. III., 13, 1.

II. Které jsou naše obranné prostředky? Naši nepřátelé jsou zajisté mocní, nejsme však bez přispění v boji, který s nimi musíme vésti. Eliseův sluha vida kolem města vojsko Syrských pravil svému pánu: »Ach, běda, běda, pane můj, co budeme dělati?« Načež mu Eliseus odpověděl: »Neboj se; neboť více jich s námi je nežli s nimi.«[1]) Pak prosil Hospodina, aby otevřel oči služebníka, a ten spatřil horu plnou koňů a ohnivých vozů kolem Elisea.

Otevřme i my oči; pohleďme ve světle víry, jaká pomoc se nám naskýtá, a vidouce, že máme síly daleko větší než naši nepřátelé, oživme v srdci svém důvěru ve vítězství.

Vůdcem naším jest Ježíš Kristus, Pán i Bůh náš, jenž v nás bojuje svou milostí a svým duchem. Kdo by mu mohl odpírati? Zůstávejme s ním spojeni a buďme jisti, že o nás řeknou naši nepřátelé ona slova Faraonova, jež pravil k svému vojsku: »Utecme před Izraelem, neboť Hospodin bojuje za ně proti nám.«[2])

Ježíš Kristus pomáhá nám v duchovním boji různými prostředky, které připomenouti si jest velmi potěšitelné.

Předně nám představuje za pomocnici svou nejsvětější Matku, onu vznešenou Pannu, která jest ďáblu »hrozná jako šik vojenský k bitvě spořádaný«[3]) a kterou Církev vzývá zvláštním jménem »Pomocnice křesťanů«.

---

[1]) IV. Král. 6, 15 až 17.

[2]) Exod. 14, 25.

[3]) Cant. 6, 3.

S ní nám představuje svatého Josefa, našeho všemocného ochránce; svatého Michala a jeho anděly, kteří vždy bojují proti draku;[1]) našeho anděla strážného, jenž jest zvláště pověřen nás vésti a nás hájiti; představuje nám také svaté v nebi a zvláště naše svaté patrony. Čeho bychom se měli tedy strachovati majíce spojence, kteří mají ku pomoci i samu všemohoucnost Boží?

Ježíš Kristus nám dále nabízí hojnost všelikého přispění jiného druhu: svátosti, modlitbu, znamení kříže, vedení svědomí, řeholní cvičení, řeholní sliby, náš svatý šat a pravidla, jež jsou zajisté zdrojem síly, a jestliže sami činíme, co jest nám možno, činí nás nepřemožitelnými ať jsou nepřátelé naší duše sebe četnější, sebe mocnější a sebe obratnější.

III. Kterak musíme bojovati. Nestrachujme se vkročiti odhodlaně na bojiště, jež se nám otvírá. Bojujme chrabře; neboť, ustoupíme-li, staneme se otroky, kdežto, budeme-li klásti odpor, staneme se králi; boj jest prudký, ale tím lépe se projeví naše věrnost a tím krásnější bude naše koruna. Pomněme, že věc, o níž se bojuje, jest naše duše, jest naše věčnost.

Bojujme s důvěrou; neboť spojeni s Ježíšem jsme nadáni božskou silou a můžeme říci se svatým Pavlem: »Všecko mohu v tom, jenž mě posiluje.«[2])

Bojujme s obezřelostí, předejděme útoky nepřátelské, spoutejme napřed nepřátele, kteří jsou

---

[1]) Apok. 12, 7.

[2]) Filip. 4, 13.

v nás, to jest, své náruživosti, napravme své ztráty, nevydávejme se v nebezpečí, nespoléhejme sami na sebe, řiďme se doporučením Kristovým[1]) a bděme i modleme se.

Bojujme s trpělivostí nejsouce tím překvapeni, že máme zápasiti; čiňme velkomyslně, co můžeme, a pak zůstaňme v duševním klidu jsouce jisti, že nás Bůh neopustí.

Bojujme od tohoto okamžiku a bez únavy. Neustupujme v ničem nepřátelskému úsilí; důvěřujme, že s milostí Boží dobudeme úplného vítězství.

»Ó Bože můj, kéž mě nepřemůže tělo a krev; kéž mě nesvede svět a jeho krátká sláva, kéž mě nepodvede ďábel a jeho chytrost! Dej mi sílu, abych mohl odporovati, trpělivost, abych nepodlehl a stálost, abych vytrval«,[2]) abych tě mohl v nebi chváliti a velebiti na věky.

Duchovní kytice. *Člověk nachází v tomto životě tolik překážek svého spasení, že jest nemožno, aby se jich uvaroval, je-li zůstaven sám sobě a svému vedení.*

(197. rozj., 3.)

---

[1]) Mat. 26, 41.

[2]) Násl. Kr. III., 26, 3.

22. JEŽÍŠ KRISTUS JEST NAŠÍM UČITELEM I VZOREM V DUCHOVNÍM BOJI.

Krátký obsah. **I. Ježíš Kristus bojoval proti světu.** Proti zásadám a skutkům světa postavil Ježíš Kristus své svaté učení a příklad veškerých ctností; svět, jemuž zlořečil a jejž odsoudil, měl pro něho i jeho učedníky jen zášť a pronásledování. My řeholníci nemůžeme žíti podle ducha svého povolání, milujeme-li svět.

II. Ježíš Kristus bojoval proti ďáblu. Nepřátelství mezi Ježíšem Kristem a ďáblem začalo od počátku světa a potrvá až na konec světa. Spasitel zmařil ďáblovy záměry, odporoval mu na poušti, vyháněl ho z posedlých, zničil jeho království a zasloužil nám milosti možného vítězství nad ním. Abychom ďábla přemohli, musíme bdíti, modliti se a umrtvovati se.

III. Ježíš Kristus bojoval proti žádostivosti. Bojoval proti pýše, svými slovy a svým úplně pokorným životem; proti smyslnosti stav se mužem bolestí a žádaje od těch, kteří ho chtějí následovati, aby se zapřeli a nesli kříž; proti hrabivosti živ jsa v největší chudobě. Následujme ve svých bojích Ježíše Krista, prosme ho o pomoc a vítězství bude naše.

ROZJÍMÁNÍ.

Nedomnívejte se, že jsem přišel uvést pokoj na svět. (Mat. 10, 34.)

I. Ježíš Kristus bojoval proti světu. Ježíš Kristus jest naším učitelem i vzorem v boji, který musíme vésti proti světu, ďáblu i náruživostem; připomeňme si tedy často, čemu po této stránce učil a co činil.

Ježíš Kristus bojoval proti světu odsoudiv ducha, jímž jest naplněn, vypáliv zločinné znamení

jeho bludným zásadám a jeho hříšným a nebezpečným obyčejům. Pravil: »Běda světu pro pohoršení!«[1]) »Mnoho jest těch, kteří vcházejí prostranou cestou, která vede k zahynutí.«[2])

Ježíš Kristus dával při každé příležitosti najevo, že jest v odporu se světem; řekl: »Já nejsem z tohoto světa«;[3]) a jeho skutky se ve všem shodovaly s jeho slovy. Po třicet roků žil světu skryt, a když se pak ukázal lidem, učinil tak, aby je odvrátil od světa.

Proto se mu také svět protivil. Zamítl uznati jej, jak také praví svatý Jan: »Světlo bylo na světě, ale svět ho nepoznal. Do vlastního přišel, a svoji ho nepřijali.«[4]) Svět ho nenáviděl, posmíval se mu, odsoudil ho a ukřižoval.[5])

Takový jest boj, jenž se vede ustavičně mezi Kristem a mezi tímto prvním nepřítelem našeho spasení, boj to, jehož konec nám oznamuje božský Spasitel slovy: »Na světě budete míti soužení, avšak důvěřujte, já jsem přemohl svět.«[6])

Následujme bedlivě rady našeho svatého zakladatele vztahující se na naše styky se světem; slyšme jej, an praví: »Abyste žili podle ducha svého povolání, opovrhujte světem; považujte jej za nepřítele Kristova, odpírejte vždy jeho zásadám, mějte v ošklivosti často jej navštěvovati.«[7])

---

[1]) Mat. 18, 7.
[2]) Mat. 7, 13.
[3]) Jan 8, 23.
[4]) Jan 1, 10 a 11.
[5]) Žalm 34, 19.
[6]) Jan 16, 33.
[7]) 182. rozj., 1.

II. Ježíš Kristus bojoval proti ďáblu. Podobně odpíral Ježíš Kristus vytrvale ďáblu; od počátku neustával bojovati proti němu a nepřestane až do konce věků.

Přemohl jej již neposkvrněným početím Panny Marie, jedinečným to divem, jímž se vyplnila slova Písma svatého: »Žena rozdrtí hlavu tvou«;[1]) leč to bylo jen předehrou vítězství, kterého měl nad ním dobýti během svého smrtelného života.

Útěkem do Egypta zmařil záměry toho, jenž jsa »vrahem od počátku«[2]) byl podněcovatelem urputnosti Herodovy; nedal mu poznati, že jest Synem Božím; odporuje mu na poušti a nutí ho vzdáliti se; zvěstuje, že jeho tyranské panství blíží se svému konci, neboť pravil: »Když silák ozbrojen hlídá dvoru svého... přijde silnější než on, přemůže ho a odejme veškerou zbroj jeho«;[3]) vymítá ho dále z těla posedlých přikazuje mu: »Vyjdi z toho člověka, duchu nečistý.«[4]) Neustále s ním bojoval a boj ten trvá dále a skončí pokořením tohoto ducha pýchy, jenž bude uvržen do propasti a na věky spoután vládnoucím Beránkem.[5])

Poněvadž i my musíme podle příkladu božského Mistra vésti bez příměří boj s ďáblem, tímto nepřítelem našich duší, nezapomínejme na doporučení, které dal Ježíš svým apoštolům: »Bděte a

---

[1]) Genes. 3, 15.
[2]) Jan 8, 44.
[3]) Luk. 11, 22.
[4]) Mar. 5, 8.
[5]) Apok. 17, 14.

modlete se... duch zajisté hotov jest, ale tělo nemocno.«[1])

III. Ježíš Kristus bojoval proti žádostivosti. S nemenší vytrvalostí a působivostí bojoval Ježíš Kristus proti trojí žádostivosti, která zahrnuje všechny náruživosti. Útočí proti ní v trojí její hlavní podobě, jež se jeví jako: pýcha, smyslnost a nezřízená láska ke statkům tohoto světa.

Ježíš Kristus potírá pýchu vrhaje na ni hanu při každé příležitosti. Vzpomeňme si jeho prokletí zákoníků a farizeů, podobenství o farizeovi a celníkovi; jak doporučuje činiti dobré ve skrytosti, voliti si vždy poslední místo a nevyhledávati úcty lidské.

Pozorujme dále jeho skutky; zdaž nesměřují ku potření pýchy a k založení království pokory? Patřme na něho v jeslích betlemských nebo v příbytku nazaretském nebo na kříži a uslyšíme jeho hlas: »Učte se ode mne, neboť jsem tichý a pokorný srdcem«,[2]) a připomeňme si též slova svatého Pavla: »Kristus sebe sama zmařil přijav způsobu služebníka.«[3])

Ježíš Kristus bojuje proti žádostivosti těla neboli smyslnosti svými přikázáními, jež zahrnují celou jeho svatou mravouku: »Kdo chce přijíti za mnou, vezmi kříž svůj a následuj mě.« »Kdo se neodříká všeho, co má, nemůže býti mým učedníkem.«[4]) Bojuje proti ní svými příklady. Jeho život jest

---

[1]) Mat. 26, 41.
[2]) Mat. 11, 29.
[3]) Filip. 2, 7.
[4]) Luk. 14, 33; Mar. 8, 34.

čistotný nade všecko přirovnání a není též ustavičným umrtvováním? Neprožil jej celý v nedostatku, v práci a v utrpení, a neskončil jej v nejbolestnějších mukách?

Ježíš Kristus ustavičně odpíral žádostivosti očí neboli hrabivosti. Pravil: »Běda vám bohatým!«[1]) »Bohatec vejde těžko do království Božího.«[2]) Narodil se z chudé matky a v opuštěném chlévě; vede v Nazaretě pokorný a pracovitý život, a za svého veřejného života může se vší pravdou říci: »Syn člověka nemá, kde by hlavu položil.«[3]) Umírá všeho zbaven a jest pohřben ve vypůjčeném hrobě.

Toť náš učitel i náš vzor v boji, který musíme vésti proti nepřátelům spasení; snažme se se vší bedlivostí jednati podle jeho naučení a podle jeho příkladů.

Božský Spasiteli, jenž mě voláš, abych tě následoval v boji, který vedeš proti nepřátelům mého spasení, uděl mi zmužilosti a síly, abych kráčel ve tvých šlépějích. S přispěním tvé milosti zvítězím nad světem, ďáblem i nad svými náruživostmi; toto vítězství způsobí radost tvému Srdci a zaslouží mi koruny nebeské, která má býti jeho odměnou.

Duchovní kytice. ***Aby panoval Ježíš Kristus ve vaší duši, musíte pod jeho vedením bojovati proti nepřátelům své spásy, kteří jsou i jeho nepřáteli.***

(22. rozj., 2.)

---

[1]) Luk. 6, 24.
[2]) Mat. 19, 23.
[3]) Mat. 8, 20.

23. O POKUŠENÍ.

Krátký obsah. **I. Podstata i zdroje pokušení.** Člověk může býti ponoukán k dobrému i ke zlému. Ponoukání ke zlému jest pokušení. Bůh je dopouští, není však jeho původcem. Býváme pokoušeni ďáblem, světem i svou žádostivostí. Varujme se všeho, co může býti příčinou nebo příležitostí k pokušení.

II. Nutnost i užitečnost pokušení. Pokušení se nelze vyhnouti; příčiny, které je přivádějí, nikdy nepřestanou pro člověka na zemi. Pokušení jsou všeho druhu, jsou pro všechny, i pro pokročilé ve ctnosti. Když je Bůh dopouští, má na zřeteli jen svou slávu a náš duchovní prospěch. Kolik příležitostí nám poskytují dokázati mu svou věrnost!

III. Odpírání pokušením. Pokušení nás nesmí ani děsiti, ani znepokojovati. S milostí Boží jim můžeme vždy odpírati; neurážíme Boha, leč když chceme. Nevydávejme se však v pokušení, a pokud možno, předejděme je. Zůstávejme spojeni s Ježíšem Kristem a zvítězíme nad nepřáteli.

ROZJÍMÁNÍ.

Synu,... připrav duši svou k pokušení. (Eccli. 2, 1.)

I. Podstata i zdroje pokušení. Člověk jest podstatně svoboden a může vždy s přispěním milosti konati dobré, jež jest mu předepsáno, může však též i sám ze sebe činiti zlé, které jest mu zapověděno. Nic nemůže jeho vůli nutiti; a přece, ačkoliv si uchovává svou svobodnou vůli, jest podroben různým i odporujícím vlivům; jedny ho nabádají k dobrému a druhé ke zlému; a tyto poslední zveme pokušeními.

Rozeznáváme tři stupně při pokušení: vnukání,

zalíbení a zvolení. Podle příkladu Pána našeho odporujme pokušení jakmile jest nám vnukáno.

Nabádání ke zlému přichází od tří velkých nepřátel spasení: ďábla, světa a zlé žádostivosti. Ďábel se všemožně namáhá, aby zabránil účinkům našich dobrých tužeb a odvrátil nás od cesty dobra; vnuká nám zlé myšlenky a klade nám nebezpečná osidla.

Svět nás ponouká ke zlému svými zásadami, svými příklady, svými posměchy a pronásledováním. Mimo to býváme pokoušeni lákáním své žádostivosti, svou náklonností ke zlému, náchylností své vůle kloniti se spíše na stranu neřesti, nežli na stranu ctnosti.

Předejděme pokušení hned v jejich počátcích: varujme se všeho, co by mohlo býti příčinou nebo příležitostí k pokušení, a jmenovitě obcování se světem, přirozené náklonnosti, zahálky, stranění řeholní obce. Pomněme, že jsme jen slabost a že nemůžeme bez pošetilé domýšlivosti spoléhati na účinnou milost, jestliže se sami vydáváme v nebezpečenství.

II. Nutnost i užitečnost pokušení. Pokušení jsou nutná. Poslyšme, co praví o tom Duch svatý: »Žes byl Bohu milý, bylo třeba, bys byl zkoušen«, pravil anděl Tobiášovi.[1]) »Jako zlato v peci zkusil Bůh duše spravedlivých.«[2])

Pokud žijeme, nemůžeme býti bezpečni před pokušením, poněvadž nepřátelé naší duše nikdy neustanou napadati nás svými útoky.

---

[1]) Tob. 12, 13.

[2]) Moudr. 3, 6.

Pokušení jsou všeho druhu a přicházejí při každé příležitosti. Blahobyt i protivenství, zdar i nezdar, zdraví a nemoc, vše může býti příležitostí nebo příčinou k pokušení. Ani stáří, ani povaha, ani hodnost, ani povolání, ani věda nás před ním nezabezpečuje. Nikdo, i kdyby byl sebe pokročilejší v dokonalosti, není, aby jich někdy nepociťoval. »Býti pokoušen«, praví svatý Řehoř, »jest u člověka něco tak obyčejného, že se to ani nezdá býti příhodou jako spíše věcí obvyklou i přirozenou.«

Svatý Jan Křtitel z La Salle praví, že pokušení bývají u řeholníka obyčejně tím prudší, čím více prospívá ve ctnosti; ďábel jsa si vědom, že jestliže setrvá, může mu velmi škoditi, obchází kolem něho a číhá na vhodnou příležitost, aby ho přivedl k pádu.[1]) »Ďáblové«, praví svatý Hilarius z Poitiers, »pokoušejí mnohem více svaté, neboť jásají neobyčejně nad tím, mohou-li je přemoci.«

Leč nestrachujme se, pokušení jsou zkoušky, které nám mohou býti velmi užitečny, a Bůh je dopouští z úmyslů hodných jeho moudrosti; on není jejich původcem; dopouští je však na nás, aby nám dal příležitost, dosvědčiti mu věrnost i lásku, aby nás naučil vážiti si přispění milosti a nabádal nás prositi o ni, aby nás poučil o nebezpečích, jimž jsme vydáni, učinil nás zkušenějšími v duchovním životě, a aby nám dal získati si zásluhy. Svatý Lev učí: »Není velkých ctností beze zkoušek pokušení.« Svatý Cyprian o tom dí: »Zdaž se neosvědčí dobrý lodivod při bouři a udatný

---

[1]) 42. rozj., 3.

vojín v boji?« Podobně také projevují zbožné duše svou ctnost v pokušeních.

Ukažme tedy v pokušeních, že jsme věrni svému svrchovanému Pánu, jemuž jsme se zasvětili. Bůh jich dopouští jen k našemu duchovnímu prospěchu; jednejme podle jeho záměrů, ať nám každé pokušení napomáhá prospívati ve ctnosti a obohatiti se pro nebe.

III. Odpírání pokušením. Ať jest úsilí našich nepřátel jakékoli, nemusíme se toho obávati; bez nás nemohou nás přivésti k tomu, abychom urazili Boha. »Ať představují nepřátelé našeho spasení«, praví svatý František Saleský, »lakadel i vnadidel kolik se jim zalíbí, ať trvají ustavičně u dveří našeho srdce, hledíce do něho vniknouti, ať nám dělají návrhy, kolik chtějí, jsme-li pevně odhodláni nemíti na tom všem zalíbení, nemohou nás přivésti ke hříchu, ani vypuditi z naší duše božskou lásku.«

Ano, s milostí Boží jsme silnější než všichni naši protivníci. Co záleží na pobouření, které v nás vzbuzují? Cit neuškodí, nesouhlasí-li s ním vůle. Míti náklonnost ke zlému není hříšné. Ba naopak, čím větší jest tato náklonnost a čím více jí odpíráme, tím se stáváme Bohu milejšími. Nestrachujme se tedy útoků ďáblových, když jsme jich v ničem nezavinili. Přemůže nás jen tehdy, budeme-li chtíti; neboť praví svatý Augustin »jestiť přivázaným psem, jenž kousne jen ty, kdož se mu neopatrně přiblíží«.

Nezapomínejme však, že pokušení jsou nám nebezpečna a že se jich máme všemožně varovati, neboť i přes dostatek milosti, abychom zůstali

vítězi, můžeme jim přece podlehnouti, jak jsme o tom nabyli příliš často neblahé zkušenosti.

Buďme vždy hotovi odpuditi své nepřátele a za tím účelem spojujme se víc a více s Ježíšem Kristem, svým vůdcem i vzorem. Působíce věrně s jeho milostmi, odpírejme zmužile všem ponoukáním, jež nám našeptávají ďábel, svět i tělo.

Pane Bože můj, nevzdaluj se ode mne, neboť duše má jest napadána mými nepřáteli. Ó, kterak jim budu moci odpírati bez přispění tvé milosti? Račiž mi jí uděliti, abych mohl zvítěziti nad jejich úsilím, a dejž, aby »svědomí mé zůstávajíc čisto, bylo vždy svatou síní, v níž zaznívá sláva tvá«.[1])

Duchovní kytice. ***Měli jste vždy za to, že chcete-li se odevzdati Bohu, musíte býti připraveni na pokušení?***

(17. rozj., 1.)

---

[1]) Násl. Kr. III., hl. 23, 4.

24. KTERAK BOJOVATI PROTI POKUŠENÍM.

Krátký obsah. **I. Kterak se chovati před pokušením.** Musíme bdíti nad svou myslí, nad svým srdcem i nad svými smysly; nevydávati se v pokušení; stříci se zahálky; nedůvěřovati sobě a důvěřovati v Boha; míti velkou lásku k Pánu našemu, dětinnou zbožnost k Panně Marii; vzývati anděla strážného; zachovávati věrně pravidla. Jsme stále na stráži proti pokušením?

II. Kterak se chovati při pokušení. Jsme-li pokoušeni, musíme hned s počátku odpírati a odvrátiti svou pozornost; připomínati si přítomnost Boží; bojovati s klidem, se srdnatostí a vytrvalostí; prositi o radu i vedení; mnoho se modliti a umrtvovati. Konáme věrně tato opatření?

III. Kterak se chovati po pokušení. Musíme Bohu děkovati, zůstali-li jsme vítězi, když ne, prositi ho za odpuštění a pokořiti se; neklesati však na mysli. Prosme Ježíše, aby žil i panoval vždy v našich srdcích.

ROZJÍMÁNÍ.

Bděte a modlete se, abyste nevešli v pokušení.
(Mat. 26, 41.)

I. Kterak se chovati před pokušením. Prostředky, jichž třeba užívati ku předejití pokušení a k vítězství nad nimi, lze shrnouti na bdělost a modlitbu. Učitelé duchovního života je výslovně také udávají rozeznávajíce prostředky, jichž třeba užívati před pokušením a trvale, a jichž třeba užívati při pokušení a po něm.

Před pokušením musíme bdíti, jak učí Ježíš Kristus, býti pozorni na sebe a na to, co neustále proti nám podnikají nepřátelé našeho spasení. Naši protivníci nikdy neodpočívají, proto musíme býti ustavičně na stráži proti osidlům, která nám kladou.

Nesmíme se nikdy v pokušení vydávati, nýbrž stříci se každé nebezpečné příležitosti. »Ten, jenž ocitne se v boji, aniž chce,« praví svatý Basil, »může spoléhati na přispění Boží, nikoli však ten, jenž se dobrovolně vrhá do půtky.« »Ďábel se směje«, dí svatý Alfons z Liguori, »všem našim předsevzetím, nevystříháme-li se příležitostí ke hříchu. Ostatně nezapomínejme, že »kdož miluje nebezpečenství, zahyne v něm«.[1])

Abychom předešli pokušení musíme vésti velmi pracovitý život; neboť zkušenost učí, že pak má ďábel málo moci nad námi, kdežto kdybychom trvali v zahálce, měl by veškeren přístup do naší duše.

Abychom se měli na pozoru proti pokušením, nesmíme spoléhati sami na sebe a cvičiti se v pokoře. Nespoléhejme na své síly, mějme na paměti svou slabost i bídu; buďme pevně přesvědčeni, že sami ze sebe jsme jen schopni uvrci se v záhubu; když se budeme takto pokořovati pod rukou Páně, zasloužíme si, aby nás navštívil v době zkoušek[2]) svou milostí.

Abychom pokušení přemohli, chovejme velkou důvěru v Boha, jenž pravil: »Protože lne ke mně, vysvobozuji ho.«[3]) Povzbuzujme se k vroucí lásce k Pánu našemu, Ježíši Kristu; neboť duše milující opravdově tohoto božského Spasitele může zmařiti všechno úsilí pekelné a říci se svatým Pavlem: »Jsem přesvědčen, že nic nebude nás moci odloučiti od lásky Boží.«[4]) Chovejme vždy dětinnou

---

[1]) Eccli. 3, 27.
[2]) I. Petr. 5, 6.
[3]) Žalm 90, 14.
[4]) Řím. 8, 39.

zbožnost k nejsvětější Panně Marii a vzývejme často svého anděla strážného a své ochránce. Konečně pro nás řeholníky jest nevyhnutelným prostředkem k uvarování pokušení zachovávání pravidel; ona nám skutečně předpisují všechna opatření, která musíme učiniti, abychom předešli své nepřátele a je přemohli; ona jsou naší nejbezpečnější hradbou proti nim a chrání nás ode všeho nebezpečí, pokud je zachováváme.

Zpytujme se, kterak se chováme vzhledem k pokušením. Jsme dosti bdělí? Varujeme se všech nebezpečných příležitostí? Nezanedbáváme předpisů opatrnosti naznačených našimi pravidly?

II. Kterak se chovati při pokušení. Učitelé duchovního života předpisují o tom toto:

Pokušení musíme hned s počátku odpírati, odpuditi nepřítele, jakmile se ukáže, jinak brzy vnikne do duše. Zvláště při pokušeních proti svaté ctnosti musíme si připomenouti toto doporučení, jež v tomto případě se stává příkazem; neboť jdeme velkému nebezpečí vstříc, jestliže neutlumíme první zlou myšlenku a neodvrátíme-li rychle svou pozornost na předmět cizí té myšlence.

Pokušením vůbec třeba odpírati dobrými předsevzetími a konáním úkonů, možno-li, jež jsou protivou toho, k čemu se cítíme ponoukáni.

Musíme odpírati s klidem i s trpělivostí beze zděšení a bez rozčilení; se zmužilostí, to jest, se vší mocí své vůle podporované milostí; s opovrhováním pokušitele, neboť svatá Terezie dí: »Ďáblové ztratí svou moc vidouce, že jimi opovrhujeme«; s vytrvalostí a bez omrzení bojujíce a jsouce ochotni odpírati po celý svůj život.

Vzpomínka na přítomnost Boží a na poslední věci člověka jest velmi spasitelná při odpírání pokušením.

Abychom zmařili úskoky ďábelské a zbavili se pochybností a udrželi se v srdnatosti, máme potřebí utíkati se o radu k obezřelému člověku, jenž zná cesty duchovního života.

Hlavní však i všeobecný prostředek v boji proti pokušením jest modlitba, ale musí býti obyčejně doprovázena umrtvováním. »Modlitba«, praví svatý Jan Křtitel z La Salle, »získává nám milosti Boží a vzdaluje pokušení,«[1]) ale dodává: »Musíte denně užívati umrtvování jako štítu proti ďáblu,«[2]) neboť Ježíš Kristus pravil, že jsou ďáblové, kterých nelze vymítnouti leč modlitbou spojenou s postem, to jest, s umrtvováním.[3])

Kterak odpíráme pokušením? Činíme to srdnatě, vytrvale, s klidem a s modlitbou i umrtvováním? Prosíme o radu v okamžicích vzrušení i sklíčenosti mysli?

III. Kterak se chovati po pokušení. Pominulo-li pokušení, musíme, jestliže jsme zvítězili, Bohu děkovati, jenž svou milostí nás učinil vítězi, a uznati, že jen on byl naší silou i podporou.

Jestliže jsme na neštěstí podlehli, musíme želeti svého hříchu a prositi za jeho odpuštění, nesmíme však klesati na mysli, neboť to by bylo největším vítězstvím ďáblovým. Musíme nabýti nové síly modlitbou a důvěrou v milostí Boží; nepřítelovo

---

[1]) 174. rozj., 3.
[2]) 174. rozj., 3.
[3]) 33. rozj., 3.

vítězství bude na jeho škodu, učiní-li nás pokornějšími, opatrnějšími, méně důvěřivými v sebe, ochotnějšími utíkati se k Bohu o jeho přispění.

Ó Ježíši, nepřítel všeho dobra neustává mě pokoušeti a klásti mi osidla; smiluj se nade mnou a přispěj mi na pomoc, dejž, aby se nikdy neusadil hřích v mé duši, ale panuj v ní sám, jediné mé dobro, jenž jsi vší mou touhou a veškerou mou nadějí.

Duchovní kytice. *Jste-li napadeni pokušitelem, neustávejte se modliti, dokud jste ho úplně od sebe nezapudili.*

(36. rozj., 3.)

25. O POKUŠENÍ JEŽÍŠOVĚ NA POUŠTI.

Krátký obsah. **I. Proč chce býti Ježíš Kristus pokoušen a kterak se k tomu připravuje.** Ježíš Kristus chtěl býti pokoušen, aby oslavil svého Otce, napravil pád prvních lidí a učil nás bojovati proti ďáblu. Připravoval se na pokušení, aby nás učil, že se musíme proti němu opatřiti, stříci se příležitosti k němu, modliti se, setrvávati v sebranosti mysli a umrtvovati se. Budeme silni proti ďáblu, budeme-li naplněni duchem Božím a poslechneme-li jeho vnuknutí.

II. Okolnosti Kristova pokušení. Ježíš Kristus jest pokoušen na poušti, po dlouhém postu, před svým kázáním. Tím nás učí, že ďábel pronásleduje služebníky Boží a jmenovitě ty, kteří se věnují spáse duší. Rozličné útoky satanovy proti Pánu našemu dokazují jeho smělost, jeho lesť a jeho tvrdošíjnost. Bděme ustavičně, aby nás náš nepřítel nepřekvapil.

III. Kterak Ježíš Kristus ďáblu odpírá. Ježíš Kristus odpírá hned s počátku se stále větší a větší rázností. Následujme Pána našeho, užívejme meče slova Božího a neustupujme nikdy v ničem ďáblu. Velkou bezpečnost nalezneme v přesném zachovávání svých pravidel.

ROZJÍMÁNÍ.

Ježíš byl uveden na poušť od Ducha, aby pokoušen byl od ďábla. (Mat. 4, 1.)

I. Proč chce býti Ježíš Kristus pokoušen a kterak se k tomu připravuje. Ježíš Kristus se chtěl podrobiti pokušení, aby šířil slávu svého nebeského Otce, aby napravil pád našich prarodičů, kteří byli přemoženi pokušitelem, zasloužil nám milosti, abychom my zvítězili nad pokušením, nám nazna-

čil, kterak máme proti svému nepříteli bojovati, dodal nám důvěry a povzbudil nás svým příkladem.

Ježíš Kristus se na pokušení připravoval, ne snad proto, že toho měl potřebí, neboť jediným úkonem své vůle mohl zničiti všechny moci temností, chtěl lidi učiti, aby učinili opatření proti nepříteli spasení a chtěl jim připomenouti pokyn Písma svatého: »Synu, přistoupě k službě Boží... připrav duši svou k pokušení.«[1])

Ježíš Kristus jde veden Duchem na poušť, kde se čtyřicet dní a čtyřicet nocí postí. Tím nás učí, že chceme-li býti schopni odporu proti pokušení, musíme se předně naplniti Duchem svatým, upoutati ho k sobě modlitbou i rozjímáním, býti dokonale poslušni jeho vnuknutí a proniknuti myšlenkami i city víry a lásky, jichž jest zdrojem; že se musíme dále varovati světa, zůstávati v samotě svých řeholních obcí a cvičiti se v sebranosti mysli; konečně, že musíme umrtvovati své tělo s jeho žádostivostí, krotiti je pokáním a podrobiti je duchu.

Ó, jak silnými bychom byli proti ďáblu, kdybychom byli naplněni Duchem Božím! Jak málo bychom se obávali světa, kdybychom žili v sebranosti mysli! S jakou bezpečností bychom odpírali svým náruživostem, kdybychom byli muži opravdově umrtvení!

II. Okolnosti Kristova pokušení. Ježíš Kristus byl pokoušen na poušti; pokoušeni můžeme býti všude, neboť není místa, kam by se nemohl vplí-

---

[1]) Eccli. 2, 1.

žiti svůdný duch. Ježíš Kristus byl pokoušen postiv se čtyřicet dní a čtyřicet nocí; proto nemůže býti ani ten nejkajícnější život zárukou, že nám nebude třeba podrobiti se těmto trapným i nebezpečným zkouškám.

Proto se nedivme, jestliže nás napadne pokušení ať jest to kdykoli, kdekoli a jakkoli; vždy a všude se musíme chrániti před útoky ďábelskými.

Ježíš Kristus byl pokoušen den před tím, nežli začal kázati; nedává nám tím na srozuměnou, že zvláště se musí připraviti na pokušení ti, kdož se chtějí věnovati dílu spásy duší? Kterak by se neměl ďábel pokusiti je zviklati, když vidí, že se řadí mezi spolupracovníky Kristovy?

Ježíš Kristus byl pokoušen na počátku svého veřejného života; tím nás také učí, že mládí jest dobou největších bojů. Právě tehdy představují se člověku v největší své síle svůdné náruživosti, ďábel i svět, spolu spojeni, aby ho co nejmocněji sváděli ke zlému. Ó jak důležito jest, aby se duše nedala zviklati, nýbrž odpudila pokušitele s největší rázností, které jest schopna vůle jsouc podporována milostí!

Ježíš Kristus byl několikrát pokoušen a tato okolnost nám dává najevo, že jeho a náš nepřítel sleduje vytrvale své záměry a že jest třeba, abychom také byli vytrvalí v odpírání jeho ponoukání. Způsob, kterak tu jedná, dává poznati, že stopuje naše náklonnosti a hledí vzbuditi v našem srdci trojí žádostivost, svádí nás k životu smyslnému, k pýše i k hrabivosti; usiluje oklamati nás lživými sliby a chystá se k novému útoku, když byl nucen ustoupiti.

Mějme se vždy na pozoru, neboť jest nám jednati právě tak s obezřelým, jak proradným i nevraživým nepřítelem, jenž se chápe každé příležitosti, aby zkoušel uvrci nás do hříchu.

III. Kterak odpírá Ježíš Kristus ďáblu. Když sám Ježíš Kristus, Syn Boží, byl pokoušen, kdo by si mohl odvážiti slibovati, že nebude pokoušen? Pokušením se nelze vyhnouti, neboť vězí v povaze naši přirozenosti; vždycky však můžeme nad nimi zvítěziti a to následováním svého božského vzoru.

Ježíš Kristus odpírá ďáblu hned s počátku, ačkoli jej neponouká k ničemu zapověděnému, pravil mu: »Rci, ať kamení toto chlebové jsou.«[1]) V tom není ničeho proti zákonu Božímu; avšak božský Spasitel při tom přece odpírá, aby nás naučil, kam až má sahati naše opatrnost.

Ježíš Kristus odpírá s větší a větší rázností podle toho, čím větší smělosti užívá pokušitel. Po prvé i po druhé mu prostě řekl: »Psáno jest...« Když však jej hledí svésti k modlářství, tu mu odpovídá s výrazem opovržení a rozhořčení: »Odejdi, satane.«

Ježíš Kristus odpírá výroky Písma svatého a učí nás tím, že ono jest účinným prostředkem v boji proti ďáblu a že slovo Boží jest podle výroku svatého Pavla »duchovním mečem«.

Užívejme, abychom mohli pokušením odpírati, doporučených prostředků; jedním z nejdůležitějších jest přesné zachovávání pravidel. Zachovávejme je věrně, ona nás uchrání a zmaří všechno úsilí nepřítele spasení.

---

[1]) Mat. 4. 3.

Ó Ježíši, vznešený vítězi, jenž jsi přišel zničiti království ďáblovo, snažně tě prosím, račiž mi uděliti moudrosti a síly, které mi třeba, abych odpíral jeho útokům a zmařil jeho úskoky; dejž, abych zřídil trvale tvé království ve své duši a stal se hodným míti účast na tvé slávě v nebesích.

Duchovní kytice. *Pamatujte často na slova: Kdo jest jako Bůh? aby vás podporovala ve všech pokušeních.*

(169. rozj., 2.)

26. O ROZEZNÁVÁNÍ DUCHŮ.

Krátký obsah. **I. Znaky dobrého a zlého ducha.** Dobrý duch jest duchem víry, lásky, obětovnosti, horlivosti, pořádku, pravdy, poctivosti, prostoty, vnitřního míru a stálosti v dobrém. Duch zlý jest duchem smyslnosti, zištnosti, nepoddajnosti, nepořádku, lži, klamu, zmatku a nestálosti. Prosme svého anděla strážného, aby nás hájil proti útokům ducha temností.

II. Prostředky ku poznání, zdali jsme pod vlivem dobrého ducha. Pozorujme hnutí svého srdce: 1. v jejich počátku, zkoumajíce, zdali pocházejí z milosti, anebo z přirozenosti neb od ďábla; 2. v jejich účincích, působí-li v naší duši mír, lásku k Bohu, horlivost pro naše zdokonalování; 3. v nich samých, jsou-li rozumná, vhodná i stálá; 4. v jejich cíli, odnášejí-li se k slávě Boží a k našemu spasení; 5. v jejich shodě se zákonem Božím, se zásadami evangelickými a s našimi pravidly. Prosme o milost dokonalé poslušnosti hnutí Ducha svatého.

ROZJÍMÁNÍ.

Nevěřte duchu každému, nýbrž zkoumejte duchy, jsou-li z Boha. (I. Jan 4, 1.)

I. Znaky dobrého i zlého ducha. Milost nám nikdy neschází, avšak ďábel také neustává klásti nám léčky, aby nás svedl ke zlému; nacházíme se tedy pod vlivem dvou odporujících si duchů a jest důležito pro nás zkoumati jejich nejvýznačnější rozdíly.

Duch dobrý dává nám jednati z víry a lásky; má za účel slávu Boží a spásu duší; duch zlý nás nabádá hledati sebe samých a míti jen na zřeteli věci časné. Dobrý duch pozvedá naše schopnosti

k jejich pravému předmětu, totiž k Bohu, duch zlý dává nám milovati jen tvory, snaží se učiniti nás otroky smyslnosti, hrabivosti a pýchy.

Dobrý duch nám vnuká jen spravedlivé i bezvadné úkony, neradí nám nikdy ke zlému, ať se zdá sebe nepatrnější a ať máme jakékoli pohnutky odvážlivosti; miluje pořádek a chce, aby se zachovala vždy úcta i poddanost k představeným. Duch zlý nabádá k trestuhodným činům; libuje si v nepořádku a nutí k pohrdání autoritou a k neposlušnosti.

Dobrý duch nás stále nabádá k větší dokonalosti a nechává nás konati dobré ve chvíli, kdy se dá uskutečniti; duch zlý jsa nestálý a vrtkavý, nechává nás zanedbávati dobré, jež můžeme té chvíle vykonati; a aby nám dal výměnu, dává nám sníti o budoucím velmi nejistém dobru.

Duch dobrý nás nabádá, abychom jednali vždy podle světla víry a rozumu a abychom řídili jen podle těchto svá rozhodnutí a své kroky. Duch zlý zahaluje nám světlo těchto dvou ohnisek pravdy; on jest původcem klamu, přeludu i lži; šíří v našem rozumu temnoty, představuje nám předměty ve falešném a náruživostem lahodícím vzezření; snaží se přivésti obrazotvornost k nadvládě nad úsudkem, rozmar i choutky nad rozumem, autoritou i zkušeností.

Dobrý duch jest prostý, kráčí otevřeně, projevuje velkou upřímnost; znakem zlého ducha jest dvojakost, jest skrytý, pokrytecký a strachuje se býti poznán.

Duch dobrý jest provázen mírem, zjednává v duši klid a řídí vše bez chvatu i bez rozčilení;

duch zlý přivádí vzrušení, nepokoj, nechává nás obyčejně v jakési nudě. a mnohdykráte v hlubokém smutku.

Dodejme, že dobrý duch jest pokorný, společenský, opatrný, horlivý, velkomyslný, kdežto duch zlý jest honosivý, umíněný, ponouká ke kritice a k nesvornosti, k antipatii nebo k sympatii, jež se protiví lásce, vyhýbá se každé oběti, anebo nechává nás přinésti ji jen z našich vlastních zájmů.

Abychom mohli jednati jen podle vnuknutí dobrého ducha, vzývejme často i vroucně Ducha svatého a jednejme věrně s jeho milostmi. Chovejme opravdovou zbožnost k svému andělu strážnému, prosme ho, aby nás hájil před útoky ducha temností, jež jsou zvláště tehdy nebezpečny, když béře na sebe vzezření ducha světla.

II. Prostředky ku poznání, zdali jsme pod vlivem dobrého ducha. Abychom poznali, zdali pocházejí různá hnutí v naší duši od dobrého nebo od zlého ducha, vizme některé prostředky, jež podávají učitelé duchovního života.

Zkoumajíce tato hnutí v jejich počátku, musíme přihlížeti k tomu, zdali jsme byli při první myšlence v milosti Boží, v klidu, pány nad sebou, naprosto volni od každého vlivu světa, náruživostí a ďábla; zdali jsme byli v horlivosti a v duchovní radosti; zdali jsme zachovávali svá pravidla, jsouce na příklad tam, kde podle nich máme býti a konajíce, co předpisovala. V případě kladném můžeme, není-li jiných znaků, míti za to, že dobrý duch jest jejich původcem. Měli bychom však příčinu domnívati se, že původcem jejich jest duch zlý, byla-li tato hnutí v nás vzbuzena v době vzru-

šení, smutku, vnitřních utrpení, pokušení, nebo když jsme nezachovávali svých svatých pravidel.

Zkoumajíce tato hnutí v jejich účincích můžeme je připisovati dobrému duchu, jestliže v nás způsobila mír, důvěru v Boha i větší lásku k Pánu našemu; nabádají-li nás k lepšímu plnění povinností našeho stavu a k větší horlivosti o naše zdokonalování a k tomu, abychom se poradili se zbožnými a osvícenými vůdci duší. Obávejme se však, že pocházejí od zlého ducha, jsou-li provázena nepokojem, temnotou, nechutí na našich cvičeních, zanedbáváním našich povinností a snahou jednati jen podle našich vlastních náhledů.

Zkoumajíce tato hnutí sama o sobě, abychom je mohli připsati dobrému duchu, dbejme, zda byla stálá, rozumná, odpírající nebo aspoň cizí náklonnostem hříšné přirozenosti; zda se dála tak, že neškodí našim nynějším povinnostem; zda se ozvala mocněji, když v nás živěji působila milost Boží, na příklad po dobré zpovědi nebo po vroucím přijímání. Neshledáváme-li na nich těchto známek, poznáváme-li na nich znaky opačné, připisujme je zlému duchu a pomýšlejme jen na jejich potírání.

Zkoumajíce tato hnutí v jejich cíli a účelu, zda bychom je mohli přikládati duchu dobrému, hleďme, odnášejí-li se ke slávě Boží, k našemu posvěcení a ke spáse bližního. Kdyby tomu tak nebylo, kdyby na příklad směřovala k ukojení smyslů nebo sebelásky, musili bychom je považovati za hnutí pocházející od zlého ducha.

Zkoumajíce konečně tato hnutí vzhledem k našemu zákonu nebo k tomu, co má stanoviti naše chování, poznáme, že pocházejí od dobrého ducha,

jestliže se shodují s přikázáními Božími, se zásadami evanglickými a s předpisy našich svatých pravidel; neodporují-li v ničem duchu víry, duchu horlivosti a duchu řeholní obce; jsou-li v souladu s našimi osobními schopnostmi, s naším věkem i úřadem. Nedostává-li se jim některé z těchto známek, neváhejme přičítati je zlému duchu.

Ve všech případech budiž naším ustáleným pravidlem nerozhodnouti se nikdy k ničemu ve chvílích vzrušení, a jmenovitě, aniž se modlíme a žádáme o radu těch, kteří jsou pověřeni nás vésti.

Duše svatý, račiž mě osvítiti a podporovati na cestě dobra, uděl mi milost dokonalé poslušnosti k hnutím, která vštěpuješ do mé duše, a sílu odpírati hnutím, jejichž původcem jest duch zlý, abych až do posledního svého vzdechu zůstal věren Bohu a zachoval si jeho lásku.

Duchovní kytice. *Chovejte touhu jen po Bohu, hledejte jen Boha, naplňte se duchem Božím.*

(Duch i ctnosti, IX.)

27. O NAŠEM ODLOUČENÍ OD SVĚTA.

Krátký obsah. **I. Předpisy našich pravidel o styku se světem.** Připomeňme si, co předpisují naše pravidla o vycházkách a o našem chování na ulicích, o návštěvách, o stycích se světem zevnějším, o obcování s žáky a s jejich rodiči, o dopisování a o cestách. Máme-li ducha svého povolání, budeme si vážiti moudrosti našich pravidel o těchto různých předmětech.

II. Nutnost zachovávati předpisy našich pravidel. Ctěme je jako od Boha zřízenou ohradu, kterou staví naše pravidla mezi nás a svět. Milujme život skrytý a společnost svých Bratří. Jděme do světa jen z poslušnosti a z povinnosti. Vystříhejme se návštěv a nevměšujme se do světských záležitostí. Zachovávejme svá pravidla a pravidla zachovají nás.

III. Musíme se zříci světského ducha. Jestiť to duch těch, kteří jednají podle přání žádostivosti a kteří se protiví Ježíši Kristu a jeho evangeliu. S duchem světským nelze býti opravdovým křesťanem a tím méně ještě řeholníkem. Prosme Pána našeho, abychom ve všem jednali v jeho duchu.

ROZJÍMÁNÍ.

Nepřipodobňujte se tomuto světu. (Řím. 12, 2.)

I. Předpisy našich pravidel o styku se světem. Povaha našich zaměstnání nám nedovoluje trvati stále v samotě našich řeholních obcí; varujme se ale domněnky, že nemusí býti mezi světem a námi skutečné odloučení. Musíme žíti od světa odloučeni tak, jak předpisují naše pravidla. Po této stránce jsou velmi zřetelná.

Naše pravidla chtějí, abychom nikdy nevycházeli ze své řeholní obce bez dovolení ani bez

průvodce; abychom se po ulicích modlili růženec a zachovávali největší skromnost; abychom nepřijímali ani nekonali leč naprosto nevyhnutelných návštěv; abychom zachovávali největší zdrženlivost k osobám cizím, ať jsou kdokoli; abychom nevyzvídali, co se děje ve světě a netrpěli, aby nám žáci o tom mluvili.

Naše pravidla žádají, aby jen ten Bratr mluvil s cizími osobami, které se dostaví do školy, jenž jest tím pověřen a aby oznámil Bratru řediteli vše, co pravily a činily; chce, abychom si se žádnou osobou mimo institut nedopisovali a s ní se nestýkali bez dovolení svých představených a bez potřeby; abychom nešli sami do hovorny, zvláště jsme-li tam voláni osobou druhého pohlaví; chtějí, abychom byli nanejvýš opatrni na cestách; abychom neudržovali styků, jež jsme snad měli ve světě. To, co praví naše pravidla o našich vztazích s příbuznými, dosvědčuje, jak velice chtějí, aby naše odloučení od světa bylo úplné.

Milujeme-li své povolání a chceme-li si uchovati jeho ducha, uznáme moudrost těchto předpisů; ostatně shodují se s přáním Církve svaté a tlumočí jen opatření, která sama ukládá řeholníkům.

II. Nutnost zachovávati předpisy našich pravidel. Ohradu, kterou staví naše pravidla mezi námi a světem, musíme ctíti jako od Boha samého zřízenou. Varujme se tedy překročiti ji. Milujme skrytý život. Zůstávejme se svými Bratry. Trvejme, pokud možno, vzdáleni od světa, který jsme opustili a jenž jest pro nás plný nebezpečí; odloučeni od své řeholní obce nalézáme se mimo archu spásy a obklopeni nebezpečenstvími.

Jsme-li nuceni jíti do světa, abychom tam plnili své povinnosti, nebo poněvadž nás tam poslušnost posílá, učiňme všechna bezpečná opatření, která udává opatrnost; užívejme záchranných prostředků naznačených našimi pravidly; bděme nad sebou, abychom se uvarovali všeho, co může znepokojovati naše svědomí; a jakmile nás tam již náš úřad nezdržuje, spěchejme navrátiti se do své řeholní obce.

Nenáležejme k oněm řeholníkům, kteří nemohouce vycházeti do světa, nalézají prostředek, aby svět přicházel k nim návštěvami, které si zjednávají. Jednejme podle rady Následování Krista: »Necháš-li lidi na pokoji, i oni tě jistě nechají.«[1])

Nevměšujme se do světských záležitostí ani pro příbuzné ani k vůli jiným, jsouce pamětlivi, že zvláště na nás řeholníky se vztahují slova Kristova: »Nech, ať mrtví pochovávají své mrtvé.«[2]) »Bylo by hanebné pro vás,« dí náš svatý zakladatel, »vynakládati na záležitosti, jež vám nepřísluší, čas, který jste podle vůle Boží povinni jen jemu úplně zasvěcovati.«[3])

Buďme pevně přesvědčeni, že jmenovitě vzhledem k našim stykům se světem můžeme říci: »Zachovávejme svá pravidla a pravidla zachovají nás.«

III. Musíme se zříci světského ducha. Nestačí jen zevnější odloučení od světa, musíme s ním spojiti také odloučení vnitřní, to znamená, zříci se jeho ducha.

---

[1]) Kn. I., hl. 21, 2.
[2]) Luk. 9, 60.
[3]) 114. rozj., 3.

Duchem světským se vyrozumívá způsob, jakým myslí a jednají ti, kteří velebí vezdejší statky, čest a rozkoše a zlehčují chudobu, pokoru i umrtvování; ti, jejichž náklonnost se odnáší ke tvorům a kteří jsou lhostejni k Bohu i k jeho službě. Tento duch se úplně protiví duchu Ježíše Krista.

Všichni křesťané se musí zříci ducha světa, neboť všem křesťanům jest zajisté řečeno: »Žádný služebník nemůže dvěma pánům sloužiti,«[1]) »nemilujte světa ani těch věcí, které jsou ve světě«;[2]) »nevíte-li, že přátelství s tímto světem jest nepřátelství s Bohem?«[3])

Zvláště však řeholníci musí býti prosti všeho světského ducha. Co jest vlastně řeholník, ne-li muž odumřelý světu? Muž, jenž pohrdá tím, čeho si svět váží, jenž nenávidí toho, co svět miluje, jenž utíká před tím, čeho svět vyhledává, jenž skládá svou slávu a svou rozkoš v to, nač pohlíží svět jen s lhostejností a s opovržením? Samozřejmě nemůže míti účast na duchu světa, aniž přestává býti řeholníkem.

Leč bděme, neboť světský duch hledí vniknouti všude, i do klášterů; buďme proto před ním na stráži, odpuďme každou myšlenku, zřekněme se každého citu, jichž původcem jest duch světa, a střezme se pečlivě čísti spisy, v nichž se projevuje. Pamatujme, že musíme ve všem souditi a jednati podle světla víry a nikoli podle mínění a podle zásad světa.

---

[1]) Luk. 16, 13.

[2]) I. Jan 2, 15.

[3]) Jak. 4, 4.

O Ježíši, odluč mé srdce víc a více ode tvorů a dejž mi žíti v odloučenosti od světa. Učiň, aby mě oživoval i řídil nikoli duch světský, nýbrž jediné duch tvůj; a bych věrností ke všem jeho vnuknutím zasloužil si odplaty slíbené těm, kteří skutečně opustili vše, aby tebe následovali.

Duchovní kytice. *Čím více budete odvráceni od zmatku světského, tím více budete požívati klidu ducha i svědomí.*

(105. rozj., 1.)

28. NEBEZPEČÍ OBCOVÁNÍ SE SVĚTEM.

Krátký obsah. **I. Nebezpečí, s nimiž se potkáváme ve světě.** Svět jest naplněn osidly kladenými ďáblem. V něm jest všechno »žádost těla, žádost očí a pýcha života«. Svět jest nebezpečný svými svůdnými příklady, svými falešnými zásadami, svým odporem proti Bohu a proti náboženství. Nechoďme do světa, vracíváme se z něho méně řeholníky.

II. V jaké nebezpečenství se vydává řeholník obcující se světem. Styky se světem, jež se protiví pravidlům, zbavují nás milostí Božích; svádějí nás, abychom myslili, mluvili a jednali jako on, jsou pro naši duši příčinou vzrušení a mohou přivésti v nebezpečenství zbožnost, mravy, povolání a spasení. Můžeme se dostatečně strachovati takových nebezpečí?

III. Kterak se uvarovati nebezpečenství světa. Leží-li nám naše spasení na srdci, obcujme se světem jen z poslušnosti; užívejme všech opatření naznačených pravidly, buďme stále na stráži, a přerušme každý styk při prvém upozornění svého svědomí. Prosme Pána našeho, aby nás uchránil nebezpečí světa.

ROZJÍMÁNÍ.

Kdo se dotýká smoly, zmaže se od ní. (Eccli. 13, 1.)

I. Nebezpečí, s nimiž se potkáváme ve světě. Svatý Antoním měl vidění, při němž mu Bůh ukázal celý svět pokrytý osidly kladenými ďáblem. Není nic pravdivějšího nad tento obraz, jak tomu nasvědčuje Písmo svaté, rozum i zkušenost.

Všichni učitelé duchovního života nám praví, že zkaženost ve světě jest velká. Zde se skutečně nacházejí všechny náruživosti a všechny nepravosti,

které přišel potírat Ježíš Kristus. Tu jest vše, jak praví svatý apoštol Jan »žádost těla, žádost očí a pýcha života«.[1]) Svět jest naším nepřítelem, jenž nás napadá marností, kterou vystavuje před našimi zraky, půvaby svých rozkoší, hovory tak často nebezpečnými, svými falešnými zásadami, svými bezbožnými nebo lhostejnými knihami, svými posměšky a jmenovitě svými zlými příklady, jež jsou nejzhoubnější z jeho svůdných prostředků.

Svět jest v odporu s Bohem, s Ježíšem Kristem a s Církví; projevuje nepřátelství proti všemu dobrému; vyznává hroznou nevěru, jež přivádí víru v nebezpečí.

Není tu zřejmo, že nemůžeme vdechovati neřestný vzduch, jenž tvoří jeho ovzduší a nemíti účasti na zlu, jímž jest nakažen?

Jestliže starověký filosof musil říci, jak připomíná Následování Krista[2]) »Kolikrátkoli jsem šel mezi lidi, vždy menším vracel jsem se člověkem«, čím více můžeme my říci: Kolikrátkoli jsem šel mezi lidi, vždy menším vracel jsem se křesťanem a zvláště menším řeholníkem.

II. V jaké nebezpečí se vydává řeholník obcující se světem. Stáváme se obyčejně takovými, jako jsou ti, s nimiž obcujeme; řeholník, jenž vyhledává svět a mluvívá se světem, bude brzy smýšleti a jednati jako svět.

Udržujeme-li se světem zbytečné styky, zbavujeme se milostí a útěch Božích. Kterak věru s roztržitostí, která tím povstává, můžeme býti pozorni

---

[1]) I. Jan II., 16.

[2]) Kn. I., 20, 2.

hlasu Ducha svatého, jímž mluví v hloubí srdce? Kterak také nezakoušeti všech možných roztržitostí, vzrušení a znepokojení a neztratiti duševního klidu a míru srdce, když obcujeme se světem, jenž nás ponouká milovati jeho marnosti, toužiti po jeho radovánkách, osvojiti si jeho bludy a následovati jeho příkladů?

»Svět«, praví vc. Bratr Agathon, »jest úhlavním nepřítelem zbožnosti a sebranosti mysli.« Zač stojí modlitby, rozjímání a svaté přijímání řeholníka, jenž s ním obcuje? Ztratí chut k duchovním cvičením a veškeru zbožnost.

Obcovati se světem znamená vydávati se v největší nebezpečenství, pokud se týká pěstování ctností a zachování čistoty; neboť hřích se tam představuje v tolikerých podobách a potkáváme se tam s takovou zkažeností,[1]) že jest téměř potřebí zázraku milosti, abychom tam zůstali a neposkvrnili své duše. Nezapomínejme, co praví Duch svatý: »Kdož miluje nebezpečenství, zahyne v něm«,[2]) a dále: »Kdo se dotýká smoly, zmaže se od ní.«[3])

Jak bolestných naučení nám o tom poskytuje zkušenost!

Ó, kdybychom se tázali řeholníků, kteří upustili od své horlivosti a jmenovitě oněch, kteří opustili svůj svatý stav, co bylo původní příčinou jejich pádu, většina by odpověděla: »Běda, viděl jsem svět, pozoroval jsem jeho marnosti a oko mé ob-

---

[1]) I. Jan 2, 16.
[2]) Eccli. 3, 27.
[3]) Eccli. 13, 1.

loupilo duši mou.«[1]) Zvěděli bychom, že měli se světskými lidmi styky, které zatajovali svým představeným, rozhovory, jejichž účelem bylo s počátku snad dobro, které se však velmi brzy zvrhly v rozhovory čistě světské; zvěděli bychom zkrátka, že »počavše s Duchem, dokonávali s tělem«.[2])

III. Kterak se uvarovati nebezpečenství světa. Abychom se uchránili těchto nebezpečenství, zbývá nám zachovávati jen věrně svá svatá pravidla. Jednejme podle předpisů opatrnosti a zdrženlivosti, které udávají; toť jsou nejlepší záchranné prostředky, jichž můžeme užívati. Neobcujme nikdy se světskými osobami bez zřejmé nutnosti a bez dovolení svých představených,[3]) a jestliže nám povinnost ukládá stýkati se se světem, omezujme se na to nejnutnější.

Přerušme veškeren styk, jakmile nás svědomí hned po prvé upozorňuje, ano, když nám dává i tušiti jen nejmenší nebezpečí; lépe jest přetrhnouti nit, nežli vydati se v nebezpečí býti upoután lanem.

Jednejme přesně podle poslední rady našeho svatého Otce: »Chcete-li setrvati a zemříti ve svém stavu, varujte se obcování s lidmi světskými, neboť byste si oblíbili ponenáhlu způsoby jejich jednání a zabředli byste se tak do jejich hovorů, že byste se neubránili jejich jakkoli zhoubným řečem přizvukovati; to by vás zavádělo k nevěrnosti, a nejsouce již věrni v zachovávání pravidel,

---

[1]) Lament. 3, 51.

[2]) Gal. 3, 3.

[3]) Pravid., hl. 14, 1.

znechutili byste si svůj stav a konečně byste jej opustili.«[1])

Ano, varujme se světa z obavy, aby nás nestihl týž los jako neopatrné řeholníky, kteří v obcování s ním nalezli svou záhubu. Běda, tak by se stalo i nám, kdybychom následovali jejich neopatrnosti. »Cedry padly«,[2]) kterak by mohla odporovati třtina? Nejsme silnější než David, ani moudřejší než Šalomoun, a přece je svět strhl do hříchu.

Pane, dej mi poznati nebezpečí, která mě obklopují a pomoz mi svou milostí, abych se jich varoval; dejž, abych žil odloučen od světa podle předpisů pravidel a abych ti věrně sloužil v ústraní své řeholní obce až do onoho dne, kdy mě povoláš do příbytku věčné slávy, jež jest vší mou nadějí.

Duchovní kytice. *Víra vás musí nabádati k opovrhování vším, čeho si svět váží.*

(96. rozj. 2.)

---

[1]) Sbírka.

[2]) Zach. 11, 2.

29. POVINNOST ŽÍTI V ODLOUČENÍ OD SVĚTA.

Krátký obsah. **I. Řeholník musí žíti odloučen od světa.** Chce-li řeholník následovati Ježíše Krista, býti poslušen jeho poučení, plniti povinnosti svého stavu, musí se varovati světa, nečiní-li tak, nebude moci udržeti se ve zbožnosti, prospívati v dokonalosti a zachovati si ducha svého stavu. Zachovávejme přesně pravidla ve všem, co se vztahuje na styky se světem.

II. Svatí a odloučení od světa. Svatí přišli do nebe »cestou opovrhování světem«. Vší mocí odvraceli řeholníky od styků s lidmi světskými, neboť znali veliká jejich nebezpečenství. Málo jest jich, kteří to činili tak naléhavými slovy jako náš svatý zakladatel. Považujme svět za nepřítele Božího i svého.

III. Kterak smýšlejí lidé světští o řeholnících, kteří zbytečně obcují se světem. Svět ví, že řeholníci mají zůstávati ve svých řeholních obcích; posuzují přísně ty, kteří mají s ním styky odporující pravidlům a pohoršují se vším právem nad tím. Vystříhejme se světa, chceme-li býti hodni svého jména i svého šatu.

ROZJÍMÁNÍ.

Svět ukřižován jest mně a já světu. (Gal. 6, 14.)

I. Řeholníci musí žíti v odloučení od světa. Povinnost naše, žíti odloučeně od světa tak, jak předpisují naše pravidla, jest úzce spojena se všemi našimi povinnostmi.

Musíme žíti podle příkladů i příkazů Kristových; tento božský Mistr však žil odloučen od světa; veškerým svým jednáním a svým učením dosvěd-

čoval, že byl v odporu se světem, že zavrhoval jeho falešné nauky a jeho hříšné radovánky, že vyzýval všechny své učedníky, aby se od něho odloučili duchem i srdcem; proto musíme, pokud od nás žádá, zůstávati odloučeni od světa.

Musíme tak činiti, jinak bychom zneuznávali povahy svého povolání. Vždyť jsme se od světa odloučili, abychom se zasvětili Bohu. Jednoho dne jsme zaslechli vnitřní hlas milosti, an nám praví, bychom opustili svět, a my jsme poslechli tohoto spasitelného vyzvání; Bůh však se ve svých záměrech s námi nemění, proto, chceme-li jednati podle úmyslů jeho prozřetelnosti, musíme se stříci světa; neboť jednati jinak, znamenalo by odpírati milosti, navrátiti se k tomu, čeho jsme zanechali, a uvésti touto nevěrností své spasení v nebezpečí.

Jako řeholníci se musíme snažiti o dokonalost, vésti život sebranosti mysli a modlitby a pěstovati ctnosti svého stavu; kterak bychom však mohli, zabývajíce se světskými záležitostmi, věnovati pozornost zájmům své duše, zůstávati spojeni s Bohem, udržovati a nechati se vzmáhati ducha rozjímavého? Řeholník se stává tím neschopnějším rozmlouvati s Bohem, čím více obcuje s lidmi. Kterak lze sloučiti s obcováním se světem pěstování poslušnosti, která nám předpisuje, vzdalovati se ho, pěstování pokory, která se v něm vždy potkává se svou záhubou, pěstování čistoty, které v něm hrozí největší nebezpečí?

Věrné plnění povinností a cvičba v ctnosti jsou stále vydávány v nebezpečenství při obcování se světem.

Zachovávejme přesně pravidla; pomněme, »že

nic nepůsobí takový nepořádek i v nejsvětější řeholní společnosti — a nehubí řeholníky tak — jako rozhovor s osobami světskými a zvědavost o tom, co se děje ve světě.«[1])

II. Svatí a odloučenost od světa. Všichni svatí souhlasili se spisovatelem Následování Krista, že »vrchol moudrosti jest: světem pohrdati a tím spěti k říši nebeské,«[2]) proto také opovrhovali vším pomíjejícím a hledali jen to, co jest věčné.

Tažme se jich, co myslí o řeholníku stýkajícím se se světem. Všichni nám odpoví, že i když jsou tyto styky nařízeny a nutny, nutno se při tom nacházeti ve stavu utrpení a téměř jako ryba bez vody.

Takový byl svatý Bernard, který vyšed na krátkou dobu ze svého kláštera za potřebou Církve a z papežova rozkazu, nemohl ve světě vydržeti. »Ó, cizí to život, který vedu,« zvolal, »duše má se hanbí a znepokojuje, mé neklidné svědomí nutí mě se třásti. Jsa samotářem svým stavem, vidím se zaměstnán ruchem politických záležitostí; jsem jako nestvůra své doby.«

Řeholník však, jenž vyhledává styk se světem, ať uváží, co o tom praví učitelé duchovního života. »Ne,« praví svatý Ambrož, »nevím co může řeholník hledati ve styku se světem a mezi lidmi světskými.« »Co děláte mezi davem,« praví svatý Jeronym, »vy, kteří podle svého stavu máte žíti odloučeni od lidí.« »Nezřekli jste se světa?«, dí svatý Hilarius, »proč tedy hledáte marnivých jeho

---

[1]) Sbírka.

[2]) Kn. I., hl. 1, 3.

útěch?« »Vizte«, dodává svatý Efrem, »řeholníci, jak se váš šat liší od šatu lidí světských, to vám musí zajisté připomínati, že se s nimi nemáte spojovati.«

Světec však, jehož máme nejvíce slyšeti a snažiti se nejvíce následovati, jest náš svatý Otec. Není nám zajisté neznámo, jak velký odpor měl k světu.[1]) Kolikrát nám ve svých spisech opětuje rady jako jest tato: »Považujte svět za svého nepřítele, poněvadž jest nepřítelem Božím... Mějte v ošklivosti rozmluvy s ním a nestrpte, aby měl i ten nejmenší přístup k vám obávajíce se, že obcujíce s ním, měli byste podíl na jeho duchu.«[2])

III. Kterak smýšlejí lidé světští o řeholnících nezachovávajících pravidel. Ačkoli jest svět tak zkažený, přece žádá, aby každý zachovával předpisy slušnosti svého stavu, a ví, že řeholníci jsou povinni zůstávati, pokud mohou, v středu své řeholní obce. A nejen že nás mezi sebou nechce míti, jakmile jej i dost málo vyhledáváme, učiní si též o nás i nepříznivé mínění a táže se, jak můžeme z malicherných i klamných příčin opustiti takto své povinnosti řeholní obce.

Tento úsudek světa jest odůvodněn. Či neuči zkušenost, že duše, které mají na světě zálibu, přestávají býti brzy dušemi ctnostnými, jestliže vůbec jimi ještě jsou?

Řeholníci, kteří se ukazují ve světě, ztrácejí mnoho na své vážnosti, neboť často mu dávají

---

[1]) Duch a ctnosti, hl. 7.

[2]) 41. rozj., 2.

příležitost k shledání na nich chyb, o nichž se domníval, že jsou jich prosti, odtud pak pochází opovržení, jež více méně spadá vždy na celé náboženství.

Střezme se tedy světa, chceme-li býti hodni svého jména i svého šatu a nechceme-li býti považováni za nepřirozené a býti svým spolubratřím ku pohoršení.

Ó Ježíši, děkuji ti, že jsi mi dal milost povolání řeholního, prosím tě, račiž doplnit toto dobrodiní a uděl mi, abych žil vždy v odloučenosti od světa, abych si zasloužil odměny těch, kteří jím z lásky k tobě opovrhují.

Duchovní kytice. *Musíte se považovati za odumřelé světu a nemíti žádného spojení s ním.*

(41. rozj. 2.)

30. POHORŠENÍ.

Krátký obsah. **I. Co jest pohoršení a jak jest rozšířeno.** Pohoršovati znamená ponoukati bližního ke zlému slovy nebo zlými skutky; znamená to odpírati působení Ducha svatého v duších. Pohoršení jest ve světě velmi časté a může se přihoditi i v řeholi. Nedopusťme se nikdy hříchu, jehož následky jsou tak osudné.

II. Velikost hříchu pohoršení. Pokoušející jest náhončím satanovým; jsa jakýmsi antikristem, jest nepřítelem duší, ničitelem dobra a apoštolem zla. Jak velké zlo může působiti a jak velkou zodpovědnost uvaluje na sebe řeholník, jenž dává pohoršení svým Bratřím nebo veřejnosti nebo svým žákům! Pamatujme na počet, který musí pokušitel klásti Bohu.

III. Naše chování vzhledem ku pohoršení. Mějme se na pozoru před pohoršením, ať přichází odkudkoli; naší povinností jest, odpírati mu pokud možno. Varujme se všeho, co by mohlo pohoršovati a snažme se napraviti zlé příklady, které jsme snad dali. Kéž dá Pán náš, aby byli v našich řadách jen lidé dávající dobrý příklad!

ROZJÍMÁNÍ.

Běda člověku tomu, skrze něhož pohoršení přichází. (Mat. 18, 7.)

I. Co jest pohoršení a jak jest časté. Pohoršení jest ponoukání bližního ke zlému slovy, skutky a opomenutím dobrého, ať již jsou ty věci zlé samy sebou anebo aspoň zdánlivě; pohoršení odpírá co nejvíce působení Ducha svatého v duších; jest to síla příkladu použitá k stržení jich do hříchu, k němuž je již tak mocně nabádá trojí žádostivost.

Pohoršení učí zlému ty, kteří ho neznali; přemlouvá k němu a učí míti v něm zalíbení ty, kteří je měli v ošklivosti; kazí toho, který se ho dopouští i ty, kteří ho vidí je konati.

Pohoršení jest v jistém smyslu hříchem dědičným, jímž se zvěčňuje od pokolení do pokolení zlo, které kormoutí Církev; »jest to prudká řeka,« praví svatý Augustin, »která strhuje všechno do propasti záhuby«; jest to oheň při požáru, jenž se šíří s jednoho předmětu na druhý, až jest všechno v plamenech; jest to nakažlivý vzduch a mrtvoli zápach všechno pronikající.

Pohoršení se vyskytuje zvláště ve světě, kde podle výroku svatého Jana »všecko jest žádost těla, a žádost očí a pýcha života,«[1]) kde se neřest představuje téměř při každém kroku. A přece se může přihoditi i v řeholi, poněvadž, jak poznamenává svatý Jeronym, všude, kde jsou lidé, jest také slabost lidská; všude zde na zemi potkává se zlo s dobrem, zlí se spravedlivými.

Když se vyskytl Jidáš ve sboru apoštolském, která řeholní společnost odvážila by se lichotiti si, že v ní nebude nikdy nehodných členů? Jest mravně nemožno, jak učí Ježíš Kristus,[2]) aby nepřicházela pohoršení; nebuďme tedy překvapeni pohoršeními, jichž snad budeme svědky, avšak bděme, abychom se nestali jejich obětmi.

Varujme se všeho, čím bychom mohli zavdati příčinu k pohoršení. Následky tohoto hříchu jsouť

---

[1]) I. Jan 2, 16.

[2]) Mat. 18, 7.

tak osudné! Prosme Boha o milost, abychom se jím nikdy neprovinili.

II. Velikost hříchu pohoršení. Kdo dává pohoršení, koná skutečně dílo ďáblovo, jest jeho nástrojem, jeho náhončím, aby zahubil duše. Jest jako antikrist: svými zhoubnými příklady odpírá učení Kristovu, protiví se zřízení jeho království, a pokud závisí na něm, maří prolití jeho nejsvětější krve; náleží k těm, o nichž mluvil svatý Pavel řka: »Mnoho chodí těch, o nichž jsem vám často pravil, nyní pak i s pláčem pravím, že jsou nepřáteli kříže Kristova, jichžto konec jest zahynutí.«[1])

»Kdo dává pohoršení jest vrahem,« dí svatý Ambrož, »jenž zasluhuje vytrpěti tolikrát smrt, kolika duší zavinil záhubu.« Také Pán náš pronesl nad ním kletbu: »Běda člověku tomu, skrze něhož pohoršení přichází.«[2])

Pohoršení působí tím více zla, pochází-li od osob, o nichž jsme se větším právem domnívali, že jsou ctnostny, anebo jejichž postavení a vážnost jest vyšší.

Jak mnoho zla způsobí řeholník v řeholní obci, dává-li pohoršení! Může v ní zavésti nezachovávání pravidel, špatného ducha, nepořádek; může ji přivésti o dobrou pověst a zaviniti mnohdy i její zkázu.

Jak by se také provinil ten, jenž svými slovy, svým chováním, svými pohledy, svým jednáním dával pohoršení lidem světským!

---

[1]) Filip. 3, 18 a 19.

[2]) Mat. 18, 7.

Mnohem větší by však byla zodpovědnost řeholního učitele, jenž by dával pohoršení svým žákům. Jsa ustanoven vésti je k dobrému, nabádá je ke zlému; muž Boží koná službu ďábelskou, tento pastýř jest svým ovečkám vlkem dravým. Ó, nechať uváží strašná slova Kristova: »Kdo by však pohoršil jednoho z maličkých těchto, kteří ve mně věří, tomu bylo by lépe, aby žernov osličí zavěšen byl na hrdlo jeho a on pohroužen byl do hlubokosti mořské.«[1])

Zpytujme vážně své chování. Vizme, zdali se na něm nenachází něčeho, co by mohlo pohoršovati bližního; je-li tomu tak, pospěšme se napraviti, pamatujíce na počet, který budeme musiti klásti Bohu.

III. Naše chování vzhledem ku pohoršení. Nedůvěřujme své slabosti a buďme na stráži proti nebezpečenstvím pohoršení. Střezme se světa, jemuž pro pohoršení Pán náš zlořečil.[2]) Jsme-li povinni ukázati se v něm, »ať se to děje tak, že jsme jinými ke vzdělání«.[3])

Odporujme, pokud jest v naší moci, činům v naší řeholní společnosti, jež škodí řeholnímu duchu; nezapomínejme, že podle slov našeho svatého Zakladatele »musíme býti svým Bratřím ve všem dobrým příkladem«.[4])

Strachujme se více nežli smrti i stínu pohor-

---

[1]) Mat. 18, 6.
[2]) Mat. 18, 7.
[3]) 98. rozj., 2.
[4]) 69. rozj., 2.

šení. Prosme Pána našeho, aby nikdy nedopustil, aby se některý Bratr provinil pohoršením.

Želme zlých příkladů, které jsme dříve dali, a na odškodněnou veďme život plný zbožnosti, řeholní kázně a horlivosti.

Podle rady svatého apoštola varujme se pečlivé všeho, co by mohlo pohoršiti, »aby se nepohaněla služba naše«.[1]) Aby nám svědomí nikdy nevytýkalo, že jsme svým chováním pomáhali »k záhubě duše, za niž Kristus zemřel«.[2])

Ó Ježíši, božský Beránku, jenž jsi se obětoval za spásu světa, ve jménu krve, kterou jsi prolil na kříži, prosíme tě, kéž nikdy nedáváme pohoršení my, řeholníci, které jsi povolal, aby pracovali s tebou na tvém díle spasení; snažně tě žádáme, dejž, aby v našich řadách byli vždy jen lidé bezúhonní, jejichž dobré chování zjednává jim i nám hojnost tvého požehnání.

Duchovní kytice. *Chovejte se tak, aby celý váš zevnějšek, všechna vaše slova a všechny vaše skutky dýchaly ctností.*

(98. rozj., 2.)

---

[1]) II. Kor. 6, 3.

[2]) Řím. 14, 15.

31. BOJ PROTI NÁRUŽIVOSTEM.

Krátký obsah. **I. Nutnost boje proti náruživostem.** Bojujme proti nim, neboť jsou našimi nejhroznějšími nepřáteli; Ježíš Kristus nás k tomu zavazuje; všichni svatí byli toho velmi dbalí; kdybychom toho nečinili, nemohli bychom se zváti řeholníky a naše poslání u mládeže by bylo poškozeno. Podnikněme odhodlaně tento boj, jde tu o naše nejdražší zájmy.

II. Zvláště třeba bojovati proti panující náruživosti. Ona poroučí ostatním; ona jest většinou příčinou našich poklesků; snažme se ji poznati a pak pronásledujme neunavně tohoto nebezpečného nepřítele. Zvítěziti nad ní znamená, zjednati si mír a zabezpečiti si prospěch v dokonalosti.

III. Kterak bojovati proti náruživostem. Prosme Boha, aby nám pomáhal svou milostí a skládejme v něho svou důvěru; bojujme proti svým náruživostem hned s počátku a se vší rozhodností své vůle; užívejme prostředků, které jsou nám doporučeny, a pokračujme ve svém úsilí s trpělivostí a s vytrvalostí. Nezapomínejme, že jest to dílo celého našeho života.

ROZJÍMÁNÍ.

Budete-li žíti podle těla, zemřete. (Řím. 8, 13.)

I. Nutnost boje proti náruživostem. Boj proti náruživostem jest nutný, poněvadž jsou největší překážkou našeho spojení s Bohem; poněvadž udržujíce nás takřka shrbeny k zemi, znesnadňují nám naši chůzi k nebi; protože, když si jich nepodrobíme, vloží na nás nejukrutnější a nejvýš potupné tyranství.

Jak žalostné účinky mají náruživosti v naší duši! Rozumu zahalují pravdu a udržují jej v klamu nebo přeludu; znepokojují srdce a vzbuzují v něm nezřízené city; působí mocně na vůli a ponoukají ji, aby je ukojila; odnímají člověku všechnu energii pro dobro.

Musíme tedy proti nim bojovati pro zlo, které působí. Mimo to přikazuje nám to Ježíš Kristus, neboť pravil: »Zapři sebe sám.«[1]) »Kdo miluje život svůj, ztratí jej, a kdo nenávidí život svůj na tomto světě, k životu věčnému zachová jej.«[2]) Skrze velkého apoštola také praví, že »máme odložiti starého člověka«[3]) a »ukřižovati tělo své i s vášněmi a žádostmi«.[4])

Všichni duchovní spisovatelé kladou důraz na tento boj proti nezřízeným náruživostem. Všichni svatí vedli neustálý boj proti svým zkaženým náklonnostem; jejich život byl stálou obětí zlých náruživostí, jejichž símě měli jako my i oni, které však s pomocí milosti utlumili energií své vůle pro dobro.

Své náklonnosti musíme potírati pod ztrátou řeholního života. Vpravdě, bez tohoto boje, kterak bychom pěstovali chudobu, čistotu a poslušnost, jež stojí v přímém odporu proti trojí žádostivosti? Kterak bychom zachovávali pravidla, kdybychom nechtěli odpírati zlým snahám přirozenosti? A čím by byla řeholní společnost, jejíž členové by nebo-

---

[1]) Mat. 16, 24.
[2]) Jan 12, 25.
[3]) Efes. 4, 22.
[4]) Gal. 5, 24.

jovali proti smyslnosti, pýše, sobectví, nenávisti, závisti?...

Konečně učitel, jenž nepanuje nad svými zlými tužbami, poškozoval by dobro, které působiti u mládeže jest povolán; dával by svým žákům zhoubný příklad. A kterak by je mohl naučiti přemáhati jejich hříšné náklonnosti, kdyby sám byl otrokem svých náklonností?

Všechny tyto pohnutky ukládají nám tedy vážnou povinnost podniknouti boj proti zkaženým náklonnostem a jej neúnavně vésti.

II. Zvláště třeba bojovati proti panující náruživosti. Mezi našimi náruživostmi jest jedna, která ostatním poroučí, jež jest počátkem našich obvyklých poklesků a téměř vždy příčinou našich nejtěžších hříchů, toť náruživost panující. Zvláště této třeba vypověděti nesmiřitelný boj. Naše chyby jsou výhonky jedovaté rostliny, uříznouti její lodyhu a vykopati její kořen jest zajisté nejlepším prostředkem k zničení oněch výhonků, jež jsou nám tak škodlivy.

Jest to ovšem obtížné bojovati proti této náruživosti, neboť ona tím více lichotí člověku zevnějšímu, čím jest škodlivější člověku vnitřnímu; leč jest nutno rozhodnouti se k tomu, jinak bychom vůbec neprospívali v životě duchovním a mohli bychom i klesnouti a upadnouti v záhubu.

Hleďme ji napřed poznati. Za tím účelem tažme se těch, kteří jsou pověřeni nás vésti, a zároveň uvažujme o povaze svých obyčejných a nejvroucnějších přání, o svých pokušeních i nejobvyklejších chybách, o svých obavách, zármutku i radostech; zpytujme, které ze svých náruživostí je mů-

žeme nejvíce připsati. Potírejme pak odhodlaně svou hlavní chybu a jděme proti ní jako šel David proti Goliáši ve jménu i se zbraněmi Boha Izraelských.

Pomněme, že přemoci svou panující náruživost znamená, zajistiti si na světě mír a odstraniti největší překážku pokroku v dokonalosti.

III. Kterak bojovati proti svým náruživostem. Abychom potřeli a podmanili si své náruživosti, prosme Boha za milost nutného osvícení a potřebné síly; složme v něho veškeru svou důvěru a nespoléhejme sami na sebe; naše vůle jest jen slabost i bezmocnost, avšak podporována milostí zmůže všechno, co se týká spásy. Utíkejme se k Bohu, jako kdyby vítězství záviselo jen od něho, sami však jednejme, jako kdyby záviselo jen od nás.

Bojujme proti náruživostem hned s počátku, neboť nejmenší zpozdění by nás mohlo uvrci v záhubu; jsouť ony nebezpečné nemoci, které třeba energicky léčiti hned při prvních příznacích; jsou to nepřátelé vnitřní, které třeba napřed spoutati, bez čehož bychom nemohli ničeho podniknouti proti nepřátelům zevnitřním.

Bojujme proti svým náruživostem důrazně, se vší silou své vůle; utněme napřed vše, co je udržuje i rozněcuje; rozmnožme úkony opačných jim ctností a dospějme tak dalece, že milujeme to, co nás nabádá nenáviděti, a že nenávidíme toho, co nás povzbuzují milovati; neustupujme jim v ničem; neboť místo abychom je uklidnili dovolujíce jim nějakého ukojení, činíme je tím opovážlivějšími a žádostivějšími. »Dáti pokrm této divoké

zvěři«, praví svatý Alfons z Liguori, »znamená, posíliti ji a učiniti ji schopnou, aby nás jistě pohltila.«

Bojujme proti náruživostem podle daných pokynů a tak četnými a působivými prostředky, které se nám poskytují v našem svatém stavu.

Potírejme je s trpělivostí i vytrvalostí; v jednom dnu nestaneme se nad nimi pány, toť dílem celého života, ať jsou totiž námahy naše jakékoli, své přirozenosti nemůžeme změniti. Je-li tedy boj, který musíme vésti, dlouho trvající a obtížný, neztrácejme zmužilosti, neboť každý boj, který podnikneme, rozmnožuje naše síly a zmenšuje sílu náruživostí, zjednává nám nových milostí a množí naše zásluhy pro nebe.

Pane, uděl mi svou milost, abych překonal největší zkaženost své přirozenosti, která mě strhuje do hříchu; pomoz mi přemoci náruživosti, jež se nacházejí v mém srdci a skrze něž mi odvěký nepřítel klade nejnebezpečnější osidla, hledí mě zahubiti a hodlá mi uloupiti slávu, kterou mi tva dobrotivost určila.

Duchovní kytice. *Měli jste svět jen proto opustiti, abyste usmrtili své náruživosti.*

(76. rozj., 2.)

32. OBNOVA CHARAKTERU.

Krátký obsah. **I. Nutnost pracovati na obnově svého charakteru.** Jest toho potřebí, poněvadž dobrý charakter nás činí váženými a šťastnými, kdežto charakter zlý nás činí opovržení hodnými a nešťastnými; jest toho třeba, abychom mohli lépe následovati Ježíše Krista, abychom ctili řeholi a učili ji ctíti. Mohli bychom váhati podniknouti tak nutnou obnovu?

II. Pohnutky plynoucí ze společenského života i z našeho poslání. Aby panovaly v řeholní obci svornost, radost i mír, musí se každý snažiti, aby jeho charakter byl družný, laskavý a snášelivý. Učitel, jenž by pro chyby svého charakteru neměl ani vážnosti ani naklonnosti svých žáků, nemohl by jim prokazovati dobra. Ó, jakých výhod poskytuje dobrý charakter! Snažme se ho nabýti.

III. Chyby charakteru a prostředky, jak se jich zbaviti. Zkoumejme svůj charakter, vizme jeho chyby a s pomocí milosti Boží bojujme proti nim důrazně, vytrvale i velkomyslně. Bojujme především proti své panující chybě. Prosme Pána našeho, aby v nás napravil vše, co by mohlo škoditi dobru, která konati nás povolal.

ROZJÍMÁNÍ.

Odložte starého člověka; obnovte se na duchu mysli své. (Efes. 4, 22 a 23.)

I. Nutnost pracovati na obnově svého charakteru. Náš charakter jest souhrn mravních rozpoložení mysli, zvyků i náklonností ke ctnosti nebo k neřesti; jest to tvářnost naší duše se zřetelem na její smýšlení a na její projevy.

Každý charakter má něco dobrého, jež třeba uchovávati i pěstiti, má však také něco zlého a

proti tomu třeba bojovati, je seslabovati a vyhubiti; to právě se vyrozumívá slovem obnova charakteru, obnova to, kterou nám tolikeré pohnutky ukládají za povinnost.

Dobrý charakter zjednává úctu lidí, ukazuje duši silnou a označuje osobu dobře vychovanou; on činí život příjemný.

Zlý charakter zjednává opovržení a nenávist těch, kteří nás znají, odvrací je od nás a jest příčinou mnohých mrzutostí a útrap. Kdo by tedy nepoznával, že každý musí pracovati na obnově svého charakteru?

Musíme chtíti dobré, jest však zřejmo, že musíme dobré chtíti napřed na sobě samých a snažiti se zdokonalovati se. Dříve než začneme zdokonalovati jiné, musíme obnoviti svůj charakter. Jest mnoho osob, jež chybami svého charakteru maří dobro, které by mohly působiti. Při styku s bližním máme následovati Ježíše Krista, svůj vzor a proto se snažiti býti jako on »tiší a pokorní srdcem«,[1]) mluviti a jednati, jak by on sám činil. Povinnost, kterou máme, snažiti se o dokonalost, ukládá nám na prvém místě napraviti nedostatky svého charakteru.

V očích lidí představujeme náboženství, neboť nosíme jeho šat, proto musíme dokazovati, že ma na nás svůj blahodárný vliv tím, že nás činí tichými, ochotnými, zdvořilými, laskavými a velkomyslnými. Takovým chováním napomáháme získati mu srdce, kdežto s charakterem špatným napomáháme odvraceti je od něho.

---

[1]) Mat. 11, 29.

Kéž nás tyto pohnutky povzbudí podniknouti vážně obnovu svého charakteru a pracovati o ni vytrvale, jestiť tak nutna pro nás i pro ty, s nimiž žijeme.

II. Pohnutky k obnově charakteru plynoucí ze společného života i z našeho poslání. Každou vadou charakteru způsobujeme obtíže těm, s nimiž se stýkáme, zvláště pak těm, s nimiž přebýváme. Ve společnosti lidí dobrého charakteru jest život sladký a dobro snadnější; avšak ve společnosti těch, kteří mají zlý charakter, stává se všechno obtížným, jsme trápeni a cítíme se ponoukáni k neklidu a omrzelosti. Milujeme-li své spolubratry, zjednejme jim štěstí, že v nás naleznou charakter laskavý, družný i snášelivý, šířící všude mír i radost duševní. Při svém obcování s Bratry dbejme věrného zachovávání toho, co předpisují naše pravidla.[1]) Není to ostatně také prostředek přispívající mocně k našemu vlastnímu štěstí?

Jsouce pověřeni výchovou mládeže, musíme z tohoto důvodu rovněž pracovati na této obnově. Nadáni dobrým charakterem budeme s větším úspěchem konati toto nesnadné dílo. Připomeňme si, že velkým účelem výchovy jest vzdělání charakteru dítek a že jim nemůžeme poskytnouti toho, čeho sami nemáme. Žáci jsou pozorni na všecko, co konáme; v mnohých věcech berou si nás za vzor; i oni nás považují za představitele náboženství; nemůžeme je přiměti, aby si je oblíbili, jestliže se jim sami nezdáme opravdově hodnými úcty.

Pravými apoštoly jsou ti, kteří podle příkladu

---

[1]) Všeob. prav., hl. 13.

svatého Františka Saleského získávají srdce svou dobrotivostí i svou vlídností a jsou oblíbeni ode všech, kteří je vidí, a tím je činí ochotnými přijímati jejich naučení.

Všechno nás tedy zavazuje k obnově charakteru. Bude nás to ovšem státi námahu, abychom při tom došli úspěchu; nemůžeme však váhati, neboť jde tu o slávu Boží, o naše a spolubratří štěstí a o výchovu dítek nám svěřených.

III. Chyby charakteru a prostředky, jak se jich zbaviti. Zkoumejme svůj charakter; zpytujme se před Bohem, které chyby máme, a učiňme předsevzetí potírati je.

Nejsme pyšní, domýšliví, marniví, osobiví, závistiví, nenávistní a sobečtí?

Nejsme nevraživí, mstiví, prchliví, nedůtkliví, podezřívaví, snadno náchylní k nespravedlivým předsudkům? Nejsme vrtošiví, podivínští, nespolečenští, protivní, mrzutí, vrtkaví a nakloněni k posmívání, ke kritice a k reptání?

Není snad vadou našeho charakteru změkčilost, nedůtklivost, malomyslnost a lehkomyslnost i nestálost?

Vizme, co jest na nás chybného a začněme vážně to napravovati.

Při tom jest třeba, pracovati se vší energií své vůle; vzývati vroucně o přispění milosti, bez níž nezvítězíme nad svou přirozeností; snažiti se nabýti dobrých návyků, býti ke všem zdvořilí a nemíti nic trestuhodného ve způsobu jednání a mluvení; nechati se upozorňovati na chyby charakteru těmi, kteří nás znají; povzbuzovati se k tomu, co

se protiví vládnoucí chybě, kterou na sobě pozorujeme.

Užívejme těchto prostředků, abychom nabyli ve svém chování i na svém mravním vzezření oněch vlastností, jichž vyžaduje naše řeholní a učitelské povolání.

Ó Ježíši, pomoz mi svou milostí obnoviti můj charakter podle vzoru tvého charakteru; dejž, abych se zbavil každého trestuhodného zvyku, aby nebylo na mně ničeho, co by se ti nelíbilo, anebo co by překáželo tomu, abych pracoval s úspěchem na spáse duší mi svěřených.

Duchovní kytice. *Dbejte toho, abyste byli ke všem srdeční a mluvili s velkou přívětivostí a uctivostí.*

(Dopisy.)

33. O STŘEŽENÍ SRDCE.

Krátký obsah. **I. Pohnutky ke střežení srdce.** Bděme nad svým srdcem, abychom je zachovali Bohu, jemuž jediné náleží; Ježíš Kristus vylil svou krev, aby si je přivlastnil; my jsme mu je zasvětili a musíme z něho klásti počet. Naše srdce jest to, co máme nejdražšího; uchovávati je čisté jest naším blahem, naší bezpečností, naší zásluhou i slávou. Připomeňme si často, že »blahoslavení čistého srdce, neboť oni Boha viděti budou«.

II. Prostředky ke střežení srdce. Konejme časté úkony lásky k Bohu; važme si jen toho, čeho si Bůh váží; nemějme zalíbení ve tvorech; umrtvujme své smysly; zůstavejme odloučeni od světa; varujme se i stínu důvěrnosti Prosme Boha, aby v nás znicil každý pocit, jenž by nebyl pro něho.

ROZJÍMÁNÍ.

Všelikou stráží ostříhej srdce svého. (Přísl. 4, 23.)

I. Pohnutky ke střežení srdce. Střežiti své srdce znamená zachovávati je Bohu, jemuž jediné náleží, zabrániti, aby nekleslo s výše, které došlo milostí Boží, odvraceti od něho zlé nebo nebezpečné náklonnosti, uchrániti je před zhoubnými lakadly světa i před osidly ďáblovými, jenž je chce uchvátiti.

Co tu máme pohnutek, bychom bděli nad svým srdcem a zachovali je čisté, jak Bůh od nás žádá! Jest vpravdě něco dražšího, něco cennějšího nad naše srdce? Jestiť to naše duše ve své schopnosti milovati, která jest ze všech nejvznešenější; v zracích Božích všechny vlastnosti ducha i těla nejsou ničím, nejsou-li naše náklonnosti čisty a jen k němu se odnášející.

Naše srdce jest tak velké ceny, že Ježíš Kristus přichází, aby ho od nás žádal: »Synu můj,« praví, »dej mi srdce své.« Tak si ho váží, že k jeho získání stal se jedním z nás, pracoval, trpěl a prolil svou krev na kříži. Naše srdce náleží tedy Ježíši Kristu, poněvadž si je vydobil i vykoupil; ono mu však také náleží, poněvadž jsme mu je často i s radostí dali a zasvětili. Jemu zajisté náleží; směli bychom mu je opět vzíti?

Nad svým srdcem musíme bdíti, jestiť to útlá květina, kterou již pouhé nic může připraviti o svěžest; jest to zrcadlo, v němž se shlíží Bůh lásky a které může pouhým dechem pozbýti lesku, proto musí býti naše pozornost nad ním ustavičná. Střežiti je jest naší osobní záležitostí; každý z nás musí bdíti nad tímto pokladem, pěstovati tuto květinu, udržovati toto zrcadlo čisté; Bůh bude žádati od nás počet, kterak jsme to činili.

Srdce třeba střežiti, poněvadž tu jde o naše největší, ano i jediné opravdové zájmy; tato bdělost přispívá k našemu blahu. »Jest-li nějaká radost na světě,« praví Následování Krista, »té se zajisté dostane člověku čistého srdce.«[1]) Čistota nám zabezpečuje zásluhy, neboť Následování Krista[2]) dí dále: »Čisté srdce vydává ovoce dobrého života«, a naše skutky jsou jen potud záslužny, pokud jsou naše náklonnosti čisté a bohumilé; ona jest naší ctí a opravdovou velikostí podle slov knihy Přísloví:[3]) »Kdo panuje nad myslí svou, lepší jest než ten, kterýž dobývá měst.«

---

[1]) Kn. II., hl. 4., 2.
[2]) Kn. III., hl. 31., 4.
[3]) Přísl. 16, 32.

Střežení srdce uchovává ducha od klamů, jejichž zdrojem jsou nezřízené náklonnosti i náruživosti; ono mu dovoluje souditi správněji o všech věcech a ceniti je, jak Bůh sám je cení.

Střežení srdce jest naší jedinou jistotou; nezapomínejme, že jsme obklopeni nepřáteli a že nás naším srdcem chtějí zahubiti, že právě k němu směřuje všechno jejich úsilí. V našem srdci chce padlý anděl zříditi svůj trůn vedle, nebo spíše, místo trůnu Božího; našeho srdce chce nabýti svět, a by se ho zmocnil, rozvíjí před jeho zraky svou svůdnou nádheru a svou zhoubnou marnivost. Běda nám, kdyby někdy naše bdělost nad tímto pokladem trpěla ujmu!

Střežené srdce jest chrámem, v němž Duch svatý rád přebývá; srdce, jež není střeženo, stane se brzy brlohem těch nejsprostších náruživostí.

Střezme své srdce, abychom se stali hodnými býti jednou společníky serafinů podle slov Kristových: »Blahoslavení čistého srdce, neboť oni Boha viděti budou.«[1])

II. Prostředky ke střežení srdce. Abychom střežili své srdce, musíme často vzbuzovati úkony lásky k Bohu; toto jest cvičba jemu vlastní; nečiní-li jich, ztrácí své síly, stává se malátným jako úd jsoucí stále v nehybnosti, anebo vezme špatný směr a odnáší všechnu svou náklonnost ke tvorům. »Vzhůru srdce«, praví Církev svatá v mešních modlitbách. Buďme věrni tomuto pozvání a pozvedněme své srdce až k Srdci Ježíšovu, jež mu dá žíti svým životem, zářiti svým leskem, pláti

---

[1]) Mat. 5, 8.

svými plameny a učiní je nepřístupným lakadlům světa i ďábla.

Chceme-li střežiti své srdce, musíme si vážiti jen toho, čeho si Bůh váží, a opovrhovati vším, co jest marné i nebezpečné; neboť Ježíš Kristus pravil: »Kde jest poklad tvůj, tam jest i srdce tvé.«[1]) Odhadujme všechno ze stanoviska víry a naše náklonnosti budou směřovati jen k opravdovému dobru.

Chceme-li střežiti své srdce, musíme umrtvovati své smysly, zvláště zrak; přemáhati hned s počátku každou náruživost, která se v nás probudí, nedůvěřovati sobě samým, míti s osobami světskými jen ony styky, jichž žádá poslušnost a učiníce opatření, která předpisují naše svatá pravidla.

Nesmíme míti jiné lásky leč tu, která spočívá v Ježíši Kristu. »Hleď,« praví Následování Krista,[2]) »abys neuvízl ve světských tenatech a nebyl polapen a nezahynul.« Nesmíme na sobě ničeho trpěti, co by mělo i stín důvěrnosti. Ó, jak důležita jest tato věc! Jak mnoho srdcí bylo uloupeno Ježíši Kristu touto bídnou chybou! S počátku jest jen nitkou, která se však zdvojnásobuje a zdvojnásobuje, až jest z ní lano, jež nás strhuje do propasti zla. Mějme tedy odvahu k ráznému přerušení všech přirozených svazků a odlučme se rychle i bez váhání ode všeho, co by mohlo míti na naše srdce vliv, který by je neobracel k Bohu.

---

[1]) Mat. 6, 21.

[2]) Kor. II., hl. 1., 4.

»Bože můj, netrp již ve mně ničeho, co by se protivilo svaté vůli tvé. Zmař ve mně veškery zlé náklonnosti, znič ve mně všechna hnutí nezřízené přirozenosti, která by se zmocniti chtěla srdce mého, ať jest vedeno pouze božským Duchem tvým.«[1])

Duchovní kytice. *Milujeme-li něco na tvorech, musíme to milovati jen v Bohu.*

(70. rozj., 1.)

[1]) Ranní modlitba.

34. O DĚLENÍ SRDCE.

Krátký obsah. **I. Dělení srdce jest vůči Bohu nespravedlnost.** Bůh stvořil naše srdce pro sebe; on chce všechnu naši lásku; milovati tvora mimo něho znamená jej urážeti. Ježíš Kristus si naše srdce vykoupil a my jsme mu je častěji zasvětili; jaký by to byl nevděk, kdybychom je dali světu, ďáblu! Rceme často Bohu, že ho milujeme z celého srdce svého.

II. Nebezpečí, jichž počátkem jest dělení srdce. Dělení srdce zeslabuje naše spojení s Bohem, zeslabuje milost, množí žádostivost, jest zdrojem nepokoje i mravních útrap; jest klamné, neboť »nikdo nemůže sloužiti dvěma pánům«; konečně uvádí v nebezpečí naše spasení. Nevydávejme se v nebezpečenství neštěstí jak na tomto, tak i na onom světě.

III. Kterak se uvarovati dělení svého srdce. Za tím účelem musíme: nad svým srdcem bdíti, nedůvěřovati své slabosti, odstraniti rychle vše, co poutá ke tvorům; rozjímati často o dobrotivosti Boží a o všem, co pro nás učinilo Srdce Ježíšovo. Prosme toto božské Srdce, aby bylo vždy pánem i oporou našeho srdce.

ROZJÍMÁNÍ.

Rozděleno jest srdce jejich, nyní zahynou. (Oseáš 10, 2.)

I. Dělení srdce jest vůči Bohu nespravedlnosti. Děliti své srdce znamená, chtíti zároveň milovati Boha i tvory, aniž milovati tvora pro Boha. Jsou lidé, kteří chtějí dáti své srdce Bohu, ale pouze částečně vyhražujíce si dáti zbytek tvoru. Mějme se na pozoru, abychom k nim nepatřili.

Naše srdce náleží cele Bohu; jen on je stvořil, a stvořil je jen pro sebe; výslovně přikázal přiká-

záním, jež jest prvním a jež obsahuje celý zákon: »Milovati budeš Pána Boha svého z celého srdce svého.«[1]) Co by nás tedy mohlo oprávniti věnovati mu jen část svého srdce? Kdo by mohl míti právo na onu část, kterou od srdce svého oddělíme?

»Jestliže«, jak dí svatý apoštol Jan, »Bůh prve miloval nás«,[2]) musíme jej tedy již z vděčnosti milovati. Abychom se mu za jeho nekonečnou lásku odvděčili, mohli bychom váhati dáti mu své srdce celé? Naše srdce náleží úplně Pánu našemu Ježíši Kristu. Nevyprostil je svou milostí z panství satanova? Nesestoupil s nebe na zemi, aby je vysvobodil z otroctví? Nepřijal na sebe naši přirozenost? Nevydal svou krev i svůj život? A nyní, když zaplatil výkupné za ně, chtěli bychom mu své srdce dáti jen částečně, když nás o ně žádá! Jaká by to byla nevděčnost!

Kolikrát jsme ostatně již svá srdce zasvětili svému božskému Mistru! Každého dne obnovujeme toto zasvěcení prosíce ho, aby žil v nás jediné on sám,[3]) a slibujíce mu, že budeme s ním věčně a nerozlučně spojeni.[4]) A po tomto věnování statku, kterého ostatně můžeme jen užívati a jehož majiteli nikterak nejsme, mělo by nám přijíti na mysl odstoupiti mu jen část!

Považme jen, jaká by to byla urážka nejvyšší velebnosti Boží, kdybychom mu odmítli úplné vě-

---

[1]) Mat. 22, 37.
[2]) I. Jan 4, 10.
[3]) Ranní modlitba.
[4]) Večerní modlitba.

nování svého srdce, a jak velice bychom se provinili proti svému božskému Spasiteli, jenž z lásky k nám prolil všechnu svou krev, kdybychom ho nemilovali bezvýhradně.

II. Nebezpečí, jichž počátkem jest dělení srdce. Dělení srdce, jež jest samo v sobě tak nespravedlivé a vůči Bohu tak urážlivé, jest také počátkem veškerých hříchů a našeho neštěstí.

Děliti své srdce znamená zeslabiti v sobě lásku Boží a často i úplně uhasiti oheň lásky; znamená zeslabiti v sobě milost a stávati se víc a více neschopným konati dobré. Náklonnost ke tvorům zmenšuje náklonnost k Stvořiteli, a žádostivost vzrůstá tím více, čím více ubývá lásky.

Dělení srdce bývá také zdrojem velkého utrpení mravního. Kdo by mohl vypověděti všechnu onu nejistotu, onen neklid, onu nesnáz, onu truchlivost a ony rozpaky, jež se nalézají v srdci rozděleném? Připomeňme si slova svatého Augustina: »Srdce mé bylo pro tebe stvořeno, Bože můj, a zůstane neklidno i vzrušeno, dokud nespočine v tobě.« Písmo svaté také praví: »Běda dvojitému srdci!«[1]) »Srdce tvrdé zle se míti bude naposledy.«[2])

Konečně uvažme, že dělení srdce jest vlastně nemožnost. Bůh chce naše srdce. Nežádá ho celé prvním přikázáním? Naše srdce jest obětí, kterou milostivě přijímá, tu však nezapomínejme, že pravil: »V nenávisti mám loupež v zápalné oběti.«[3])

---

[1]) Eccli. 2, 14.
[2]) Eccli. 3, 27.
[3]) Isai. 61, 8.

»Já jsem Bůh tvůj silný a řevnivý.«[1]) Nemylme se: buďto náležíme cele Bohu, anebo jsme ve velkém nebezpečí vůbec mu nenáležeti.

Ostatně Ježiš Kristus sám vyjadřuje tuto pravdu slovy: »Nikdo nemůže dvěma pánům sloužiti; neboť buď bude jednoho nenáviděti a druhého milovati.«[2]) Věřme jeho božskému učení; strachujme se chtíce milovati Boha a zároveň svět; dospěli bychom k onomu neštěstí, na něž nelze bez třesení mysliti, milovati jen svět a pro Boha míti jen hříšnou lhostejnost.

Děliti své srdce znamenalo by tedy uvésti své spasení v nebezpečenství; Bůh nám slíbil nebe jen za cenu celého našeho srdce; vzíti z něho část znamená, vydati se v nebezpečí ztráty věčné blaženosti.

III. Kterak se uvarovati dělení svého srdce. Abychom náleželi úplně Bohu, buďme velmi bdělí nad svým srdcem; nedejme mu přilnouti k tvoru pro tvora. Přerušme všechnu náklonnost, všechny svazky a veškeré styky, jichž pohnutkou není Bůh. Rceme se svatým Františkem Saleským: »Kdybych věděl, že v mém srdci jest nějaká žilka, která není pro Boha, vytrhl bych ji z něho.«

Zpozorujeme-li nějaký pocit zvláštní náklonnosti, která by nás mohla vzdáliti od Boha, potlačme jej rychle, jako se hasí jiskra padnuvší do seníku.

Nedůvěřujme svým snahám a své slabosti; střezme se považovati za přemrštěná opatření, která nám ukládají pravidla, pokud se týkají styku se světem.

---

[1]) Exod. 20, 5. [2]) Mat. 6, 24.

Pamatujme na dobrodiní, která nám Bůh prokázal, a kéž vzpomínka na jeho dobrotivost nás nabádá přilnouti jen k němu samému.

Rozjímejme o laskavosti božského Spasitele; pozorujme ho zvláště v tajemstvích jeho dětství, jeho umučení a ve svátosti jeho lásky; budeme se cítiti nabádáni, milovati ho nedílně a budeme zakoušeti jen politování, že nemáme tisíc srdcí, abychom mu je mohli obětovati bezvýhradně i navždy.

Ó Ježíši, často obracím svou náklonnost ke tvoru; vyznávám před tebou svou nespravedlivost a snažně tě prosím, bys mi ji odpustil; slibuji ti, že s přispěním tvé svaté milosti bude mé srdce od nynějška náležeti celé tobě, a jediné tebe bude milovati; přeji si býti tvůj v tomto čase, abys byl ty mým na věčnosti.

Duchovní kytice. *Odlučte se ode všeho a přilněte jediné k Bohu.*

(42. rozj., 1.)

35. DOBRÉ UŽÍVÁNÍ NAŠICH SMYSLŮ I NAŠICH SCHOPNOSTÍ.

Krátký obsah. **I. O dobrém užívání smyslů.** Užívejme svých smyslů jen z potřeby a nikoli ke své rozkoši. Bděme nad nimi, neboť hřích vchází obyčejně do duše smysly. Oči naše buďtež skromné; nenaslouchejme žádnému slovu a nepronášejme žádného slova, které by svědomí zavrhovalo; potlačujme jemnost chuti; užívejme svých nohou i svých rukou jen ke skutkům Boha hodným. Vůle Boží ať jest naším jediným pravidlem při užívání smyslů.

II. O dobrém užívání schopností. Upotřebme svého rozumu k dobrému poznání svých povinností; milujme studium z pohnutek víry a horlivosti; řiďme i opanujme svou obrazotvornost; odvraťme své srdce od tvorů, aby přilnulo jen k Bohu samému; ať naše vůle podporována milostí odnáší se k dobru s mocí, s vytrvalostí a s obětovností. Prosme Boha za odpuštění chyb spáchaných špatným užíváním svých smyslů i svých schopností.

ROZJÍMÁNÍ.

Oslavujte a noste Boha v těle svém. (I. Kor. 6, 20.)

I. O dobrém užívání smyslů. Bůh nám dal smysly a všechny schopnosti, abychom jich užívali k jeho slávě a k svému spasení. Chceme-li jednati podle záměrů Božích, nezapomínejme nikdy, že tělo musí býti podrobeno duchu, duch víře i rozumu, srdce i vůle vůli Boží a podnětům milosti, neboť takový pořádek zřídila Prozřetelnost. Nesmíme však také zapomínati, že působením hříchu snaží se tělo opanovati ducha, smysly pak zatemniti rozum a zastříti světlo víry; nabádá vůli, by

nejednala podle milosti a jednala proti zákonu Božímu. Proto jest nutno, bychom bděli nad svými smysly i schopnostmi, abychom si zachovali pořádek a plnili svůj účel.

Smysly nás nakloňují ke hříchu a dávají nám žíti životem zvířecím; proti jejich působení musíme bojovati se vší energií své vůle podporované milostí; musíme zaříditi své chování podle oněch zásad, které vyjádřil náš svatý Otec ve Sbírce:[1]) »Smysly máme jen k tomu, abychom jich včas potřeby užívali, a nikoli, abychom skrze ně hověli svým rozkoším. Láska k smyslným rozkoším činí nás podobnými zvířatům; kdo miluje smyslné rozkoše, »nemůže chápati ani zakoušeti věcí božských«.[2])

»Smysly jsou dveřmi, jimiž vchází nejobyčejněji hřích do naší duše. Musíte tak velice nad nimi bdíti, že se zdržujete, pokud se jich týká, netoliko toho, co jest hříšné, nýbrž i »od všeliké způsoby zlého«.[3])

Jednejme podle tohoto moudrého naučení a posvěcujme své smysly užívajíce jich jen podle vůle Boží.

Užívejme svých očí se zdrželivostí, se skromností a s opatrností; odvraťme je ode všeho, co nám představuje i nejmenší nebezpečí. Nepohlížejme nikdy na nic, leč na to, na co jest nám dovoleno pohlížeti. Učiňme jako Job smlouvu se svýma očima, abychom neměli zlých myšlenek.

---

[1]) Sbírka.

[2]) I. Kor. 2, 14.

[3]) I. Thes. 5, 22.

Uzavřeme své ucho každému pomluvačnému slovu a každé řeči, které Bůh nechce.

Požívejme svou potravu s vděčností k nebeskému Otci; přijímejme jako z jeho ruky, co se nám předkládá, a jezme jen s úmyslem, bychom si udrželi schopnost k užitečné práci; naskytne-li se při tom něco odporného naší chuti, pomněme, že náš božský Spasitel byl na Kalvarii napájen octem a žlučí.

Svých rukou užívejme jen k dílům Boha hodným; ať naše nohy nikdy neustoupí se stezky, kterou nám vytkla poslušnost; kéž naše ústa pronášejí jen slova srovnávající se se svatostí našeho stavu.

Zachováme-li věrně tato přikázání i rady, budeme užívati svatě svých smyslů a oslavíme jimi Boha.

II. O dobrém užívání schopností. Boha musíme též oslavovati dobrým užíváním rozumu, srdce i vůle.

Chceme-li hodně i svatě užívati svého rozumu, musíme obraceti svého ducha ku poznání Boha i jeho skutků, pozorovati jeho božské dokonalosti, připomínati si jeho dobrodiní a rozjímati pozorně o životě i o učení Ježíše Krista.

Nesmíme se nikdy dáti svésti k zvědavosti, zdroji to tak mnohých chyb, a zapuditi musíme neužitečné, nebezpečné a hříšné myšlenky.

Svého ducha musíme naplniti takovými přikázáními a myšlenkami, jež nás mohou nabádati vážiti si svých povinností, ale za to odpuditi každou bludnou nebo k nedbalosti směřující zásadu; musíme býti na stráži proti svému osobnímu smý-

šlení, jež nás často klame a dává nám míti blud za pravdu; věci musíme posuzovati podle toho, čím jsou před Bohem, a nikoli podle toho, jak se nám zamlouvají; neboť sebeláska obyčejně působí, že nemůžeme o nich dobře souditi.

Chceme-li dobře užívati svého rozumu, musíme se oddati s horlivostí studiu, avšak s úmysly víry a podle nařízení poslušnosti, nedovolujíce si nikdy užívati k tomu času, který zasvěcují pravidla něčemu jinému. »Studujte s mírností i s pokorou,« praví svatý Vincenc z Pauly, »užívejte studia jako prostředku pozvednouti se k Bohu; kéž světlo ducha stane se ohněm srdce! Buďte ujištěni, že věda bližnímu nejužitečnější rodí se v hloubí zbožnosti.«

Udržujme svou obrazotvornost na uzdě, navykejme ji, aby se znenáhla ustálila přiveďme ji zase pomalu zpět, když uklouzne; potlačujme její příliš hluboké dojmy; zabraňme jí, aby nás nesvedla k záměrům, jež se nesrovnávají s vůlí Boží.

Nejsme úplně pány této schopnosti, jejíž úchylky jsou zbožným duším zdrojem tolikerých útrap a předmětem tak velkého pokoření; avšak jsme pány nad tím, odepříti jí předmětů, jichž žádá s horoucností a k nimž lne s dychtivostí.

To jsou hlavní pravidla týkající se dobrého užívání rozumu; kromě toho musíme však také, ano i více ještě užívati dobře svého srdce i své vůle. Za tím účelem řiďme se těmito zásadami:

Milujme Boha pro něho samého, sebe pak a bližního pro Boha. Odvraťme své srdce ode tvorů, abychom je přivinuli nezrušitelně k Stvořiteli. Netrpme v něm ničeho, co na ně škodlivě účinkuje

a je znepokojuje, ničeho, co v něm vzbuzuje nemírné tužby nebo obavy, výstřední radosti nebo truchlivost.

Opanujme své náklonnosti věrnou součinností s milostí. Bojujme energicky proti panující náruživosti. Konejme všechno dobré, kterého Bůh od nás žádá. Podrobme svou vůli jeho svaté vůli a nemějme jiné touhy než napomáhati k jeho oslavě.

Ó, můj Bože, obnovuji svou připověď, jíž jsem ti zasvětil svou duši a své tělo. Rozpomeň se, že náležejí tobě, a račiž mi uděliti milost, abych užíval schopností těla i duše jen podle tvé vůle ke tvé slávě a ke své spáse.

Duchovní kytice. *Odříkám se vlastních náhledů a všech smyslných rozkoší.*

(Ranní modlitba.)

36. DOBRÁ VŮLE.

Krátký obsah. **I. Důležitost dobré vůle.** K dosažení svého spasení třeba vlastně jen účinně chtíti. Šťastní lidé dobré vůle; Bůh jim udílí největší milosti; prospívají ve svatosti a obohacují se pro nebe; působí mnoho dobrého a zakoušíš opravdového vnitřního pokoje. Buďme vždy ochotni říci: »Pane, co chceš, abych činil?«

II. Znaky dobré vůle. Chceme-li se přesvědčiti, máme-li dobrou vůli, zkoumejme: zdali jednáme věrně s milostí; posloucháme-li jako opravdoví řeholníci; konáme-li všechno dobro, kterého Bůh od nás žádá; želíme-li svých hříchů a varujeme-li se příležitostí k nim; činíme-li dobrá předsevzetí a plníme-li je přesně. Prosme Boha o milost, abychom řídili ve všem vůli svou podle jeho svaté vůle.

ROZJÍMÁNÍ.

Na zemi pokoj lidem dobré vůle. (Luk. 2, 14.)

I. Důležitost dobré vůle. K přemožení nepřátel spasení, k upevnění se ve spravedlnosti, k získání nejhojnějších milostí a k zabezpečení své konečné vytrvalosti třeba vlastně jen dobré vůle. Ona stačí, poněvadž jest vším, čím můžeme přispěti k dílu svého posvěcování a protože vše, co jest mimo ni, nezávisí od nás, nýbrž od božské prozřetelnosti.

Sestra svatého Tomáše Aquinského tázajíc se ho, co musí činiti, aby došla spasení, obdržela prostinkou odpověď: »Třeba chtíti«, a tím ji světec poučil, že dobrá vůle zajišťuje naše spasení.

Co znamená tedy míti dobrou vůli? To znamená, užívati všech duševních i tělesných sil k uskutečnění dobra, kterého Bůh od nás žádá; znamená

to býti ochoten konati vše, co by nám mohl Bůh nařiditi, a říci se svatým Pavlem: »Pane, co chceš, abych činil?«[1])

Míti dobrou vůli znamená zříci se těch svých osobních záměrů, které se nesrovnávají se záměry božské prozřetelnosti a opětovati slova božského Mistra: »Otče, ne má, nýbrž tvá vůle se staň.«[2])

Míti dobrou vůli znamená spolupůsobiti s milostí a odpírati každému ponoukání ke hříchu; znamená přáti si, aby byl Bůh poznán, milován, oslavován, a aby mu bylo slouženo a napomáhati získávati mu srdce a spasit duše.

Šťastní lidé dobré vůle! »Obětujíť Bohu,« praví svatý Řehoř, »co mají nejdražšího«; Bůh však, jenž se nemůže nechati předčiti na velkomyslnosti, uděluje jim přispění měrou nejhojnější a též všechna dobra v řádu milosti.

Šťastni lidé dobré vůle! Působíť velké věci, neboť Bůh jest to, jenž působí v nich svou milostí; mají na duše nejlibější a nejspasitelnější vliv; šíří kolem sebe panství míru, svornosti a lásky; mají klíč k srdcím; nabádají k dobrému svými příklady a slovy; jsou útěchou Církve a okrasou i slávou své řeholní společnosti.

Lidé dobré vůle požívají nejsladšího blaha, jež je možné na tomto světě. Na nich se vyplňují slova, jež zaznívala z nebe při narození Ježíše Krista: »Pokoj lidem dobré vůle«,[3]) slova to, jejichž pravdu jsme uznali, kdykoli jsme vyplnili věrně i velkomyslně své povinnosti.

---

[1]) Skut. apošt. 9, 6.
[2]) Luk. 22, 42.
[3]) Luk. 2, 14.

Dobrá vůle ovšem nezabrání, abychom nezakoušeli utrpení, která jsou spojena s naší přirozeností a s naším stavem; avšak jakou to protiváhu a jakou úlevu nalezneme ve svědectví svého svědomí a v sladké útěše milosti, jimiž nás Bůh obdaří!

Nezanedbávejme tedy ničeho k dosažení a k rozvoji této dobré i pevné vůle v sobě.

II. Znaky dobré vůle. Pozorujme znaky, jimiž se projevuje dobrá vůle, anebo které osoby si mohou vydati svědectví, že mají opravdově dobrou vůli.

Dobrou vůli mají ti, kteří plní dobro, jež plniti jest jejich povinností, anebo k němuž je nabádá Bůh svou milostí. Vůle jest schopnost podstatně činná; skutky dokazuje, čím jest, a nikoli pouze tužbami a slovy. Náš svatý Otec dí:[1]) »Musíte každodenně zasvětiti Bohu všechny své skutky konajíce je jen pro něho.« Buďme pamětlivi toho, že dobrá vůle se zesiluje konáním dobrých skutků, jako se rozvíjí pamět studiem.

Dobrou vůli mají ti, kteří konají přesně a z pohnutek víry to, co jim představení nařídili, a činí to tak a těmi prostředky, jak jim naznačili. Strom se poznává po ovoci, ovocem však dobré vůle jsou hlavně výkony poslušnosti. Nemůžeme-li konati ono dobro, po němž toužíme, čiňme to, k němuž nám dává prozřetelnost Boží příležitost. »Poněvadž nemůžete vždy konati dobré, jež chcete,« praví svatý Augustin, »snažte se chtíti dobré, jež můžete.«

---

[1]) 104. rozj., 2.

Dobrou vůli mají ti, kteří urazivše Boha, litují svého hříchu, zpovídají se z něho s náležitou přípravou a hned se odloučí rázně ode všeho, co jest jim příležitostí ke hříchu.

Ti mají dobrou vůli, kteří činí dobrá předsevzetí a je plní nebo si ukládají alespoň trest, když jich nezachovali; kteří se snaží nabýti svatých i chvályhodných návyků, neboť právě těmito posiluje se dobrá vůle.

Vizme podle těchto různých znaků, zdali máme opravdově dobrou vůli. Máme-li ji, snažme se ji uchovati nechávajíce na ni působiti jen spasitelné vlivy. Varujme se, pokud možno, těch, kteří se nezdají býti naplněni dobrým duchem, anebo kteří jsou vlažní i malátní ve službě Boží. Zjistíme-li svou vlažnost, připomeňme si, že »každý dar dokonalý jest shůry«[1]) a že, jak praví svatý Pavel, »Bůh působí v nás i chtění i konání«;[2]) proto vysílejme k Pánu vroucí prosby, abychom si vyžádali býti opravdově muži dobré vůle a schopni zjednávati jeho slávu a pracovati na spáse duší.

Ó Bože, počátku všeho dobra, uznávám, že nemohu ničeho bez tebe. Prosím tě, dej mi dobrou vůli, s níž bych plnil věrně i vytrvale všechno dobré, jehož ode mne žádáš, a bych se ve všem podroboval tvé svaté vůli a stal se hodným odplaty přislíbené tvým věrným služebníkům.

Duchovní kytice. *Ó roztomilá to oddanosť lidské vůle Ježíšovy podrobené ve všem vůli božské!*

(24. rozj., 4.)

---

[1]) Jak. 1, 17.

[2]) Filip. 2, 13.

37. O UŽÍVÁNÍ TVORŮ.

Krátký obsah. **I. Tvorové mají sloužiti k tomu, aby nás povznášeli k Bohu.** Oslavujme skrze ně Boha, jehož moc, moudrost i dobrotivost hlásají. Patříce na věci stvořené pozvedali se svatí k Tvůrci, aby mu děkovali a k němu přilnuli. Následujme jich a opětujme se žalmistou Páně: »Chvalte Pána všecka jeho díla.«

II. Kterak máme užívati tvorů. Užívejme tvorů: 1 s vděčností k jejich Tvůrci; 2. s uctivostí, neboť jsou dílem Božím; 3. s pokorou i v duchu kajícnosti; 4. se zdrželivostí, varujíce se všeho přebytečného; 5. s hlediska nadpřirozeného cíle. Kéž jsou tvorové pomocníky k našemu posvěcování!

III. Varujme se nebezpečí, které mohou tvorové přivoditi. Tvorů musíme užívati s opatrností i s nedůvěrou; nezapomínejme nikdy, že nejsou naším cílem; neoddávejme jim svého srdce; varujme se tvorů, kteří nás znepokojují a odvracejí od Boha nebo od povinností. Užívejme věcí pomíjejících, abychom nabyli statků nepomíjejících.

ROZJÍMÁNÍ.

Veškeré tvorstvo stená, vidouc se poddáno marnosti.
(Řím. 8, 20 a 22.)

I. Tvorové mají sloužiti k tomu, aby nás povznášeli k Bohu. Tvory nevyrozumívá se pouze to, co obdrželo od Boha skutečnou jsoucnost, jako duše, tělo, rostliny, nýbrž vůbec vše, co jest, jako schopnosti naše, čas, blahobyt, zdraví, radost.

Tvorové mají sloužiti k tomu, aby nás povznášeli k Bohu, učili nás ho poznávati, jemu se klaněti a ho milovati, neboť jsou prostředky a příležitosti k myšlení na toho, jenž jim dal jsoucnost,

aby oslavovali jeho dokonalosti a nás připoutali k němu se vší náklonností naší duše. »Každý tvor«, dí Následování Krista, »má nám býti zrcadlem, bychom v něm pohlíželi na božské dokonalosti, a knihou svatého poučení.«[1]) Svatý Bonaventura učí,[2]) že každý tvor připomíná člověku moc, moudrost i dobrotivost Tvůrce; že vesmír jest jako žebřík, po němž vystupujeme k Bohu.

Všichni svatí užívali tvorů, aby se pozvedali k Bohu. Patříce na dílo, myslili na toho, jenž dílo to učinil a chválili ho. Svatý František z Assisi na příklad nemohl patřiti na ptáka, na ryby a neoslavovati proto Pána.

Učitelé duchovního života naléhali na tuto spasitelnou cvičbu. Praví:[3]) »Kéž se vaše duše pozvedá poznáním věcí stvořených k patření na velikost Boží. Naskytne-li se vaším zrakům příjemný předmět, pomyslete si, že má od Boha vše, co na něm krásného i dobrého obdivujete a radujte se při myšlence na dokonalosti toho, jenž jej stvořil. Rcete mu: Ó, můj Bože, jenž jsi mým blahem, jak se raduji, když uvážím, že vše, co jest na tvorech vznešeného, pochází od tebe a jest jen velmi nedokonalým obrazem tvých dokonalostí! Ó, jak plesá duše má radostí, když vzpomínám na onu věčnou krásu, která jest původem každé krásy stvořené.«

Dbejme toho, aby každý tvor stal se nám prostředkem a příležitostí k pozdvižení duše k Bohu

---

[1]) Kn. II., hl. 4, 1.

[2]) Průvodce duše na cestě k Bohu, 1.

[3]) Duchovní boj, hl. 21.

a k věcem božským, a rceme s královským prorokem: »Chvalte Pána všecka jeho díla.«[1])

II. Kterak máme užívati tvorů. Užívejme tvorů s vděčností, úctou, pokorou, s duchem kajícnosti, se zdrželivostí a s hlediska nadpřirozeného cíle.

1. S vděčností, jsouce pamětlivi dobrotivého Boha, jenž dal každé části přírody vlastnosti, jimiž prospívá člověku a napomáhá k pořádku vesmíru a k našemu vlastnímu zachování: slunci světlo, plodům chuť, zvířatům přirozený pud...

2. S úctou, pamatujíce, že tvorové jsou původu božského v tom smyslu, že Bůh jim dal jsoucnost a vlastnosti a že jim je zachovává, že jsou známkami jeho moci, moudrosti a dobrotivosti.

3. S pokorou a s duchem kajícnosti, jsouce přesvědčeni, že nic nám nenáleží, že sami ze sebe nemáme práva na žádnou bytost, že jsme svými hříchy zasloužili, aby se tvorové proti nám vzbouřili, jakož i my jsme se vzbouřili proti Bohu, a zbavujíce se nebo aspoň přijímajíce bez reptání ztrátu všeho, co by sloužilo — třeba jen dovoleně — přece jen k našemu vlastnímu ukojení.

4. Se zdrželivostí, ve skutečných, ne pouze zdánlivých, potřebách, omezujíce se na nutné, nejsouce nikdy výstřední a jednajíce jako chudí, varujíce se všeho nadbytečného; užívajíce nikoli však zneužívajíce jich, pamětlivi jsouce, že zneužívati tvorů znamená převraceti Tvůrcovy záměry a zasloužiti si, aby nás zbavil statků, jimiž nás zahrnula jeho štědrota.

---

[1]) Žalm 102, 22.

5. S hlediska nadpřirozeného cíle, poskytujíce svému tělu jen toho, co jest nutné, aby mohlo sloužiti duši a napomáhati ke slávě Boží, užívajíce času jen ku přípravě blažené věčnosti. »Tvorů třeba užívati«, praví svatý Řehoř Veliký, »jen v Bohu a pro Boha.«

Zvláště pak my řeholníci musíme užívati světa jen k oslavě Boží. Od koho by měl býti tento dobrotivý Pán uctíván a milován, kdo by mu měl více děkovati za jeho díla, když ne jeho výsadné dítky? Duch víry musí nám dáti patřiti na tvory v jejich vztazích k Bohu a k věcem božským. Postavme se jen na toto hledisko, aby věci stvořené napomáhaly k našemu posvěcování.

III. Varujme se nebezpečí, která mohou tvorové přivoditi. V užívání tvorů jsou kromě zásad moudrosti, jež jsme si připomněli, též zásady opatrnosti, o nichž rozjímati jest ne méně důležito; tyto spočívají na pravdě, že tvorové, kteří byli původně prostředky člověka k Bohu, jsou nám, s hledem k tomuto cíli, od prvního hříchu ve skutečnosti překážkami.

Tvorové jsou naší duši jako lep, který nám brání ve vzletu k věcem nadpřirozeným, nebo jako závaží, které nás chce strhnouti do hluboké propasti.

Jsme-li opatrní, musíme jim nedůvěřovati, poněvadž podle našich náklonností mohou nám býti škodlivi. Nezapomínejme nikdy, že tvorové nejsou naším cílem, že nejsme pro ně, nýbrž jediné pro Boha; že jsme na tomto světě jen cizinci a cestujícími a že si tu máme vážiti jen toho, co nám připomíná naši vlast, anebo co nás k ní přibližuje.

Zvláště pak se mějme na pozoru, abychom nepřilnuli srdcem ke tvorům a nehledali v nich své útěchy a nespoléhali na ně, jako by nás mohli učiniti šťastnými. Není snad nic tak rozšířeného mezi lidmi, jako toto mínění. Jak mnozí, kteří zapomínajíce na toto své věčné určení mají jen záliby a tužby pozemské. Želme této nezřízenosti a dejme pozor, abychom do ní neupadli. Netužme po ničem, co nám není dovoleno míti; hledejme svou útěchu jen v Bohu, jenž jest jediným naším cílem a v němž jediné nalezneme odpočinek; užívejme časných statků jen podle jeho svaté vůle.

Jsme na světě, nejsme však ze světa, proto užívejme tohoto světa jako bychom ho neužívali.[1]) My pomineme a vše, co jest kolem nás, pomine s námi, užívejme toho tedy k dosažení statků nepomíjejících, jež jediné mohou ukojiti naše srdce.

Uděl nám, ó můj Bože, bychom si vedli na tomto světě jako cizinci a poutníci, abychom kráčeli bez ustání k vlasti nebeské, do níž nás voláš.

Duchovní kytice. *Buďte úplně odloučeni ode všeho pozemského, uvažujíce, že není to ničím, a že Bůh jest vším.*

(125. rozj., 3.)

---

[1]) I. Kor. 7, 31.

38. NEBEZPEČÍ NEVĚRNOSTI VE VĚCECH NEPATRNÝCH.

Krátký obsah. **I. Tato nevěrnost může vésti k těžkým hříchům i k zaslepenosti duše.** Písmo svaté, učitelé duchovního života, rozum i zkušenost nás učí, že nevěrnost ve věcech nepatrných vede k nevěrnosti ve věcech důležitých. Člověk jest nakloněn ke zlému, jedna chyba připravuje k jiné ještě větší chybě a znenáhla kráčíme ku propasti hříchu. Činíme si přeludy, svědomí se kazí, utlumujeme výčitky a duše upadá v zaslepenost. Nevydávali jsme se v nebezpečí takovýchto následků?

II. Tato nevěrnost zbavuje mnohých milostí a podporuje ďáblovo působení. Nedostatek milostí, jichž se duše zbavuje, může se státi počátkem její záhuby. Nevěrností ve věcech nepatrných svádí ďábel duši na cestu hříchu, vede ji na ní a konečně ji na ní udržuje. Snažme se stříci se každé dobrovolné chyby.

III. Zkušenost potvrzuje nebezpečí této nevěrnosti. Dopustili-li jsme se na neštěstí nějakého těžkého poklesku, zkoumejme, co bylo toho příčinou. Kdybychom se tázali těch, kteří upadli v záhubu, řekli by nám, že začali malými nevěrnostmi. Nikdo neupadá najednou až do prostopášnosti. Navraťme se ke své povinnosti hned při prvních výčitkách svědomí.

ROZJÍMÁNÍ.

Kdo pohrdá malými věcmi, pomalu zhyne. (Eccli. 19, 1.)

I. Tato nevěrnost může vésti k těžkým hříchům i k zaslepenosti duše. Pán náš dí ve svatém evangeliu: »Kdo jest nevěrný ve věcech nepatrných, bude nevěrný i ve věcech důležitých.« Tato nesporná pravda, poněvadž jí učí božský Mistr, jest také potvrzena rozumem i zkušeností.

Všichni učitelé duchovního života nám ji připomínají; všichni praví se svatým Řehořem, že i nejmenší poklesky, zanedbáváme-li jich, vedou k největším poblouzením; že malých chyb jest se jaksi více obávati nežli velikých, jelikož nemajíce před nimi takové ošklivosti, jsme nakloněni nedbati jich. Není ničeho, praví také jistý spisovatel, tak nepatrně zlého, aby to nemohlo svými zhoubnými následky uvésti do největší prostopášnosti.

Člověk od přirozenosti nakloněný ke zlému stojí na cestě hříchu na sráznějším a sráznějším svahu, na němž ho přivádí každý pohyb mnohem dále, než se domníval a zvětšuje kromě toho rychlost, s níž sestupoval; býti však nevěrným v nepatrných věcech znamená, kráčeti na této cestě zla napřed ovšem malými kroky, brzy však kroky velkými, pak utíkati a řítiti se do hluboké propasti. Ano, jest zjištěno, že nedokonalost vede přirozeně k chybě, chyba ke hříchu a hřích do propasti.

Duše nevěrná ve věcech nepatrných upadne znenáhla do zaslepenosti; chceme uklidniti své svědomí pobouřené první chybou, tu si řekneme: »To nic není, toť maličkost«; a takto se uklidňujeme, jako kdyby bylo dovoleno páchati zlé, ať jest sebe menší, a neuvážíme, že to, co jsme řekli při oné prvé chybě, řekneme o chybě důležitější; že tím činíme svědomí méně a méně jemnocitným, víc a více falešným, až dojdeme k tomu, že tlumíme všechny výčitky, a podle výrazu Písma svatého »pijeme nepravost jako vodu«.[1])

---

[1]) Job 15, 16.

Poznali jsme, jak důležito jest nebýti nevěrným v nepatrných věcech? S jakou bedlivostí jsme se doposud varovali nedokonalostí, malých zanedbání, menších chyb?

II. Tato nevěrnost zbavuje mnohých milostí a podporuje působení ďáblovo. Nevěrnost v nepatrných věcech odporuje téměř trvale milostem Božím a zbavuje nás tudíž všech milostí, jimiž dobrotivý Pán chce odměniti naši věrnost k milostem prvním. Tyto milosti, jichž pozbýváme, mohou však býti rozhodny pro naše spasení; neboť mohou přijíti nenadále pokušení, jimž naše vůle, ačkoli může vždy odpírati, poněvadž máme vždy dostatečných milostí, přece neodolá, kdežto by odolati mohla, kdyby byla posilněna milostmi, jichž jsme se takto zbavili. Bůh dále neudělí zvláštních a značných milostí tomu, jenž zneužívá milostí obyčejných. V tomto smyslu jest tedy pravdivo, že nevěrnost v nepatrných věcech může míti velké následky pro spasení.

Nevěrností ve věcech nepatrných přivádí a udržuje ďábel duši na cestě zla. On se obyčejně střeží předložiti nám hned značné chyby; ví, že bychom se před nimi zhrozili, že bychom nesouhlasili s jeho proradnými drážděními, a že bychom mu řekli s božským Spasitelem: »Odstup, satane!«[1]), on ale hledá, aby nás svedl k malým nedbalostem a k opominutí některých povinností, které se zdají býti méně důležitými; pak nám vnuká falešné zásady, aby utlumil výčitky svědomí. Zvykáme si pohlížeti s lhostejností na lehké

---

[1]) Mat. 4, 10.

chyby; chyby velmi značné nemají pro nás již takové ošklivosti; vůle slábne; při těžkém pokušení kolísáme; ďábel podniká nové útoky a s posledním úsilím vrhá do propasti hříchu onu slabou i neopatrnou duši.

Abychom se uvarovali tak velkého nebezpečenství, jednejme věrně podle naučení našeho svatého zakladatele, jenž nás zavazuje »varovati se i nejmenšího hříchu a nejnepatrnějších věcí, které se Bohu nelíbí«.[1])

III. Zkušenost potvrzuje nebezpečí této nevěrnosti. Měli-li jsme někdy neštěstí pádu do nějakého těžkého hříchu, uvažme, co bylo toho příčinou a brzy nalezneme některou z oněch nevěrností, kterou nazýváme malou, která však byla pro nás velmi velkou pro své zhoubné následky. A tak se děje většině lidí. Kolik jest těch, kteří dovolujíce si neopatrný pohled, myslili nečiniti již více, a kteří brzy mohli říci s prorokem: »Oko mé obloupilo duši mou!«[2]) Kolik jest jich, kteří od nepotřebných slov přešli k pomluvám a odtud k těžkým hříchům proti lásce k bližnímu! Kolik řeholníků začalo se zanedbáváním zbožných cvičení, malým nezachováváním pravidel a slibů a dospěli až ke ztrátě svého povolání!

Kain se stal bratrovrahem, poněvadž zanedbával v počátcích boj proti závistivému smýšlení; Jidáš došel až ke zradě svého božského Mistra, poněvadž v počátcích choval náklonnost k několika penězům. Totéž lze pozorovati i u všech ostatních

---

[1]) Sbírka.

[2]) Lament. 3, 51.

velkých zločinců; neboť, jak dí svatý Bernard, nikdo neupadá najednou do prostopášnosti.

Malá nevěrnost, jíž se nečelí, jest lehkým zraněním, které zanedbáno jitří se a konečně hnisá a přivodí smrt; jest malou štěrbinou, kterou vniká voda do lodi, neucpe-li se, skončí loď potopením; jest doutnající jiskrou, která roznítí požár a obrátí dům v popel.

Běda duši, která jest nevěrna v nepatrných věcech! Běda také řeholním obcím, do nichž vnikly nevěrnosti ve věcech nepatrných a v nichž jako by se zahnízdily. Brzy se stane z oné duše a z oné řeholní obce jen politováníhodná zřícenina.

Ó můj Bože, prosím tě za odpuštění všech dřívějších nevěrností. Učiň svou milostí, abych se příště varoval všeho, co se ti nelíbí, a kéž jediné jméno nevěrnost ve mně vzbudí strach a hrůzu. Od nynějška chci plniti vše, čeho ode mne požádáš a nevydávati se v nebezpečí ztratiti tvou svatou lásku.

Duchovní kytice. *Nesmíme činiti dobrovolně ani toho nejmenšího, které se Bohu nelíbí.*

(Sbírka.)

39. O UVOLNĚNOSTI.

Krátký obsah. **I. Podstata i znaky uvolněnosti.** Uvolněnost jest duchovní úpadek; jest to nedbalost v zachovávání pravidel, částečné upuštění od zbožných cvičeb; uvolněný řeholník nevyužitkuje prostředků k posvěcování sebe, duchovních cvičení, svátostí...; jedná z pohnutek lidských a dostává zálibu na věcech světských. Modleme se, abychom nikdy neupadli do tohoto stavu.

II. Následky uvolněnosti. Jaké to neštěstí pro řeholníka upadnouti do tohoto stavu! Kráčí cestou k vlažnosti i ke hříchu, popírá svatost svého stavu, zaviní předsudky o své řeholní společnosti, zbavuje se velkých milostí, nezakouší již opravdových útěch a ztrácí znenáhla své povolání. Nebyli jsme dříve horlivějšími než nyní?

III. Příčiny uvolněnosti. Abychom se uvarovali uvolněnosti, musíme zachovávati pravidla i sliby, býti věrni v konání duchovních cvičení, obnovovati často svá dobrá předsevzetí, bojovati neustále proti náruživostem i ďáblu, varovati se světa, milovati společnost nejhorlivějších spolubratří. Slibme Bohu, že budeme s vytrvalostí i s rázností bojovati proti každé nedbalosti.

ROZJÍMÁNÍ.

Běželi jste dobře. Kdo vám překazil, abyste pravdy neposlouchali? (Galat. 5, 7.)

I. Podstata i znaky uvolněnosti. Uvolněnost jest nedbalost v zachovávání pravidel, jimž jsme byli doposud věrni; jest to aspoň částečné upuštění od zbožných cvičeb, na které jsme navykli; jest to příměří učiněné s nepřáteli spasení, proti nimž jsme zmužile i vytrvale bojovali; jest to láska k věcem světským, která znenáhla nastupuje místo

lásky k věcem božským; jest to smyslnost a duch neodvislosti rostoucí na ujmu umrtvování a ducha poslušnosti; jest to jedním slovem úpadek s onoho stupně dokonalosti, k němuž jsme dospěli.

Místo abychom běželi na cestě ctnosti, spokojujeme se jen s kroky, pak se jen vlečeme a konečně zůstaneme státi. Na zevnějšek snad plníme ještě své povinnosti, činíme to však s nechutí a bez vnitřního ducha; neupustíme-li od modlitby, konáme ji přece bez zbožnosti se srdcem vlažným a s duchem roztržitým; rozjímání nás nudí; ke svaté zpovědi přistupujeme s vůlí lhostejnou a máme malý užitek z uděleného rozhřešení; požíváme chleba nebeského, aniž, se stáváme silnějšími ke konání dobra; nejsou to již šlechetná smýšlení lásky k bližnímu a horlivosti, s nimiž jednáme, nýbrž pohnutky lidské a tužby pozemské; žijeme sice v jistém odloučení od světa, avšak myslíme na svět a obracíme se k světu.

Neznali jsme snad řeholníků, kteří poskytovali tento žalostný pohled? Byli po nějakou dobu ke vzdělání svých spolubratří a k naději svých představených, pak stali se méně horlivými, zachovávali méně svá pravidla a konečně zůstali státi na cestě dokonalosti a dávali nejžalostnější příklady.

Lze mysliti na takovouto změnu a nelkáti nad ní a neželeti jí s největší bolestí? Prosme Boha, aby nás nestihlo takové neštěstí, které potkalo jich.

II. Následky uvolněnosti. K čemu lze přirovnati řeholníka upadnuvšího do uvolněnosti? Nepodobá se plavci, jenž uniká přístavu a vrhá se mezi úskalí, nebo bojovníku, jenž odhazuje svou zbraň a vy-

dává se bez obrany nepříteli, nebo nemocnému, jehož síly vyčerpává vleklá horečka a stravuje jeho život? Kam spěchá jinam než ke vlažnosti, ke hříchu a k věčné smrti? Je-li líbezno a blaživo, jak dí Následování Krista, viděti bratry horlivé a nábožné, sdružené poutem šlechetnosti a kázně, jak zase jest smutno a těžko viděti takové, kteří žijí nezřízeně.[1])

Podle svatého Bernarda jsou to zběhové svého povolání; jejich upuštění od zachovávání svatých pravidel jest zvláštní druh odpadlictví; jsou již jen tělem v řeholi, které mohou jen škoditi; zbavují svůj řád jeho slávy a svatosti, ochromují působení představených, brání vzletu svých spolubratří k dobrému, ztrácejí znenáhla a působí u jiných ztrátu ducha povolání.

Jsou to nešťastníci, kteří si připravují hořké kvílení a kteří již nyní zakoušejí velkých utrpení. Ztrácejí, čeho nabyli na duchovních statcích; činí všechno bez záliby; pro ně již není pomazání nebeského, poněvadž jim Bůh odpírá zvláštních milostí, jež jsou odměnou horlivosti; kříž představuje jim jen svou tíhu a povinnost jen svou obtíž; cesta, kterou kráčejí, jest poseta trním a bodláčím; nepociťují žádné útěchy, neboť ono stonásobné, jež přislíbil Ježíš Kristus, není pro nedbalce. Jak politováníhodni jsou tedy! a dejž Bůh, aby neupadli do úplné malomyslnosti, neboť, žel, srdce omrzelé jest velmi vydáno nebezpečí státi se srdcem nevěrným!

---

[1]) Kn. I., hl. 25, 5.

Nespokojme se jen s politováním stavu těchto řeholníků; tažme se, zkoumajíce uplynulý život, zdali nenalézáme dnů, kdy jsme více lnuli ke svému povolání, kdy jsme si více vážili svých pravidel a byli Bohu věrnější nežli nyní.

III. Příčiny uvolněnosti. Proč se vyskytují řeholníci, kteří byvše dříve horlivými a zachovávali pravidla, později stávají se nedbalými ve službě Boží a přestupci svých pravidel? Jest to proto, poněvadž se tito řeholníci dali opanovati láskou k pohodlí; jelikož opominuli vůbec nebo částečně konati svá duchovní cvičení a jmenovitě rozjímání, takže mohli říci se žalmistou Páně: »Srdce mé prahne, neboť jsem zapomněl jísti chléb svůj.«[1]) Jest to dále proto, že neobnovovali svých dobrých předsevzetí a zapomínají, že jsouce od přírody nakloněni ke zlému, musíme neustále bojovati proti ďáblu i náruživostem. Bývá to též proto, poněvadž nebyli opatrni při styku se světem, že nebděli nad svými smysly a že tudíž jakási láska k světským marnostem vnikla do jejich srdce; nezbavili se rázně nějaké přilnulosti ke tvorům a živili přirozenou náklonnost protivící se jejich povinnostem. Toto jsou hlavní příčiny uvolněnosti, stavu to, jenž jest pro duši jako ztrnulost nebo jako spánek smrti.

Byli-li jsme tak slábi, že jsme následovali těchto vlažných i nedbalých řeholníků, pospěšme si navrátiti se k původní horlivosti; oživme svou zmužilost, konejme dobře svá duchovní cvičení, zůstaňme věrni rozjímání, vyhledávejme společnost

---

[1]) Žalm 101, 5.

zbožných a pravidla zachovávajících spolubratří a jednejme konečně podle slov Kristových v Apokalypsi: »Pomni, odkud jsi vypadl, a čiň pokání a konej skutky první.«[1])

Pochopuji, ó božský můj Spasiteli, jak jest velké neštěstí řeholníka upadnuvšího do uvolněnosti; proto nechci již dbáti své zbabělosti, budu rázně potírati všechnu nedbalost a s přispěním tvé milosti budu zachovávati přesně svá pravidla a pracovati horlivě o své zdokonalení.

Duchovní kytice. *Bděte velmi nad sebou, abyste se nedali svésti k nedbalosti, neboť nedbalým uděluje Bůh málo milostí.*

(Dopisy.)

---

[1]) Apok. 2, 5.

40. VLAŽNOST. JEJÍ PODSTATA I ZNAKY.

Krátký obsah. **I. Podstata vlažnosti.** Vlažnost jest duchovní ochablost, jejíž příčiny jsou dobrovolné; obvyklé zanedbávání povinností; nedostatek ráznosti k dobrému. Vlažná duše dává často přednost vlastnímu ukojení před vůlí Boží; nechce býti zavržena, ale neužívá také účinných prostředků k zajištění svého spasení. Buďme bdělí a velkomyslní, abychom neupadli do tak žalostného stavu.

II. Znaky vlažnosti. Vlažný řeholník se málo snazí o své zdokonalení; hledá, aby se mu hmotně vedlo dobře; libuje si ve společnosti méně horlivých; jest jen s těžkostí poslušen svých pravidel a představených; zanedbává snadno svá zbožná cvičení; nestrachuje se styků se světem. Jest zvyklý dobrovolným všedním hříchům a čerpá nepatrný užitek ze svátostí; ztrácí zálibu na svém povolání a dochází v něm k malomyslnosti. Pozorujeme-li některé tahy tohoto obrazu na sobě, pospěšme si, abychom je odstranili.

ROZJÍMÁNÍ.

Duše váhavá lačněti bude. (Přísl. 19, 15.)

I. Podstata vlažnosti. Sama v sobě pojata, není vlažnost přechodným stavem slabosti nebo omrzelosti ani okamžitou malomyslností, nýbrž trvalým stavem, obvyklým zanedbáváním plnění povinností; liší se tedy podstatně od oněch vyprahlostí a suchopárností duchovních, jež jsou pouhými zkouškami. Mimo to jest ve svých příčinách dobrovolná, kdežto suchopárnosti jsou velmi často od nás úplně nezávislé; jen tehdy bychom se musili

obávati, kdyby ony omrzelosti pocházely z naší nevěrnosti. Míti chyby, ale potírati je; dopouštěti se chyb, ale želeti jich a snažiti se jich stříci, to rovněž neznamená býti ve stavu vlažnosti.

Vlažnost jest podle svatého Tomáše duchovní ochablost ve službě Boží; jest to nedostatek ráznosti k dobrému, nedostatek dobré vůle při plnění povinnosti, uvolněnost v zachovávání pravidel, částečné upuštění od zbožných cvičení, která jsou naší povinností ve stavu, který jsme si zvolili.

Vlažnost jest stav duše, která nechce býti zavržena, ale také nechce účinně si zajistiti své spasení; duše, která lne ke tvorům, ačkoli by se měla snažiti pozvednouti se k věcem nebeským; duše, která se oddává žalostné ospalosti, pokud se týká díla zbožnosti a horlivosti, které jest výkonem duše vedoucí opravdově život nadpřirozený.

Vlažnost jest duchovní lenost, nedostatek činnosti, jenž působí, že se vlečeme na svaté cestě, místo abychom běželi, že se pak na ní zastavíme a potom kráčíme zpět podle síly, s níž nás táhnou ke zlému přirozené náklonnosti, když proti nim jen chabě bojujeme.

Vlažnost jest stav duše, která kolísá mezi Bohem a svým vlastním ukojením, mezi plněním vůle Boží a láskou ke svému pohodlí, mezi tím, čeho vyžaduje milost a čeho se domáhá sebeláska.

Pojímejme dobře, co jest vlažnost; bděme nad svým chováním vážným zpytováním svědomí, bez něhož bychom si mohli činiti přeludy a zasloužiti si výtky činěné biskupu laodicejskému: »Pravíš: Jsem bohat, ano zbohatnul jsem a ničeho nepotře-

buji; a nevíš, že ty jsi nešťastník a ubožák, chudý a slepý a nahý.«[1])

II. Znaky vlažnosti. Pozorujme vlažnost v jejích znacích a vizme, jaký jest řeholník upadnuvší do tohoto nešťastného stavu.

Vlažný řeholník má buď malou touhu, nebo nemá vůbec žádné touhy po svém duchovním pokroku. Jeho vůle pro dobré jest jen zdánlivá, a nikoli skutečná i účinná; ona ho sice nabádá přáti si nabytí ctností jeho stavu, nedává mu však činiti k tomu účelu nutné úkony.

Vlažný řeholník není věrný k povzbuzením milosti, jež ho nabádají k životu dokonalejšímu. Myšlenky jeho jsou pozemské; nízká a úplně lidská smýšlení nastoupila v něm místo šlechetných tužeb lásky Boží; jeho přání odnáší se k tomu, aby se mu dobře vedlo hmotně, obyčejným účelem jeho záměrů bývá spíše to, co se jemu líbí, než to, co může zjednávati slávu Boží; jeho řeči jsou rozpustilé nebo lhostejné; libuje si ve společnosti méně horlivých členů řeholní obce; příklady v nezachovávání pravidel nedělají mu mnoho starostí; nevšímá si věcí nepatrných a považuje za malichernosti pravidly předepsané obvyklosti, jež se mu zdají méně důležitými.

Vlažný řeholník má v hloubi srdce opravdovou bázeň před zbožnými cvičeními a zvláště před rozjímáním: docházívá k nim, poněvadž jest to obyčejem, činí je však bez zalíbení a pociťuje při nich téměř jen trápení a dlouhou chvíli; nudí se při nich a nechává úplnou volnost roztržitým myšlen-

---

[1]) Apok. 3. 17.

kám, které mu představuje jeho obrazotvornost a má z nich jen málo užitku; chápe se dychtivě příležitostí k zameškání zbožných cvičení; záminka mu dostačí, zabývati se něčím jiným v době, která jest pro ně určena. Vyhledává frivolní četbu a rád uživá času duchovního čtení k zběžnému přečtení oznámení, která zajímají jeho zvědavost, nebo knih lhostejného obsahu.

Vlažný řeholník vyhýbá se příležitostem k cvičení v pokoře, v chudobě a v umrtvování; přijímá nerad a činí jen s námahou to, co jest mu nařízeno. Lze pozorovati, že vyhledává to, co se mu líbí a co jest mu vhod. Jest domýšlivý, svéhlavý, osobivý, nechce, aby mu něco scházelo, zvláště je-li postižen tělesnou churavostí. Často se oddává roztýlení mysli. Nestrachuje se míti se světem styky, o nichž představení nevědí; miluje vycházky a cestování a má zálibu v zaměstnáních, jež jsou vnitřnímu životu cizí. Jsa nedbalý v přemáhání se, nemůže se odhodlati k řádné službě Boží. Činí jen zřídka dobrá předsevzetí a i ta zůstávají bez provedení.

Vlažný řeholník má buď málo nebo nemá vůbec žádné bolesti nad svými poklesky a zpovídá se bez pevného předsevzetí skutečně se polepšiti. Bojí se hříchu smrtelného, avšak bojí se málo hříchu všedního; dopouští se dobrovolných i úmyslných chyb. Má jen malou lásku ke svatému přijímání a přistupuje k němu téměř bez přípravy; koná je ze zastaralého návyku a jest jen velmi nedokonale sebrán na mysli při díkůčinění, zřídka si připomíná během dne nevýslovnou milost, kterou mu Bůh ráno udělil.

Vlažný řeholník nese nerad jho řeholní, stěžuje si na jeho tíhu a hledí zmenšiti jeho břímě. Miluje jen málo své povolání a svou řeholní společnost; soudí o všem jen po lidsku a dělá si vymyšlené obtíže; děsí se, klesá na mysli a ďábel ho nutí ohlížeti se zpět. Jest šťasten, jestliže jsa poslušen hlasu Božího a svého svědomí, spěchá vyprostiti se z tak nebezpečného stavu pro duši!

Toť obraz vlažného řeholníka. Není na něm některých tahů, jež lze pozorovati i na nás, příliš jisté to znamení, že jsme v tomto stavu, anebo že v něm počínáme býti?

Jakou bázní musím býti naplněn, ó, můj božský Spasiteli, abych se nestal oním neplodným fíkem, jemuž jsi zlořečil,[1]) nebo oním lenivým služebníkem, kterého jsi od sebe odpudil![2]) Jak veliká jest má nedbalost ve tvé službě! Odpusť mi, ó dobrý Ježíši, a račiž mi uděliti milost, abych ti sloužil s horlivostí a konal skutky, jež jsou hodny tebe a tvé věčné odplaty!

Duchovní kytice. *Zbabělost i nedbalost v polepšení ze svých všedních hříchů jest znakem duchovní vlažnosti.*

(53. rozj., 3.)

---

[1]) Mat. 21, 19.
[2]) Mat. 25, 30.

41. JAK VELKÝM ZLEM JEST VLAŽNOST.

Krátký obsah. **I. Přísnost Boží k vlažné duši.** Svatí se strachovali hrozeb, jimiž hrozí Bůh vlažné duši; on počne vyvrhovati ji, praví, ze svých úst a opustí ji; služebník líný a neužitečný, jenž činí dílo Boží nedbale, bude uvržen do temností zevnitřních. Užívejme dobře prostředků, jichž nám poskytuje náš svatý stav, abychom se udržovali v horlivosti.

II. Politováníhodné účinky vlažnosti. Vlažnému řeholníku dostává se málo nadpřirozených osvícení, jeho víra slábne; jeho svědomí nachází se v přeludech; náruživosti bouří se v jeho srdci; jeho duchovní cvičení nepřinášejí téměř žádného užitku; milostí mu ubývá; není šťasten ve službě Boží; sestupuje po svahu hříchu a kráčí do své záhuby. Prosme Ježíše Krista, aby nám nedal upadnouti do tak zhoubného stavu.

ROZJÍMÁNÍ.

Ó, bys byl studený aneb horký! (Apok. 3, 15.)

I. Přísnost Boží k vlažné duši. Svatí nemohli nikdy rozjímati beze strachu o slovích Apokalypse: »Ó, bys byl studený aneb horký; takto však poněvadž jsi vlažný, a nejsi ani horký ani studený, vyvrhnu tě z úst svých.«

Pravili si, což pak jest vlažnost v jistém smyslu nebezpečnější nežli stav hříchu? Proč má k ní Ježíš Kristus takový odpor? Tento laskavý, dobrotivý a útrpný Bůh, jenž má takové slitování s hříšníky, že je všechny k sobě volá a nutí, aby se k němu navrátili, dává nicméně najevo jen odpor k duším vlažným a zesláblým k jeho službě!

Jako svatí považujme i my stav vlažnosti za

takový, jenž se Bohu nanejvýš nelíbí, a buďme přesvědčeni, že stav ten zasluhuje jeho hrozeb. Slyšme ho, an praví vlažné duši: »Vyvrhnu tě z úst svých, znenáhla se od tebe odvrátím, pak tě zavrhnu a opustím. Měl jsem s tebou velké záměry a poskytoval jsem ti proto hojnost svých milostí, tyto však zůstaly nepoužity, poněvadž jsi nechtěla odhodlaně dobro, k němuž jsem ti dával příležitost. Tvá netečnost mě popuzuje. Zapomněla jsi, že jest psáno: »Zlořečený, kdož dělá dílo Hospodinovo lstivě![1]) Země, která vydává trní a hloží, jest zavržitelna a kletbě blízká.[2]) Služebníka neužitečného uvrzte do tmy vnější!«[3])

Vlažná duše jest tedy ošklivostí očím Božím; Bůh jest odhodlán zavrhnouti ji, opustiti a nechati ji upadnouti do záhuby.

Podrží se ve službě služebník líný a nedbalý? Nejsme však takovými k Bohu, žijeme-li ve vlažnosti? Místo abychom mu sloužili a ho oslavovali, nehanobili bychom ho? Nedávali bychom svou netečností v plnění jeho vůle najevo, že nezasluhuje vší lásky, úcty a obětovnosti, jíž jsme schopni? Nezavdávaly by naše skutky příčinu k domněnce, že si málo vážíme věčné odplaty, která jest nám přislíbena, anebo že se málo strachujeme muk, jimiž hrozí těm, kteří zakopávají hřivnu jeho milostí?

Chápejme dobře, že stav vlažnosti jest urážkou Boha a schopen, aby popudil ho proti nám. Snaž-

---

[1]) Jerem. 48, 10.
[2]) Žid. 6, 8.
[3]) Mat. 25, 30.

me se tedy využitkovati tak četných prostředků, které se nám poskytují, abychom se udržovali v horlivosti.

II. Politováníhodné účinky vlažnosti pro duši řeholníkovu. Vlažný řeholník dostává méně a méně milostí, osvícení a síly. Houstnoucí tmy šíří se nad jeho duchem; brzy jest jakoby neměl pochopení pro věci nadpřirozené; jeho víra slábne a přestává býti základním pravidlem jeho úsudků a jeho skutků. Nepoznává se a nedbá nebezpečí svého stavu; často se i domnívá, že není nikterak postižen chorobou, která sžírá jeho duchovní život. Jeho svědomí se nepozorovaně kazí; zprvu uráží Boha ve věcech lehkých, které však neváhají stávati se těžšími a on zakouší jen málo nebo vůbec žádných výčitek nad nimi. Upokojuje se málem dobra, jež ještě koná, a jest klidný, jakoby mu nehrozilo žádného nebezpečí.

Srdce vlažného řeholníka se víc a více zatvrzuje a stává se necitelným k hnutím milosti; vnuknutí, dobré příklady, zbožná napomenutí, obraz soudů Božích činí na něho brzy jen malý nebo nečiní na něho žádného dojmu. Myšlenka na nebeskou odplatu nepovzbuzuje již jeho horlivosti pro dobro; postupně uhasíná v jeho srdci láska, zatím však v něm oživuje a vzmáhá se plamen náruživostí.

Vlažný řeholník čerpá jen málo nebo nečerpá žádného užitku z duchovních cvičení, vše, co se vztahuje na zbožnost, jest mu nepohodlné. Upouští více nebo méně od rozjímání a od zpytování svědomí, zpovědi nečiní ho lepším. Ke svatému stolu přistupuje se srdcem ledovým a modlí se jen svými rty při něm.

Pak mu počíná Bůh udíleti méně milostí, a on tyto milosti v omezené míře udělené nechává svou nedbalostí bez užitku a nedbalost ta brání jejich vzrůstu, jako brání plevel dobrému zrnu, aby vzklíčilo a rostlo. »Vlažný řeholník«, praví Následování Krista, »má trampotu za trampotou a pociťuje úzkost se všech stran; neboť mu chybí útěcha vnitřní, a útěchy z venku hledati nesmí.«[1])

Plnění jeho povinností tíží jej den ze dne více. Všecko jest mu za těžko, všecko ho hněte a trápí, kříž mu představuje jen svou tíži, cesta, kterou kráčí, jest poseta trním a bodláčím; jho Kristovo stalo se mu těžkým, tísnícím a nesnesitelným. Mana, která mu byla rozkoší za dnů jeho horlivosti, stala se mu nechutnou. Nic jej již nenadchne pro jeho svaté povolání; jeho srdce kloní se jakoby postupně k světu pod stále větším a větším vlivem nepřítele spasení. Nebdí již nad smysly, nevěnuje pozornosti přítomnému Bohu, ale hledá naopak ukojení, která mu zavdávají příležitost ke hříchům; takto sestupuje takový řeholník níže a níže po svahu zla, neboť zkušenost učí, že změkčilé duše nemohou setrvati ani ve své prostřednosti. Proto praví svatý Bernard, že vlažnost jest blízka zatracení, a svatý Paulin, že otupělost duše sousedí se smrtí. Není zavržených, jejichž počátkem zavržení byla vlažnost, v níž se snad my nacházíme a která je nepozorovaně vedla do smrtelného hříchu?

Vlažnost jest tedy nanejvýš nebezpečný stav, proto nám také nemá býti nic tak drahým jako

---

[1]) Kn. I., hl. 25, 6.

vyprostiti se z ní, jestliže jsme na neštěstí do ni upadli.

Nechápal jsem dobře, ó Ježíši, zhoubných účinků vlažnosti; ty jsi mi je dnes ukázal, a pozorujíc je, má duše jest naplněna strachem. Ach běda, snad jsem v tomto politováníhodném stavu! Snažně tě prosím, smiluj se nade mnou; zbav mě svou milostí mé ospalosti a vrať mé duši všecku její srdnatost i horlivost, aby ti sloužila a tebe milovala.

Duchovní kytice. *Duchovní vlažnost jest příčinou, že Bůh zanedbává duši, uznávaje ji nehodnou svých milostí.*

(53. rozj., 3.)

42. PŘÍČINY VLAŽNOSTI A PROSTŘEDKY PROTI NÍ.

Krátký obsah. **I. Obvyklé dopouštění se všedního hříchu.** Tento zvyk jest význačným znakem vlažnosti. Snažme se nedopouštěti se dobrovolných poklesků; buďme věrni ve věcech nepatrných a pamatujme, že nezachovávání pravidel bývá zřídka prosto všedního hříchu. Setrváme v horlivosti, budeme-li zachovávati věrně svá pravidla.

II. Neumrtvování náruživostí. Čím méně umrtvujeme své náruživosti, tím více zeslabujeme svůj duchovní život; pravý učedník Ježíše Krista musí ustavičně bojovati proti tělu a jeho žádostivosti. Varujme se toho, co podporuje přirozené náklonnosti: volnost poskytovaná smyslům, rozptýlenost, obcování se světem a s řeholníky nezachovávajícími pravidel. Bez boje proti náruživostem jest dokonalost nemožna.

III. Zanedbávání duchovních cvičení. Opomíjeti obvykle duchovní cvičení nebo zanedbávati jich, znamená býti vlažný; abychom se takového stavu zbavili, musíme býti dbalí svých duchovních cvičení a konati je pravidelně i nábožně; zvláště dbáti rozjímání, zpytování svědomí, zpovědí a svatého přijímání. Prosme Boha, abychom ho milovali a jemu sloužili se stále vzrůstající horlivostí.

ROZJÍMÁNÍ.

Konej skutky první. (Apok. 2, 5.)

I. Obvyklé dopouštění všedního hříchu. Mezi příčinami vlažnosti pozorujme blíže zvyk dopouštěti se všedního hříchu, neumrtvování náruživostí a zanedbávání duchovních cvičení a uveďme prostředky, jichž musíme proti nim užívati. První a

hlavní příčinou vlažnosti, s níž souvisí téměř všechny ostatní, jest, že s velkou snadností se dopouštíme hříchu všedního, snadnost to, která se stává zvykem.

Všední hřích zchlazuje naše styky s Bohem, oslabuje jeho lásku v srdci a odvrací jeho milost. Jedna chyba činí nás náchylnými ke druhé, jeden krok ve zlém připravuje ke druhému značnějšímu a tak se brzy přichází k onomu zvyku všedního hříchu, jenž jest význačným znakem vlažnosti, která, bohužel, vede velmi často duši až do hříchu smrtelného.

Abychom neupadli do tohoto politování hodného stavu, nesmíme se dopouštěti dobrovolných chyb, anebo neodpustiti si aspoň žádné, litovati jí a užívati prostředků k uvarování se jí.

Chceme-li se chrániti mnohých chyb, dbejme zachovávání pravidel až do nejmenších předpisů. Mějme se na pozoru před jistým druhem pýchy a neodvislosti, jenž by nás nabádal považovati za malichernost zachovávání pravidel a pohrdati nepatrnými věcmi. Pravidla nezavazují ovšem sama v sobě pod hříchem, ale porušení jich nebývá téměř bez viny, alespoň lehké, poněvadž sebeláska, smyslnost, lenost nebo jiná nezřízená náruživost jest příčinou oné nevěrnosti.

Nepřičítejme tedy úzkostlivé svědomitosti výčitky svědomí po této stránce, ale buďme přesvědčeni, že zůstaneme v horlivosti dotud, dokud budeme dbalí věrného zachovávání všech svých pravidel.

II. Neumrtvování náruživostí. Náruživosti působí přirozeně naše duchovní ochabnutí, jakmile

se nesnažíme je ničiti. Běda tomu, jenž přestane umrtvovati sebelásku, smyslnost i marnivost! Ten dává růsti škodlivým rostlinám, které dusí dobré semeno v ornici jeho duše. V nás se nachází hlubina netečnosti a hromada bídy, které nás táhnou k uvolněnosti a které nás do ní přivádějí, jestliže s přispěním milosti nebojujeme proti sobě samým ráznými předsevzetími.

Uvažme, že evangelium neuzavírá žádné smlouvy s nezřízenými náruživostmi; že poroučí obětovati vše; že přikazuje umrtvování ducha i smyslů; že nechce, aby se křesťan oddal netečnosti a lhostejnost. Nezapomínejme, že Ježíš Kristus pravil: »Království nebeské trpí násilí.«[1]) »Nebudete-li pokání činiti, všickni zahynete.«[2]) »Nepřišel jsem uvést pokoj, nýbrž meč.«[3]) »Bděte a modlete se.«[4]) »Vezmi kříž svůj každodenně.«[5]) Nečiňme si o životě řeholním falešné a lehkomyslné představy, která, přejde-li ve skutky, hraničí nevyhnutelně s vlažností; chápejme učení Kristovo, jako je chápali svatí, kteří »ukřižovali tělo své i s vášněmi a žádostmi«[6]) a sloužili Bohu v utrpení i v nedostatku.

Varujme se všeho, co by mohlo probuditi zlé, přirozené náklonnosti. Držme na uzdě své smysly; zachovávejme skromnost očí; milujme mlčení a se-

---

[1]) Mat. 11, 12.
[2]) Luk. 13, 5.
[3]) Mat. 10, 34.
[4]) Mat. 26, 41.
[5]) Luk. 9, 23.
[6]) Gal. 5, 24.

branost mysli; střezme se roztržitosti. Nerozptylujme se na venek, abychom nepodlehli světskému vlivu, jenž působí rušivě na horlivost a tvoří kolem nás omamující ovzduší, které odnímá naší duši veškeru energii k dobrému. Jsou-li v naší řeholní obci členové, kteří se kloní k uvolněnosti, vyprosťme se odhodlaně z jejich vlivu a povzbuzujme se tím více k velkomyslnému zachovávání předpisů pravidel, čím více je oni zanedbávají.

Působme věrně spolu s milostí Boží. Ozbrojme se proti sobě samým a bojujme neúnavně proti zkaženým náruživostem! Pak nabudeme horlivosti a budeme jistě činiti pokroky v dokonalosti.

III. Zanedbávání duchovních cvičení. Zanedbávati duchovní cvičení, konati je nepozorně a nepobožně, opomíjeti je pod nejnepatrnější záminkou, toť jsou příčiny a zároveň znaky vlažnosti. Duše má zapotřebí jí vlastního pokrmu a tohoto požívá, když konáme náležitě svá cvičení. Zanedbáváme-li jich, duše chřadne, upadá v ochablost a brzy zmírá vysílením.

Kdybychom se tázali řeholníků, kteří upadnuvše do vlažnosti s pomocí milosti opět z ní povstali, co je do ní přivedlo, všichni by nám odvětili, že konali nedbale rozjímání, zpytování svědomí a duchovní čtení. Nebude ani jediného, jenž by nemusil říci: Věnoval jsem malou péči svým týdenním zpovědem, zanedbával jsem přípravu ke svatému přijímání, mé díkůvzdání bývalo takřka beze vší pozornosti, zanedbával jsem víc a více modlitbu, a proto má duše umdlévala trpíc nedostatkem potravy.

Konejme tedy dobře všechna duchovní cvičení

a zvláště rozjímání. Modleme se mnoho i vroucně. Připomínejme si často přítomnost Boží. Čiňme věrně zvláštní, jakož i všeobecné zpytování svědomí, kladouce si přesně počet ze svého chování. Syťme svého ducha dobrou duchovní četbou. Neopomíjejme ničeho, aby naše roční duchovní cvičení přinášela užitek; konejme pečlivě měsíční cvičení duchovní obnovy a týdenní přehled; toť jsou výtečné prostředky předejíti vlažnost. Bděme, aby zpovědi a svatá přijímání sloužily k našemu duchovnímu pokroku.

Zkoumejme vážně, jak to jest s námi vzhledem k vlažnosti. Poznáváme-li na sobě známky vlažnosti, jednejme podle rady velkého apoštola, jenž dí: »Probuď se, jenž spíš, a povstaň z mrtvých a zasvitne ti Kristus.«[1])

Bože můj, měl jsem býti roznícen ohněm tvé lásky a duše má zatím zůstává chladnou i malátnou ke tvé službě, poněvadž nechávám v sobě příčiny vlažnosti. Prosím tě, uděl mi zmužilosti, abych změnil své chování, a dej mi, abych s milostí tvou tobě sloužil až na konec svého života se stále vzrůstající horlivostí, skrze niž dosáhnu přijetí do vlasti věčné, bych tě tam velebil.

Duchovní kytice. *Strachujme se, bychom neupadli v záhubu přidržujíce se zásad vedoucích k uvolněnosti.*

(5. rozj., 3.)

---

[1]) Efes. 5, 14.

43. O POKOJI SVĚDOMÍ.

Krátký obsah. **I. Klamný a opravdový pokoj.** Naše svědomí jest v pokoji, shodují-li se naše skutky se zákonem, který máme zachovávati. Klamný pokoj jest pokoj hříšníka upadnuvšího v zaslepenost. Opravdový pokoj jest údělem toho, jenž plní vše, čeho Bůh od něho žádá a varuje se všeho, co zapovídá. Nečiňme nikdy ničeho, co by nám mohlo přivoditi výčitky svědomí.

II. Výhody pokoje svědomí. Usnadňuje nám zasloužení hojných milostí; pokojné svědomí jest podmínkou štěstí a slouží nám k opravdové cti; pomáhá nám snášeti životní utrpení a činí nás schopnými zjednávati slávu Boží a spásu duší. Bez tohoto pokoje nebudeme nikdy šťastni.

III. Prostředky k požívání opravdového pokoje. Nedejme se svésti ani k úzkostlivé svědomitosti, ani k uvolněnosti. Vystříhejme se hříchu, udržujme svou duši ve stavu milosti, nedovolme si dobrovolné chyby, uveďme svou vůli v souhlas s vůlí Boží. Kéž pokoj Ježíšův zůstává stále s námi!

ROZJÍMÁNÍ.

Pokoj hojný mají, kdož milují zákon tvůj.
(Žalm 118, 165.)

I. Klamný a opravdový pokoj svědomí. Svědomí dává nám poznati, shodují-li se naše skutky s mravním zákonem, jenž nás řídí, nebo zdali se mu protiví: v prvém případě jest svědomí v pokoji, ve druhém pak jest neklidno a často i trápeno výčitkami.

Rozeznávejme klamný i opravdový pokoj svědomí.

Klamný pokoj svědomí jest údělem hříšníka

upadnuvšího v zaslepenost. Nečiní si již výčitek ze skutků protivících se zákonu Božímu, poněvadž tohoto zákona již neuznává, anebo protože jej převrací, jelikož již nemá zásad pro své chování, anebo poněvadž má místo nich bludné zásady shodující se s jeho hříšnými tužbami a cíli; protože jsa zkažen na svém srdci, zkazil se i na duchu a dospěl k tomu, že nazývá dobré zlým, spravedlivé nespravedlivým, pravé falešným, anebo že považuje aspoň za lhostejné to, co má největší důležitost.

Tento pokoj bývá ostatně jen zdánlivý a nezasluhuje toho jména; jest to jen ztrnulý spánek duše, kterou ďábel odvádí do pekla; jest to pokoj ve hříchu, pokoj ve smrti.

Opravdový pokoj svědomí jest údělem těch, kteří znajíce velmi dobře své povinnosti mohou si dáti těchyplné svědectví, že je s milostí Boží věrně plní; ti, kdož mohou ve svém nitru si říci, že mezi jejich chováním a předpisy zákona Božího jest shoda; ti, kteří plní vše, čeho od nich žádá svrchovaný Pán a varují se všeho, co zapovídá. Ti jsou v dokonalém pokoji a zakoušejí nevýslovného uspokojení, poněvadž jim jejich srdce vytýká jen nepatrné nevěrnosti.

Kéž bychom mohli míti vždycky tento opravdový pokoj, jenž jest nejlepším požitkem na tomto světě, a nikdy nezakoušeli výčitek svědomí, jež jsou nejtrapnější trýzní.

II. Výhody pokoje svědomí. Tohoto pokoje dosáhneme jen přesným plněním svých povinností, což činí Boha ochotným udíleti nám v hojnosti darů své milosti.

Pokojné svědomí jest naším štěstím. Tomu nás učí sám Duch svatý slovy: »Klidná mysl jsou takořka stálé hody.«[1]) Co jest kýženějšího, co potěšitelnějšího než moci se zdržovati při myšlence, že jsme v přátelství Božím, že v nás přebývá svou milostí, že žije skutečně v našem srdci a že již zde na zemi požíváme toho, jenž jest blaženosti vyvolených!

Dále jsou ti, kteří mají tento pokoj, zbaveni četných příčin zmatku i neklidu. Minulost jim mluví o milosrdenství, které jim Bůh prokázal, přítomnost nechává je v klidu, kterého požívají, a do budoucnosti spoléhají na milost; smrt, která jest tak strašná pro toho, jehož svědomí jest ve špatném stavu, jeví se jim jako šťastný okamžik, kdy odejdou požívati Boha, kterého milují.

Zajisté zakoušejí nevyhnutelných utrpení tohoto života; avšak příklad Pána našeho je posilňuje. Ostatně vědí, že utrpení jejich jsou záslužna a že napomáhají učiniti je tím více hodnými nebeské slávy.

S pokojem svědomí jest ve všem radost i při utrpení; bez něho jest ve všem bol, ano i v radovánkách; bez svědectví dobrého svědomí jsou vezdejší rozkoše jako květiny nasypané na půdu posetou trním; jako závoj půvabného zevnějšku, položený na velké bolesti, aby byly zatajeny.

Ne, pro toho, jehož svědomí není v pokoji, není uspokojení! Zkušenost nenechává nás o tom v žádné pochybnosti. A my sami, zdaž jsme toho nezakusili? Kdy jsme byli opravdově nešťastni?

---

[1]) Přísl. 15, 15.

Zdali ne tehdy, když jsme se stali kořistí výčitek svědomí, když jsme se ani neosmělili mysliti na Boha, jehož spravedlnost nás naplňovala strachem, ani pohlédnouti na sebe, poněvadž náš stav nám působil hrůzu? Vzpomeňme si na tyto věčně politováníhodné okamžiky; leč připomeňme si i ony chvíle, kdy jsme opět nalezli dobrou zpovědí onen pokoj, který jsme ztratili a v něm našli nejsladší uspokojení.

Pokoj svědomí činí nás schopnými oslavovati Boha a napomáhati ke spáse duší. Ten, kdo požívá pokoje svědomí, přesvědčí snadno všechny ty, s nimiž se stýká, že štěstí se nachází jen ve ctnosti, neboť on sám jest toho patrným důkazem. Při rozmachu své horlivosti nebyl zadržen oním vnitřním hlasem, který vytýká, že sám nečiní toho, co druhým doporučuje. Klid jeho duše zrcadlí se na jeho tváři, jeví se v jeho slovích i v jeho pohledech; všichni, kteří ho pozorují, cítí se puzeni plniti věrně své povinnosti, aby i oni požívali onoho štěstí, jež jest jeho údělem.

Jak velice nás musí takové výhody nabádati, bychom uvedli do své duše tento šťastný pokoj a jej v ní uchovávali!

III. Prostředky k požívání opravdového pokoje. Utvořme si správné svědomí, jež posuzuje věci tak, jak jsou; nedbejme úzkostlivého svědomí, jež vidí zlo, kde ho vůbec není, anebo přemršťuje zlo, které skutečně jest; avšak dejme též pozor, abychom si neutvořili svědomí širokého i uvolněného, neboť pokoj, jenž by z něho pocházel, byl by klamným a stal by se nám záhubným.

Hledejme klid pro svou duši, ale hledejme jej

tam, kde se nalezá, to jest ve svědomí, které se vyjadřuje zřetelně ve svaté soudní stolici pokání, které se nesmiřuje jen s nutnou povinností, jež zavrhuje každé přestoupení zákona a které, když mělo neštěstí pádu do nějaké nevěrnosti, napraví ji co nejdříve. Varujme se zlého a příležitostí ke zlému, a když jsme zhřešili, spěchejme usmířiti se s Bohem. Snažme se nedopustiti žádného dobrovolného hříchu, ani všedního ne. »Kdo chce zažíti dnů šťastných«, praví žalmista Páně, »uchyl se od zlého a čiň, co je dobré, hledej pokoje, ano hoň se za ním«,[1]) neboť »pokoj hojný mají, kdož milují zákon tvůj«.[2])

Řiďme se těmito slovy! Plňme je tak, jak toho vyžaduje naše povolání; »jestiť to prostředek«, praví náš svatý zakladatel, »býti spokojeným a uspokojiti Boha«.[3])

Pane Ježíši, jenž zjevuje se svým učedníkům rád jsi jim říkával: »Pokoj vám!«[4]), snažně tě prosím, račiž mě oblažiti týmž požehnáním; dejž, abych požíval pokoje svědomí a slouže ti takto beze zmatku a neklidu kráčel s jistotou a velkými kroky cestou tvé svaté lásky.

Duchovní kytice. *Chcete-li si zajistiti ve svém srdci pokoj Kristův, jest třeba, abyste zničili v sobě hříšného člověka.*

(22. rozj. 2.)

---

[1]) Žalm 33, 15.
[2]) Žalm 118, 165.
[3]) 146. rozj. 1.
[4]) Jan 20, 19.

44. PRAVIDLA VŮBEC.

Krátký obsah. **I. Původ a předmět pravidel.** Naše pravidla pocházejí od Boha a jsou výrazem jeho vůle k nám. Ona ustavují naši společnost, řídí ji a označují, co jest v zájmu jejích členů. Čím lépe budeme znáti svá pravidla, tím více si jich budeme vážiti.

II. Hlavní znaky pravidel. Ona dostačují k plnění všech našich povinností; jsou společná všem a v základních článcích nezměnitelná; jsou první pravomocí institutu a všechna jsou závazná. Nepovažujme pravidel za pouhé rady, nýbrž za zákon, který třeba zachovávati.

III. Účel pravidel. Účelem pravidel jest zjednávati slávu Boží, vésti nás k dokonalosti následováním evangelických rad, usnadniti náš úřad jako řeholních učitelů, zabezpečiti organisaci, zachování a blaho institutu. Pravidla jsou dílo velké moudrosti, děkujme Bohu, že je nám dal.

ROZJÍMÁNÍ.

Pane, dej mi rozum, bych bádal ve tvém zákoně, abych zachovával jej celým svým srdcem. (Žalm 118, 34.)

I. Původ a předmět pravidel. Pravidla řeholního řádu jsou zákony, které jej ustavují a řídí.

V pravidlech lze rozeznávati, pokud jde o jejich původ, pravidla, jejichž původcem jest Ježíš Kristus a jeho svatá Církev; pravidla, která dal sám zakladatel řádu, a pravidla, která byla po něm stanovena legitimní mocí.

Poněvadž však jest zakladatel řádu muž, kterého vzbudil k tomu účelu Bůh a jest osvícen Duchem svatým, a jelikož dále každá mocnost jest zřízena od Boha, jak učí svatý Pavel,[1]) proto

---

[1]) Řím. 13, 1.

lze říci, že pravidla, pokud jde o jejich původ, mají ráz božský i svatý, že každé z nich jest označeno znakem moci samého Boha a že jsou tudíž hodna naší úcty.

Pojata ve svém předmětu zahrnují pravidla vše, co se týká řádu, jehož jsou zákonodárnou mocí, jakož i osob, které jsou jeho členy.

Určují tedy účel řádu, ducha jemu vlastního, představené, kteří jsou určeni k jeho řízení a kterak se v něm vykonává pravomoc.

Řádová pravidla dávají poznati povahu i rozsah slibů, které se v řádě skládají, povinnosti, k nimž v něm zavazují, podmínky přijetí nových členů, jakého zvláštního vzdělání se jim tu dostává, příčiny vyloučení a jaká opatření třeba učiniti, aby byl institut udržován ve svém původním duchu a mohl působiti dobro, které mu přísluší.

Pravidla pečují o legitimní potřeby členů: zajišťují jim potřebné duchovní přispění, jako duchovní vedení, dobu řeholních cvičení, usnadnění přijímání svátostí, modlitby za jejich života a zvláště modlitby po jejich smrti; pravidla zabezpečují řeholníkům všechno potřebné po stránce časné a starají se o ně moudře i laskavě v případě choroby, stáří a nemoci.

Pravidla předpisují řeholní povinnosti: povinnosti společné, povinnosti představených, povinnosti případné; určují zřetelně obcování Bratří mezi sebou, ať mají jakoukoli hodnost a jakýkoli úřad.

Toť to nejdůležitější, co zahrnují pravidla; chápejme jejich potřebu i jejich moudrou obezřelost a snažme se vážiti si jich vždy víc a více.

II. Hlavní znaky pravidel. Řádová pravidla mají mnohé základní znaky a prospěšno jest připomenouti si je: 1. Pravidla jsou dostatečná, aby řád mohl plniti svůj zvláštní účel, a jsou-li věrně zachovávána, dovolují řádovým členům plniti všechny jejich povinnosti k Bohu, k bližnímu a k sobě samým; 2. podstatná nařízení jsou pro všechny stejná, ačkoli se některá týkají zvláštních povinností jednotlivce; 3. jsou nezměnitelná v tom smyslu, že bez skutečné nutnosti nesmí býti pozměněna; články schválené zvláště Církví nemohou býti změněny bez jejího nařízení nebo splnomocnění; články ostatní má právo změniti generální kapitula; 4. ona jsou první vrchností institutu a jsou uložena jak představeným, tak i podřízeným; 5. všechna mají znak pravomocný, jenž je činí závaznými, ať se týkají čehokoli, i když se to zdá sebe nepatrnější.

Studujme dobře svá pravidla, pronikněme se jejich duchem, buďme přesvědčeni o jejich nutnosti; nepovažujme jich za pouhé rady a prostá nařízení, nýbrž za zákon, který musíme zachovávati a jenž jest podstatný k trvání a blahu institutu.

III. Účel pravidel. Abychom dobře ocenili pravidla řádová, musíme se tázati, který jest jejich účel a proč byla zavedena.

Účelem pravidel jest sláva Boží a jeho služba; ona podrobují tomuto svrchovanému Pánu ty, kdož je přijali, označují jim vážně, čeho od nich žádá a usnadňují jim to konati.

Účelem pravidel jest zdokonalování řeholníka, což jest také účelem jeho povolání. Ona ho úzce spojují s Ježíšem Kristem, jehož učení a příklady

mu připomínají a jemu pomáhají zaříditi podle nich vlastní chování; usnadňují mu plnění křesťanských povinností a zároveň jisté zachovávání křestního slibu; zabezpečují ho proti nepříteli spasení, proti světskému duchu a proti jeho vlastním náruživostem; vzdalují od něho, co jest příležitostí ke hříchu nebo počátkem uvolněnosti; naznačují mu cestu evangelických rad a určují přesně, ktere z nich musí zvláště zachovávati a v jaké míře každou; nabádají ho k pěstování sebezapírání, umrtvování, pokory, lásky a všech křesťanských i řeholních ctností, jak se na jeho stav sluší; připravují ho ku přijetí velkých milostí a nabízejí mu téměř v nekonečném počtu nejcennější příležitosti k rozmnožení jeho zásluh pro nebe.

Účelem řádových pravidel jest dílo, jež jest zvláštním cílem řádu; ona směřují přímo k tomu, aby tento cíl byl velmi dobře plněn všemi pospolitě a z týchž pohnutek.

Účelem pravidel jest také organisace, udržování a sláva řádu; zavádí v něm jednotu i soulad, které přísluší morálnímu tělesu; činí z něho jednu rodinu, v níž panuje autorita, podřízenost i mír; pojí k sobě členy a tyto ke společnosti, jsouce po této stránce obapolnou smlouvou; zamezují rozdvojení, jež snadno porušuje lásku; zavádí sjednocenost duchů i srdcí, stejnoměrnost ve skutcích, týž způsob životní a tytéž obyčeje.

Považovali jsme pravidla za dílo velké moudrosti a za vnuknuté od Boha samého, jenž skrze ně ustavil a udržuje naši společnost, nás pak téměř za ruku vede cestou řeholní dokonalosti?

Děkuji ti, můj Bože, za pravidla, která jsi vnukl

našemu svatému zakladateli, jež jsou silou i životem našeho institutu. Prosím tě, rač mi uděliti milosti, abych je dobře poznával, jich si vážil a zvláště je s přesnou věrností zachovával, aby mi pomohla kráčeti od ctnosti ke ctnosti až k dokonalosti, k níž jsi mě povolal a která mi otevře brány města věčného.

Duchovní kytice. *Svatá pravidla jsou jednou z největších výhod, jichž lze v tomto životě požívati.*

(111. rozj. 1.)

45. ZNAMENITOST PRAVIDEL.

Krátký obsah. **I. Naše pravidla vzata v úvahu se zřetelem k Bohu.** Bůh vzbudil našeho svatého zakladatele, aby nám dal pravidla; svatá Církev je schválila, jsou tedy pro nás výrazem božské vůle; jsou nám jako by krátkým obsahem evangelia a Ježíš Kristus nám v nich naznačil cestu dokonalosti. Ó, jak bychom si vážili pravidel, kdybychom o nich soudili podle víry!

II. Naše pravidla vzata v úvahu se zřetelem k institutu. Pravidly ustavil náš svatý Otec náš institut a skrze ně jej ještě řídí. Pravidla jsou silou naší společnosti, dodávají jí tvářnosti, udržují v ní stejnost, zabezpečují její zachování a pomáhají, aby dosáhla svého cíle. Svou lásku k institutu dokážeme zachovávajíce věrně pravidla.

III. Naše pravidla vzata v úvahu se zřetelem k nám. Pravidla jsou nám prostředkem k plnění povinností, k zachovávání slibů, ke cvičbě ve ctnosti, k rozmnožení zásluh našich činů, k dosažení dokonalosti a k působení našeho spasení. Pomněme, že pravidla jsou zákonem, podle něhož budeme vyslýcháni při soudu Ježíše Krista.

ROZJÍMÁNÍ.

Uvažuji o tvých přikázáních, která jsem si zamiloval. (Žalm 118, 47.)

I. Naše pravidla vzata v úvahu se zřetelem k Bohu. Abychom dali vyniknouti znamenitosti našich pravidel, uvažme, čím jsou se zřetelem k Bohu, se zřetelem k institutu a se zřetelem k nám.

Původcem pravidel jest na prvém místě Bůh a ona jsou pro nás věrným výrazem jeho svaté vůle.

Bůh chce pořádek; pravidla jsou však nevyhnutelnou podmínkou pořádku v institutu. Bůh chce, aby každá bytost byla podle své přirozenosti podřízena zákonům, pravidla jsou právě zákonem řeholní společnosti, kterou tvoříme.

Bůh chce, abychom byli poslušni těch, které nadal svou autoritou; pravidla jsou však předpisy, které načrtl náš svatý Otec a jimž dala Církev svatá své schválení, Bůh tedy chtěl tato pravidla; jsou to nařízení, která se mu zalíbilo nám oznámiti a o nichž nám praví jako k národu židovskému: »Nyní tedy, Izraeli, poslouchej přikázání a práv, kterým já tě učím, abys plně je byl živ.«[1])

Pravidla jsou znakem Boží autority a svědectvím jeho zvláštní dobrotivosti a lásky k nám, neboť »tak neučinil žádnému národu, svých zákonů jim nezjevil«;[2]) naše stanovy jsou výronem oné moudrosti, která »všecky věci u míře a počtu a váze spořádá«,[3]) a jsou nástrojem Boží prozřetelnosti, která řídí skrze ně naše skutky a připravuje nás k našemu určení pro nebe.

Pravidly nám Bůh přikazuje, co jest nejdokonalejšího a co směřuje k našemu největšímu dobru; jimi řídí Bůh naše skutky, dávaje nám až do nejmenších podrobností poznati, co musíme činiti, abychom se mu stali milými.

Znamenitost pravidel vysvítá také z jejich poměru k Ježíši Kristu. Ona jsou praktickým prováděním zákona, který nám předkládá řka: »Vezměte

---

[1]) Deut. 4, 1.
[2]) Žalm 147, 20.
[3]) Moudr. 11, 21.

jho mé na sebe, a naleznete pokoj duším svým; neboť jho mé jest sladké a břímě mé jest lehké.«[1]) Pravidla jsou nám onou úzkou cestou,[2]) která nás vede bezpečně k životu. Pravidla jsou evangelickými radami, které zachovávati nás Ježíš Kristus povolal; v jistém smyslu jsou naším evangeliem, obsahujíce to, co nám obzvláště přísluší v této božské knize; skrze ně nás učí božský Mistr našim povinnostem, řídí naše kroky, osvěcuje naše počínání, předchází naše poklesky, ukazuje nám cíl, k němuž máme směřovati a bezpečnou cestu vedoucí k tomu cíli.

Pohlížejme na svá pravidla vždy s hlediska víry a spatřujme v nich výraz vůle Boží; ona pocházejí od něho a účelem jejich jest, vésti nás k němu; považujme je za největší svůj statek; chovejme k nim nejhlubší úctu; snažme se, pokud možno, je zachovávati a přispívati, aby i od jiných byla zachovávána.

II. Naše pravidla vzata v úvahu se zřetelem k institutu. Pravidly zorganisoval náš svatý Otec svůj institut a učinil jej schopným prokazovati Církvi výtečné služby. Ó, kdyby dlel ještě mezi námi, s jakou uctivostí přijímali bychom jeho nařízení! jak bychom si vážili jeho rad! jak bychom oceňovali řízení, kterým by nás vedl! Nuže, náš Otec dlí s námi skrze pravidla, proto musíme k nim míti takovou úctu, jakou chováme k němu samému; musíme si jich vážiti také proto, poněvadž ho stála tak mnoho modliteb, slz i obětí a pro jejich užitečnost vzhledem k institutu.

---

[1]) Mat. 11, 29 a 30. [2]) Mat. 7, 14.

Naše pravidla ustavují naši společnost, kteréž jsou základem a zároveň zděmi, lomenicí a ozdobou. Stanovy jsou to, jež dávají institutu tvářnost, rázovitost a vše, co má zvláštního; ony jsou jeho výrazem, obrazem a prostředkem, podle něhož může býti institut poznán a jímž se udržuje.

Naše pravidla jsou smlouvou, kterou institut předkládá každému novému členu a kterou jsme všichni přijali a slíbili nezrušitelně zachovávati. Pravidly se naše společnost bez poškození zachovává, nepodléhá vlivu dob a okolností, trvá ve své jednotě přes různost národností, podnebí a jazyků.

Naše pravidla jsou směrnicí chování, kterou se řídili Bratří, kteří nás předešli, cestou, kterou se ubírali, aby došli dokonalosti, která byla cílem všeho jejich úsilí; ona jsou rodinným dědictvím, které jsme zdědili a které musíme předati těm, kteří přijdou po nás, drahocenným dědictvím, jež nám dává nejjistější nárok na dědictví nebeské.

III. Naše pravidla vzata v úvahu se zřetelem k nám. Pravidla jsou naším zákoníkem dokonalosti, účinným prostředkem k plnění našeho nadpřirozeného cíle a k utvoření se podle vzoru Ježíše Krista, k »nezrušitelnému zachovávání« svatých závazků, které jsme Bohu slíbili; ona nám usnadňují pěstování vznešených ctností: víry, lásky, pokory, horlivosti..., ano není žádné křesťanské a řeholní ctnosti, k níž by nenabádala ve stupni nejvyšším.

Pravidla jsou věrným zrcadlem toho, čím jsme, když plníme všechny své povinnosti a když do-

sáhneme onoho stupně dokonalosti, kterého Bůh od nás žádá.

Naše pravidla zbavují nás vší nerozhodnosti určujíce nám v každé době, co máme konati; ona nám dávají naprostou jistotu svědomí, neboť víme, že zachovávajíce je plníme to, čeho od nás žádá Bůh a představení; pravidla povyšují povahu našich skutků a dodávají i nejmenším vysoké ceny pro nebe.

Naše pravidla jsou zákonem, podle něhož nás soudí spolubratří, představení, veřejnost, a podle něhož budeme vyslýcháni při soudu svrchovaného soudce.

Dejž, abych pochopil, ó můj Bože, znamenitost svých pravidel, abych dával najevo nejsrdečnější uctivost k nim a zvláště, abych je zachovával bez nejmenšího porušení. O tuto milost tě prosím na přímluvu svatého Jana Křtitele z La Salle, svého milovaného Otce, jemuž jsi je vnukl, jenž se stal svatým zachovávaje je a jenž si přeje, aby jeho dítky zůstávaly jim věrny.

Duchovní kytice. *Zachováváme-li svá pravidla, plníme s jistotou vůli Boží.*

(Sbírka.)

46. VLASTNOSTI PRAVIDEL NAŠEHO INSTITUTU.

Krátký obsah. **I. Naše pravidla jsou dílem víry a horlivosti.** Víra a horlivost, jež byly jakoby duší našeho svatého zakladatele, vštípily naše pravidla; všechno na nich připomíná tyto dvě ctnosti, jež, jsouce duchem našeho institutu, »musí oživovati všechno naše chování«. Naše pravidla jsou význačným dobrodiním Božím; děkujeme mu za ně?

II. Naše pravidla jsou dílem moudrosti a opatrnosti. Naše pravidla určila vše s moudrostí, co se týká potřeb institutu i jeho členů, prostředků k dosažení našeho cíle jako řeholníků i učitelů, a povinností každého; s jakou opatrností nás chrání před nebezpečími náruživostí, světa a před těmi, která se mohou vyskytnouti v našem úřadě! Čítávejme svá pravidla i rozjímejme o nich, abychom se dobře pronikli jejich duchem.

III. Naše pravidla jsou dílem dokonalosti. Bratr, jenž je přesně zachovává, hledá jen slávu Boží, jest vzorem zbožnosti, obětovnosti, poslušnosti, pokory a věrnosti ke slibům; vzdělává své spolubratry, jest útěchou svých představených a ctí svého institutu. Prosme svého svatého zakladatele, aby nám vyžádal dokonalé poslušnosti pravidel.

ROZJÍMÁNÍ.

Od práva tvého se neuchyluji, protože ty mně zákon vštěpuješ. (Žalm 118, 102.)

I. Naše pravidla jsou dílem víry a horlivosti. Bůh, jenž nám dává pravidly svou vůli najevo, vzbudil, aby nám je mohl dáti, světce, jehož víra i horlivost byly takřka základem jeho duše. Naše pravidla souhrnem svých předpisů směřují také

ke cvičbě ve všech ctnostech potřebných k nabytí ducha našeho institutu.

Tohoto ducha musí však každý z nás míti a snažiti se jej v sobě rozmnožovati, nechce-li býti »mrtvým členem«[1]) institutu a chce-li žíti jeho životem, býti mu skutečně k užitku a realisovati cíl, k němuž byl do něho povolán. Všechno se zdá v našich pravidlech směřovati k tomu účelu: učiniti z nás muže víry a horlivosti.

Ostatně víme, že náš svatý zakladatel se stáie vrací ve svých spisech k tomuto hlavnímu bodu. »Jest velmi důležito,« praví ve »Sbírce«, »aby Bratří škol křesťanských byli proniknuti a tak hojně naplněni duchem víry, že považují smýšlení a zásady víry za pravidlo svého jednání a veškerého svého chování a ducha víry za ducha svého institutu.«[1])

Tento duch víry bude základem a podněcovatelem ducha horlivosti, oné horlivosti, která nás bude nabádati, bychom »zjednávali slávu Boží, pokud nám bude možno«,[2]) a bude nás povzbuzovati, bychom se věnovali neúnavně křesťanské výchově dítek.

Pohlížejme na svá pravidla jako na význačné dobrodiní Boží, za něž mu nemůžeme ani dostatečnou měrou dosvědčovati svou vděčnost. Kéž se v nás zmáhá duch víry i horlivosti, jímž jsou proniknuta a nabádá nás kráčeti srdnatě v šlépějích našeho svatého Otce.

---

[1]) Všeob. prav. hl. II., 1.

[2]) Slibní vzorec.

II. Naše pravidla jsou dílem moudrosti a opatrnosti. Pojata sama v sobě a v prostředcích, kterých poskytují, jsou naše pravidla dílem hluboké moudrosti a velké opatrnosti.

Moudrost váží si věcí tak, jak si jich váží Bůh, a rozděluje vše »u míře a počtu a u váze«;[1]) nečiní však tak i naše pravidla?

Čeho si především váží, jest sláva Boží, posvěcování naše i našich žáků; jsou to dále křesťanské i řeholní ctnosti, svátosti, duchovní cvičení a jmenovitě rozjímání, které nazývají »prvním a nejdůležitějším ze všech denních cvičení«.[2]) Z prostředků ke konání dobra doporučují zvláště dobrý příklad, vzdělávání, a žádají, abychom vyučování náboženské stavěli na prvé místo svých studií a svého vyučování.

V rozdělení času, jakož i ve volbě prostředků pořádají naše pravidla vše s úmyslem plnění našeho řeholního i učitelského cíle. Rýsují směrnici chování všech, představených i podřízených, každý v nich nalezne obraz svých povinností; zabezpečují všem nutné duchovní přispění v jejich postavení; zřizují autoritu, poddanost, hierarchii a vztahy Bratří mezi sebou a usnadňují jednotné vedení.

Nenechávají libovůli ničeho, co jest důležito k udržení a k blahu institutu.

Naše pravidla jsou též dílem svrchované opatrnosti. Vždyť byla teprve tehdy napsána, až je prakticky prováděl náš svatý Otec a první Bratří.

---

[1]) Moudr. 11, 21.

[2]) Všeob. prav. hl. IV., 1.

Pravidla nás chrání před našimi vlastními náruživostmi a mezi jinými před nestálostí, před láskou k neodvislosti a před láskou ku pohodlí; ke skládání a k obnovování slibů užívají bezpečných prostředků, aby ani ten, jenž je činí, ani institut nemusili litovati, že je složil nebo skládati nechal.

Činí nás ostražitými před nebezpečím, které nám hrozí od světa, zřizujíce mezi světem a námi tak velkou přepážku, pokud toho povaha našeho úřadu jen dovoluje, žádají, abychom byli ve světě nejsouce ze světa ani duchem ani srdcem ani zvyky.

Pravidla naše předvídajíce nebezpečenství, s nimiž se můžeme potkati jako učitelé, předpisují nám po této stránce nejprospěšnější opatření, jako: zůstávati na svém sedadle, nebýti nikdy sami s jedním dítkem, nechávati spojovací dveře mezi třídami vždy volny; všechno předvídala a postarala se o vše v zájmu duší.

Připomeňme si, jak mnoho modliteb i obětí stála naše pravidla našeho svatého zakladatele a projevujme k nim při každé příležitosti hlubokou úctu. Čítávejme je, rozjímejme o nich, abychom se dobře pronikli jejich duchem a lépe je zachovávali.

III. Naše pravidla jsou dílem dokonalosti. Pojata ve svém účelu, jsou naše pravidla dílem výtečné dokonalosti. Abychom byli o tom přesvědčeni, stačí uvážiti, čím jest Bratr, jenž je věrně zachovává, a ctnosti, které pěstuje, a stupeň, kterého v každé z nich dosahuje.

Bratr, jenž svá pravidla dobře zachovává, jest opravdově mužem víry, jenž patří na všechno jen s hlediska nadpřirozeného a jenž si vytkl za cíl jen

slávu Boží. Jsa pln horlivosti pro spásu duší, zasvěcuje se tomuto dílu s nejúplnější obětovností, takže obětuje mu i svůj odpočinek, své zdraví, ano i svůj život a to vždy s naprostou nezištností; jsa vzorem pokory, vede život úplného sebezapření a touží konati jen dobré a zůstávati nepoznán.

Jest mužem modlitby a rozjímání; jeho zbožnost vnuká mu především velkou lásku k Ježíši Kristu, zcela zvláštní pobožnost k nejsvětější Panně Marii, k svatému Josefu a k svatým andělům strážným.

Dbá zvláštním způsobem, aby zachovával své sliby až do nejnepatrnějších předpisů a snaží se vynikati v příslušných ctnostech, které se na ně vztahují. Svou mlčenlivostí, svou skromností i svou sebraností mysli vzdělává stále ty, kteří mají příležitost jej pozorovati.

Řeholník zachovávající dobře svá pravidla jest vzorem svým Bratřím, útěchou svých představených a ctí své kongregace; cítí se šťastným ve svém povolání a zasluhuje si požehnání nebeského.

Ó svatý Jene Křtiteli z La Salle, jenž jsi nám dal tak moudré předpisy, abychom se posvěcovali ve svém povolání a přinášeli hojný užitek u dítek i mládeže, vyžádej nám dokonalé i ustavičné věrnosti v zachovávání tvých pravidel, bychom tak tímto přesným zachováváním pravidel stále v duchu i ve ctnostech svého svatého stavu kráčeli ve tvých šlépějích. Amen.

Duchovní kytice. *Bratří dejtež přednost pravidlům a obvyklostem svého institutu předc všemi jinými obvyklostmi.*

(Všeob. prav. hl. XVI., 4.)

47. VÝHODY PRAVIDEL.

Krátký obsah. **I. Výhody pravidel pro institut.** Pravidla v něm zřizují dobrý pořádek, mír i lásku... a jsou jeho nejpevnější oporou; činí z našich řeholních obcí místa mlčení, modlitby a vzdělávání... a jsme tu šťastni. Pokud závisí od nás, přičiňujme se, aby se v institutu udržovalo přesné zachovávání pravidel.

II. Výhody pravidel pro řeholníka. Pravidla naznačují řeholníku dokonale, co má činiti a čeho se musí varovati, aby se zalíbil Bohu a chrání ho před vší nerozhodností: jsou mu záštitou proti ďáblu, světu i náruživostem; vedou ho cestou dokonalosti a usnadňují mu plnění slibů; zjednávají mu opravdové útěchy a zajišťují jeho vytrvalost v povolání. Prosme Boha, abychom zůstali vždy věrni svým pravidlům.

ROZJÍMÁNÍ.

Všickni, kteří podle pravidla toho budou žíti, — nad těmi budiž pokoj a milosrdenství. (Galat. 6, 16.)

I. Výhody pravidel pro institut. Jak veliké i drahocenné jsou výhody, jichž poskytují naše svatá pravidla jak našemu institutu, tak i nám jednotlivě, jestliže je zachováváme s přesnou věrností!

Pravidla zjednávají dobrý pořádek v naší společnosti; zřizují autoritu představených, podřízenost poddaných a lásku mezi Bratry; staví každého a každou věc na své místo a udržují je tam; činí z našich řeholních obcí místa mlčení, ústraní a modlitby.

Zachovávání pravidel zavádí v kongregaci stejnost smýšlení i chování. Myšlenky sobecké ustu-

pují velkomyslným i ušlechtilým úmyslům víry a lásky; všeobecné dobro jest každým považováno za dobro vlastní, obětovnost ke všem jest v srdci všech.

Jsou-li naše svatá pravidla dobře zachovávána, předejdou nebo zmaří každý rozbroj; mezi Bratry udržují pokoj, soulad a svornost, poněvadž je pojí duchem, srdcem i vůlí.

Šťastné jsou řeholní společnosti, v nichž se skví zachovávání pravidel v plném svém lesku! Tam se obnovuje obraz první obce křesťanské, v níž všichni měli »jedno srdce a jednu duši«;[1]) o řeholnících, kteří tam žijí, lze říci jako o prvních křesťanech: »Vizte, kterak se milují«; tam lze zvolati se žalmistou Páně: »Hle, jak je to dobré a utěšené, přebývají-li bratři svorně«.[2])

Pravidla jsou oporou institutu, jenž zůstává pevným, pokud jsou v něm zachovávána; ona mu dávají zevnější ráz, stálost i trvání; jsou mu tím, čím jsou vlaku koleje, které jej nesou a řídí a jichž nemůže opustiti, aniž se roztříští. Rovněž jest tomu tak s každou řeholní obcí jednotlivě.

Buďme pevně přesvědčeni, že řeholníci, věrni svým pravidlům, jsou ctí, silou i zdarem řeholní společnosti, kdežto ti, kteří je nezachovávají, jsou jejími nepřáteli a ničiteli; pokud závisí od nás, přispívejme k přesnému zachovávání pravidel v institutu, jež mu zajistí největší výhody.

II. Výhody pravidel pro řeholníka. Naše pravidla dávají nám jistě poznati vůli Boží vzhledem

---

[1]) Skut. apošt. 4, 32.

[2]) Žalm 132, 1.

k nám a pomáhají nám ji plniti. Skrze pravidla víme, čeho Bůh od nás každé chvíle žádá, ano i v každou hodinu a v každém okamžiku. Pravidly víme, jak a z jakých pohnutek máme jednati; po této stránce nenechávají nás v rozpacích Zachovávajíce je jsme vždy tam, kde nás Bůh chce míti, činíme vždy to, čeho od nás žádá, konáme dobré, jež od nás požaduje a to tak, jak si přeje.

Naše pravidla odstraňují každou kolísavost; my nemusíme hledati, co jest nejpříhodnější, nemusíme se tázati, která cvičení jsou nejvhodnější, nejde o to, abychom rozhodli, co máme činiti, nýbrž jediné o to, abychom konali dobře to, co Bůh pravidly určil konati. To jest však drahocennou výhodou; poskytuje nám totiž klidu ducha, jenž trpí, je-li v nejistotě nebo v pochybnosti.

Pravidla jsou největším přispěním proti nepřátelům spasení; proto je také učitelé duchovního života přirovnávají k hradbě, která jest silou i jistotou města, jež chrání těch, kteří ji chrání, anebo je přirovnávají k zdi a plotu, jenž chrání vinice před zpustošením od divokých vepřů.

Naše pravidla jsou poutem všech našich náruživostí; ona je takřka dusí a brání jim snadno působiti a činí nás mocnými proti jejich snahám. U toho, jenž zachovává pravidla, nezačíná skutky neopatrnost, rozmar jich nepřerušuje a marnivost jich nekazí; jedná jen víra a nikoli přirozenost.

Pravidla jsou přepážkou mezi světem a námi; kladouce nám četné i vážné překážky v obcování s ním zabraňují, aby nevnikl svými obyčeji do našich řeholních obcí a neuvedl do nich svého ducha.

Pravidla nás chrání před každým nebezpečím, jež hrozí naší ctnosti, anebo i dobré pověsti; buďme tam, kde nás míti chtějí, konejme, co nám předpisují, a zachováme neporušenu jak ctnost, tak i dobrou pověst. Kdo může vyjádřiti, od jak mnohých poblouzení nás uchovávají! Jak mnohých chyb byli bychom se dopustili, jichž jsme se s jejich přispěním uvarovali!

Pravidla nám netoliko pomáhají nepřestoupiti našich závazků, ona nám i přímo usnadňují jejich plnění. Musíme zachovávati přikázání Boží a církevní, plniti křestní i řeholní sliby, toť jsou naše podstatné a nevyhnutelné povinnosti; tyto však plníme dokonale zachováváním pravidel. Místo, aby nám byla břemenem, jsou nám ve skutečnosti ulehčením; pomáhají nám jako vozu kola, která jej nesou, a jako ptáku křídla, jichž tíže nepociťuje a jimiž se vznáší v povětří. Zachováváme-li dobře svá pravidla, dosáhneme jistě dokonalosti, která jest účelem našeho povolání.

Kromě toho, jakou útěchu zjednávají tomu, jenž je věrně zachovává! Svědomí jeho jest v klidu; požívá štěstí, že náleží úplně Bohu, zakouší pravdu slov Ježíšových: »Vezměte jho mé na sebe... a naleznete pokoj duším svým; neboť jho mé jest sladké a břímě mé jest lehké«;[1]) zabezpečují vytrvalost v jeho povolání a připravují svatou smrt.

Ó, můj Bože, jenž nám poskytuješ tak vzácných výhod ze zachovávání pravidel, udržuj v našem institutu nejpřesnější řeholní kázeň, aby zůstával hodným tebe a mohl vždy zjednávati tvou slávu

---

[1]) Mat. 11, 29 a 30.

i spásu duší; uděl každému z nás zmužilost zachovávati je všechna věrně a tím se posvěcovati a zasloužiti si tvé věčné odplaty,

Duchovní kytice. *Zachovávání pravidel jest první oporou řeholních společností a pro jejich členy prvním prostředkem posvěcování.*

(Všeob. prav., hl. 16, 3 a 2.)

48. NAŠE POVINNOSTI K PRAVIDLŮM.

Krátký obsah. **I. Svá pravidla musíme studovati.** Jest nutno, abychom svá pravidla znali, praví nám, čeho Bůh od nás žádá; jsou zákonem, podle něhož musíme jednati, a zákonikem naší dokonalosti; abychom je znali, musíme je čísti, je studovati, o nich rozjímati a proniknouti se jejich duchem. Můžeme upřímně říci, že známe dobře pravidla našeho institutu?

II. K svým pravidlům musíme chovati úctu. Připomeňme si, čím jsou vzhledem k Bohu, co stála našeho svatého zakladatele, jak jsou nutna pro náš institut a jaké výhody nám zjednávají, a nebudeme moci jinak, než je milovati, jich si vážiti, chovati k nim úctu a zachovávati je v celém svém chování. Mluvíme o svých pravidlech vždy jen s hlubokou úctou.

III. Svá pravidla musíme zachovávati. Bůh toho od nás žádá; toť prostředek, ukazující, jak se říditi příklady a učením Ježíše Krista, dosíci cíle svého stavu, pracovati na svém spasení, vzdělávati bližního a zjednávati slávu Boží; zachovávati pravidla jsme dlužni našemu svatému Otci, našemu institutu a Církvi; ostatně jsme to též slavnostně přislíbili. Prosme Boha o poznání svých povinností a o vůli je plniti.

ROZJÍMÁNÍ.

Ó, jak miluji zákon tvůj, Hospodine! Je mým celodenním rozjímáním. (Žalm 118, 97.)

I. Svá pravidla musíme studovati. Chceme-li se zalíbiti Bohu, konati dobré a dávati našemu institutu, co mu přísluší, musíme svá pravidla studovati, je ctíti a zachovávati.

Předně musíme svá pravidla studovati, poněvadž

musíme věděti, čeho Bůh od nás žádá, a poněvadž pravidly nám to dává najevo.

Naše pravidla jsou zákoníkem řeholní dokonalosti, o niž bez ustání jsme zavázáni se snažiti; ona jsou vzorcem našich povinností; jsou též smlouvou, kterou jsme učinili při vstoupení do našeho stavu; jsou zákonodárnou mocí společnosti, jejíž jsme členy; nemůže nám tudíž býti dovoleno neznati jich. Kdyby tomu tak bylo, jaké chyby bychom se dopustili! Mohli bychom býti přirovnáni k neobezřelým lidem, kteří by vzali na sebe povinnosti, aniž vědí, v čem záleží, jaký jest jejich dosah, anebo k lehkomyslným dětem, které se zpěčují zkoumati nároky, jim zajišťující jmění a čest jejich rodiny.

Ano, svá pravidla musíme studovati a tudíž často je čítávati, o nich bedlivě rozjímati, naslouchati dobře jejich předčítání a výkladům, jež se nám podávají; musíme studovati jejich ducha a uvědomiti si jejich nutnost a jejich poměr k našim povinnostem jako lidí a jako křesťanů.

Můžeme upřímně říci, že známe dobře pravidla svého institutu? Čteme je, rozjímáme a rozmlouváme o nich často? Jakou pozornost věnujeme jejich výkladům, které se nám podávají? Necenili bychom si více mnohých z nich, kdybychom věděli, proč byla stanovena, a znali nebezpečí, jež spočívá v jejich přestupování?

II. K svým pravidlům musíme chovati úctu. Chovejme k svatým pravidlům hlubokou úctu a važme si jich srdečně i trvale pro jejich výtečnost, pro autoritu, kterou jsou nadána a pro výhody, kterých nám poskytují.

Nezapomínejme, že pravidla vyjadřují, co Bůh od nás chce; od něho je máme, ona jsou znamením jeho autority, důkazem jeho dobrotivosti a pomníkem jeho moudrosti; jimi nás učí Ježíš Kristus cestě spásy a jsou evangeliem našich zvláštních povinností.

Nezapomínejme též, že naše pravidla jsou závětí našeho svatého zakladatele, skrze niž řídí ještě naši společnost; nejsou také silou i krásou kongregace?

Musíme k nim chovati úctu z téhož důvodu, z něhož musíme ctíti vše, co pochází od Boha, jakož i vše, co pochází od našeho svatého Otce a co jest podstatným pro náš institut.

Jakou úctu máme k svým pravidlům? Jeví se tato úcta v našich řečech i v našich skutcích? Nedáváme nikdy přijíti na svou mysl myšlence ponoukající nás opovrhovati některými články pravidel, jež se nám zdají býti malichernými a odporujícími našim náhledům? Nechováme k takovýmto předpisům nepříznivé ocenění představujíce si je za zastaralé, za vyšlé z obyčeje a za příliš nesnadné? To by bylo velkým zlořádem, neboť toto pohrdání vztahovalo by se na našeho svatého zakladatele a na Boha samého.

III. Svá pravidla musíme zachovávati. Nejjistějším znakem naší úcty k pravidlům jest přesné jejich zachovávání. Svá pravidla musíme zachovávati, jelikož musíme plniti vůli Boží; pravidla jsou však věrným jejím výrazem; Bohu se musíme klaněti a jej milovati; zachovávajíce pravidla vzdáváme mu poctu klanění a lásky, které od nás žádá.

Povinností naší jest následovati Ježíše Krista a žíti podle jeho příkladů i zásad; to však činíme, tak, jak od nás žádá, zachovávajíce pravidla, neboť podstatným jejich účelem jest, dáti nám žíti podle učení božského Spasitele a kráčeti v jeho šlépějích.

Chceme si zajistiti své spasení; k tomu jest však nejlepší prostředek, zachovávati pravidla podle slov Kristových: »Ne každý, kdo mi říká »Pane, Pane«, vejde do království nebeského, nýbrž kdo činí vůli Otce mého.«[1])

K těmto tak mocným pohnutkám řadí se mnoho jiných. Jak učí svatý Tomáš, jest pro každého přísnou povinností užívati prostředků, jež jediné vedou k cíli stavu, který jsme si vyvolili; tu jediné zachovávání pravidel může nás vésti k dokonalosti našeho povolání, proto je musíme zachovávati, sice bychom neplnili toho, proč jsme řeholníky.

Musíme bližního vzdělávati a šířiti všude kolem sebe libovůni Ježíše Krista a zjednávati pokud nám možno slávu Boží a spásu duší, to však činíme, zachováváme-li přesně svá svatá pravidla; v tom záleží vzdělávání, které máme dávati a kterého od nás očekávají spolubratří, naši žáci, ano i veřejnost; tímto prostředkem vykonáme s užitkem své poslání u dítek. Ó, jaké dobro působí Bratr zachovávající pravidla a jak blahodárný vliv má na duše! V jeho blízkosti cítí silní rozmnožení své horlivosti a slabí obrození své zmužilosti, on přenáší na všechny svého dobrého ducha, svou zbožnost, svou lásku k pořádku a svou obětovnost k plnění povinností.

---

[1]) Mat. 7, 21.

Nemáme kromě toho býti poslušni svého svatého zakladatele, zajistiti zachování i zdar našeho institutu a ctíti Církev svatou? To však činíme zachovávajíce svá pravidla.

Ostatně jsme to slíbili též Bohu a svým Bratřím a pod touto podstatnou podmínkou jsme byli přijati do institutu; slíbili jsme to bez omezení a bez výhrady a jako památné znamení tohoto přislíbení obdrželi jsme řeholní šat. Když musíme splniti slovo dané člověku i v obyčejných záležitostech v životě, co musíme mysliti o takovémto přislíbení, daném Bohu i našemu institutu za takových okolností!

Ó, Bože, jenž chceš, abych přišel k tobě věrným zachováváním pravidel, snažně tě prosím, pomoz mi, abych splnil tvé záměry; osvěť mého ducha, posilni mou vůli, abych poznal i zachovával tvá nařízení, a zasloužil si takto podílu na štěstí těch, kteří byli na zemi tvými věrnými služebníky.

Duchovní kytice. *Jest dobrým obyčejem čísti často pravidla, abychom je naprosto věrně zachovávali.*

(Dopisy.)

49. ZACHOVÁVÁNÍ PRAVIDEL.

Krátký obsah. **I. O přesnosti v zachovávání pravidel.** Tato přesnost vyžaduje, aby byla všechna pravidla všemi zachovávána, aby se všechno dálo v té době, na tom místě a tak, jak předpisují; musíme je zachovávati, pokud možno, nejlépe i ustavičně. Zpytujme se, zdali nezanedbáváme některých článků pravidel.

II. Rozpoložení mysli při zachovávání pravidel. Pravidla musíme zachovávati z pohnutek víry i lásky k Bohu, s horlivostí, se zalíbením i s radostí a v duchu, jenž je vnukl. Prosme Boha o touhu i zmužilost následovati podivuhodných příkladů v zachovávání pravidel, které nám dával náš svatý Otec.

ROZJÍMÁNÍ.

Nepomine jediné písmě neb jediná čárka ze zákona, až se všecko stane. (Mat. 5, 18.)

I. O přesnosti v zachovávání pravidel. Svá pravidla musíme zachovávati ve všem s ustavičnou přesností, a pokud možno, s nejdokonalejší zevnější i vnitřní pozorností.

Přesnost vyžaduje předně, abychom zachovávali všechna pravidla, neboť jsou pro nás všechna výrazem vůle Boží, osvobozovati se od některých znamenalo by znelíbiti se našemu svrchovanému Pánu, připravovati se na přestupování i jiných a nastoupiti cestu uvolněnosti a vlažnosti.

Pravidla musíme všichni zachovávati, neboť tímto zachováváním náležíme k institutu a jsme jeho živými údy. A tu není žádných výsad, superior i assistenti, visitátorové i ředitelé právě tak jako podřízení, staří a profesi právě tak jako novicové, všichni se jim musí podrobovati; nikdo nestojí

nad nimi a nemůže se oprávniti je přestupovati. Čím výše jest někdo postaven v institutu, anebo čím pokročilejší jest ve věku, tím věrněji je musí také zachovávati, neboť pak a jediné pod touto podmínkou lze míti spasitelný vliv na Bratry a rozmnožovati své zásluhy.

Přesnost nám ukládá povinnost zachovávati naše pravidla v době, na místě a tak, jak jest předepsáno.

Všechno se musí dáti přesně v době, kterou udávají, a ne dříve ani později. Tato dochvilnost jest zdrojem četných milostí; skrze ni žijeme v pořádku a líbíme se Bohu, jenž miluje pořádek a jenž chce, aby se vše dálo v pravý čas; skrze ni udržujeme mezi sebou horlivost a povzbuzujeme se vzájemně k dobrému.

Čiňme tedy vše, co od nás závisí, abychom zavedli a udržovali tuto dochvilnost; zvykněme si vstávati v přesnou hodinu a býti přítomni na počátku každého cvičení, zanechati všeho při prvním zaznění zvonu a nechati i započatého slova nebo písmene; mysleme na vše předem a předejděme vše, co by mohlo škoditi této dochvilnosti, kterou musíme postaviti na prvé místo svých povinností.

Jak jest hodna řeholní společnost »státi se divadlem světu, jak andělům, tak lidem«,[1]) v níž se vše koná svým časem, kde všichni se řídí týmž pořádkem, když hlásá zvon různá cvičení, každý řeholník zdá se praviti si: »Aj, velký Král nás volá, spěchejme uposlechnouti jeho hlasu!«[2]) Jak velké

---

[1]) I. Kor. 4, 9.

[2]) Círk. hod. na den Zjevení Páně.

zalíbení má Bůh na svých dětech, které jsou tak dbalé jeho vůle!

Musíme také konati všechno na místě pravidly určeném, a kde právě jsou spolubratří. Náš život jest výhradně životem pospolitým, proto žádného odlučování, buďme vždy společně tam, kde nás Bůh chce míti; pak si zasloužíme jeho milostí a dobrodiní, naopak provinili bychom se, kdybychom zůstali tam, kde nás již míti nechce, anebo kdybychom šli tam, kam nás nevolá!

Ostatní zevnější okolnosti k dobrému zachovávání pravidel jsou: plniti to, co předpisují, pokud nám možno nejlépe a tak, jak předpisují, a následovati takto Pána našeho, o němž lid pravil: »Dobře učinil všecky věci.«[1])

Není některých pravidel, jichž se snadno zprošťujeme bez opravdové příčiny a bez dovolení? Jsme dochvilní, začínajíce vše přesně na okamžik, a býváme vždy tam, kde nás chce Bůh míti, to jest, obyčejně s řeholní obcí? Činíme vše, co možno nejlépe? Můžeme říci, že sloužíme svým Bratřím ke vzdělání zachováváním pravidel?

II. Rozpoložení mysli při zachovávání pravidel. Pravidla musíme zachovávati s takovým rozpoložením mysli, jak se sluší na opravdového řeholníka, to jest z pohnutek víry, zbožnosti a lásky; musíme je zachovávati z lásky k Bohu, s touhou jemu se zalíbiti a plniti jeho božskou vůli a nikoli ze zvyku nebo z pohutek lidských; zachovávati je právě tak, když jsme sami, jako když jsme se svými bratry nebo pozorují-li nás představení; máme

---

[1]) Mar. 7. 37.

jednati nikoli se zřením na lidi, nýbrž jediné na Boha. »K dosažení úplného zachovávání pravidel«, dí náš svatý zakladatel, »nepohlížejte na cvičení řeholní obce, čím se zdají býti na zevnějšek, nýbrž patřte na ně jediné vzhledem k vůli Boží, která jest při všech táž, ať jsou jakákoli.«[1])

Pravidla musíme zachovávati v onom duchu, jenž je vnukl a vniknouti proto do úmyslů toho, jenž je ustanovil, anebo do úmyslů Církve; buďme pevně přesvědčeni, že když jest za jistých okolností dovoleno neříditi se literou pravidel, že není nikdy dovoleno jednati proti jejich duchu; neboť jím se musíme říditi i v případě zproštění.

Pravidla musíme zachovávati s věrou, jako kdyby byla pro nás výkladem svatého evangelia; s horlivostí, abychom jejich zachováváním prospívali v dokonalosti; se zalíbením, dávajíce tím najevo, že si jich vážíme jako velkého dobra a že s radostí neseme jho Páně.

Ó, jak bychom byli šťastni, kdyby tomu skutečně tak bylo! Zasloužili bychom si požehnání Božího, následovali bychom Ježíše Krista, svého vzoru, stali bychom se hodnými syny našeho svatého Otce, jenž dosáhl velké svatosti týmiž pravidly, která nám zanechal; kráčeli bychom v šlépějích našich prvních Bratří, kteří je zachovávali s velikou věrou i přesností; pak by v nás zvítězila milost nad přirozeností, dala by nám prospívati stále ve ctnosti a zabezpečila by naše setrvání v dobrém.

Pane, děkujeme ti, že jsi k našemu posvěcení

---

[1]) Sbírka.

vnukl našemu svatému Otci a zakladateli tak moudrá pravidla. Uděl nám milost poslušnosti jeho naléhavých doporučení, která nám dal k zachovávání pravidel a následování jeho podivuhodných příkladů řeholní kázně, abychom uskutečňujíce zde na zemi dílo své dokonalosti, mohli se jednou radovati s ním ve slávě věčné.

Duchovní kytice. *Bratří mějtež tedy ve zvláštní vážnosti vše, co se týká zachovávání pravidel.*

(Všeob. prav., hl. 16, 2.)

50. VĚRNÉ ZACHOVÁVÁNÍ NEPATRNÝCH PRAVIDEL.

Krátký obsah. **I. Věrné zachovávání nepatrných pravidel jest Bohu milé.** Nečiňme rozdílu mezi nepatrnými a velkými pravidly, neboť všechna jsou výrazem vůle Boží; co se děje pro něho, jest všecko velké; to nám připomínají slova i příklady našeho svatého zakladatele a jiných svatých. Nedbati zachovávání pravidel znamená hověti své marnivosti a pohodlnosti.

II. Věrné zachovávání nepatrných pravidel jest zdrojem milostí a zásluh. Bůh odměňuje přehojně, co činíme z lásky k němu; nejnepatrnější z našich pravidel může býti počátkem velkých milostí a četných zásluh; zvláště obyčejnými výkony můžeme se obohatiti pro nebe. Zaslužme si, aby nám Pán jednou řekl: »Že jsi nad málem byl věrný, nad mnoha věcmi ustanovím tebe.«

III. Věrné zachovávání nepatrných pravidel jest podmínkou naší dokonalosti. Tato věrnost jest znamením, že máme horlivost; ona nám pomáhá prospívati značně ve svatosti sebezapíráním, obětmi, a bdělostí, jichž vyžaduje, ona nás připravuje ke konání velkých skutků. Jestliže to, co máme konati, jest nepatrné, jest to také snadné, proč toho tedy zanedbávati?

ROZJÍMÁNÍ.

Kdo se bojí Boha, ničehož nezanedbá. (Eccli. 7, 10.)

I. Věrné zachovávání nepatrných pravidel jest Bohu milé. Povinností nás řeholníků jest zachovávati všechna svá pravidla, velká i malá. snadná i obtížná; střezme se tedy zanedbávati zachovávání těch, která se nám zdají méně důležitými a jež se jeví zrakům přirozenosti malichernostmi a věcmi nepatrnými: spočíval by v tom pro nás klam

i nebezpečí. »Zachovávejte přesně«, dí náš svatý zakladatel, »nejmenší cvičení, která sama o sobě se zdají býti málo důležita, prostým náhledem víry, poněvadž v nich spatřujete vůli Boží, kterou plniti jest pro vás důležito jak v nejmenších, tak i v největších cvičeních.«[1])

Kterak lze vůbec považovati něco za nepatrné, jakmile toho Bůh žádá?

Tento čin není pouze vůlí Boží, nýbrž vztahuje se též na mnohé dokonalosti božské: jeho všemohoucnost jej nařizuje, jeho moudrost jej řídí, jeho svatost jej posvěcuje, jeho prozřetelnost jej připravuje a pomáhá nám jej vykonati, jeho milosrdenství a štědrost spojuje s ním milosti a odplatu; lze si tedy mysliti, že se považuje za věc nepatrnou, co jest v takovém poměru k Nekonečnému?

Byl by to politováníhodný omyl považovati za nepatrné, co jest článkem našich pravidel, upadli bychom do politováníhodného klamu. Cože? my bychom nazvali málo důležitým, čeho Bůh sám, náš svatý Otec a představení žádají, čeho nemůžeme opomíjeti bez pohoršení svých spolubratří, bez vylomení kamene z budovy řeholní kázně, z onoho věrného zachovávání, jež jsouc veškerou krásou a vší silou řeholních řádů, jest největším statkem naší kongregace?

Svatí a podle nich všichni opravdoví řeholníci stříhali se činiti rozdíl mezi velkými a mezi nepatrnými věcmi, jim stačilo věděti, že Bůh si něčeho žádá, aby to považovali za věc velmi důležitou, následujme jich. Jednati jinak znamenalo by

---

[1]) Sbírka.

hověti své marnivosti, která nás nabádá konati to, co má jakýsi lesk, anebo své pohodlnosti, která snad bez našeho vědomí dává nám vyhledávati důvody k opomíjení oněch nepatrných pravidel, poněvadž jsou nám nepohodlná a jelikož nám poskytují příliš často příležitost k umrtvování.

II. Věrné zachovávání nepatrných pravidel jest zdrojem milostí a zásluh. Jest právní zásadou, že jest něco věcí velkou, co jest příčinou velkého dobra nebo příležitostí k němu; zachovávání pravidel, která se nám zdají býti malichernými, jest tudíž věcí velkou, poněvadž každé nám může býti počátkem mnohých milostí a stupně slávy nebeské.

Velikost našich skutků nezávisí od toho, čím jsou samy v sobě, jako spíše od pohnutek, s nimiž je konáme. U Boha jest velké všecko, co činíme z lásky k němu; proč bychom však nečinili z lásky ony skutky, které zoveme nepatrnými? Ano, v nepatrných skutcích jeví láska svou sílu a upřímnost i mnohem více než ve velkých. Mohou tudíž býti velmi velikými a jmenovitě velmi záslužnými, a to závisí konečně jen od nás, s jakým úmyslem a s jakou pílí je konáme.

Neklamejme se, »bohatými na zásluhy se staneme jen nepatrnými skutky, které konáme, a jen plněním obyčejných povinností. Po této stránce jsme jako včelky, nejsou to ony včely, které se zastavují u květů nejvzácnějších, jež přinášejí nejvíce medu, nýbrž ony, které pátrají po květech nejobyčejnějších«.[1])

Každý z našich nepatrných činů sám v sobě ne-

---

[1]) P. Segneri.

zdá se býti ničím, avšak svým počtem a svou nepřetržitostí činí nás bohatými pro nebe; jsou to malé příjmy, jež velmi rozmnoženy, jelikož plynou v každém okamžiku, činí nakonec nesmírné jmění.

Jakých nadpřirozených statků můžeme dosíci, konáme-li s věrou i s láskou všechny nepatrné věci, jichž Bůh od nás žádá! Tak dostane se nám radosti, že uslyšíme božského Mistra, an nám dí: »Dobře, služebníku dobrý a věrný; že jsi nad málem byl věrný, nad mnoha věcmi ustanovím tebe.«[1])

III. Věrné zachovávání nepatrných pravidel jest podmínkou naší dokonalosti. Věrnost v nepatrných věcech jest nejjistější zárukou, že jsme na dobré cestě; neboť ona zjevuje horlivost a dosvědčuje, že se chceme upřímně zalíbiti Bohu a plniti jeho svatou vůli.

Věrnost v konání oněch nepatrných činů jest znamenitý prostředek k dosažení pokroku v dokonalosti a vede nás nenápadně, ale jistě stále výše tam, kde nás chce míti Bůh. Ó, nedomnívejme se, že tam dospějeme najednou, nebo po určitém počtu skutků, které nazýváme velkými, neboť dokonalost jest vůbec výsledkem dlouhých bojů proti sobě samému, ustavičné dbalosti v umrtvování se a vytrvalé péče o využitkování všeho ke svému pokroku.

Velkou věcí jest tedy býti věrný v nepatrných věcech. Nečiníme však toho ustavičnou věrností k nepatrným pravidlům a k věcem malým? Neboť, čeho vyžaduje tato věrnost, ne-li ustavičného ná-

---

[1]) Mat. 25, 21.

silí, ustavičné oběti a ustavičného odumírání? Čeho vyžaduje dále, ne-li stálé poslušnosti, bdělosti vztahující se na vše, co předpisuje povinnost, a svaté upotřebení každého okamžiku, z nichž je složen náš život? Ano, toť opravdová rekovnost, ona hrdinnost, která učinila světce. Nic není více hodno úsilí toho, jenž se chce povznésti k vysoké dokonalosti. Nenazývejme tedy malicherným, co jest tak velkým v zracích víry a co jest tak nutné k naší svatosti. Ostatně i kdyby tomu příslušel název nepatrné věci, nejsme přece omluvitelni, když toho neplníme; neboť, jsou-li takové věci nepatrné, lze je snadno konati, opomíjeti jich znamená odepříti bezdůvodně Bohu toho, čeho od nás žádá; pak by se nám mohlo tím větším právem říci, co pravili služebníci Naamanovi svému pánu: »I kdyby věc velkou byl přikázal ti prorok, jistě měl bys ji učiniti; čím více, když řekl: »Umyj se a budeš čist«?«[1])

Naše skutky nejsou samy v sobě ničím, o můj Bože; avšak tvou milostí mohou se státi skutečně velkými a líbeznými tvým zrakům; uděl nám, abychom jednali jen s touto milostí, která mění takto jejich povahu, a my plníce ve všem tvou svatou vůli, stali se účastnými tvé nejvyšší blaženosti.

Duchovní kytice. *Nic nám nezískává tolik požehnání Božího, jako věrnost v nepatrných věcech.*

(Dopisy.)

---

[1]) IV. Král. 5, 13.

51. PŘESTUPOVÁNÍ PRAVIDEL.

Krátký obsah. **I. Přestupování pravidel vzhledem k Bohu.** Řeholník, jenž přestupuje pravidla, přestupuje zákon, jehož původcem jest Bůh; ruší svá přislíbení a odpírá milosti svého povolání; ustupuje před nepřítelem spasení a před hříchem pro pohnutky i následky svého porušování pravidel. Chceme-li se zalíbiti Bohu, zachovávejme dobře svá pravidla.

II. Účinky přestupování pravidel se zřetelem na nás. Přestupovati pravidla znamená stávati se náchylným přestupovati přikázání; znamená to býti poslušným svých náruživostí a ďábla, nastoupiti cestu vlažnosti, připravovati si svízele, omrzelost a vydávati se v nebezpečí ztráty svého povolání. Trestejme se zmužile za svá porušování pravidel.

III. Účinky přestupování pravidel vzhledem k spolubratrům a institutu. Přestupovati pravidla znamená zarmucovati své představené, dávati Bratřím, ano i veřejnosti pohoršení; znamená to zaváděti do řeholní společnosti zvláštnosti a různice; znamená to napomáhati k zneuctěm a k zkáze institutu. Podle svého postavení horleme pro zachovávání pravidel.

ROZJÍMÁNÍ.

Kdo by zrušil jedno z přikázání těchto nejmenších... nejmenším slouti bude v království nebeském.
(Mat. 5, 19.)

I. Přestupování pravidel vzhledem k Bohu. Abychom lépe poznali, že přestupování pravidel jest velkým zlem, uvažme, čím jest samo v sobě a ve zracích Božích, a jaké má účinky pro nás i pro náš institut.

Přestoupení některého z našich pravidel jest

porušením našeho řeholního zákona, jehož prvním původcem jest Bůh a jenž jest na nás se vztahujícím evangeliem, zákona, který jsme slíbili věrně zachovávati. Jest to čin proti dobrému pořádku, a jenž nelíbí se Bohu, svrchovaně žárlivému na pořádek. Když nám okolnosti od naší vůle nezávisející znemožňují zachovávati některé pravidlo, musíme toho litovati a obětovati v příhodný čas Bohu příslušnou náhradu.

Přestoupení některého z našich pravidel jest nevěrností k milostem, které nám Bůh nabízí v každé chvíli, jest to záměna naší vlastní vůle za vůli Boží; skutečně jest to pohrdání tímto svrchovaným Pánem, anebo aspoň hříšná lhostejnost. A pak, věděti, že naše pravidla pocházejí od něho a míti drzost přestupovati je chladnokrevně i s plným poznáním, neznamená to dosvědčovati, že již k němu nemáme úcty? neznamená to jím aspoň do jisté míry pohrdati?

Nečiňme si přeludů; neboť, ačkoli naše pravidla, vyjímaje předpisy vztahující se na sliby, nezavazují sama o sobě pod hříchem, jest nicméně pravdivo, že »dobrovolné a neodůvodněné přestoupení některého pravidla bývá obyčejně hříchem všedním«,[1]) poněvadž příčinou tohoto přestupování bývá nejobyčejněji nějaká nezřízená náruživost: lidská bázeň, smyslnost, lenost, láska k neodvislosti... Kdo přestupuje svá pravidla, může se též prohřešiti, »poněvadž«, praví svatý Alfons z Liguori,[2]) »zanedbává prostředků k dosažení

---

[1]) D. P. Dosda, »Spojení s Bohem« II., str. 51.

[2]) Uvedeno týmž spisovatelem, str. 51.

dokonalosti, o niž se snažiti ho zavazuje jeho stav; on ruší Bohu danou připověď, zachovávati sva pravidla; svým zlým příkladem činí obyčejně náraz na dobrý pořádek řeholní společnosti; konečně, a to jest nejpádnější důvod, jedná podle své sebelásky a vyprošťuje se z konání vůle Boží«. Tento svatý a učený spisovatel dodává: »Toto provinění, obyčejně jen lehké, může se státi těžkým, zahrnuje-li v sobě přestupování pravidel zřejmé pohrdání tímto svatým zákonem, anebo když toto přestupování stávajíc se zvykem zaviní velké pohoršení, nebo je-li velmi na ujmu společnému zachovávání pravidel.«

Nejsou tyto úvahy s to, aby nás povzbudily k velkomyslnému úsilí udržovati se v přesném i stálém zachovávání pravidel?

II. Účinky přestupování pravidel se zřetelem na nás. Přestupování pravidel, a to i těch, jež jsou pouhými radami, činí nás slabými v konání dobra a náchylnými k přestupování přikázání, jichž jsou takřka strážci; neboť ten, jenž neplní toho, o čem ví, že si Bůh od něho přeje, jest blízek odepříti i toho, o čem ví, že jest výslovnou jeho vůlí. »Kdo jest věrným ve věcech nejmenších« praví Ježíš Kristus, »jest věren i ve věcech velkých.«[1])

Přestupovati svá pravidla znamená býti v odporu se svým jménem, se svým šatem i s dokonalostí, k níž jsme zavázáni; znamená přenechati nepříteli spasení hlavní část toho, co nám má býti záštitou před jeho útoky; znamená nastoupiti cestu uvolněnosti, po níž se rychle přichází k vlažnosti, ano i ke stavu hříchu; znamená jednati proti své-

[1]) Luk. 16, 10.

mu svědomí, proti své cti a proti svým nejdražším zájmům.

Přestupování pravidel plodí v nás duchovní suchopárnost, jež jest tím zhoubnější, poněvadž jsme ji přivodili svou vinou a nedostatkem velkomyslnosti. Ano, zkušenost učí, že čím více hledí řeholník se vyprostiti ze zachovávání pravidel, tím těžší se mu zdá býti to, co jest ještě povinen zachovávati; poněvadž milosti posily jsou mu pro jeho nevěrnost odňaty a on jest zůstaven sám sobě, a v takovém stavu stává se mu každá povinnost nesnesitelným břemenem; ve svém přestupování pravidel nalézá již jen utrpení, nepokoj a omrzelost, jeho povolání se mu znechutí a brzy je konečně i opustí.

Bděme tedy nad sebou, abychom nezanedbávali žádného článku pravidel, a přihodí-li se nám toto neštěstí, neopomíjejme potrestati se za svou nevěrnost. Snažme se, ať můžeme říci s královským prorokem: »Dbal jsem cest Hospodinových... a jeho příkazů jsem neodmítal.«[1])

III. Účinky přestupování pravidel vzhledem k spolubratrům a k institutu. Přestupovati svá pravidla znamená zarmucovati své představené, kteří jsou jen k tomu ustanoveni, aby nás přidržovali k jejich zachovávání, a kteří za tím účelem činí vše, co jest jim možno; znamená dále zarmucovati též hluboce Bratry nejvíce dbalé pravidel, kteří jsouce takřka ztotožněni s institutem pociťují až v nitru své duše, co mu může býti škodlivo; znamená dávati pohoršení všem spolubratřím, zvláště nejmladším, a státi se takto původcem

[1]) Žalm 17, 22 a 23.

zlořádu, který může trvati po nás dlouhá léta a snad nikdy nepřestane; znamená to také pohoršovati v mnohých případech osoby venkovské a zavdati příčinu k opovrhování celým řádem, ano i samým náboženstvím.

Přestupovati pravidla znamená rušiti shodu v chování vespolek a zavésti různice do domu Božího.

Ó, jaké bezpráví činí řeholní společnosti přestupníci pravidel! Oni odstraňují kámen za kamenem z hráze, která brání vlnám náruživostí; bourají kousek po kousku krásnou stavbu řeholní kázně, jež jest prvním statkem řádovým; otvírají bránu všem nepravostem; oni jsou to, které náš svatý zakladatel viní, že zavádějí ohavnost zpuštění na místo svaté, jímž má býti řeholní obec.[1])

Dejme si záležeti na věrnosti k pravidlům; dávejme v tom Bratřím dobrý příklad. Kdyby se přihodilo, že jsme se stali svědky přestoupení pravidel, snažme se všemi prostředky, jichž můžeme užíti, abychom zavedli opět a udržovali přesné zachovávání pravidel.

Kolikrát jsem již, ó můj Bože, přestoupil svá svatá pravidla; prosím tě, račiž mi odpustiti a uděl mi milost, abych vedl nadále život přesného zachovávání pravidel, abych plně ve všem i všude tvou svatou božskou vůli stal se účastným tvé štědroty ve městě vyvolených.

Duchovní kytice. *Přestupování pravidel jest prvním zdrojem zkázy řeholních obcí a záhuby těch kteří jsou jejich členy.*

(Všeob. prav. XVI., 3.)

---

[1]) 77. rozj. 3.

52. DUCHOVNÍ CVIČENÍ VŮBEC.

Krátký obsah. **I. Nutnost duchovních cvičení.** Ona jsou prostředky, bychom účinně pracovali na svém zdokonalování a na svém spasení; skrze ně uděluje nám Bůh zvláštních milostí, jichž jest nám třeba jako řeholníkům i jako učitelům; pro naši duši jsou pokrmem, odpočinkem, světlem i silou. Co by se stalo s duší bez jejich přispění?

II. Věrné konání duchovních cvičení. Bůh žádá od nás této věrnosti; pravidla i představení ji předpisují; ona jest odlišným znakem dobrého řeholníka; zjednává sladkou útěchu a zajišťuje vytrvalost. Postavme tuto věrnost do prvé řady svých povinností.

III. Kterak konati svá cvičení? Konejme je v označeny čas a na určeném místě s úmyslem nabýti všech duchovních užitků, které Bůh s nimi spojil; s opravdovou horlivostí; s vytrvalostí přes utrpení, nechuť i suchopárnosti. Prosme Pána našeho o milost, bychom svá svatá cvičení milovali a dobře konali.

ROZJÍMÁNÍ.

Cvič se ke zbožnosti.. Dbej předčítání, povzbuzování..
(I. Tim. 4, 7 a 13.)

I. Nutnost duchovních cvičení. Velký cíl jest nám sledovati, své posvěcování a skrze ně své spasení; proto musíme stále k němu směřovati, nikdy ho neztráceti se zřetele a nedati ujíti žádné příležitosti, jež nám pomáhá k jeho dosažení.

Všeobecně jest nám všechno příznivou příležitostí pracovati na našem zdokonalení podle slov svatého Pavla: »Těm, kteří milují Boha, všecky

věci napomáhají k dobrému«;[1]) nic však takovou měrou, jako duchovní cvičení. Ubíráme-li se k některému cvičení, můžeme vpravdě říci: Aj, příhodná to příležitost k pokračování na díle mého spasení; Bůh mě očekává, aby mě obohatil svými milostmi; on mi předpisuje toto cvičení a nabízí mi prostředek k mému posvěcení, musím činiti vše, co mohu, abych ho dobře využitkoval.

Duchovními cvičeními připravuje nás Bůh k tomu, čeho od nás žádá; ona jsou průlivy milostí; skrze ně odlučuje nás od světa i ode tvorů a činí nás silnými proti nezřízeným náruživostem a proti všemu, co by mohlo býti nebezpečným našemu spasení; osvěcuje našeho ducha nebeským světlem víry a rozehřívá naše srdce mocnými plameny lásky. Jedním slovem, skrze ně činí nás schopnými uspíšiti dílo naší dokonalosti. »Snažte se,« dí svatý Jan Křtitel z La Salle, »abyste byli velmi dbali svých cvičení, neboť ona vás posvěcují a přivedou k Bohu.«[2])

Naše cvičení nám pomohou také učiniti skutečně náš duchovní úřad u žáků prospěšným. »Buďte přesvědčeni,« praví dále náš svatý zakladatel, »že Bůh požehná vašim pracím pro bližního potud, pokud budete přesně konati všechna svá cvičení.«[3])

Nic nám tedy není nevyhnutelnějším; duchovní cvičení jsou duši tím, čím jest tělu obnova sil, dýchání a spánek; tím, čím jest ohništi palivo, jež udržuje oheň. Ach, co by z nás bylo bez těchto

---

[1]) Řím. 8, 28.
[2]) Dopisy.
[3]) 128. rozj. 3.

prostředků posvěcení? Upadli bychom do žalostného stavu ochablosti, duše naše zapomněla by na Boha i na cíl, k němuž má spěti; brzy by se zabývala jen hmotnými věcmi a žila by jen životem smyslů.

Ó, v jakém nebezpečí záhuby bychom se nacházeli a jak malou námahu stálo by to nepřítele našeho spasení, aby nás uvrhl do propasti zla! Držme se svých duchovních cvičení, když jsou nám tak nutna!

II. Věrné konání duchovních cvičení. Konejme věrně svá duchovní cvičení, neboť Bůh toho od nás žádá, jeho vůle jest nám projevena pravidly a představenými, kteří nařizují, abychom jich byli dbalí. Hleďme přesně »všeho zanechati při prvém zaznění zvonu, abychom se dostavili k počátku cvičení«, a neopomíjejme nikdy žádného »bez zřejmé nutnosti a bez dovolení.«[1])

Na svých cvičeních musíme lpěti jako se lpí ve světě na majetku a právech; a zajisté, jsou-li naší povinností, jsou také našimi právy. Když jsme se věnovali institutu, nabídli jsme k zevnějšímu jeho dílu, jež jest jeho účelem, všechnu svou obětovnost, avšak s výhradou, že nám bude poskytnut čas i prostředky ke konání duchovních cvičení. Mohli bychom býti k sobě tak nepřátelskými a obětovati je anebo nedomáhati se tak drahocenných práv?

Věrné konání duchovních cvičení jest podstatným znakem dobrého řeholníka, ze všeho, co jest mu konati, staví je na prvé místo.

---

[1]) Všeob. prav. XVI., 6 a 7.

Když jest přítomen duchovním cvičením řeholní obce, tu jest ve svém středisku, ve svém živlu; jest mu utrpením a nalézá se v násilném postavení, je-li nucen vzdáliti se od nich. Ví velmi dobře, že jsou silou i životem jeho duše a zároveň zdrojem opravdového pokoje a nejsladších radostí.

Věrným konáním duchovních cvičení »upevňujeme své povolání«[1]) a zajišťujeme svou vytrvalost. Ďábel užívá všech prostředků, aby řeholník zanechal nebo zanedbával svých zbožných cvičení; podaří-li se mu to, jest záhuba onoho řeholníka již až příliš jista. Mnozí nabyli o tom trapné zkušenosti!

Milujme tedy nade vše ostatní svá zbožná cvičení; nedávejme nikdy přednost svým zaměstnáním před nimi; navykněme si konati je nezrušitelně každého dne; varujme se všeho, nebo překonejme vše, co by překáželo této přesnosti.

III. Kterak konati duchovní cvičení. Jsouce přesvědčeni o nutnosti i o výhodách svých duchovních cvičení, konejme je tak, jak toho Bůh od nás žádá. Za tím účelem konejme je v předepsaný čas, nikoli dříve, ani později a věnujme jim všechen čas, neztrácejíce z něho ničeho; zůstávejme se svými Bratry a buďme jim ke vzdělání; mějme upřímný úmysl, umiňujíce si jednati podle záměrů Božích a čerpati z nich všechen duchovní užitek, který Bůh s nimi spojil; snažme se konati je s největší horlivostí, jako kdybychom byli na počátku svého řeholního života a jako kdyby to byl poslední čin našeho žití.

---

[1]) II. Petr. 1, 10.

Setrvejme v této věrnosti a píli přes všechna utrpení i suchopárnosti, s nimiž bychom se při tom potkali. Když se nám zdá, že máme z nich jen málo užitku, připisujme to sobě samým, prosme Boha za odpuštění a oddejme se jim s obnoveným zápalem; kdyby neměla jiného užitku, než že nás činí pokornými před Bohem a že obnovíme svůj úmysl lépe mu sloužiti, jak velkým prospěchem by to již bylo, ano i dostatečným důvodem konati je bedlivě.

Nezapomínejme, že obvyklá i dobrovolná nedbalost při duchovních cvičeních musí býti považována za poplašné znamení, za příliš jistý znak choré, umírající, a snad i mrtvé duše.

Ó Ježíši, snažně tě prosím, uděl mi milost, bych dobře poznal důležitost svých duchovních cvičení, bych je vždy věrně a tak konal, jak toho ode mne žádáš, abych skrze ně prospíval den ode dne v dokonalosti, k níž jsi mě povolal a jež mě učiní účastným se svatými tvého nebeského dědictví.

Duchovní kytice. *Nezjednáte si milostí Božích, leč když konáte svá duchovní cvičení s láskou a pokud vám možno nejlépe.*

(Dopisy.)

53. O MODLITBĚ.

Krátký obsah. **I. Podstata modlitby.** Při modlitbě pozvedáme svou duši k Bohu, abychom se mu klaněli, ho chválili a velikost jeho oslavovali; abychom mu děkovali za jeho dobrodiní, dosáhli od dobrotivosti jeho odpuštění svých provin a prosili ho o potřebné milosti. Buďme s vroucností přítomni mši svaté, při níž můžeme tak dokonale plniti povinnosti modlitby.

II. Hlavní úmysly při modlitbách. Jak mnohých věcí jest nám vyprositi od Boha jak pro sebe, tak i pro bližního! Prosme ho za vše, čeho jest nám potřebí v řádu milosti i v řádu přirozenosti. Modlívejme se za Církev, za institut, za rodiče i příbuzné, za své žáky, za duše věrných zemřelých... Prosme Pána našeho o pravého ducha modlitby.

ROZJÍMÁNÍ.

K tobě pozdvihuji mysl svoji, Hospodine, Bože můj.
(Žalm 24, 1.)

I. Podstata modlitby. Modlitba jest pozdvižení mysli k Bohu, abychom se mu klaněli, jemu děkovali, prosili za odpuštění a o jeho přispění.

Modlitbou odvracíme se ode tvorů a obracíme svého ducha i své srdce k Stvořiteli, myslíme na Boha, mluvíme s Bohem; rozmlouváme s ním jako dítko se svým otcem; naše duše poslušna popudu síly s hůry pocházející, pozvedá se nad sebe samu a vchází ve skutečné spojení s Bohem.

Modlitbou se Bohu klaníme a vzdáváme mu svou poctu jakožto svému svrchovanému i neomezenému Pánu; kořímе se v jeho přítomnosti uznávajíce ho za svého nejvyššího Pána, za svůj počátek i svůj cíl.

Modlitbou Boha chválíme, oslavujeme i velebíme jeho dokonalosti i jeho velikost, hlásáme velebnost jeho děl, díme s Davidem: »Chci tobě děkovat, Pane, celým svým srdcem, chci vypravovat všecky tvoje divy... chci zpívat jménu tvému, Svrchovaný!«[1]), anebo se serafiny: »Svatý, svatý, svatý, Hospodin, Bůh zástupů«[2]), anebo též s nejsvětější Pannou Marií: »Velebí duše má Hospodina a duch můj zaplesal v Bohu, Spasiteli mém.«[3])

Modlitbou děkujeme Bohu za jeho dobrodiní, dosvědčujeme mu, že si jich vážíme, vzdáváme mu poctu za jeho štědrotu k nám a obětujeme mu za to vše, co jsme a co máme. Při vzpomínce na milosti, které jsme obdrželi, naplňuje se naše srdce city největší vděčnosti a voláme k sobě s Davidem: »Čím se odplatím Hospodinu za všecko, co prokázal mi?«[4]) »Dobrořeč, má duše, Hospodinu, pamatuj na všecka dobrodiní jeho.«[5])

Modlitba děkovná musí býti potřebou srdce zvláště nás řeholníků, k nimž jest Bůh tak štědrý a jež zvláštním způsobem vyznamenává přede všemi svými dítkami!

Modlitbou prosíme za odpuštění svých chyb; pravíme s publikánem v evangeliu bijíce se v prsa: »Bože, buď milostiv mně hříšnému«[6]), anebo s marnotratným synem kořice se před Bohem:

---

[1]) Žalm 9, 2 a 3.
[2]) Isaiáš 6, 3.
[3]) Luk. 1, 46.
[4]) Žalm 115, 12.
[5]) Žalm 102, 1 a 2.
[6]) Luk. 18, 13.

»Otče, zhřešil jsem proti nebi a před tebou.«[1]) Hříšníky jsme všichni, proto musíme všichni prositi za odpuštění jak pro sebe, tak i pro své bližní a říci v nejhlubší pokoře: »Odpusť, Hospodine, odpusť lidu svému a nedej dědictví svého v pohanění.«[2])

Modlitbou prosíme Boha o přispění jeho milosti, bez něhož nemůžeme uniknouti nebezpečím, jež nás obklopují, ani dosíci svého cíle. Porozumějme tomu a kéž pocit těchto nebezpečí a potřeb naší duše jest nám pohnutkou státi se skutečně muži modlitby.

Když jsme přítomni mši svaté, připomeňme si, že božským obětním Beránkem obětujícím se na oltáři Bohu se prokazuje nejvyšší úcta klanění, oslava a dík, jak zasluhuje, a že skrze něho dostane se nám milosti odpuštění, osvícení a síly, jichž má naše duše zapotřebí.

II. Hlavní úmysly při modlitbách. Přednášejme Bohu vroucí a časté prosby jak za sebe, tak i za bližního. Prosme ho o jeho milost, o jeho lásku, o ctnosti svého stavu i o vytrvalost až do konce; prosme jej o pokoj svědomí, o trpělivost v útrapách, o sílu i zmužilost ku přemožení svých zlých náklonností a k odpírání nepříteli spasení; prosme o jeho přispění, jmenovitě když jsme napadeni pokušením; rceme mu s Davidem: »Bože, na mou pomoc pomni, Pane, pomáhat mi pospěš!«[3]

Prosme o mnoho, neboť Bůh nám chce mnoho

---

[1]) Luk. 15, 21.
[2]) Joel 2, 17.
[3]) Žalm 69, 2.

dáti. Ten, kterého prosíme, jest Králem králů, bohatství jeho jest nekonečné a on jest »nad míru laskavý ke všem, kdož jej vzývají«.[1]) »Ne,« dodává svatý Bernard, »on nepohrdne naší modlitbou, udělí nám, zač jej prosíme, anebo to, o čem ví, že jest nám prospěšné.«

Modleme se za Církev, aby ji Bůh zachoval i chránil a aby naplnil svou moudrostí ty, které ustanovil jejími správci. Modleme se za náš institut, aby se udržel v zachovávání pravidel a aby Bůh dále působil skrze něj mnoho dobrého; aby také vzbudil četná i znamenitá povolání, jichž jest nám třeba. Modleme se za své představené, aby jim Bůh přispěl svým Duchem svatým; zvláště se modleme za duše nám svěřené, aby využitkujíce naší starostlivosti a milostí jim udělených, staly se hodnými svého věčného určení.

Modleme se za své rodiče, jimž jsme tolikerým díkem zavázáni; snad jest to jediný prostředek, kterým jim můžeme býti prospěšni a jímž jim můžeme dosvědčiti svou lásku i vděčnost.

Modleme se za zřízení království Božího v duších; modleme se za obrácení hříšníků, za upevnění křesťanů ve víře, za rozšiřování evangelia; konejme takto apoštolát modlitby, jenž jest tak bohat užitky milosti.

Modleme se za všechny trpící, modlitba jest almužnou, kterou můžeme v hojnosti udíleti a která zjednává mnoho útěchy lidem nešťastným. Modleme se za umírající, jimž jest nejvíce potřebí nebeského přispění, aby zůstali vítězi ve svém posled-

---

[1]) Žalm 85, 5.

ním boji. Modleme se za duše v očistci; slyšme je, any nám praví: »Smilujte se nade mnou alespoň vy, přátelé moji!«[1]) a spěchejme jim pomoci.

Modleme se ve jménu Ježíše Krista a skrze přímluvu nejsvětější Panny Marie, andělů i svatých.

Božský Spasiteli, nauč nás modliti se ve spojení s tebou, abychom skrze tebe plnili své povinnosti k tvému nebeskému Otci a k tobě, Spasiteli svému. Uděl nám, bychom se modlili, jako se modlívala tvá přesvatá Matka a jako se modlili svatí; učiň, abychom následujíce jich v jejich zbožnosti stali se účastni milostí, jimiž jsi je obdařil za jejich života, a stali se též v onom životě společníky jejich blaženosti a jejich slávy.

Duchovní kytice. *Povinností vaší jest, býti dbalými modlitby a míti v ní zalíbení, abyste si získali hojnost milostí, jichž jest vám potřebí.. jednak k osobnímu posvěcování, jakož i ku posvěcování jiných.*

(95. rozj., 1.)

---

[1]) Job 19, 21.

54. NUTNOST MODLITBY.

Krátký obsah. **I. Člověk, dítko Boží, musí se modliti.** Bohu se musíme klaněti, jemu děkovati a prositi jej za odpuštění; to činíme modlitbou. Člověk ubohý, slabý, nakloněný ke zlému, obklopený nepřáteli... má potřebí pomoci Boží, té dosáhne modlitbou. Nemodliti se znamená zbaviti duši pokrmu; pak musí zahynouti.

II. Křesťan, učedník Ježíše Krista, musí se modliti. Musíme následovati Ježíše Krista a ho poslouchati; Ježíš Kristus se však po celý svůj život modlil a přikázal nám modliti se. Církev připomíná bez ustání svým dítkám, že jest třeba se modliti a usnadňuje jim všemi prostředky modlitbu. Všichni dobří křesťané se modlí, všichni svatí se modlili, následujme jich.

III. My, řeholníci a apoštolé, musíme se modliti. Modlitba řeholníku podstatně přísluší; neuskuteční cíle svého povolání a nemůže ve svém povolání setrvati, není-li mužem modlitby. Tuto podmínku očekávají od nás Církev, náš institut, spolubratří, naši žáci... Abychom přinášeli užitek v duších, musíme se modliti. Prosme skrze přímluvu našeho svatého zakladatele o milost, bychom se stali muži modlitby.

ROZJÍMÁNÍ.

Trvejte na modlitbě. (Kolos. 4, 2.)

I. Člověk, dítko Boží, musí se modliti. Modlitba jest podstatnou povinností všech; jest to povinnost pro každou dobu i okolnost, povinnost, na niž nás všechno upomíná a vše pobádá ji plniti.

Člověk, tvor nadaný rozumem i chápavostí, musí se modliti, aby vzdával svému Tvůrci povinnou poctu klanění a chvály. Jsme dítkami Božími, proto se musíme modliti, abychom mu obětovali

poctu své odvislosti i své lásky, abychom mu děkovali za tolikerá dobrodiní, která nám prokázal a ještě prokazuje beze vší naší zásluhy.

Musíme se modliti, neboť jsme hříšníky, a poněvadž modlitba odzbrojuje spravedlnost Boží a získává nám jeho milosrdenství.

Musíme se modliti, protože máme velké, naléhavé i nesčetné potřeby a jelikož modlitbou můžeme dosáhnouti milostí a přispění nebeského.

Jak nás musí úvaha o naší duševní slabosti hluboce přesvědčiti o nutnosti modlitby! Co jest člověk po hříchu, ne-li sama slabost? Ovšem, padlý člověk může něco dobrého vykonati v řádu přirozeném, v řádu nadpřirozeném nemůže však činiti ničeho bez přispění Božího, a tohoto přispění nabývá modlitbou.

Jsme netoliko slabí, ale jsme také neustále vydáni nebezpečí, jež nám hrozí od ďábla i od našich nezřízených náruživostí; toť naléhavý důvod, proč se musíme utíkati k modlitbě, k této neodolatelné zbrani, která s bdělostí nám zajišťuje vítězství. Kolik duší, jež jsou nyní v pekle, bylo by v nebi, kdyby se bývaly utíkaly k modlitbě, když na ně doléhalo pokušení! Modleme se tedy v takových dobách zkoušky; považujme pokušení za vnitřní hlas, jenž nám naléhavě praví: »Modli se, modli!«

Modleme se též, jelikož duše naše má potřebí útěchy a poněvadž vroucí modlitba bývá obyčejně provázena vnitřní radostí; ona jest balzámem, jenž zaceluje rány našeho srdce.

Modleme se, neboť naše duše potřebuje potravy a poněvadž modlitba jest pro ni nevyhnutelným

pokrmem. Kdo přestává živiti své tělo, náhle slábne i umírá; právě tak jest tomu i s duší toho, jenž se nemodlí.

II. Křesťan, učedník Ježíše Krista, musí se modliti. Křesťan má Ježíše Krista následovati; Ježíš Kristus se však po celý svůj život modlil; i noci trávíval na modlitbě,[1]) modlil se nežli konal své zázraky;[2]) modlil se před svým utrpením a nepřestával se modliti ani na kříži; a ještě v nebi se modlí, kde jest naším prostředníkem u svého Otce, modlí se v nejsvětější svátosti oltářní, v níž se stává obětí za nás.

Křesťan má býti Ježíše Krista poslušen, tento božský Mistr však pravil: »Jest potřebí vždycky se modliti a neustávati.«[3]) »Bděte a modlete se, abyste nevešli v pokušení.«[4]) »Proste a bude vám dáno.«[5]) Naznačil nám také vzor modlitby: »Takto tedy budete se modliti: Otče náš, jenž jsi na nebesích...«[6])

Apoštolové opětují naučení a následují příkladu svého božského Mistra. Církev svatá, nevěsta Kristova, praví nám bez ustání, že nezmůžeme ničeho pro spasení bez milosti Boží, a abychom této dosáhli, že se musíme modliti; pro všechny potřeby nám dává vzorce modliteb. Všichni učitelé církevní a učitelé duchovního života neustávají mluviti

---

[1]) Luk. 6, 12.
[2]) Jan 11, 41 a 42.
[3]) Luk. 18, 1.
[4]) Mat. 26, 41.
[5]) Mat. 7, 7.
[6]) Mat. 6, 9—13.

o nutnosti modlitby. Musíme kráčeti v šlépějích svatých, všichni svatí byli však muži modlitby.

Nezapomínejme nikdy slov Kristových, jenž jest pravda sama: »Beze mne nemůžete činiti nic.«[1])

III. My, řeholníci a apoštolé, musíme se modliti. Modlitba musí býti podstatným výkonem řeholníkovým, prvním i nejdůležitějším jeho zaměstnáním; modliti se musí mu býti tak přirozené jako dýchati; přestati se modliti, musí se mu zdáti mukou, stavem abnormálním a utrpením.

My, řeholníci, musíme býti muži modlitby, jinak nebudeme dobrými řeholníky; neudržíme se v horlivosti, nebudeme nikterak prospívati ve ctnosti, ztratíme milost svého povolání.

Ano, my musíme býti muži modlitby; Církev a institut toho od nás očekávají, neboť vědí, že jim takto budeme opravdově užitečni a že splníme cíl, pro který jsme řeholníky; očekávají toho od nás věřící, považujíce nás za lidi, jejichž povinností jest modliti se za všechny, klaněti se Bohu a děkovati mu ve jménu všech; naši rodiče i dobrodinci očekávají toho od nás doufajíce, že budou takto odměněni za své oběti; spolubratří i naši žáci toho od nás očekávají, neboť kdyby tomu tak nebylo, nemohli bychom jich vzdělávati ani k dobrému nabádati.

Úřad, jenž jest nám svěřen, vyžaduje, abychom byli muži modlitby; nevezmeme-li Boha při svém díle do spolku, zůstanou naše námahy bez účinku. To nám praví často náš svatý zakladatel slovy podobnými těmto: »Buďte přesvědčeni, že čím více

---

[1]) Jan 15, 5.

budete dbáti modlitby, tím lépe budete také zastávati svůj úřad, neboť nejsouce sami od sebe schopni působiti nějaké dobro pro spásu duší musíte často volati k Bohu, abyste od něho dosáhli toho, co vás váš úřad zavazuje udíleti jiným.«[1])

Pravdivo jest tudíž, že jest nám modlitba nutná; všechno nám to připomíná a nemůžeme jí zanedbávati leč zneuznávajíce toho, čím jsme Bohu povinni a čím jsme svým povoláním.

Milostný Ježíši, snažně tě prosíme, račiž nám uděliti milosti modlitby; připoutej k sobě naše myšlenky, náklonnosti i tužby, abychom dosáhnouce od tebe osvícení i síly, jichž jest nám potřebí, zvítězili nad zlem, vytrvali v dobrém a stali se hodnými odplaty vyvolených.

Duchovní kytice. *Zůstaveni sobě samým jste jen slabost; dejte tedy dobrý pozor, abyste nezanedbávali modlitby, jež jest vám tak nutna . .*
(174. rozj., 3.)

---

[1]) 95. rozj. 1.

55. VLASTNOSTI MODLITBY.

Krátký obsah. **I. Modliti se musíme pozorně i vroucně.** Modliti se pozorně znamená, zabývati svého ducha i své srdce tím, co Bohu pravíme, anebo myšlenkou na Boha; musíme odstraniti všechnu roztržitost k modlitbě nepatřící. Modliti se vroucně znamená, modliti se s přesvědčením, s láskou a s velkou touhou dosíci toho, zač prosíme. Snažme se udržovati se při modlitbě v přítomnosti Boží.

II. Modliti se musíme pokorně i důvěrně. Pokorně, v pocitu své nehodnosti i své bídy. S naprostou důvěrou v dobrotivost Boží a v zásluhy Ježíše Krista, v jehož jménu se modlíme. Čím větší bude naše pokora i důvěra, tím hojnější budou milosti Boží.

III. Modliti se musíme vytrvale. Neustávejme se modliti, i když Bůh nás nechá čekati na účinky našich modliteb; takovým prodléváním má na zřeteli jen naše dobro. Podle příkazu Kristova budiž naše modlitba ustavičná. Opětujme často: »Pane, nauč nás modliti se!«

ROZJÍMÁNÍ.

Prosíte, a nedostáváte, protože špatně prosíte.
(Jak. 4, 3.)

I. Modliti se musíme pozorně i vroucně. Modlitba bývá obyčejně prosbou, žádostí, kterou přednášíme Bohu, abychom dosáhli jeho pomoci; aby však byla vyslyšena a měla veškeren svůj účinek, musí míti vlastnosti, které ji činí působivou.

Musíme se modliti pozorně, to znamená zabývati ducha tím, co Bohu pravíme, anebo myšlenkou na Boha, jinak by to nebyla modlitba, neboť nebylo by to pozdvižením duše k Bohu.

Nepatříme snad k těm, kteří chtějí, aby se Bůh jimi zabýval, a zatím sami se nenamáhají nikterak zabývati se jím; kteří mu praví: »Pane, slyš hlas prosby mé«, a sami se neslyší, nechávajíce více nebo méně dobrovolně svého ducha se zabývati něčím docela jiným, než co pronášejí jejich rty? Nepřihodilo se nám velmi často, že jsme mohli říci s Davidem: »Choval jsem se jako hovádko k tobě, Pane!«,[1]) nemysle na nic, nemaje touhy po ničem; nemohl by nám Bůh vytýkati jako židům, že »ho oslavujeme rty, srdce pak naše že jest daleko od něho«?[2])

Pozornost při modlitbách jest znamením vroucnosti, s níž se modlíme. Modliti se vroucně znamená modliti se s velkou touhou dosíci toho, zač prosíme; musíme se modliti srdcem, avšak srdcem naplněným láskou k Bohu; u horlivého řeholníka prosí vlastně láska, modlitba jest jen řečí jeho lásky. Musíme se modliti jako ti, kteří si jsou vědomi své potřeby, jako slepec u Jericha a žena kananejská řkouce: »Synu Davidův, smiluj se nade mnou!«[3]) anebo jako apoštolové, když volali na moři Galilejském: »Pane, zachraň nás, hyneme!«[4])

Šťasten, kdo se modlí vroucně! »pokušení na něho nedotírají,« praví svatý Bonaventura, »právě tak, jako se nepřibližují mouchy k nádobě, v níž tekutina vře«.

Když udeří hodina modlitby, soustřeďme svou

---

[1]) Žalm 72, 23.

[2]) Isaiáš 29, 13.

[3]) Mat. 15, 22.

[4]) Mat. 8, 25.

mysl, zapuďme vzpomínku na tvory, obraťme všechny své myšlenky na Boha a nedejme se od něho odvrátiti žádnou dobrovolnou roztržitostí.

II. Musíme se modliti pokorně i důvěrně. Modleme se pokorně jako publikán, o němž se vypravuje v evangeliu, uznávajíce se nehodnými objeviti se před Bohem a dosíci jeho milostí, vyznávajíce, že nic v nás, nanejvýš naše převeliká bída, nezasluhuje účinků jeho dobrotivosti. »Modlitba kořícího se oblaky pronikne«[1]) a »Hospodin shlédne na modlitbu chuďasů«.[2]) Čím více se před Bohem ponižujeme, tím hodnějšími se stáváme jeho štědroty. Právě tak, jak jest přísný a neúprosný k pyšným, právě tak jest přívětivý i štědrý k pokorným.

Pokora zmenšuje důvěru v nás samy a zvětšuje naši důvěru v Boha.

Musíme se modliti důvěrně, to znamená s pevnou nadějí, že budeme vyslyšeni. Bůh, jemuž své prosby přednášíme, jest všemohoucí a nekonečně dobrotivý; on sám chce, abychom jej prosili za vše, čeho potřebujeme, s větší důvěrou než jakou má dítko k nejněžnějšímu otci.

Ach, my víme, že nezasluhujeme vyslyšení, avšak víme též, že toho Ježíš Kristus zasloužil za nás; víme, že Bůh, k jehož dobrotivosti se utíkáme, má větší touhu udíleti nám, čeho žádáme pro jeho slávu, nežli my toužíme obdržeti; víme, že božský Spasitel učí,[3]) že začkoli budeme prositi v modlit-

---

[1]) Eccli. 35, 21.
[2]) Žalm 101, 18.
[3]) Mar. 11, 24.

bě, že toho obdržíme, modlíme-li se s úplnou důvěrou, vnuknutou i podporovanou věrou.

»Boží milosrdenství«, praví svatý Bernard, »jest nesmírným zdrojem, kdo k němu jde čerpati s velkou nádobou i s důvěrou, ten odnáší větší hojnost milostí a požehnání.«

III. Modliti se musíme vytrvale. Modliti se vytrvale znamená neustávati se modliti a nedati se zastrašiti prodlením, jež se Bohu zalíbí činiti s účinky naší prosby. Když nás tedy hned nevyslyší, uvažme, že nám tímto prodléváním chce dáti příležitost ku pokoře, že chce zkoušeti naši víru, učiti nás vážiti si milosti, kterou nám hodlá uděliti, nabádati nás k větší touze po ní, připraviti nás trpělivostí k jejímu přijetí a k lepšímu působení s ní.

Odevzdejme se do moudrého řízení jeho prozřetelnosti a setrvávejme s nepřekonatelnou vytrvalostí na modlitbě; ať nic nedovede mařiti naši vroucnost ani zmenšiti naši důvěru, kterou máme míti v jeho dobrotivost; jde o naše zájmy, abychom vytrvali na modlitbě. »Zápasník, jenž běží, aby dosáhl sázky,« dí svatý Vavřinec Justiniani, »nedosáhne jí, jestliže se zastaví na cestě; podobně také ten, jenž na modlitbě nesetrvá, nenabývá jejích užitků.«

Podle příkladu svatých posilujme své modlitby nějakými obětmi, toť mocný prostředek ku pohnutí Srdce Božího k dosažení, zač prosíme.

Konečně pamatujme, že Ježíš Kristus přikázal,[1]) že se musíme vždycky modliti a neustávati; proto

---

[1]) Luk. 18, 1.

musíme po celý svůj život vytrvati v tomto svatém cvičení; kromě toho, jak učí svatý Tomáš, jest vytrvalost v modlitbě podstatným prostředkem k dosažení konečné vytrvalosti.

Ó, Ježíši, pravím ti jako tvoji apoštolové: »Nauč mě modliti se!«[1]) Uděl mi dobrotivě, abych se uměl modliti, jako se modlívali svatí, jako se modlívala tvá božská Matka a jako jsi ty sám se modlíval, aby se má duše pozvedala k tobě a dosáhla milosti plniti až do smrti věrně tvou svatou vůli a stala se takto hodnou tvého nebeského dědictví.

Duchovní kytice. *Uvažte, že Bůh nám přislíbil vyslyšeti naše modlitby, jsou-li náležitě konány.*
(Sbírka.)

---

[1]) Luk. 11, 1.

56. PŮSOBIVOST MODLITBY.

Krátký obsah. **I. Působivost modlitby ve Starém Zákoně.** Náležitě vykonaná modlitba má vždy spasitelné účinky; četná místa Písma svatého a děje Starého Zákona tomu nasvědčují: Jak působivá byla modlitba Abrahamova, Mojžíšova, Eliášova, Danielova atd.? Modlitba nás činí v jistém smyslu všemohoucími nad Srdcem Božím.

II. Působivost modlitby v evangeliu. Slova Ježíšova potvrzena jeho příklady dokazují celou působivost modlitby. Což nepravil: »Proste a bude vám dáno?« A kdo ho prosil a nebyl vyslyšen? Kéž bychom pochopili důležitost modlitby, jak ji chápali svatí!

III. Naše potřeby a působivost modlitby. Modlitbou zabezpečujeme své spasení, prospíváme v dokonalosti, vítězíme nad nepřáteli, dosahujeme zmužilosti v trápení, útěchy v utrpení. Považujme čas určený k modlitbě za svůj nejdrahocennější čas.

ROZJÍMÁNÍ.

Kdo prosí, béře. (Mat. 7, 8.)

I. Působivost modlitby ve Starém Zákoně. Modlitba může rozmnožiti naše zásluhy i naše duchovní bohatství, síliti i potěšovati naši duši, činiti zadost za hříchy a zjednávati nám přispění i milosti, jichž jest nám třeba.

Kdybychom byli přesvědčeni o působivosti modlitby, zajisté že bychom se oddali tomuto svatému cvičení se vším zápalem své duše. Jest tedy nanejvýš důležito uvažovati o účincích, které může působiti tento prostředek, jehož z božské dobrotivosti můžeme vždy užíti.

Působivost modlitby jest potvrzena na mnohých

místech Písma svatého. Není téměř ani jedné stránky ve Starém Zákoně, která se buď přímo, nebo nepřímo nevztahuje na modlitbu a která nenaznačuje, nebo neobsahuje v sobě to, co vyjadřuje David, že totiž »blízko jest Pán všem, kdož vzývají ho, všem, kteří vzývají ho v pravdě«,[1]) že »vyslyší, kteří k němu volají«,[2]) že »slyší a povšimne si, jak hlasitě někdo hořekuje«.[3])

Pohlédneme-li na zázračné události, jež jsou obsaženy v biblické dějepravě, jak tu vyniká působivost modlitby!

Abraham prosí za Sodomu, odzbrojuje hněv Boží a dává ustoupiti jeho spravedlnosti před milosrdenstvím až k nejzazším hranicím. Mojžíš prosí za svůj lid a Bůh jest jakoby přinucen odvolati svůj rozsudek, který chtěl právě provésti, modlitba jeho služebníka překáží jeho záměru a vítězí nad jeho hněvem.

Modlitbou uzavírá Eliáš nebe a pak je opět otvírá, aby nepršelo, nebo aby zase pršelo; Daniel krotí zuřivost lvů a jeho společníci ruší účinky ohně, který je měl pohltiti.

Modlitba zjednává Jeremiáši zmužilost i odevzdanost, Juditě sílu k osvobození lidu, Estheře dobrý úspěch při díle zachránění jejích soukmenovců, kteří byli blízci záhubě, Jobovi nejrekovnější trpělivost při největším utrpení; za všech okolností zajišťuje lidu izraelskému odpuštění a pomoc Boží.

---

[1]) Žalm 144, 18.
[2]) Žalm 33, 18.
[3]) Žalm 65, 19.

Nic není mocnějšího, žádná síla nemá tak velkých, překvapujících i spasitelných účinků, jako modlitba, skrze niž se zdá všemohoucnost Boží podrobena službě člověka.

II. Působivost modlitby v evangeliu. Abychom však lépe poznali působivost modlitby, tažme se božského Spasitele, co zmůže modlící se člověk, a slyšme, jak nám odpovídá: »Kdo prosí, béře«,[1]) »proste a vezmete«.[2]) »Jestliže vy... dobré dary umíte dávati dítkám svým, čím spíše Otec váš, jenž jest v nebesích, dá dobré věci těm, kteří ho prosí?«[3]) »Začkoli budete prositi Otce ve jménu mém, učiním to, aby oslaven byl Otec v Synu.«[4]) »Až dosavad jste neprosili za nic ve jménu mém; proste a vezmete, aby radost vaše byla úplná.«[5])

Božský Mistr nás tedy učí, že modlitba jest všemohoucím prostředkem k dosažení, čeho potřebujeme; že modlící se člověk dosahuje v hojnosti milosti a všeho, zač prosí s věrou, všeho, čeho si přeje v řádu nadpřirozeném.

Co nám tu Ježíš Kristus praví slovy, to potvrzuje příklady svého svatého života. Kdo ho prosil a nebyl vyslyšen? Kdy jej vzýval nešťastný člověk o pomoc a nedošel hned účinků jeho přispění? Zdaž nebyla modlitba vždy všemohoucí nad jeho Srdcem? Tažme se na to slepce u Jericha, jenž stále volá: »Synu Davidův, Ježíši, smiluj se nade

---

[1]) Mat. 7, 8.
[2]) Jan 16, 24.
[3]) Mat. 7, 7—11.
[4]) Jan 14, 13.
[5]) Jan 16, 24.

mnou!«[1]) a jemuž pravil Pán: »Víra tvá tě uzdravila.«[2]) Tažme se apoštolů, kteří blízci potopení volali: »Pane, zachovej nás, hyneme«,[3]) a kteří ho vidí, an přikazuje větrům i moři, a utišuje bouři; nebo sester Lazarových plačících i prosících u jeho nohou, a které dosáhly, že rozkázal smrti vydati svou kořist; anebo onoho lotra, jenž byl s ním ukřižován, an jemu pravil: »Pane, rozpomeň se na mne!«[4]) a jemuž se dostalo odpovědi: »Dnes budeš se mnou v ráji.«[5])

Proto vším právem chvalořečí svatí a učitelé duchovního života modlitbu a označují ji jako nejvýtečnější prostředek k získání každého dobra.

III. Naše potřeby a působivost modlitby. Jakou vděčností musíme býti naplněni k Bohu, jenž nám poskytl v modlitbě tak drahocenného zdroje pro potřeby naší duše! Utíkejme se tedy s naprostou důvěrou k jeho všemohoucí dobrotivosti.

S největším právem zabýváme se každodenně jedinou věcí opravdově nutnou, totiž prací o své spasení. Jakou jistotu nám však poskytuje přesvědčení, že modlitba nám zjedná všechny prostředky k dosažení věčné blaženosti! neboť »ona jest«, podle svatého Augustina, »klíčem k nebi« a svatý Alfons z Liguori dí: »Neustávejte se modliti; modlíte-li se, jest vaše spasení zajištěno.« My řeholníci cílíme k dokonalosti a k svatosti; k tomu

---

[1]) Mar. 10, 47.
[2]) Mar. 10, 52.
[3]) Mat. 8, 25.
[4]) Luk. 23, 42.
[5]) Luk. 23, 43.

praví jeden spisovatel[1]) »dokonalými se stáváme tou měrou, jakou se modlíme«.

Zajisté mnozí nepřátelé se staví proti našemu spasení i proti naší dokonalosti, avšak svatý Vavřinec Justiniani nám připomíná, že modlitba činí nás slabé silnými a pomůže nám zvítěziti nad nepřáteli.

Modleme se tedy za všech okolností svého života; modlitbou dosáhneme zmužilosti v utrpeních, světla ve svých temnostech, svatého nadšení, zbožnosti ve svých suchopárnostech, důvěry a duševní síly, když klesáme na mysli, útěchy v zármutku i bolu.

Buďme muži modlitby; považujme okamžiky, které jí zasvěcují pravidla za nejkýženější, nejužitečnější a nejcennější; modleme se často, nebo lépe řečeno, modleme se ustavičně a neustávejme nikdy v modlitbě.

Ó, dobrotivý Bože, jenž jsi dal modlitbě tak překvapující působivost, snažně tě prosíme, dovrš tento dar lásky své a dej nám opravdového ducha modlitby, abychom, vzývajíce tě bez ustání o tvé přispění, dosáhli v hojnosti tvé milosti a stali se jí hodnými tvé slávy nebeské.

Duchovní kytice. *Bůh hodlaje nám uděliti svých milostí, opatřil nás jistým prostředkem k jejich dosažení a tím jest modlitba.*

(36. rozj. 1.)

---

[1]) Ribet, »Křesťanská ascese«.

57. O MODLITBÁCH ŘEHOLNÍ OBCE.

Krátký obsah. **I. Výtečnost i výhody společné modlitby.** Společné modlitbě dal Ježíš Kristus zvláštní příslíbení; Církev ji naléhavě doporučuje věřícím; má velkou působivost a nabádá nás následovati zbožnosti nejhorlivějších spolubratří; dovoluje nám vzdávati Bohu zvláštní poctu, kterou jest mu povinna vzdávati řeholní obec, a napomáhá k upevnění jednoty a lásky mezi námi. Nezapomínejme modliti se často jeden za druhého.

II. Povinnosti, které ukládá společná modlitba. Važme si modliteb řeholní obce a milujme je; buďme při nich velmi bedlivi; spojme svůj hlas s hlasem svých spolubratří v souladu a bez kvapu; vzdělávejme je svým držením těla i svou skromností; modleme se s věrou, s pozorností i s láskou. Svou vroucností dosáhněme, by Ježíš Kristus rád dlel uprostřed nás.

ROZJÍMÁNÍ.

Kde jsou dva neb tři shromážděni ve jménu mém, tam jsem já uprostřed nich. (Mat. 18, 20.)

I. Výtečnost i výhody společné modlitby. Klaňme se Pánu našemu, Ježíši Kristu, řkoucímu apoštolům;: »Jestli dva z vás na zemi sjednotí se spolu o kterékoli věci, za kterou by prosili, stane se jim od Otce mého, jenž jest v nebesích. Neboť, kde jsou dva neb tři shromážděni ve jménu mém, tam jsem já uprostřed nich.«[1]) Jak útěchyplná jsou tato slova zvláště pro nás řeholníky, kteří se tak často shromažďujeme, abychom se modlili ve jménu tohoto božského Prostředníka! Společná mod-

[1]) Mat. 18, 19 a 20.

litba zasluhuje tedy zajisté, bychom si jí vážili, když sám Ježíš Kristus ji tak chvalořečí; proto ji také Církev naléhavě doporučuje věřícím a zavazuje je, aby se každodenně modlili v rodině.

Společná modlitba zjednává nám nejcennější výhody. Ona, jak praví Pán náš, svolává i udržuje ho uprostřed nás a dosahuje všeho od jeho dobrotivosti.

Společná modlitba získává nám přispění Ducha svatého, jenž sestoupil na apoštoly, když byli shromážděni a společně se modlili, a jenž sestoupil na první věřící právě tehdy, když byli shromážděni k modlitbě.

Když se společně modlíme, tvoří naše modlitby celek, který Bůh přívětivě přijímá a jenž má veškeru moc nad jeho Srdcem; ojedinělé mají mnohdy jen nepatrnou cenu; konány společně dosahují velké působivosti; mnohý jest vyslyšen, modlí-li se se svými Bratry, a není vyslyšen, modlí-li se sám, neboť Bůh mu dopřeje pro jejich vroucnost, čeho by mu odepřel pro jeho nedostatečnost; tu se děje sdílení duchovních statků, na němž mají všichni podíl; každý má zisk ze společné hojnosti, a jak dí svatý Ambrož, malý stáva se velkým, slabý silným a vlažný horlivým.

Společná modlitba jest velmi schopná roznítiti v nás vroucnost; nemáme tu před sebou pohled na své Bratry modlící se s námi a za nás? Nemůžeme si též mysliti, že právě v tu hodinu mnozí jiní Bratří se modlí také; že modlitby, které se modlíme my, modlí se každého dne všichni v celém institutu? Kterak bychom si neměli přáti přidru-

žiti se k tomuto souzvuku modliteb přednášených Bohu snažíce se následovati nejhorlivějších Bratří?

Společná modlitba, tak prospěšná každému z nás, jest také prospěšná řeholní obci, která v ní nachází zdroj hojných milostí.

Řeholní obec jest morální celek, který má jako takový vzdávati Bohu zvláštní poctu; to činí právě společnou modlitbou; pak to totiž nejsou jen jedinci, nýbrž ona sama, která se Bohu klaní, jej chválí a velebí, jež vzývá jeho milosrdenství, která jej prosí o přispění, aby se mohla udržeti v zachovávání pravidel i v horlivosti, upevniti v pokoji a lásce a jednati jen z popudu Ducha světla i lásky.

Jak velice jest společná modlitba s to, aby upevnila mezi námi lásku! Opravdu, jak bychom mohli nezůstávati sjednoceni se svými Bratry, když se téměř ustavičně s nimi modlíme k Otci, jenž jest v nebesích! Kterak nebýti s nimi jeden duch a jedno srdce, když tak často se koříce pospolu před Bohem pravíme tatáž slova, vzbuzujeme v sobě tytéž city i tytéž tužby a konáme tytéž úkony lásky a pokory? Kterak pak nebýti jako první věřící, o nichž jest psáno, že byli všichni jen jedno srdce a jedna duše? Pravdivo jest tedy, že modlitba řeholní obce zřizuje i udržuje mezi námi ducha pospolitosti, ducha rodinného i ducha svornosti a lásky, jenž nás nabádá k časté modlitbě jeden za druhého.

II. Povinnosti, které ukládá společná modlitba. Předně jest třeba odebrati se přesně na místo, kde se koná; když se naši spolubratří shromáždí před Pánem naším, musíme býti vždy s nimi; jest třeba, když nebeský Otec pohlédne na své shromážděné

dítky, aby měl také potěšení, tolik sladké jeho Srdci, že nás tam vidí všechny.

Musíme se modliti všichni. Proč by tu měli býti Bratří, kteří by zůstávali mlčky ve chvíli, kdy je pravidla volají k rozmluvě s Bohem s celou řeholní obcí? Jaký to smutný pohled viděti řeholníka klečícího před Bohem, an zůstává dobrovolně němý a jako zbaven citu a nemá, co by řekl svému nebeskému Otci, kdy má vyjadřovati slovy své nejmohutnější city klanění, díků i lásky!

Musíme se modliti společně, stejnohlasně, beze kvapu a v dokonalém souladu; zdaž si Bůh nezasluhuje od nás této pozornosti? Zachovávejme zbožnou skromnost a svým držením těla vzdělávejme své spolubratry.

K těmto zevnějším vlastnostem připojme též vnitřní sebranost mysli. Jakmile se zazvoní k modlitbě, ustaňme ve svém zaměstnání, soustřeďme své myšlenky a obraťme je k Bohu, jděme do oratoře nikoli ze zvyku a s úchvatností, nýbrž z pohnutek víry.

Modleme se pozorně i vroucně; čiňme, aby naše myšlenky a tužby shodovaly se se smýšlením, jež jest obsaženo v modlitbách, které pronášíme; mysleme na smysl slov, jež říkáme, anebo rozjímejme o tajemstvích našeho svatého náboženství; mějme zvláštní úmysl dosáhnouti té neb oné milosti; užijme zkrátka všech prostředků, jež jsou s to, aby roznítily naši vroucnost, a kéž náš příklad napomáhá skutečně k oživení a udržování zbožnosti mezi námi!

Nejmilostivější Ježíši, kéž bychom si zasloužili, abys byl mezi námi, když jsouce shromáždění

modlíme se ve tvém jménu; udržuj v našich řeholních obcích vroucnost, aby naše prosby zalétaly až k nebesům a dosáhly nám potřebných milostí k našemu posvěcování, pro potřeby Církve i našeho institutu.

Duchovní kytice. *Ó můj Ježíši, svou přítomností uprostřed nás, kteří jsme shromážděni, abychom tě prosili, dej mi milost, abych byl duchem i srdcem úzce spojen se svými spolubratry.*

(Výklad metody rozjímací.)

58. VÝTEČNOST ROZJÍMÁNÍ.

Krátký obsah. **I. Z podstaty rozjímání poznáváme jeho výtečnost.** Rozjímati znamená dáti si záležeti na poznání Boha; znamená jej milovati, jemu se klaněti, jemu děkovati a ho prositi; znamená mluviti s Bohem, ho poslouchati a s ním se spojovati; znamená předložiti mu potřeby své duše a ucházeti se o jeho přispění. Rozjímati znamená pozorovati bedlivě Ježíše, našeho Spasitele, v jeho životě, v jeho ctnostech i v jeho tajemstvích a projevovati mu též svou lásku i vděčnost. Co můžeme učiniti výtečnějšího, vznešenějšího a hodnějšího naší úcty?

II. Úcta, kterou chovali svatí a jmenovitě náš svatý zakladatel k rozjímání. Všichni svatí a všichni zakladatelé řádů milovali rozjímání, vážili si ho a doporučovali je. Našemu svatému Otci jest prvním i hlavním z našich cvičení, základem i podporou všech ctností, zdrojem milostí, jichž jest nám třeba. Připomeňme si, co činil, aby vštípil svým Bratřím lásku k němu a naučil je rozjímati. Dejme si záležeti na rozjímání s láskou, s vytrvalostí i s horlivostí.

ROZJÍMÁNÍ.

Blaze muži, který ... v zákoně Páně přemýšlí ve dne v noci. (Žalm 1., 1 a 2.)

I. Z podstaty rozjímání poznáváme jeho výtečnost. Rozjímání jest podle našeho svatého Otce »vnitřní zaměstnání a zabývání duše s Bohem«. »Duše se zabývá«, praví, »tím, aby užila prostředků k poznání a milování Boha«, a snaží se především »naplniti se Bohem a spojiti se s ním«.[1]) Poněvadž však jest Bůh bytost nejvyšší i nejvzne-

[1]) Výklad metody rozjímací.

šenější nebo spíše počátek vší opravdové vysokosti, jsou naše zaměstnání tím vznešenější, čím více se na něho vztahují; rozjímání tedy, při němž jest Bůh prvním předmětem všech našich schopností ducha i srdce, jest cvičení nanejvýš velké, důstojné i vznešené.

Rozjímání, toť duše pozvedající se k Bohu, aby pozorovala bedlivě jeho božské dokonalosti a snažící se míti s ním tytéž myšlenky, tytéž city a tutéž vůli.

Rozjímati znamená mysliti na Boha, rozmlouvati s Bohem a poslouchati ho; znamená zabývati se vnitřně jeho velikostí, jeho všemohoucností, jeho spravedlností, jeho milosrdenstvím a jeho prozřetelností; znamená jej velebiti a milovati, jemu se klaněti, jemu děkovati a jej prositi.

Rozjímati znamená obcovati o samotě s Bohem od srdce k srdci, »jako obcuje přítel s přítelem«, praví svatá Terezie, jako syn s otcem svým; znamená raditi se s ním ve svých pochybnostech a přednášeti mu potřeby své duše; znamená míti účast na jeho světle i jeho lásce; znamená pojednávati s ním o našich vlastních záležitostech, přednášeti mu vnitřně své vlastní myšlenky, vlastní city a vše, co jest v nás zvláštního a osobního; znamená zkrátka míti s nebeským Otcem nejdůvěrnější styk.

Rozjímati znamená upírati své duševní zraky na božského Spasitele; znamená badati v jeho podivuhodných ctnostech, jichž jest nám příkladem, abychom se rozhodli následovati ho, pokud možno nejdokonaleji; znamená pozorovati jej, an působí velká tajemství našeho vykoupení a povzbuzovati

se k opětování lásky se vší vřelostí, jaké jsme schopni, a projevovati mu největší vděčnost.

Rozjímati znamená následovati Panny Marie pozorující svého božského Syna při různých výkonech jeho božského života a zachovávající, jak praví svaté evangelium,[1]) vzpomínku ve svém srdci.

Rozjímati znamená následovati andělů i svatých, kteří v nebi patří na Boha i na svaté člověčenství Kristovo a nalézají v tomto patření nejvyšší blaženost.

Ano, rozjímání jest cvičení důstojné, vznešené a výtečné, a proto jest také hodno vší naší úcty a nic nám nemá ležeti tudíž tak na srdci jako nabytí a zachování ducha rozjímání, a konati je den ze dne s novým pokrokem.

II. Úcta, kterou chovali svatí, a jmenovitě náš svatý zakladatel k rozjímání. Všichni svatí, všichni zakladatelé řádů, všichni učitelé duchovního života hlásají jednohlasně nutnost i výtečnost rozjímání.

Podle svatého Chrysostoma jest rozjímání cvičením andělským.

Svatý Ignác nazývá je »nejkratší cestou k dosažení dokonalosti«; svatý Vincenc z Pauly zove je »nejvýtečnějším zaměstnáním duše« a dále »duší zbožnosti«. Svatý Antonín věnoval rozjímání celé noci, a když slunce vycházelo, stěžoval si, že musí přerušiti toto svaté cvičení. Svatému Františku z Assisi bylo nejmilejším zaměstnáním. Svatý František Saleský považoval je za svou největší

---

[1]) Luk. 2, 19.

útěchu. »Pane a Bože můj,« volala svatá Terezie, »jenž jsi radostí andělů, nelze mi mysliti na štěstí rozmluvy s tebou při rozjímání a netoužiti roztaviti se jako vosk v ohni tvé lásky.«

Můžeme však říci bez nadsázky, že náš svatý zakladatel zasluhuje prvé místo mezi těmi, kteří nejvíce milovali a nejlépe vychvalovali svaté cvičení v rozjímání.

»Važte si velmi svatého cvičení v rozjímání,« praví nám ve »Sbírce«, a to tím více, poněvadž jest základem i podporou všech ctností, zdrojem potřebných milostí jak k našemu posvěcování, tak i k dobrému zastávání našich úřadů.«[1])

Připomeňme si, které místo mu určuje mezi našimi různými cvičeními.

»Bratří musí velmi milovati«, praví, »svaté pěstování vnitřní modlitby a musí je považovati za první a hlavní ze svých denních cvičení a za ono, jež jest nejzpůsobilejším k získání požehnání Božího na všechna ostatní.«[2])

Jest známo, s jakou horlivostí učil Bratry konati rozjímání. Jeho napomenutí i rady často se vztahovaly na rozjímání, jež mu bylo nanejvýš důležité. Za tím účelem věnoval poslední dobu svého života k sepsání »Výkladu metody rozjímací«, kterou přijal pro svůj institut. »Podjal se všeho,« praví jeho životopisec, »aby vštípil svým učedníkům lásku k rozjímání, jsa přesvědčen, že z nich učiní muže dokonalé, podaří-li se mu učiniti z nich muže rozjímání.«[3])

---

[1]) Sbírka.

[2]) Všeob. prav. 4, 1.

[3]) Duch a ctnosti.

V rozjímáních, která složil, a v jeho dopisech nacházíme stále důkaz téže starostlivosti.

Pomněme také všeho, co se od dob našeho svatého zakladatele vykonalo v institutu vzhledem k rozjímání; jakou důležitost přikládali rozjímání generální kapituly a představení; jak velice bylo doporučováno! kolik prostředků jest nám poskytnuto, abychom je mohli dobře konati!

Zamilujme si tedy opravdově rozjímání a oddejme se mu s celou duší; važme si chvil, jež jsou mu zasvěceny; dávejme mu přednost před každým jiným zaměstnáním a podle rady našeho svatého Otce,[1]) »vzdychejme po okamžiku, kdy je máme začíti«.

Vyznávám, ó můj Bože, že jsem si doposud nevážil rozjímání tak, jak jsem měl, a že jsem nevyužitkoval svatého cvičení toho dostatečně; račiž mi to odpustiti, já pak tě prosím, uděl mi na přímluvu nejsvětější Panny Marie a svatého Josefa milost, bych se věnoval od nynějška s vytrvalostí i horlivostí rozjímání a čerpal z tohoto cvičení všechen užitek spásy, který chceš, aby přineslo v mé duši.

Duchovní kytice. *Užitkem častého rozjímání jest požívati již předem Boha potud, pokud živá víra nám toho štěstí na světě zjednati může.*
(177. rozj. 3.)

---

[1]) Sbírka.

59. PŮSOBIVOST ROZJÍMÁNÍ.

Krátký obsah. **I. Účinky rozjímání na rozum.** Rozjímání objasňuje nám pravdy náboženské, naplňuje nás pravým duchem Ježíše Krista, rozmnožuje naši víru, podporuje myšlenku na přítomnost Boží, usnadňuje mluviti o Bohu, pomáhá poznati sebe samého. Rozjímání dává nám patřiti na věci tak, jak Bůh na ně patří.

II. Účinky rozjímání na srdce. Rozjímání učí nás Boha milovati, spojuje nás s Bohem, vzbuzuje v našem srdci lásku i vděčnost k božskému Spasiteli; činí službu Boží sladkou a milou; udržuje v horlivosti a zjednává sladké útěchy. Čím více budeme milovati rozjímání, tím dokonalejším bude naše spojení s Bohem.

III. Účinky rozjímání na vůli. Rozjímání vštěpuje nenávist ke hříchu a pomáhá vystříhati se ho; jest zbraní proti nepřátelům spásy; usnadňuje plnění povinností, dává nám cvičiti se ve ctnosti a urychluje náš pokrok v dokonalosti. Rozjímání jest mocným prostředkem k zajištění vytrvalosti.

ROZJÍMÁNÍ.

Vzplálo mi srdce uvnitř a při přemýšlení vznítil se oheň.
(Žalm 38, 4.)

I. Účinky rozjímání na rozum. Abychom si vážili rozjímání, jak zasluhuje, uvažme, jaké má účinky na náš rozum, na naše srdce i na naši vůli.

Rozjímání uděluje našemu rozumu více světla vzhledem k dobru; Duch svatý činí nás účastny svého osvícení a učí nás patřiti na věci tak, jak Bůh na ně patří; zvláště rozjímáním učíme se oceňovati dobra nadpřirozená podle jejich skutečné ceny a pohrdati dobry jen přirozenými, jejichž nicotu i marnost nám odhaluje.

Jmenovitě rozjímáním dosahujeme pevného přesvědčení o pravdách víry a rozmachu této ctnosti v nás; dosahujeme, že podle výroku svatého Pavla[1]) živi jsme z víry; neboť rozjímání nás právě naplňuje pravým duchem zásad i tajemství Ježíše Krista, jakož i učení Církve svaté.

Rozjímání jest to, které nám umožňuje, ano i usnadňuje žíti v přítomnosti Boží, neboť ten, kdo je dobře koná, vštípiv si mocně v duši myšlenku na Boha, snadno si ji připomíná během dne i při těch nejvíce rozptylujících zaměstnáních.

Z téhož důvodu usnadňuje rozjímání velice možnost mluviti o Bohu; ten, kdo jest opravdově mužem rozjímání, řídí se bez námahy doporučením knížete apoštolského,[2]) jenž dí, že »naše obec jest v nebesích«; a je-li mu svěřena péče o duše, cítí potřebu sdělovati jim nebeské myšlenky, jimiž jest duch jeho naplněn, a zbožná smýšlení, jimiž překypuje jeho srdce.

Rozjímáním dosahujeme přesného poznání sebe samých; jím se zkoumáme ve světle víry, odhalujeme své slabosti i své přeludy, své bídy i své chyby, nabýváme osvícení o mravní hodnotě svých činů a činíme opatření k napravení svého života.

II. Účinky rozjímání na srdce. Rozjímání nás učí milovati Boha i věci božské, což vyplývá z jeho přirozenosti, jakož i z jeho účinků na rozum i srdce. Kterak by nemělo rozvíjeti v nás lásku k Bohu, jsouc pozdvižením duše k Bohu

---

[1]) Řím. 1, 17; Gal. 3, 19.

[2]) Filip. 3, 20.

spíše city než myšlenkami, a jež dává našim tužbám se vším zápalem směřovati k Bohu?

Láka k Bohu, toť zalíbení duše v Bohu; kterak by však rozjímání, jež jest tak velice bedlivé pozorování dokonalostí Božích, nemělo vzbuditi tuto lásku?

Co náš duch obdivuje, pro to se naše srdce nadchne a k tomu přilne; při rozjímání duch náš obdivuje Boha, jest tedy přirozeno, že naše srdce se pro něho nadchne a k němu přilne.

Při rozjímání rozohní se naše srdce láskou k Ježíši Kristu, Pánu našemu. Kterak by nemělo zajisté cítiti se srdce naplněno nebeskými plameny, když stane před božským Vykupitelem, an z lásky k nám působí tajemství svého vtělení, svého narození, svého utrpení a své smrti?

Rozjímání, jež rozvíjí v našich duších lásku k Bohu, nabádá nás také milovati vše, co se vztahuje na Boha; naším blahem jest jemu sloužiti a obětovati se pro jeho slávu; rozjímání nás odlučuje ode tvorů i od nás samých, aby nás nabádalo hledati věcí nebeských.

Takto nám zjednává, jak zakusili svatí a jak dosvědčují horlivé duše, nejsladších útěch.

Ó, jak sladko jest nám vylíti své srdce do Srdce Božího, spojiti se s Bohem a říci mu, že ho milujeme a jej velebíme! Jaké to uspokojení v důvěrném styku s nebeským Otcem, rozmlouvati s ním o tom, co jest v nás nejdůvěrnějšího a o čem cítíme, že nemůžeme nikomu jinému říci nežli jemu!

III. Účinky rozjímání na vůli. Rozjímání nás pobádá k nenávisti hříchu a k jeho zničení; uka-

zuje nám jeho ohyzdnost, vnuká nám lítost, že jsme se ho dopustili, a upřímné předsevzetí nedopustiti se ho již a varovati se s největší pečlivostí každé příležitosti k němu; proto učí také svatý Filip Nerejský, »že hřích a rozjímání nemohou spolu zůstávati«.

»Rozjímání«, praví svatý Vincenc z Pauly, »podporuje naši křehkost uprostřed nebezpečí, jež nás obkličují«; »ono jest zbraní křesťanovou«, dí svatý Tomáš. Rozjímáním zbavujeme duši pout smyslných, vyprošťujeme se z vlivu světského, odrážíme šípy nepřátel našeho spasení a činíme jejich úsilí bezmocným. Proto, jak učí svatý Nil, »všechny boje, jimiž obtěžuje ďábel řeholní duši, směřují jen k tomu, aby upustila od rozjímání«, neboť právě rozjímáním maří jeho zhoubné záměry.

Rozjímání nám usnadňuje plnění všech povinností našeho stavu; »neboť«, praví náš svatý zakladatel, »nebudete plniti svých povinností, jak Bůh od vás žádá, než potud, pokud budete věrně konati rozjímání a pokud budete velmi dbalí tohoto svatého cvičení«.[1])

Rozjímání nás činí dbalými a poslušnými vnitřního hlasu a povzbuzení milosti a tím nám pomáhá prospívati ve ctnosti a dosíci pokladu zásluh. Podle svatého Chrysostoma urychluje více nežli kterýkoli jiný prostředek náš pokrok v dokonalosti. Rozjímáním skutečně poznáváme Božského Spasitele víc a více a stáváme se ochotnějšími následovati ho; rozjímáním se spojujeme víc a více s Bohem duchem, srdcem i vůlí, upevňujeme se

---

[1]) 191. rozj. 2.

na cestě dobra a zajišťujeme svou konečnou vytrvalost.

Buď veleben, Bože můj, jenž jsi dal cvičbě v rozjímání tak vzácné účinky a jenž mě každodenně zveš, abych se jí věnoval v tvé svaté přítomnosti. Snažně tě prosím, dej, aby toto svaté cvičení sloužilo skutečně k mému posvěcování na zemi úplnou shodou s tvou svatou vůlí, a abych takto zasloužil spojiti se s tebou na nebi.

Duchovní kytice. *Rozjímání jest prvním cvičením vnitřního života a prvním prostředkem státi se vnitřním.*

(Sbírka.)

60. NUTNOST ROZJÍMÁNÍ.

Krátký obsah. **I. Nutnost rozjímání ku posvěcování řeholníkovu.** Aby se posvěcoval, musí řeholník nabýti od Boha osvícení i síly, proniknouti se učením i příklady Ježíše Krista, poznati dobře sebe samého, bojovati proti svým nepřátelům a osvědčovati trvalé ctnosti, k tomu všemu jest nutno, aby byl mužem rozjímání. Staneme se řeholníky, jakými nás chce Bůh míti, jestliže budeme dbalí rozjímání.

II. Nutnost rozjímání pro řeholníka, jenž se věnuje spáse duší. Rozjímání jest nutné řeholníku vychovateli, aby se udržoval ve vnitřním životě a ve spojení s Bohem, aby dosáhl milosti ku přinášení užitku v duších, aby povzbuzoval svou horlivost a aby neklesal na mysli při těžkostech. Kéž získávají naše rozjímání požehnání Boží nám i našim pracím!

III. Smutný stav řeholníkův, jenž upustil od rozjímání, anebo ho zanedbává. Takový řeholník se stane vlažným; nebude míti ani síly, ani zbožnosti; nebude míti útěch; bude si činiti o svých chybách přeludy; bude zanedbávati pravidla i povinnosti; bude se jen málo zabývati svou dokonalostí a spásou; on kráčí ke své záhubě. Prosme Boha, aby nedopustil, bychom upadli do takového nešťastného stavu.

ROZJÍMÁNÍ.

Spuštěním spustne všecka země, nebo není žádného, kdo by to rozvažoval srdcem. (Jerem. 12, 11.)

I. Nutnost rozjímání k posvěcování řeholníkovu. Naše duše se musí především zabývati důležitou záležitostí spasení, jisto jest však, že ten, jenž koná bedlivě rozjímání, neztrácí nikdy se zřetele velké myšlenky na věčnost.

My řeholníci nesmíme však pracovati na svém spasení jen jako obyčejní křesťané; naše povolání ukládá nám dokonalejší posvěcování; naší povinností jest snažiti se o dokonalost a cíliti ke svatosti; to však učiníme jen, jestliže budeme muži rozjímání; rozjímání nám právě poskytuje k tomu prostředků a pomáhá nám splniti podmínky, jichž vyžaduje dokonalost.

»Rozjímání«, praví náš svatý zakladatel, »jest zdrojem světla i všech potřebných milostí k našemu posvěcování«.[1]) A zajisté, v rozjímání ukazuje nám Bůh, čeho od nás žádá, při něm uděluje nám svá osvícení a učí nás patřiti na věci a souditi o nich, jak on na ně patří a o nich soudí; při rozjímání rozněcuje se naše srdce láskou k němu, při něm bývá naše vůle nabádána ke všemu dobrému a nabývá síly konati je.

Ježíš Kristus jest vzorem vší dokonalosti; a právě rozjímání nám dává poznávati život i tajemství božského Spasitele a dává proniknouti jeho božskému učení do duše a povzbuzuje nás k následování jeho příkladů.

Dílo naší dokonalosti vyžaduje, abychom měli přesné poznání sebe samých; není to právě rozjímání, jež nejlépe odhaluje chyby, které máme napraviti, zlé náklonnosti, které máme potlačovati a vlastnosti, jež máme zdokonalovati? Ono nás činí také bdělými, abychom mohli uniknouti osidlům ďáblovým, vystříhati se hříchu a všeho, co se Bohu nelíbí.

---

[1]) Sbírka.

Svou touhu po dokonalosti dosvědčíme horlivostí v pěstování ctností svého stavu; a zase stupeň našich ctností bude v poměru k horlivosti při rozjímání; bez rozjímání budou ctnosti slabé i nedokonalé a velmi často lidské a přirozené.

Chceme-li býti tedy takovými řeholníky, jak Bůh od nás žádá, buďme velmi dbalí rozjímání a věnujme se pilně tomuto svatému cvičení.

II. Rozjímání jest nutné řeholníku věnujícímu se spáse duší. Předně jest mu nutné proto, aby se mohl udržeti ve vnitřním životě. Zaměstnání našeho úřadu jsou sama v sobě velmi poutající a velmi rozptylující, k tomu nás uvádí ve styk s osobami mimo řeholi, i když je to jen s našimi žáky a je-li toho potřebí jen s jejich rodiči; takové postavení přivádí nebezpečí pro náš duchovní život; aby naše zbožnost, naše vroucnost i sebranost mysli co nejméně utrpěla, jest třeba velké bdělosti nad sebou, k této nám nepomůže nic tak, jako ráno i večer dobře vykonaná rozjímání.

Rozjímání jest nám také nutné, jestliže chceme přinášeti skutečně užitek v duších. Naším cílem má býti vyučovati své žáky dobře náboženství, vzdělati je k životu křesťanskému, vštěpovati jim lásku ke ctnosti a přiváděti je na cestu spasení; abychom se při tom dodělali výsledku, musíme býti muži smýšlení nadpřirozeného, míti pevná přesvědčení a býti podporováni milostí Boží; kdo nechápe, že tyto podmínky jsou vyplněny zvláště dbalostí při rozjímání? »Vaší povinností jest«, praví náš svatý Otec, »vzestupovati denně k Bohu rozjímáním, abyste se od něho naučili, čemu musíte učiti dít-

ky.«[1]) A dále dí: »Budete-li málo dbalí rozjímání, nebudete míti nutné schopnosti, vštípiti jim ducha křesťanského.«[2])

Rozjímání jest nám konečně třeba, abychom povzbudili svou horlivost při zastávání svého úřadu a neklesali na mysli pro utrpení i těžkosti, s nimiž se potkáváme; nemůžeme si zatajiti, že tato utrpení i ony těžkosti jsou mnohdy velmi velké a že nás očekávají mnohá zklamání; rozjímání však oživujíc našeho ducha víry každého dne, udrží nás v horlivosti a způsobí, že přijmeme velkomyslně oběti, jichž může vyžadovati sláva Boží a spása duší.

III. Smutný stav řeholníkův, jenž upustil od rozjímání, anebo ho zanedbává. Svatý Vincenc z Pauly učí, že »duše, která se nesytí rozjímáním, nebo která je jen zřídka koná, stane se vlažnou, unylou, slabou, bez srdnatosti i beze ctnosti«. O ní lze říci, že jest »zemí zpustlou«; dešť milosti na ni takřka neprší; jest polem kamenitým, neobdělaným, na němž roste jen trní a bodláčí.

Řeholník, jenž upustil od rozjímání, nesytí se již svatými myšlenkami; mluví nerad o Bohu i o věcech božských; má den ze dne méně poznání týkající se dobra; jeho víra slábne; zanedbává svého zdokonalování; žije v zapomínání na věci nebeské a konečně přijde tak daleko, že jest bezstarostný o velkou záležitost svého spasení, a podle svatého Bonaventury končí tím, že jest jen klamným zjevem v domě Páně.

---

[1]) 198. rozj. 1.

[2]) 126. rozj. 3.

Řeholník upustivší od rozjímání vzdává se bez obrany nepřátelům spasení; nemá síly proti nátlaku náruživostí, jeho vůle k dobrému slábne; dělá si přeludy o svých chybách; brzy zanedbává své povinnosti, nemá již horlivosti pro spásu duší, přestupuje svá pravidla, vzdaluje se od přijímání svátostí, anebo je přijímá bez užitku, a konečně, běda! jest ku pohoršení svým spolubratřím.

Svatý Vincenc z Pauly neobává se říci, že »duše bez rozjímání jest mrtvolou ve službě Boží«. Proto lze bez nadsázky zvolati: Běda řeholníku, jenž upustil od rozjímání, neboť běží rovnou do své záhuby.

Ó, můj Bože, dejž, abych vždy věrně konal spasitelné cvičení rozjímání, abych jím nabýval stále světla i síly, jichž mám potřebí ke svému posvěcování, k získávání tobě duší, k vytrvání ve svém povolání a k zasloužení nebe.

Duchovní kytice. *Ó můj milý Bratře, rozjímání jest oporou duše a vy byste ho chtěl zanedbávati?*

(Dopisy.)

61. PROSTŘEDKY K PŘÍPRAVĚ NA ROZJÍMÁNÍ.

Krátký obsah. **I. Rozjímání si velmi vážiti.** Vážíme-li si rozjímání, budeme je přesně konávati a budeme při něm náležitě bedlivi; těžkosti, s nimiž se při něm potkáme, nás neodstraší, budeme odpírati ďáblovu úsilí, jenž nás chce od něho odvrátiti, a budeme prositi Boha, abychom došli při něm úspěchu. Nebudeme-li si rozjímání vážiti, budeme je špatně konati.

II. Varovati se hříchu a žíti v sebranosti mysli. Hřích klade velké překážky rozjímání, ale musíme se též varovati všeho, co se protiví sebranosti mysli: roztržitosti, rušení mlčení, volnosti smyslů, styků se světem; musíme bdíti nad svými schopnostmi a mysliti často na Boha. Za tím účelem užívejme umrtvování, bez něhož bývá rozjímání často jen klamem.

III. Připraviti si předem předmět rozjímání. Zvoliti si předmět, jenž se pro nás nejlépe hodí, uvědomiti si jeho hlavní myšlenky, zabývati jím svého ducha; využíti dobře času duchovního čtení, býti pozorni při čtení předmětu v řeholní obci; v přípravě k rozjímání zapuditi každou jemu cizí myšlenku; toť dílem bližší přípravy. Buďme v tom věrni, bychom si zajistili užitek rozjímání.

ROZJÍMÁNÍ.

Před modlitbou připrav duši svou, a nebuď jako člověk, jenž pokouší Boha. (Eccli. 18, 23.)

I. Rozjímání si velmi vážiti. Abychom si rozjímání tak vážili, jak toho zasluhuje, třeba si často připomínati, jak jest nutné naší duši, jak jest výtečné a jak drahocenné výhody nám může zjednati. Vážíme-li si opravdově rozjímání, »budeme je po-

važovati za první a hlavní ze svých denních cvičení a budeme se snažiti konati je přesně každého dne, v době a tak dlouho, jak pravidla nařizují; a jsme-li někdy nuceni nebýti při něm, což se má státi jen z naléhavého důvodu, požádáme o jinou dobu, abychom je vykonali a nezanedbávali«.[1])

Vážíme-li si rozjímání, budeme ho nejen velmi dbalí, nýbrž budeme je konati i s náležitou pílí a užijeme prostředků, bychom je konali s vroucností a měli z něho veškeren užitek.

S rozjímáním jest to jako s každým uměním vůbec; jen dlouhým cvičením nabudeme v něm dovednosti; proto se nedejme zastrašiti obtížemi, s nimiž se při něm potkáme, a buďme ostražití proti úskokům ďáblovým, jenž, buďme jisti, bude všemožně usilovati, aby nás odvrátil od cvičení, o němž ví, že jest tak důležité k našemu posvěcování i k našemu spasení.

Vážnost, kterou budeme chovati k rozjímání, bude nás nabádati k vyprošení od Boha milosti, bychom je konali dobře; budeme ho žádati, aby ráčil připraviti našeho ducha, srdce i vůli, abychom s ním mohli trvati v posvátném rozhovoru.

Buďme přesvědčeni, že když si budeme velmi vážiti rozjímání a míti na něm upřímnou zálibu, že budeme v něm činiti rychlé pokroky a nabudeme brzy opravdového ducha rozjímání.

II. Varovati se hříchu a žíti v sebranosti mysli. Život čistý a sebrané mysli jest zvláště vzdálenější přípravou k rozjímání. Hřích jest největší překážkou našeho spojení s Bohem a působení jeho mi-

---

[1]) Všeob. prav. IV., 1.

losti v nás; nedovolme si nikdy dobrovolné chyby; nic neodpírá více tomu, aby Duch svatý osvítil náš rozum a vzbudil v srdci lásku k věcem nadpřirozeným, jako hřích. Bůh rád rozmlouvá s čistými dušemi a duše čisté bez námahy se povznášejí k Bohu. »Blahoslavení čistého srdce, neboť oni Boha viděti budou«,[1]) pravil Pán náš.

Abychom mohli dobře konati rozjímání, musíme také odstraňovati všechny překážky odpírající sebranosti mysli.

Zachovávejme zevnější sebranost; neoddávejme se roztržitosti, neboť by nás přivedla k tomu, že bychom zapomínali na přítomnost Boží, a odňala by naší duši onen klid a ono opanování sebe, jichž vyžaduje rozjímání. Zachovávejme mlčení; mluvíce málo s lidmi, budeme tím snadněji rozmlouvati s Bohem. Mějme své smysly na uzdě, neboť ten, jenž miluje smyslné rozkoše, »nepřijímá těch věcí, které jsou Ducha Božího«;[2]) jmenovitě bděme nad svýma očima, našimi zraky vniklo by množství obrazů světáckých a myšlenek hanebných do našeho ducha a znepokojovalo by naši duši.

Nelněme ke tvorům; vystřihejme se styků s osobami mimo řeholní dům; nestarejme se o záležitosti a novinky světské, ony jsou hojným zdrojem četných i nebezpečných roztržitostí.

Buďme dbalí vnitřní sebranosti mysli. Bděme nad svými myšlenkami i tužbami, nad svou pamětí i obrazotvorností; navykněme si mysliti na Boha a připomínati si často jeho přítomnost a jak

---

[1]) Mat. 5, 8.

[2]) I. Kor. 2, 14.

dí náš svatý zakladatel, »konejme všechny své skutky v duchu rozjímání«.[1])

Abychom dospěli k takovému žití v sebranosti mysli, musíme se ovšem cvičiti v ustavičném umrtvování, proto pomněme slov svatého Bernarda: »Bez umrtvování jest rozjímání pouhým přeludem.« Umrtvujme tedy smysly, ducha i srdce; potírejme každé nezachovávání pravidel, veškeru duchovní lenost, všechnu vlažnost, tím získáme požehnání Boží pro svá rozjímání.

III. Připraviti si předem látku k rozjímání. Určiti předmět, uvědomiti si jeho hlavní myšlenky a užitek, který hodláme čerpati z rozjímání, soustřediti svou mysl se zřetelem na rozjímání; toť dílem bližší přípravy na rozjímání. Konejme velmi věrně tuto přípravu, bez níž by nám bylo obtížno konati dobře rozjímání

Nejprospěšnějšími předměty pro nás jsou ty, které se nám nejvíce zamlouvají, jež srovnávají se nejlépe s naším rozpoložením mysli a s našimi potřebami; proto jest záhodno zvoliti si je sami; přece však nalezneme obyčejně v předmětech, jež se předkládají v řeholní obci, to, co se hodí pro naše rozjímání; poslouchejme jejich četbu se zbožnou pozorností.

Látka k rannímu rozjímání stanoví se večer před tím; ubírajíce se k odpočinku a pak ráno oblékajíce se připomínejme si hlavní myšlenky a slova Písma svatého vztahující se k tomu.

K rozjímání večernímu zvolíme si látku při duchovním čtení, jemuž musíme přikládati největší

---

[1]) 129. rozj. 2.

důležitost a jehož zvláštním účelem jest »připraviti nás k rozjímání«.[1]) Často uznáme za prospěšno rozjímati o tom, co jsme četli, anebo také o předmětu ranního rozjímání.

Ubírajíce se do oratoře projevme Bohu touhu vykonati dobře rozjímání, povzbuďme se k horlivosti, zapuďme každou myšlenku týkající se našich zaměstnání řkouce se svatým Bernardem: »Počkejte za dveřmi, myšlenky na má zaměstnání, až vyjdu, naleznu vás opět.«

Zpytujme se, zdali připravujeme dostatečně dobře svá rozjímání; potkáváme-li se při něm s obtížemi, nepochází to od nedbalosti po této stránce? Vězme, že náš úřad činí tuto přípravu zvláště nutnou.

Bože můj, požehnej mému předsevzetí, podle něhož chci užívati prostředků k dosažení i udržování v sobě ducha rozjímání, abych se tímto duchem úžeji a úžeji s tebou spojil zde na zemi, očekávaje dokonalého i blaženého spojení s tebou v nebesích, po němž celým srdcem toužím.

Duchovní kytice. *Musíme dbáti sebranosti mysli, poněvadž připravuje k rozjímání a usnadňuje je.*

(Sbírka.)

---

[1]) Všeob. prav. XXIX., 28.

62. O METODĚ PŘI ROZJÍMÁNÍ.

Krátký obsah. **I. Důležitost rozjímací metody.** Abychom se naučili rozjímati, konali dobře rozjímání a čerpali z něho užitek, který má přinášeti, musíme míti jistou metodu a jí se říditi. Náš svatý zakladatel přikládal metodě rozjímací velkou důležitost a doporučoval ji naléhavě svým Bratřím, aby jí byli věrni. Studujme pečlivě spisy našeho svatého zakladatele o rozjímání.

II. V čem záleží naše rozjímací metoda. Připravme svou duši na rozjímání proniknuvše se myšlenkou na přítomnost Boží a konajíce úkony prvého dílu. V druhém dílu uvažujme o předmětu svého rozjímání vzhledem k Pánu našemu i vzhledem k sobě, pak přednesme své prosby Pánu našemu i Bohu Otci a vzývejme svaté. Zakončeme úkony třetího dílu. Chceme učiniti svá rozjímání prospěšnými? Konejme je dobře podle naší metody.

III. Výhody naší metody rozjímací. Ona jest nejvhodnější pro naše postavení i pro naše potřeby; jest jednoduchá a snadná; podporuje velmi ducha zbožnosti, spojení s Bohem i lásku k Pánu našemu. Čím lépe porozumíme naší metodě, tím více si jí budeme vážiti.

ROZJÍMÁNÍ.

Pane, nauč nás modliti se. (Luk. 11, 1.)

I. Důležitost rozjímací metody. Každé umění má svá pravidla, své zásady, svou metodu. Tak jest tomu i s rozjímáním, jež jest uměním rozmlouvati s Bohem, spojiti se s ním všemi schopnostmi své duše a státi se mu víc a více podoben.

Ke konání rozjímání jest nevyhnutelně nutno míti metodu a snažiti se říditi se jí, nechceme-li se vydati v nebezpečí, že nic pořádného nevykonáme;

nesmíme se však státi jejími otroky; nechtíti nikdy v ničem od ní upustiti, překáželo by mnohdy působení Ducha svatého, podle jehož vnuknutí musíme jednati.

Učiňme si pravidlem přidržovati se, pokud možno, přesně metody nám předepsané; nedbalost po této stránce škodila by dobrým výsledkům rozjímání. Náš svatý zakladatel přikládal této věrnosti největší důležitost. »Nelze ani říci,« píše jeho životopisec, »jak velice na to naléhal a s jakou horlivostí doporučoval svým synům pěstovati rozjímací metodu, aby neztráceli času při tomto cvičení a čerpali z něho užitek.«[1])

Záhy naznačil tuto metodu svým Bratřím; se zalíbením sám jí učíval novice a poslední dobu svého života zasvětil sepsání drahocenné knihy, v níž podává o ní výklad. Čtěme často tuto knihu našeho svatého Otce; studujíce ji pečlivě pronikneme se opravdovým duchem naší metody rozjímací a budeme moci požívati četných i vzácných jejích výhod.

II. V čem záleží naše rozjímací metoda. Abychom se mohli věrněji přidržovati naší rozjímací metody a více si jí vážiti, připomeňme si onu tak dobře uspořádanou souvislost dílů i úkonů, z nichž se skládá. První díl jest přímou přípravou k rozjímání.

Nejprve se vpravíme do přítomnosti Boží a úkonem víry pronikneme se citem této božské přítomnosti a vzdáme svému nejvyššímu Pánu poctu klanění a vděčnosti. Vědouce však, kým jsme, poko-

---

[1]) Duch a ctnosti.

říme se i zahanbíme při vzpomínce na svou nehodnost i na své chyby a prosíme za odpuštění. Pak prosíme Ježíše Krista, aby nám přivlastnil své zásluhy, spojíme se s tímto božským prostředníkem a prosíme ho, aby nám udělil svého ducha, jenž jest duchem modlitby a rozjímání. Jsou-li tyto úkony dobře vykonány, připravují podivuhodně duši k rozjímání; konejme je přesně, aniž však jim věnujeme příliš mnoho času.

Po úkonech prvého dílu přejděme k předmětu svého rozjímání, připomeňme si jeho hlavní myšlenku a vizme povšechně, jaký užitek můžeme z něho čerpati, a začněme pak úkony druhého dílu, jež tvoří jádro rozjímání.

Třemi prvními úkony, jež jsou: víra, klanění a díkůvzdání, uvažujeme o svém předmětu vzhledem k Pánu našemu. Zvláště musíme trvati na úkonu víry, jež jest úkonem základním.

Pak pohlížíme na svůj předmět vzhledem k nám; konáme úkony zahanbení a lítosti při vzpomínce na svou dřívější nevěrnost a úkonem užití určujeme své chování pro budoucnost a činíme dobrá předsevzetí.

Po těchto dvou dílech rozmluv i úvah spojíme se s duchem i s v nitřním stavem mysli Pána našeho a prosíme jej, aby nás jich učinil účastnými. Pak předneseme své prosby Bohu Otci a vzýváme nejsvětější Pannu, svatého Josefa, svaté anděly i svaté, abychom dosáhli na jejich přímluvu milostí, jichž žádáme. Abychom dobře pochopili podstatu i účel oněch různých úkonů druhého dílu, přečtěme si ony tři vzory rozjímání, jež napsal náš svatý zakladatel.

V třetím dílu rozjímání musíme zkoumati, kterak jsme si při něm počínali, děkovati Bohu za milosti, které nám při něm udělil, obětovati mu svá předsevzetí, zasvětiti se mu a konečně se odevzdati pod ochranu nejsvětější Panny Marie.

Toť celkem způsob, jak máme konati rozjímání. Konáme je podle něho? Jestliže máme příliš malý užitek z tohoto svatého cvičení, není to snad proto, že zanedbáváme říditi se naší metodou?

III. Výhody naší rozjímací metody. Náš svatý Otec, jenž vedl týž život jako my a konal naše práce, jenž měl v tak vysokém stupni ducha rozjímání a obdržel od Boha zvláštní osvícení, aby mohl vésti své učedníky cestou dokonalosti, věděl lépe, než kdo jiný, která jest nejvhodnější rozjímací metoda pro naše postavení a naše potřeby a která jest nejschopnější udržeti nás v tomto svatém cvičení a zabezpečiti náš vnitřní život přes překážky, které s sebou přinášejí naše tak rozptylující zaměstnání. Toť jedna z nejcennějších výhod, které poskytuje naše metoda.

Kdo ji dobře zná a na ni navykl, tomu jest naše rozjímací metoda jednoduchá i snadná. Naznačuje nám všechny úkony, které máme konati; tyto úkony vedouce nás takřka krok za krokem, vyvolávají a podněcují zároveň myšlenky a úvahy vztahující se na předmět rozjímání; jejich počet nečiní metodu tu složitou, nýbrž ji naopak zjednodušuje a činí jejich užívání snadnější; kromě toho jejich rozdělení na úkony vztahující se na Boha, na Pána našeho a na nás pomáhá přidržovati se jich. Rozjímání pomocí těchto úkonů jest zajisté méně namáhavé než rozjímání ve vlastním slova smyslu.

Svou hlavní stránkou citovou podporuje naše metoda velmi zbožnost, spojení s Bohem, vzpomínku na jeho svatou přítomnost, lásku k Pánu našemu... Važme si tedy naší zbožné rozjímací metody; zachovávejme ji s láskou a konajíce podle ní rozjímání, buďme ujištěni, že zaslouží nám s požehnáním Božím hojných milostí k našemu posvěcování.

Ó Ježíši, jenž jsi naučil své apoštoly modliti se, snažně tě prosím, nauč mě, kterak musím konati rozjímání, abych čerpal z tohoto svatého cvičení ten užitek, který má přinášeti, aby mně pomohlo kráčeti stále cestou tvých přikázání a rad, abych, následovav tě v tomto životě, zasloužil si státi se účastným tvé slávy v životě onom.

Duchovní kytice. *Snažte se především dobře znáti rozjímací metodu, které se užívá v řeholní společnosti.*

(Dopisy.)

63. ROZTRŽITOSTI A SUCHOPÁRNOSTI PŘI ROZJÍMÁNÍ.

Krátký obsah. **I. Mnohé duše zakoušejí těchto duchovních soužení.** Pozorujeme to z Písma svatého, ze života svatých a ze svědectví dobrých řeholníků. Jestliže jich zakoušíme, nebuďme tím překvapeni, ani postrašeni, nejsme-li aspoň sami tím vinni. V tomto případě zkoumejme, co v nás přivodilo tyto suchopárnosti a roztržitosti.

II. Musíme se obávati, že tato duchovní soužení jsme zavinili. Volnost smyslů, styky se světem, přilnulost ke tvorům, jisté nevěrnosti, a zvláště chyby smyslnosti a pýchy, toť jsou nejobyčejnější příčiny suchopárnosti a těžkosti při rozjímání. Užívejme zbraně umrtvování, abychom je předešli, anebo proti nim bojovali.

III. Tato soužení může Bůh chtíti nebo dopouštěti. V těchto případech jsou dobrem; hleďme míti z něho užitek; mohou pomáhati k nabytí důkladnější ctnosti, připoutati nás více k Bohu, zjednati nám veliké zásluhy; snášejme je s trpělivostí a zůstaňme věrni svým zbožným cvičením. Prosme Boha o jeho útěchu, má-li nám býti prospěšna.

ROZJÍMÁNÍ.

Pane, duše má žízní po tobě jak vyprahlá země.
(Žalm 142, 6.)

I. Mnohé duše zakoušejí těchto duchovních soužení. Duchovní život má jako život tělesný svá utrpení i své těžkosti; jest promíšen světlem i temností, sladkostmi i hořkostmi; duše, která se mu oddá, jest brzy v horlivosti, v radosti i v hojnosti, brzy zase v chladnosti, v omrzelosti a v suchopárnosti. Toto střídání nás nesmí samo v sobě překvapovati, poněvadž staří proroci a svatí v milosti

nejvíce povznesení jich zakoušeli. Všichni zažili chvil, kdy mohli říci s Davidem: »Duše má umdlévá roztrpčením«;[1]) »srdce mé prahne«;[2]) anebo s Jobem: »Dny utrpení mnou vládnou«;[3]) »rozprášeny jsou naděje srdce mého«.[4])

Svatá Terezie na příklad, tato tak omilostněná duše, trvala po osmnáct let ve stavu suchopárnosti a vnitřního zármutku, nemajíc žádného zalíbení na rozjímání, a jak sama praví, že se jí zdálo, jako by šla k rozjímání již s touhou po jeho ukončení.

Proto pravil vším právem spisovatel Následování Krista: »Nikdy jsem nenalezl člověka tak nábožného a ctnostného, by občas nezakusil ztráty Boží milosti, anebo nepocítil, kterak ochabuje ve své horlivosti.«[5])

Nesmíme se tedy diviti, že mnohdykráte se nám při rozjímání zdá nebe jakoby ze železa a země ze zvonoviny a že naše duše ztížená jalovostí nemůže nabýti ani zbožných myšlenek, ani vroucích citů.

Tento stav nemá obyčejně ničeho, co by nás mohlo strašiti; on nedosvědčuje nikterak nepřítomnosti milosti ani jejího zeslabení, neboť milost působící ve vyšší části naší duše může býti velmi mocná i velmi působivá, aniž pociťujeme její přítomnosti.

Přece však, jelikož zármutek jest vždy trapný, musíme, pokud nám jen možno, se snažiti zbaviti

---

[1]) Žalm 118, 28.
[2]) Žalm 101, 5.
[3]) Job 30, 16.
[4]) Job 17, 11.
[5]) Kn. II 9, 7.

se tohoto stavu; a to jmenovitě, když jsme sami ony roztržitosti a suchopárnosti zavinili a ony nejsou jen pouhou zkouškou, kterou Bůh na nás seslal.

II. Musíme se obávati, že tato duchovní soužení jsme zavinili. Suchopárnosti a roztržitosti jsme sami zavinili, když pocházejí z volnosti poskytnuté smyslům a jmenovitě očím; z našich pravidlům odpírajících styků se světem, z přijatých nebo konaných návštěv, jež nejsou nevyhnutelně nutné; zavinili jsme je, když náš duch i naše srdce jsou jalové na svaté myšlenky nebo zbožné city, poněvadž chováme v sobě nějakou náklonnost ke tvorům, nějakou přilnulost, která nás naplňuje pozemskými myšlenkami a lidskými city.

Zavinili jsme je, když jest jejich příčinou nějaká nevěrnost v plnění našich povinností nebo nějaká smyslná chyba. Smyslný život jest velkou překážkou království Božího v našich srdcích a tudíž i útěch, kterých poskytuje někdy přítomnost milosti; a jak učí svatý Bernard, »neumrtvená duše nemůže býti oblažena návštěvami Páně, poněvadž duch a tělo, oheň a vlažnost nemohou zároveň zůstávati v témž člověku«.

Pýcha jest rovněž neslučitelna s opravdovými útěchami, neboť »Bůh se vždy pyšným protiví«.[1]) »Nalézala se ve mně pýcha,« praví svatý Bernard, »a proto vzdálil se Pán od služebníka svého v hněvu svém a duše má se stala jalovou na každý zbožný cit.«

---

[1]) I. Petr. 5, 5.

Duchovní suchopárnosti jsou naší vinou, jestliže jsme je mohli předejíti bedlivější přípravou na své rozjímání, větší pozorností při odmítání roztržitostí nás napadajících a dbalejšími v užívání vhodných prostředků k upoutání svého ducha a napětí své pozornosti. Jestliže jsme tato soužení sami zavinili, pokořme se a napravme, co jest jejich příčinou; uchopme se srdnatě cvičby v umrtvování, toto jest působivým lékem proti suchopárnostem.

III. Tato soužení může Bůh chtíti nebo dopouštěti. Jsou suchopárnosti, jež jsou nezávislé od naší vůle, jejichž příčinou není ani neumrtvování, ani přilnulost ke tvorům, ani nevěrnost v plnění povinností; těchto nejen že se nemusíme strachovati, ale ony jsou skutečným dobrem; Bůh je ve své moudrosti a dobrotivosti chce anebo dopouští, a jestliže jich svatě užíváme, stanou se nám nad míru prospěšnými.

Tyto suchopárnosti totiž slouží duši, jako slouží zima stromům, jejichž mízu obnovuje a připravuje vznik nových plodů a které zbavuje přemnohého škodlivého hmyzu. Jak mnohé osoby dosáhly suchopárnostmi i vnitřním soužením důkladné i zmužilé ctnosti a navykly si jednati jen podle víry a přilnouti k Bohu jen pro něho a nikoli k vůli sobě!

Stav duchovních suchopárností dává příležitost konati velké pokroky ve ctnosti a dosíci hojných zásluh pro nebe; neboť naše pokroky a zásluhy řídí se úsilím naší dobré vůle a nikoli útěchami, jichž snad zakoušíme. Kdykoli odpíráme nějaké roztržitosti, projevujeme svou touhu konati vše co nejlépe, činíme úkon trpělivosti a lásky a činíme si

násilí, toť zajisté něco velmi záslužného. Lze říci se svatým Bernardem, že »odnětí citelné milosti jest samo v sobě milostí«.

Přijímejme tyto kříže s trpělivostí a podle rady svatého Augustina »snášejme ochladnutí Boží bez sklíčenosti«. V tomto stavu konejme dále všechna svá zbožná cvičení; nezůstávejme nikdy při rozjímání dobrovolně zahálčivi; konejme vždy věrně toto svaté cvičení, neboť »nic a nic«, praví svatá Terezie, »nesmí nás přinutiti zříci se ho«.

Pane, ačkoli nejsem hoden tvých útěch, jelikož jsem tě často i těžce urážel, přece tě snažně prosím, račiž mě navštíviti, osvěť mě paprskem světla vnitřního a svlaž mě rosou nebeskou. Kdyby však má prosba se neshodovala s tvými záměry, oslyš ji a dejž, aby mi byla útěchou má vůle ochotná ztratiti všecku jinou útěchu z lásky k tobě.

Duchovní kytice. *Setrvejte stále v rozjímání..; snažte se konati je s větší zálibou, zakoušíte-li suchopárnosti a pokušení.*

(Sbírka.)

64. POZNÁNÍ SEBE SAMÉHO.

Krátký obsah. **I. Poznání sebe samého jest nutné.** Poznání sebe samého musíme dáti přednost před každou jinou vědou. Jest nutno, abychom poznali dobré, jež jest v nás, bychom je zdokonalili, a zlé, bychom je napravili; abychom věděli, zdali kráčíme cestou k nebi, zdali následujeme Ježíše Krista, svého vzoru, a zdali jsme hotovi klásti Bohu počet. Rozum i víra svědčí tedy o nutnosti poznání sebe samého.

II. Předmět poznání sebe samého. Musíme poznati stav svého svědomí, příčiny svých poklesků, svou panující náruživost, své úmysly, své náklonnosti, své touhy, užívání svých smyslů i schopností, své pokroky v dokonalosti a užitek, který čerpáme z posvěcujících prostředků, jež jsou nám poskytnuty. Zkoumajíce se nedůvěřujme své sebelásce.

III. Prostředky k dosažení poznání sebe samého. Hlavní prostředky ku poznání sebe jsou: modlitba, znalost svých povinností, bedlivé konání rozjímání, zpytování, vnitřní obnovy a exercicií a poslušnost daných upozornění. Tažme se často: Kým jsem v očích Božích?

ROZJÍMÁNÍ.

Co pravíš sám o sobě? (Jan 1, 22.)

I. Poznání sebe samého. Rozum i víra učí, že po poznání Boha, jenž jest naším počátkem i posledním cílem, není nám žádného poznání tak třeba jako poznání sebe sama.

Rozum nám praví, že musíme uchovati i zdokonalovati dobré nacházející se v nás a napraviti vše, co jest trestuhodno; to však předpokládá, abychom věděli napřed, co jest v nás dobrého i zlého.

Rozum nám praví, že poznání sebe samého převyšuje každou jinou vědu a že jest hodno vší naší pozornosti! Cože! abychom prozkoumali tvory sloužící k naší potřebě a nabyli vědomosti o předmětech nám neznámých, podnikáme vše, a o tom, co se nás osobně dotýká, měli bychom zůstávati v nevědomosti? Toť zpozdilé! Nic není tak odůvodněno jako ona zásada tak známá filosofům řeckým: »Poznej sám sebe.«

Víra praví totéž, co rozum. Praví, že jsme na tomto světě poutníky putujícími k vlasti nebeské. Jako takoví musíme věděti, kam jsme došli vzhledem k cíli, kterého hodláme dosíci, o prostředcích, jichž můžeme užívati, o překážkách, s nimiž se můžeme potkati, zkrátka o všem, co se týká naší cesty k blažené věčnosti. Kterak to však činiti, když nepoznáváme sebe samých?

Víra praví, že se musíme utvořiti podle podobenství Ježíše Krista; proto musíme dobře znáti, jakými jsme u porovnání s tímto božským vzorem, musíme věděti, v čem se mu podobáme a v čem se mu protivíme.

Víra nás přirovnává k správcům od Boha ustanoveným k spravování duchovních nebo časných statků, jež nám svěřil. Abychom však nebyli pošetilými a nepřáteli sebe samých, musíme stále udržovati v pořádku stav svého hospodaření vědouce, že náš Pán jest spravedlnost sama, že může každý okamžik přijíti a říci ona hrozná slova: »Vydej počet z vladařství svého.«[1])

---

[1]) Luk. 16, 2.

Jaká to pohnutka k dobrému zpytování sebe, abychom zvěděli, je-li naše duše bohata na ctnosti, nebo zdali není naopak chudá, oloupená, bídná.

II. Předmět poznání sebe samého. Rozvažujme o objemném předmětu, jehož se týká poznání sebe a pochopme, jak velká jest jeho důležitost.

Poznání sebe znamená především: stav svého svědomí, hříchy, které právě na sobě máme, příčiny těchto hříchů; své zlé náklonnosti a vliv jejich na naši vůli, svou panující náruživost, jak daleko jsme pokročili v boji proti ní; zdali jednáme podle milosti nebo zdali jí odpíráme; z jakých pohnutek jednáme; své náklonnosti a tužby; kterak zachováváme pravidla, pokrok nebo zhoršení na cestě dokonalosti, dosažené ctnostné návyky, užívání smyslů i schopností; užitek, který čerpáme z prostředků spasení, zvláště ze svatého přijímání, ze svaté zpovědi a z rozjímání.

Jest zřejmo, že tu není ani jediné věci, které bychom nemusili znáti; a přece jsou to snad takové věci, které poznáváme jen málo, poněvadž ono zkoumání jest nám obtížné a jelikož nemáme zmužilosti vynaložiti úsilí, jakého žádá; pak také proto, poněvadž nás naše sebeláska klame, polehčujíc, co jest v nás zlého, a přeceňujíc naopak, co jest v nás dobrého.

Proto se rozhodněme zkoumati se pozorně; se svítilnou víry v ruce prohlédněme všechny záhyby svého svědomí a poznejme vše, co jest v nás dobré, abychom Boha pro to oslavovali a zlé, abychom se pro to pokořili a obé, abychom se povzbudili k větší horlivosti pro své zdokonalování.

III. Prostředky k dosažení poznání sebe samého. Poněvadž jest poznání sebe tak nutné a nanejvýš prospěšné, snažme se ho nabýti a proto:

1. Prosme Boha o tuto milost řkouce mu se svatým Augustinem: »Ó, můj Bože, kéž bych poznal tebe a kéž bych poznal sebe!«

2. Studujme pilně náboženství a učení učitelů duchovního života, abychom nabyli dokonalejšího poznání svých povinností.

3. Konejme věrně rozjímání; věnujme zvláštní pozornost úkonu zahanbení a užití, které nás zvláště nutí zkoumati, kým jsme a kým máme býti.

4. Konejme dobře zpytování svědomí, jejichž účelem jest, abychom se zkoumali a kladli si počet ze svých myšlenek, slov, tužeb, skutků v jejich vztahu k zákonu Božímu.

5. Vykonejme každý týden a každý měsíc přehled, kterak jsme plnili své povinnosti; dbejme pečlivě, abychom dobře využitkovali ročních exercicií.

6. Navykněme si vjíti během dne často do sebe a uvědomujme si často, co konáme a z jakých pohnutek to konáme.

7. Všímejme si, nač nás spolubratří a duchovní vůdcové upozorňují; nezapomínejme však, že nás znají jen nedokonale a že se nám nikdy neřekne vše, co se o nás ví.

8. Rceme si často: Co myslí o mně moji spolubratří a žáci? Kým jsem před Bohem? Jaký rozsudek byl by nade mnou pronesen, kdyby mě v tomto okamžiku postavila smrt před soudnou stolici Nejvyššího, »jemuž nic není tajno, jenž se nedá

usmířiti dary a nevšímá si výmluv, nýbrž tak bude souditi, jak jest spravedlivo«?[1])

Pane, ač příliš neznám jest mi stav mé duše, snažně tě prosím, dejž, abych se poznal tak, jaký jsem před tebou, jenž zkoumáš i nejtajnější záhyby mého srdce, abych se sám soudil i odsoudil a dosáhl takto milosti před tebou v den tvé spravedlnosti.

Duchovní kytice. *Nelze se přemáhati bez poznání sebe.*

(97. rozj., 2.)

---

[1]) Násl. Kr. kn. I., 24, 1.

65. O ZPYTOVÁNÍ SVĚDOMÍ.

Krátký obsah. **I. Důležitost zpytování svědomí.** Bůh nám dal svědomí, abychom posoudili mravní cenu svých činů. Kterak však bez zpytování spořádati své mravy, prospívati ve ctnosti a připraviti se na předstoupení před Boha? Proto všichni učitelé duchovního života doporučují zpytování svědomí. Suďme se, nechceme-li býti přísně souzeni.

II. Výhody, které nám zjednává zpytování svědomí. Pomáhá nám napraviti naše chyby, potírati naše náklonnosti, býti bdělými a dobře se zpovídati; činí nás pokornými a zjednává nám milosrdenství Boží. Jaký by byl stav naší duše bez zpytování?

III. Kterak se má konati zpytování svědomí. Zpytování svědomí musí býti přesné, hluboké, podrobné a upřímné; musí býti provázeno opravdovou lítostí a pevným předsevzetím se polepšiti. Pane, kéž bych poznal tebe, a kéž bych poznal sebe!

ROZJÍMÁNÍ.

Vydej počet z vladařství svého. (Luk. 16, 2.)

I. Důležitost zpytování svědomí. Svědomí jest schopnost, kterou můžeme posuzovati své činy v jejich vztahu k zákonu Božímu, schvalovati ty, které se s ním shodují, a kárati ony, jež se mu protiví. Nic není důležitějšího, nežli raditi se se svědomím, abychom mohli posouditi, zdali naše myšlenky, slova a skutky jsou dobré nebo špatné. To jest právě podstatou cvičení, jež zoveme zpytováním svědomí, jež jest podle učení všech učitelů duchovního života nejlepším a nejužitečnějším prostředkem k urychlení pokroku na cestě dokonalosti.

Všichni zakladatelé řádů a jmenovitě svatý Basil, svatý Augustin, svatý Bernard a svatý Ignác doporučovali cvik ve zpytování svědomí a předepsali konati je v určitou dobu; víme, že si náš svatý zakladatel přeje, abychom velmi často užívali zpytování svědomí a aby nám bylo obvyklé.[1])

Sami pohanští filosofové poznávali jeho důležitost, neboť mnozí[2]) učili, že jest povinností člověka tázati se každého večera: Co jsem dnes konal? kterak jsem to konal? co jsem opominul z toho, co jsem měl vykonati?

Zpytování musí býti tedy obvyklou cvičbou každého, kdo chce konati dobré. Ostatně dostačí uvažovati o našich povinostech, abychom byli o tom úplně přesvědčeni. Musíme své mravy spořádati, urovnati svou cestu; kterak to však učiniti, když nevíme, v čem jsou naše mravy nezřízené a v čem jest naše cesta křivolaká?

Musíme pracovati, abychom se obohatili pro nebe; proto musíme podle příkladu lidí, kteří chtějí nabýti časného bohatství, vypočítati každého dne svůj zisk, abychom jej mohli rozmnožiti, a svou ztrátu, abychom ji mohli napraviti a budoucnost zabezpečiti.

Musíme si připravovati příznivý rozsudek dne, kdy se objevíme před soudnou stolicí Ježíše Krista; prvním a nevyhnutelným prostředkem k tomu jest bdělost nad stavem své duše a tázati se často svého svědomí po hodnotě našich činů.

---

[1]) Sbírka.

[2]) Pythagoras, Seneka, Plutarch.

Jednajíce takto předejdeme své zavržení podle slov svatého Pavla: »Kdybychom sami sebe posuzovali, nebyli bychom souzeni!«[1]) Jaká to pohnutka k řádnému hledání vlastních chyb, abychom napravili vše lítostí a takto odstranili všechny příčiny svého odsouzení.

II. Výhody, které nám zjednává zpytování svědomí. Zpytování jest jedním z nejúčinnějších prostředků poznati sebe samého; znajíce se dobře, upravíme lépe svůj duchovní život a zajistíme si prospěch ve ctnosti.

Jsme lidé a budeme míti tudíž vždy chyby; avšak zpytováním můžeme zmenšiti jejich počet; zabráníme, aby se neřest zakořenila v našem srdci; potíráme hned v počátcích každou nezřízenou náklonnost a předejdeme každý zlý návyk; takto vypleníme zlé rostliny ze zahrady své duše hned, jakmile se objeví, a necháváme růsti a síliti jen rostliny užitečné.

Denní zpytování jest nám přední hlídkou, která oznamuje první hnutí nepřítele. Jest bdělým okem, které objeví jiskru dříve, nežli způsobí velký požár.

Jím si usnadňujeme zpytování svědomí před zpovědí, stavíme se na stráž proti tomu, co zavdalo příčinu hříchů, jimiž jsme se provinili, a odpomůžeme tomu; jím se pokořujeme před Bohem pro zneužití jeho milostí a nakloňujeme si jeho milosrdenství.

Jím se připravujeme každý večer na smrt, jejímž obrazem jest spánek a jež může nás překvapiti v noci, jak se přihodilo již tak mnohým lidem.

---

[1]) I. Kor. 11, 31.

Jak politováníhodni bychom byli, kdybychom zanedbávali zpytování! Dospěli bychom k tomu, že bychom si činili nejnebezpečnější přeludy o stavu své duše, a domnívali bychom se snad, že jest Bohu milou, a zatím by byla podle výroku Písma svatého jako pole porostlé kopřivami a přikryté trním.[1])

3. Kterak se má konati zpytování svědomí. Vzývavše za osvícení Ducha svatého a poděkovavše Bohu za jeho dobrodiní konejme své zpytování; to budiž přesné, hluboké, podrobné, upřímné a provázené lítostí. Nekonejme je ledabyle, nýbrž tažme se vážně na své myšlenky, své city a své skutky; klaďme si počet ze všeho, co jsme vykonali; patřme na své skutky tak jak jsou a nedopřávejme sluchu sebelásce, posuzujme je v jejich vztahu k zákonu Božímu a k našim svatým pravidlům.

Nevěnujme pozornosti jen chybám, nýbrž i jejich příčinám a zvláště tomu, co jest nám příležitostí ke hříchu.

Nezapomínejme však, že podstatnou části zpytování není ani tak poznání chyb, jako spíše lítost nad tím, že jsme se jich dopustili, a pevné předsevzetí, budoucně se jich varovati.

Kéž nás pohled na naše nevěrnosti povzbudí, bychom se odsoudili sami, jak zasluhujeme. Uložme si vždy nějaké pokání zvláště za chyby, do nichž opětovně upadáme; prosme o milosrdenství Boží a učiňme velkomyslná předsevzetí. Při zpytování předzíravém dne následujícího připomeňme si

---

[1]) Přísl. 24, 31.

tato předsevzetí a ustanovme prostředky k jejich splnění.

»Kéž poznám tebe a kéž poznám sebe«, pravil ti svatý Augustin, Bože můj; přednáším ti tutéž prosbu a žádám tě o milost konati dobře své zpytování svědomí. Ó, dejž, abych tebe poznal a mohl se ti klaněti a tebe velebiti a abych sebe poznal a pokořoval se při pohledu na své hříchy, abych odsuzuje sám sebe, zasloužil si slyšeti z úst tvých rozsudek požehnání.

Duchovní kytice. *Cítíte se sebranější na mysli a více dojati ošklivostí před hříchem po svém zpytování, nežli jste byli před tím? Není-li tomu tak, jest to zlým znamením.*

(Sbírka.)

66. ZVLÁŠTNÍ ZPYTOVÁNÍ SVĚDOMÍ.

Krátký obsah. **I. Podstata i užitečnost zvláštního zpytování svědomí.** Toto zpytování se týká jedné chyby, kterou hodláme napraviti, anebo jediné ctnosti, které hodláme dosáhnouti. Všichni učitelé duchovního života je doporučují; pomáhá nám poznati sebe a jest účinným prostředkem k potření náruživosti i chyby a k prospěchu v dokonalosti. Jestliže se polepšíme každý rok z jediné chyby, budeme brzy dokonalí.

II. Volba předmětu zvláštního zpytování svědomí. Při tomto výběru se poraďme se svým duchovním vůdcem. Jest záhodno útočiti proti chybám, jež mohou dáti pohoršení bližnímu, nebo mu působiti mrzutost; obvyklým však předmětem musí býti panující náruživost: její projevy a příčiny a ctnost, jež jest jejím opakem. Pronásledujme svého nepřítele až do jeho porážky.

III. Kterak se koná zvláštní zpytování svědomí. Prosme za osvícení Ducha svatého, děkujme Bohu za jeho dobrodiní, zpytujme se vážně, povzbuďme se k lítosti a učiňme vážná předsevzetí. Boj proti sobě samému musí trvati po celý život.

ROZJÍMÁNÍ.

Nebudeš moci vyhubiti tyto národy najednou.
(Deut. 7, 22.)

I. Podstata i užitečnost zvláštního zpytování svědomí. Předmětem zvláštního zpytování jest jediná chyba, z níž se chceme zvláště polepšiti, anebo jediná ctnost, které jest nám nejvíce třeba. Záleží v tom, že se tážeme, kterak se chováme se zřetelem na vyhubení oné chyby, anebo na dosažení oné ctnosti.

Všichni učitelé duchovního života trvají na nutnosti tohoto zpytování a na užívání prostředků k dobrému jeho vykonání; uvádějí toto cvičení jako jedno z nejdůležitějších a nejprospěšnějších, kterého si má každý vážiti, kdo chce prospívati ve ctnosti.

Zvláštní zpytování svědomí jest zdrojem osvícení, skrze ně nabudeme přesného poznání sebe; stáváme se pozornými na své kroky k dobrému, na své úchylky i na své poklesky; poznáváme jasněji svou bídu, slabost i křehkost.

Zvláštní zpytování svědomí jest mocnou zbraní, abychom mohli zvítěziti nad náruživostí, které se chceme zbaviti, skrze ně obracíme svou pozornost proti ní; každého dne činíme na ni nové útoky a potíráme ji vší silou své vůle. Kterak by pak neměla býti učiněna bezmocnou nám škoditi?

Naše náruživosti se navzájem posilují a tvoří svazek, který nepřetrhneme, leč když jej uchopíme po částech, a to právě činíme zvláštním zpytováním svědomí.

Ostatně tím, že bojujeme proti některé z nich, bojujeme ve skutečnosti více nebo méně proti všem, neboť povzbuzovati se k jakékoli ctnosti znamená síliti pro dobro vůbec, to jest, ke konání všech ctností.

Zbožný pisovatel Následování Krista neobává se tvrditi, že »kdybychom každý rok vykořenili jen jednu jedinou chybu, brzy by z nás byli lidé dokonali«.[1]) Toť mínění těch, kteří jsou od několika roků řeholníky, všichni mohou vpravdě říci: »Ano,

---

[1]) Kn. I. hl. 11, 5.

kdybych se býval polepšil každý rok z jediné chyby, byl bych daleko dospěl na cestě dokonalosti.«

Zvláštní zpytování svědomí jest však znamenitým prostředkem k dosažení tohoto výsledku. Jest tedy jedno z nejužitečnějších duchovních cvičení, ano, svatý Ignác přikládá mu tutéž důležitost jako rozjímání a mnohdy se zdá, že mu dává i přednost před ním.

II. Volba předmětu zvláštního zpytování svědomí. Při této volbě se poraďme se svým duchovním vůdcem, neboť on obdržel milost vésti nás na cestách Božích; jest však nicméně prospěšno připomenouti o tom některé zásady.

Chyby, které jest třeba napadati napřed zvláštním zpytováním svědomí, jsou chyby, které mohou působiti bližnímu mrzutost anebo dáti mu zlý příklad.

Pak musíme obrátiti svou pozornost na chybu, která jest v nás počátkem mnohých jiných chyb, a zvláště jsou-li tyto chyby těžké, to jest na panující chybu, jež jest hlavní příčinou našich pádů a která klade naší dokonalosti nejtěžší překážky. Jako David běžící proti Goliáši, útočme srdnatě na svého hlavního nepřítele a buďme jisti, že jeho smrt bude i smrtí ostatních.

Abychom si usnadnili boj proti panující chybě, rozdělme si látku na několik částí, s nimiž se pak postupně zabýváme; zvláště pak obracejme svou pozornost na to, co ji v nás udržuje a co jest jejím počátkem.

Co by prospělo osekati větve škodlivé rostliny. kdybychom jí nevytrhli i se všemi kořeny?

Konejme také zvláštní zpytování svědomí o ctnosti, jež jest protivou oné chyby, o příležitostech, kdy ji můžeme zničiti, a o naší bedlivosti nebo o naší nedbalosti k získání prospěchu z nich.

Když jsme pak přesně určili předmět zvláštního zpytování svědomí, čiňme skutečně vše možné, abychom měli užitek z tohoto spasitelného cvičení řkouce s Davidem: »Stíhal jsem nepřátele a dostihl jich, nevrátil jsem se, dokud nezhynuli.«[1])

III. Kterak se koná zvláštní zpytování svědomí. Modleme se s velkou zbožností Veni sancte Spiritus, jímž začínáme toto cvičení, a poděkujme Bohu za jeho dobrodiní. Pak se vážně zkoumejme; zkoumejme své chyby, a je-li třeba, užijme knihy k tomu účelu vydané; připomeňme si své předsevzetí, které jsme učinili při ranním rozjímání, jestliže, jak má obyčejně býti, se vztahuje na předmět našeho zvláštního zpytování svědomí, a vizme, kterak jsme je splnili. Navykněme si, což jest chvály hodno, zaznamenávati si výsledek svého zpytování, abychom mohli poznati, jaké pokroky činíme každý týden, ano i každý měsíc. Zpytování si usnadníme a učiníme je prospěšnější, když je budeme obvykle konati v poledne a večer. Když jsme se zpytovali, vzbuďme lítost nad chybami, jimiž jsme se provinili; umiňme si upřímně se polepšiti; prosme Boha o milost k tomu, učiňme pevné předsevzetí se napraviti a určeme, kterých prostředků k tomu cíli užijeme; nezapomeňme, že toto jest nejdůležitější částí zpytování. Připomínejme si

---

[1]) Žalm 17, 38.

často během dne předmět svého zvláštního zpytování konajíce častěji úkony obnovy.[1])

Konejme vytrvale zvláštní zpytování svědomí a neupusťme nikdy od něho; boj proti sobě samému musí se díti v každé chvíli a musí trvati až do smrti.

Jakých to prostředků posvěcovacích mi poskytuješ, Bože můj, avšak jak malý mám z nich užitek! Odpusť mi, že jsem doposud nevyužitkoval zvláštního zpytování svědomí, skrze něž mohu tak rychle i bezpečně prospívati na cestě spásy, a račiž mi uděliti, bych budoucně je věrně a vždy s velkou bedlivostí konal.

Duchovní kytice. *Hlavní věcí při zpytování jest bolest a zahanbení spojené s účinným předsevzetím.*

(Sbírka.)

---

[1]) Sbírka.

67. DUCHOVNÍ ČTENÍ. JEHO NUTNOST I VÝHODY.

Krátký obsah. **I. Nutnost duchovního čtení.** Duchovním čtením se vyrozumívá čtení, které nabádá ke zbožnosti a ke ctnosti. Ono jest nutné, aby nám bylo oznámeno slovo Boží a slovo Ježíše Krista. Všichni zakladatelé řádů a učitelé duchovního života je doporučují. Podle příkladu dobrých řeholníků važme si ho a konejme je dobře.

II. Duchovní čtení poskytuje naší duši největší nadpřirozená osvícení. Poučuje nás o Bohu i o věcech božských, učí nás našim povinnostem a připomíná je nám, působí, že můžeme těžiti z vědomostí duchovních spisovatelů i z příkladů svatých, pomáhá nám poznati sebe, polepšiti se, ovládati se a dobře mluviti o Bohu. Získáváme z něho tyto výhody?

III. Duchovní čtení usnadňuje náš pokrok v dokonalosti. Nabádá nás ke zbožnosti, k horlivosti ke cvičbě ve všech ctnostech, k následování Ježíše Krista i svatých, k dobrému konání cvičení a zvláště rozjímání. Připomeňme si, co působilo ve svaté Terezii, ve svatém Ignáci a ve svatém Augustinu. Když je dobře konáme, jak spasitelný vliv bude míti na náš rozum, na naše srdce i na naši vůli!

ROZJÍMÁNÍ.

Slova má jsou duch a život. (Jan 6, 64.)

I. Nutnost duchovního čtení. Duchovním čtením vyrozumíváme čtení Písma svatého a ostatních nábožných knih, které nás mohou povzbuzovati k plnění křesťanských i řeholních povinností. Stačí uvážiti o duševních potřebách a o podstatě tohoto cvičení, abychom poznali veškeru jeho nutnost.

»Ne samým chlebem živ jest člověk«, praví Ježíš Kristus, »nýbrž každým slovem, které vychází z úst Božích«.[1]) Aby nám toto božské slovo bylo oznámeno, jsou dva nevyhnutelné prostředky, totiž ústní vyučování a čtení. Bez duchovního čtení neživili bychom dostatečně svou duši nebeským pokrmem, přijímali bychom jen po částkách to, čeho máme potřebí přijímati v hojnosti, a jak praví svatý Chrysostom, byli bychom takto vydáni v nebezpečí záhuby.

Svatý Augustin přirovnávaje nábožné čtení k modlitbě poznamenává: Když se modlíme, mluvíme k Bohu, když čteme nábožné knihy, mluví Bůh k nám. Duchovní čtení jest tedy ve velmi skutečném smyslu nasloucháním slovu Božímu; činí nás účastnými myšlenek Božích, působí, že máme s Bohem tytéž úmysly a tytéž city a napomáhá nám spojiti se s ním duchem i srdcem.

Všichni zakladatelé řeholních řádů považovali rovněž duchovní čtení za nevyhnutelné a předepsali je ve svých pravidlech; všichni vůdcové duší je doporučují jako prostředek k dokonalosti. Náš svatý zakladatel, jak jest nám známo, připisoval mu velkou důležitost; chtěl, abychom je každodenně a často i dvakrát denně konali, a zanechal nám velmi prospěšné rady, jak bychom je mohli dobře konati.

Podle příkladu všech dobrých řeholníků považujme to za věc svědomí konati je přesně. Nemůžeme si ho ani dosti vážiti pro četné a vzácné výhody, které může poskytovati.

---

[1]) Mat. 4, 4.

II. Duchovní čtení poskytuje naší duši nadpřirozená osvícení. Duchovní čtení nás poučuje o Bohu a o tom, co se na Boha vztahuje; proniká nás víc a více velkými pravdami náboženskými a naplňuje ducha zbožnými myšlenkami a svatými zásadami.

Duchovní čtení nám předvádí naše povinnosti; utvrzuje nás v tom, co již víme, a připomíná nám to, co by bez jeho přispění znenáhla zmizelo z naši paměti.

Působí, že můžeme těžiti ze zkušenosti nejdokonalejších učitelů ve vedení duší; poučuje nás o tom, co se vztahuje na správu našeho svědomí a celého duchovního života; učí nás znáti cestu, kterou kráčeli svatí, kterak ji lze nastoupiti, na ní setrvati a dospěti k cíli, kterého oni dosáhli.

Duchovní čtení jest nám prostředkem k poznání sebe; ono jest, jak připomíná svatý Řehoř, věrným zrcadlem, v němž se vidíme se svou bídou, se svými chybami a náklonnostmi ke zlému; jest přítelem, jenž nás kárá, aniž nás uráží a rozhořčuje; jest soudcem plným laskavosti, jenž nás předvádí k soudu, abychom se sami odsoudili a rozhodli se změniti život; jest lékařem, jenž nám dává poznati choroby naší duše a předpisuje nám léky, které nás mohou uzdraviti.

Poznáním, kterého dosahujeme duchovním čtením, stáváme se výmluvnými mluviti o svatých věcech jednak s Bratřími při rozmluvách, jež jsou pravidly předepsány, jednak k žákům při katechismu a při reflexích.

Jak výtečný jest užitek, který můžeme míti z duchovního čtení! Kolikráte, když jsme je dobře vykonali, můžeme zvolati s Davidem: »Ó jak sladké

jsou hrdlu mému tvé řeči! Sladší nežli med jsou mým ústům.«[1])

III. Duchovní čtení usnadňuje náš pokrok v dokonalosti. Řeholník, jenž koná dobře duchovní čtení, cítí v sobě vzcházeti zbožnost, nebo jest k ní povzbuzován, rovněž také k lásce k svému svatému stavu, k touze zjednávati slávu Boží, k ošklivosti před hříchem a k vážení si všech ctností, jež má pěstovati.

Jest nabádán následovati Pána našeho a svatých, jejichž slova i příklady si připomíná, a snažiti se vší silou své vůle o dokonalost, která jest cílem jeho svatého stavu.

Duchovní čtení nás připravuje, bychom konali dobře nábožná cvičení a jmenovitě rozjímání; skrze ně odpuzujeme myšlenky na své záležitosti, abychom je nahradili myšlenkami zbožnými a vstoupili ve styk s Bohem a spojili se s ním.

Ano, je-li duchovní čtení dobře konáno, má podivuhodný vliv na duši; jak to častokrát dosvědčila zkušenost!

Jak mnozí křesťané a řeholníci, kteří upadli do uvolněnosti v konání dobra, přišli jako svatá Terezie opět k první své horlivosti působením duchovního čtení!

Připomeňme si příklad svatého Ignáce, jenž čtením života svatých obrátil všechnu svou snahu k zjednávání slávy Boží a spásy duší; příklad svatého Augustina, jenž uposlechnuv hlasu, jenž mu opětoval: »Vezmi a čti«, vidí, jak jeho kolísavost mizí, a on v témž okamžiku se obrátil.

---

[1]) Žalm 118, 103.

Když nadejde doba duchovního čtení, praví Bůh i nám hlasem pravidel: »Vezmi a čti«; poslechněme s ochotou a náš rozum v něm nalezne více světla, naše duše bude okoušeti mocnější city zbožnosti a lásky a naše vůle se stane silnější i velkomyslnější.

Ó, můj Ježíši, jenž mi poskytuješ duchovním čtením tak drahocenných výhod, snažně tě prosím, dejž, aby mělo ve mně všechny své účinky, aby duch můj nabyl tvé svaté pravdy, aby mé srdce tě stále více milovalo, aby se má vůle navždy utvrdila v dobrém a aby se takto celá má duše spojila s tebou na zemi oním spojením, skrze něž si zasloužím požívati tě věčně v nebesích.

Duchovní kytice. *Dobře konané duchovní čtení pomáhá nám státi se vnitřními a prospívati ve ctnosti.*

(Dopisy.)

68. DUCHOVNÍ ČTENÍ. JAK ČERPATI Z NĚHO UŽITEK.

Krátký obsah. **I. Výběr duchovních knih.** Čtěme knihy zbožné, neporušeného učení, zřetelné i praktické známé i schválené, vztahující se na naše potřeby a povinnosti našeho povolání; odložme knihy více zajímavé a poučné než vzdělávající. Po Novém zákoně a Následování Krista čítávejme rádi knihy institutu. Při výběru knih jednejme v souhlasu s poslušností.

II. Kterak konati duchovní cvičení. Když jsme byli poprosili Boha za osvícení, čtěme v duchu víry, pokory, prostoty pozorně i s úvahami, klidně i mírně; čtěme znova, co nás dojímalo, abychom to podrželi; užívejme dobře času duchovního čtení. Přivlastněme si, co jsme četli a uchopme se prostředků k využití toho.

ROZJÍMÁNÍ.

Rozumíš-li snad tomu, co čteš? (Skut. ap. 8, 30.)

I. Výběr duchovních knih. Aby nám bylo duchovní čtení prospěšno, musíme se říditi zásadami, jež stanoví nejzkušenější učitelé ve vedení duší. Některé z těchto zásad týkají se výběru knih, jiné pak způsobu čtení.

Za duchovní knihy musíme vzíti díla vážná, avšak zřetelná, přesná, jímavá, význačná jak smýšlením zbožnosti, jež vyjadřují, tak i bezpečností učení. Třeba si vybrati knihy, jejichž spisovatelé se stali doporučitelnými svou věrou, neporušeným učením a svatostí života.

Všeobecně třeba dáti přednost knihám, jež došly schválení doby, před knihami novými, jež nejsou dostatečně známy.

Jest záhodno, aby řeholníci měli zvláštní zálibu v duchovních knihách, jež se nejvíce shodují s duchem jejich svatého povolání, zvláště v těch, jež se týkají jejich řádu; neboť jest to vlastně upotřebení zásad Písma svatého a učení svatých Otců zvláštním způsobem pro ně.

Třeba odložiti knihy, jejichž účelem jest především poučovati a které vyžadují spíše studia než pouhého čtení; knihy, jež vlastně ukojují zvědavost, místo aby nabádaly ke zbožnosti, a rovněž časopisy, jež jsouce jinak náboženské, přece nemohou nahraditi dobrou knihu duchovní.

Podle těchto směrnic čtěme Nový zákon, který máme podle předpisu svatých pravidel stále nositi u sebe a v němž máme čísti »s nejhlubší uctivostí a s úplnou poddaností«.[1])

Čtěme Následování Ježíše Krista, neocenitelnou to knihu, v níž vše projevuje dílo světce a hlubokého badatele; v Následování Krista, nejkrásnější to knize, která vyšla z rukou lidských, nalezneme vše, co se týká četných našich potřeb duchovních a tak střídavých našich stavů duševních.

Čítávejme naše svatá pravidla, Sbírku, Výklad metody rozjímací, životopis, »Duch a ctnosti« našeho svatého Otce, duchovní oběžníky našich představených a ostatní knihy našeho institutu, jež nám pomohou zjednati mezi námi jednotu ducha, srdce i vůle a plniti náš řeholní i učitelský úkol.

Čtěme životopisy svatých, jež jsou velmi vhodné podněcovati naši zmužilost a udržovati naši horlivost.

---

[1]) Sbírka.

Čtěme díla nejváženějších spisovatelů asketických, jako jest Rodriguez, Saint Jure, P. Jude, svatý František Saleský, svatý Alfons Liguori...

Ostatně dovolávejme se při výběru duchovní knihy poslušnosti, toť první pravidlo, jímž se musíme říditi. Ano, nečtěme ani žádné knihy bez dovolení představených, tím získáme požehnání Boží na svou četbu. Učiňme si přikázáním, čísti při duchovním čtení jen knihy vážné, zbožné a vzdělávající, které nás nabádají ke cvičbě v ctnostech a k plnění povinností.

II. Kterak se koná duchovní čtení. Abychom dobře těžili z duchovního čtení, musíme, jak dí náš svatý Otec,[1]) »začíti se vzpomínkou na přítomnost Boží a prositi ho krátkou a vroucí modlitbou o milost i osvícení, bychom mohli pochopiti a konati, co budeme čísti«. Musíme též hleděti býti v takovém vnitřním rozpoložení, které zajišťuje působivost tohoto důležitého cvičení.

Musíme čísti: 1. s duchem víry, považujíce duchovní čtení za vzácný zdroj milostí a knihu nám danou »za dopis, který nám sám Ježíš Kristus poslal, aby nám dal poznati svou božskou vůli«,[2]) hledajíce ve své četbě jen dobro své duše.

Musíme čísti: 2. s pokorou, nedůvěřujíce svému porozumění a stavíce se na stráž proti své sebelásce, která jest tak obratná uvésti nás v klam.

Musíme čísti: 3. s prostotou, odpuditi ducha kritiky a nezabývati se tím, jak jsou věci řešeny, ale

---

[1]) Sbírka.

[2]) Sbírka.

především tím, co jest na nich pravdivého i užitečného k pokroku v dokonalosti.

Musíme čísti: 4. s pozorností i úvahou, to znamená, že se musíme snažiti proniknouti smysl toho, co čteme, zkoumati, zdali se naše chování s tím shoduje a jak usilujeme, nebo usilovati chceme, abychom měli užitek z osvícení i z příkladů, kterých nám poskytuje naše četba.

Musíme čísti: 5. s klidem i mírností. Nehleďme čísti mnoho knih, málo dostačí, jen když jsou dobře vybrány a čteme-li je náležitě. Nečtěme také mnoho najednou; s četbou se to má jako s potravou, nezáleží na tom, jísti mnoho, ale na tom, požité dobře stráviti. Čtěme tedy zvolna a popřejme si času ke vzbuzení v sobě citů týkajících se toho, co jsme četli.

6. Jde-li nám některá kniha k duhu, čtěme ji několikrát buď hned po sobě, nebo v různých lhůtách. Označme si pečlivě místa v knize, která nás dojímala, čtěme je opětovně a snažme se ji sobě zapamatovati. Ó, jak nám bude spasitelným! Toť, co se nám doporučuje ve Sbírce:[1]) »Přemýšlejte často v duchu o tom, co vám nejlépe šlo k duhu z toho, co jste četli a vštěpte si to do srdce.«

7. Věnujme s vážnou pozorností veškeren čas duchovnímu čtení a »na konci čtení neopomíjejme vzdáti Bohu díky, že nám projevil svou svatou pravdu, a prosme ho, aby nám pomohl, bychom se jí vždy ve svém chování řídili«.[2])

---

[1]) Sbírka.

[2]) Sbírka.

Uděl nám, ó Ježíši, svatou dychtivost po tvém božském slovu, a když je nám oznámíš skrze knihy duchovní, dejž, abychom je přijímali s věrou, s ochotností i s pokorou, a učinili je pravidlem svého života, by nám bylo zárukou, že v den soudný se nám dostane rozsudku požehnání, jež bude naší nejvyšší blažeností.

Duchovní kytice. *Čítáváte ve své duchovní knize v ustanovenou hodinu, aniž toho zanedbáváte? Jaký užitek z toho čerpáte? Jakou překážku tomu kladete?*

(Sbírka.)

69. O DUCHOVNÍCH PŘEDNÁŠKÁCH.

Krátký obsah. **I. Výtečnost duchovních přednášek.** Jsou výtečné svým obsahem a věcmi, o nichž se při nich mluví, okolnostmi, za kterých bývají konány, a svými účinky pro blaho duší. Připomeňme si předpisy pravidel o nich.

II. Výhody duchovních přednášek. Poučují nás o povinnostech, povzbuzují nás plniti je a nabádají nás ke cvičbě v ctnostech našeho stavu. Napomáhají k zavedení rodinného ducha v řeholní obci, zachovávání pravidel, vroucnosti, horlivosti i obětovnosti. Nemůžeme ani dostatečně oceniti cvičení tak užitečné řeholníkům i řeholním obcím.

III. Jak těžiti z duchovních přednášek. Poslouchejme je s duchem víry, pozorně, pokorně, s prostomyslností, se zalíbením, uctivě i s poddaností a s touhou těžiti z nich. Prosme Boha, aby toto cvičení přinášelo v našem institutu vždy výtečný užitek.

ROZJÍMÁNÍ.

Poučujte a napomínejte se vespolek. (Gal. 3, 16.)

I. Výtečnost duchovních přednášek. Mezi zbožnými rozhovory, jež jsou našimi pravidly předepsány, jsou na prvém místě duchovní přednášky. Jsou výtečným cvičením, jež nám může býti velmi prospěšno. Postačí uvážiti o jejich obsahu, abychom byli o tom přesvědčeni. O čem se při nich mluvívá? Zdaž ne o evangeliu onoho dne a svátku, který Církev slaví? Zdaž ne o tom, co se vztahuje na naše svaté poslání, na naše pravidla, na naše povinnosti, na řeholní ctnosti a na prostředky, které zajišťují vytrvalost? Co si můžeme mysliti hodnějšího naší pozornosti?

Pozorujme dále, za jakých okolností se konává toto cvičení; bývá to obyčejně v neděli a ve svátek a tím nám pomáhá je světiti; nejčastěji to bývá po díkůčinění za svaté přijímání, kdy srdce naše cele proniknuté přítomností božského Spasitele jest v nejsvětějších chvílích nálady.

Napomenutí velkého apoštola, jež činil prvním věřícím, »aby se poučovali a napomínali vespolek«, týká se především nás řeholníků, kteří žijeme pospolu, abychom si pomáhali v záležitosti našeho spasení, abychom se navzájem povzbuzovali k dobrému plnění povinností a pracovali s horlivostí na díle svého posvěcování. A není to právě účelem našich duchovních přednášek?

Spisovatel Následování Krista je také za to považuje, neboť dí: »Zbožný hovor o věcech duchovních nemálo přispívá k náboženskému pokroku, zvláště kde se v Bohu sdružují lidé stejné mysli a stejného ducha«.[1]) Přednášky, které se konávají v našem institutu, mají znamenitě tyto různé vlastnosti, jsou tedy jedním z nejvýtečnějších cvičení.

Přikládejme duchovním přednáškám velkou důležitost; pomněme také, v jaké vážnosti je choval náš svatý Otec, jenž je nám tak často předpisuje ve svatých pravidlech a jenž nám ve Sbírce udává zpytování, které máme konati při exerciciích, abychom poznali, zdali jsme z nich měli užitek.

II. Výhody duchovních přednášek. Duchovní přednášky poučují nás o náboženských otázkách i o našich povinnostech, připomínají nám je a vštěpují je do naší mysli; rozvíjejí v nás zbožné

---

[1]) Kn. I. 10, 2.

city a city horlivosti; nabádají nás k zachovávání pravidel, k poslušnosti, k pokoře a ku pěstění všech ctností našeho svatého stavu.

Duchovními přednáškami děje se mezi námi sdílení poznání dobrého a my se navzájem povzbuzujeme ke konání onoho dobra, kterého Bůh od nás žádá. Mysli bývají proniknuty týmiž myšlenkami a srdce bývají naplněna týmiž city; vůle se spojují k jednomu a témuž cíli, duch řeholní obce, duch rodinný bývá zaveden a rozvíjí se a přivádí s sebou lásku i obětovnost jednotlivce pro všeobecné dobro.

Poněvadž je koná ten, jenž má milost i poslání nás říditi, nabývá celá řeholní obec osvícení, jest vedena, podporována, upozorněna na to, co by jí mohlo škoditi a napravena v tom, co jest chybného nebo proti pravidlům; dostává se nám oznámení všeobecného řízení; učíme se znáti vše, co musíme věděti jako členové institutu i jako členové řeholní obce.

Zkušenost učí, že konají-li se duchovní přednášky pravidelně a jsou-li přizpůsobeny potřebám i okolnostem, cítí se Bratří nabádáni ke zbožnosti, naplněni horlivostí, toužící pracovati vážně o své zdokonalení i na spáse duší; není-li však tomu tak, tu řeholní obec vázne ve svém chodu, dobro nevykonává se tu společně, rodinný duch ochabuje, kdežto duch jedinců se snaží šířiti a nastoupiti místo lásky a svornosti, které jediné mohou vyžadovati opravdové obětovnosti. Nemůžeme si ani dosti vážiti cvičení, které nám může býti počátkem četných milostí, usnadniti velmi náš pokrok

na cestě svatosti a podporovati dobrý úspěch v našem úřadě.

III. Jak těžiti z duchovních přednášek. Aby duchovní přednášky měly veškeren svůj účinek, buďme při nich pozorni; bděme, abychom si nedali odvrátiti pozornost; neoddávejme se oné nevšímavosti, oné otupělosti, která slyší mluviti bez poslouchání, bez porozumění a bez podržení v paměti.

Duchovním přednáškám buďme přítomni s věrou jsouce přesvědčeni, že nám při nich projeví Bůh svou vůli a udělí nám svých milostí.

Buďme jim přítomni s pokorou jsouce připraveni poznati, co se neshoduje s tím, čeho Bůh od nás žádá.

Buďme jim přítomni se zalíbením i s radostí; kterak bychom neměli býti šťastni slyšíce mluviti o tom, co milujeme, a o tom, co se týká našich nejdražších zájmů? Nuže při duchovních přednáškách mluvívá se nám o Bohu, našem Otci, o Ježíši, našem Spasiteli, o Marii, naší Matce; o nebi a o prostředcích dosíci ho; o zachování našeho povolání, o dosažení ctností, o dokonalosti, o povinnostech týkajících se našeho úřadu; proto se jich musíme účastniti s opravdovým uspokojením. U dobrých řeholníků jest tomu tak: čím více se jim protiví hovory světácké, tím více dychtí po hovorech duchovních nebo vztahujících se na jejich úřad.

Konečně buďme přítomni duchovním přednáškám s city úcty i poslušnosti ke slovu Božímu a obracejme na potřeby své duše vše, co se nám při nich praví, abychom to pak prováděli. Za těchto

podmínek budeme míti z tohoto cvičení znamenity užitek.

Ó, Ježíši, jenž mi tolikerým způsobem dáváš najevo svou vůli božskou, snažně tě prosím, uděl mi, abych dobře těžil z duchovních přednášek, jichž mám štěstí se zúčastniti, aby mi napomáhaly k dosažení hojných tvých milostí v tomto životě a rozsudku svrchovaného požehnání v hodině mé smrti.

Duchovní kytice. *Uvažte, jakým dobrem jest slyšeti slovo Boží, a jakým zlem jest nesnažiti se míti z něho náležitý užitek.*

(Sbírka.)

70. PODÁVÁNÍ ZPRÁVY O SVÉM CHOVÁNÍ.

Krátký obsah. **I. Podávání zprávy o svém chování vzhledem k zachovávání pravidel a vzhledem k úřadu.** Poněvadž nás Bůh vede našimi představenými, proto jim musíme v duchu poslušnosti a s důvěrou podávati zprávu o svém zevnějším chování; toto cvičení, jsouc dobře konáno, poskytuje řeholníkům i řeholním obcím největší výhody. Važme si podávání zprávy o svém chování jako opory institutu.

II. Podávání zprávy o svém chování a duchovní vedení. Duchovní vedení jest řeholníku nutné. Kromě toho jest mu zdrojem osvícení, síly a pokoje. Máme úplnou volnost žádati ho od svých představených, jakož i žádati o radu zpovědníkovu. Nezůstávejme sami v zápase s nepřáteli spasení, neboť vydávali bychom se v nebezpečí záhuby.

III. Kterak máme podávati zprávu o svém chování. Podávejme zprávu o svém chování s věrou, s důvěrou, se zbožností, s uctivostí, s prostomyslností a obezřelostí; připravme se k tomu náležitě a velmi přesně. Podávání zprávy o svém chování usnadní nám cestu k nebi.

ROZJÍMÁNÍ.

Běda samotnému; neboť když padne, nemá, kdož by ho pozdvihl. (Eccles. 4, 10.)

I. Podávání zprávy o svém chování vzhledem k zachovávání pravidel a vzhledem k úřadu. Bůh řídí lidi lidmi; osobami, které k tomu cíli ustanovil, zjevuje nám své záměry, učí nás povinnostem a vede nás na cestě spasení. Velmi pádný příklad o tom nacházíme ve Skutcích apoštolských.[1]) Šavel

[1]) Skut. apošt. 9, 6 a 7.

padnuv na cestě do Damašku na zemi zvolal: »Pane, co chceš, abych činil?« Ježíš odpověděl: »Vstaň a jdi do města a tam poví se tobě, co máš činiti.« Božský Mistr nechtěl jej sám poučiti, nýbrž skrze Ananiáše, kterého k tomu určil.

Nás řeholníky řídí Bůh jediné našimi představenými a skrze ně dává nám poznati svou vůli; čeho pak od nás žádá, jest úplná poslušnost a největší důvěra.

Každého dne stýkáme se se svým Bratrem ředitelem a vždy se nám může dostati jeho rozkazů nebo rad; přece však předpisují naše pravidla, aby nám byl kromě toho poskytnut čas »ku podání zprávy o svém chování, pokud se týká zachovávání pravidel a úřadu«.[1])

Toť předpis, který jest nám velmi doporučen, a zkušenost dosvědčuje, že, je-li dobře zachováván, přináší velké výhody jak pro jednotlivce, tak i pro řeholní obce.

Vždyť při těchto rozmluvách mají rady a povzbuzení, jichž se nám dostává, jen ten účel, aby nám pomáhaly plniti povinnosti s větší přesností i dokonalostí; jsme po nich více poučeni o prostředcích, kterých máme užívati, abychom se dodělali úspěchu, a odhodlanější skutečně jich užívati; takto se stáváme řeholníky věrnějšími svým pravidlům a učiteli dovednějšími a obětovnějšími k svému poslání.

V řeholních obcích pak, v nichž se přesně a svědomitě koná toto podávání zpravy, panuje zachovávání pravidel, jednota, pořádek, dobrý duch,

---

[1]) Všeob. prav. 5, 12.

svornost i láska, zlořády do ní nevniknou a nebezpečenství jsou z ní snadněji odstraněna.

Toto podávání zprávy jest tedy velmi spasitelné, a kdyby se omezovalo jen na věci zevnější, zasluhovalo by již, aby bylo považováno za oporu institutu.

II. Podávání zprávy o svém chování vzhledem k duchovnímu vedení. Duchovním vedením třeba vyrozumívati souhrn rad daných duši, aby jí byla poskytnuta pomoc ku prospěchu v dokonalosti. Je-li nám potřebí vedení pro zevnější chování, tím více jest nám nevyhnutelně třeba tohoto přispění pro život duchovní, kde se potkáváme s tolikerými překážkami a přeludy a s tolikerou nejistotou!

Všichni asketičtí spisovatelé hlásají jednohlasně nutnost duchovního vedení pro řeholníka.

Chceme-li tedy dosíci cíle svého povolání, nezanedbáme ničeho, abychom si je zajistili.

Mezi jinými dobrodiními bude nám toto cvičení zdrojem osvícení, síly a pokoje. Duchovním vedením poznáváme přesněji stav své duše, své rozpoložení mysli, své snahy, svou povahu i své chyby; vidíme jasněji cíl, k němuž musíme směřovati, a co musíme činiti, abychom k němu dospěli. Jako počátek síly pomáhá nám duchovní vedení zprostiti se mdlob a malomyslnosti; podporuje naši vytrvalost v boji proti nepřátelům spasení; odpuzuje pokušení, anebo dává nám zbraň, abychom nad nimi zvítězili.

Toto vedení zjednává obyčejně pokoj duševní. Kolikrát jsme již zkusili, jak může zapuditi nepokoj, zármutek a hoře! Kolik rozpaků, pobouření

a obav rozptýlila jednoduchá rozmluva s naším duchovním vůdcem!

Poněvadž však duchovní vedení vyžaduje odhalení nebo zjevování svědomí, musíme si připomenouti kanonické předpisy o tom.[1]) Tu se zapovídá všem představeným, aby jakýmkoli způsobem přiměli své podřízené, aby jim zjevili své svědomí, podřízeným však není zapověděno samovolně i svobodně zjevovati své svědomí; ano jest i v jejich zájmu, dodává Církev svatá, aby se obraceli s dětinnou důvěrou na své představené, a radí, bychom předložili své pochybnosti a úzkosti zpovědníku.

Buďme přesvědčeni, že se nemůžeme obejíti bez duchovního vedení, tím bychom se vydávali v nebezpečí jen prostředního řeholního života, ano i pohromy svého povolání, neboť až příliš pravdivé jest slovo Ducha svatého: »Běda samotnému!«[2])

III. Kterak máme podávati zprávu o svém chování. Zprávu o svém chování podávejme s věrou, s uctivostí i s důvěrou pamatujíce, že se obracíme na zástupce Božího u nás, na toho, jenž obdržel milost i poslání nás vésti a jenž jsa člověkem jako my zakusil sám, čeho zakoušíme my.

Podávejme svou zprávu se zbožností; před tím pomodleme se modlitbu, která se nám doporučuje,[3]) a po rozmluvě poděkujme Bohu za pokyny, jichž se nám dostalo.

---

[1]) Círk. právo, kan. 530.

[2]) Eccles. 4, 10.

[3]) Sbírka.

Podávejme svou zprávu s náležitou přípravou, abychom měli z toho užitek; čiňme to s prostomyslností duše, která hledá jen dobro; konejme to s obezřelostí, neříkajíce nikomu ani co nám bylo řečeno, ani co jsme sami pravili.

Podávejme svou zprávu přesně v určitý den o tom, co se vztahuje na zachovávání pravidel i na náš úřad. Jde-li o vlastní duchovní vedení, jest nám zůstavena úplná volnost jak vzhledem k obsahu, tak i k době, leč vězme, že nejjednodušší a nejsnadnější jest, užijeme-li k tomu oné příležitosti. Dostaví-li se však chvíle utrpení a hoře, nestrachujme se jíti co nejdříve k těm, kteří nám mohou pomoci a poraditi.

Podáváme-li svou zprávu vždy s takovýmto rozpoložením mysli, pak není pochyby, že Bůh nám pomůže překonati překážky, které se často naskytují na úzké stezce, která vede do nebe.

Ó, Ježíši, prosím tě, uděl těm, které jsi pověřil mým vedením, ducha moudrosti i opatrnosti a srdci mému naprostou poslušnost jejich pokynů, abych plně tvou vůli dospěl svrchované blaženosti, kterou jsi určil těm, kdož jsou opravdovými dítkami poslušnosti.

Duchovní kytice. *Bratří považujtež Bratra ředitele za nástroj a hlas Boží, jímž jim dává Bůh poznávati prostředky, kterých mají užívati, aby se k němu dostali.*

(Všeob. prav. XII., 9.)

71. VYZNÁVÁNÍ SE A UPOZORŇOVÁNÍ NA CHYBY.

Krátký obsah. **I. Podstata i důležitost těchto cvičení.** Vyznáváním (kulpou) udáváme své zevnější chyby; upozorňováním na chyby označují nám je jiní. Tato cvičení jsou velmi důležitá k udržení zachovávání pravidel v řeholních řádech, jakož i pro duchovní život jejich členů. Náš svatý zakladatel zařadil je mezi opory svého institutu. Čím lépe poznáme řeholní život, tím více si budeme těchto dvou cvičení vážiti.

II. Užitek, který mohou čerpati řeholníci a řeholní obce z těchto cvičení. Pomáhají nám poznati a napraviti naše chyby; poskytují nám příležitosti cvičiti se v pokoře i v umrtvování, zajišťují nám zásluhy a jsou zadostčiněním za zlé příklady. Pro tato dvě cvičení bývají pravidla lépe zachovávána a horlivost všech více podporována. Jakých výhod byli by zbaveni řeholníci a řeholní obce, kdyby se nedbalo těchto dvou zevnějších opor!

III. S jakým rozpoložením mysli musí se tato cvičení konati. Patřme na ně jen s hlediska víry. Konejme je s uctivostí, s prostomyslností, s pokorou, s lítostí; přijímejme upozornění s vděčností; upozorňovati musíme: ať se to však děje s opatrností, s láskou i bez bázně lidské. Modleme se a dělejme, co můžeme, aby tato cvičení byla opravdově oporami institutu.

ROZJÍMÁNÍ.

Dobře mi, žes mě ráčil pokořiti, abych se naučil ustanovením tvým. (Žalm 118, 71.)

I. Podstata i důležitost těchto cvičení. Žalování na sebe nebo vyznávání[1]) jest cvičení, kterým vy-

[1]) Svatý zakladatel užívá slova accusation.

znáváme svému představenému před svými spolubratry své zevnější chyby, jichž jsme se během dne dopustili proti pravidlům a proti dobrému domácímu pořádku.

Při upozorňování na chyby, jež se koná jednou týdně, prosíme své Bratry, aby nám udali poklesky a chyby, které na nás zpozorovali. I zde musí býti udané činy jen prostě zevnější.

V řeholních řádech konávají se tato dvě cvičení obyčejně hned za sebou ve shromáždění pode jménem kapitula.

Jestliže je zakladatelé řádů uložili a jestliže je učitelé duchovního života schvalovali, činili tak proto, poněvadž je všichni považovali za velmi účinné.

Svatý Bonaventura vyvozuje z toho jejich důležitost řka: »Nejvíce chvály hodné řeholní společnosti nejsou ty, v nichž se členové nedopouštějí chyb, ale ty, v nichž se co nejlépe kárají a napravují chyby učiněné.«

Právě tak soudil zajisté i náš svatý zakladatel zařadiv je mezi opory svého institutu. Buďme jisti, čím správnější pojetí budeme míti o účelu i povinnostech řeholního života, tím více si budeme těchto cvičení vážiti a tím více se vynasnažíme dobře jich využitkovati.

II. Užitek, který mohou čerpati řeholníci a řeholní obce z těchto cvičení. Koná-li se vyznávání a upozorňování na chyby v našich řeholních obcích se zbožnými vlastnostmi, které mají míti, pak jim přinesou jistě vzácné duchovní výhody.

Tato cvičení řeholní obce pomohou nám poznati se; neboť vyznávání nás zavazuje pozorovati své každodenní poklesky a upozorňování nám mnohdy zjevuje chyby, kterých ani netušíme. Povzbuzují nás také ku polepšení a zavazují nás bdíti lépe nad sebou.

Tato cvičení poskytnou nám příležitosti konati úkony největších ctností, jmenovitě pokory, jež se zove »základem všech mravních ctností«.[1]) Pokořovati se a býti pokořován přichází však samozřejmě přirozenosti za těžko. Leč toto umrtvování, jsouc jednak velmi prospěšno naší dokonalosti, získá též skutečnou zásluhu před Bohem a stane se též zadostčiněním za naše chyby a zlé příklady.

Tato cvičení mají též důležité výsledky pro řeholní obce. Předně jest zřejmo, že snaží-li se jednotliví členové státi se lepšími, celek tím jen získává; vyznávání a upozorňování povzbuzují dále k bdělosti všechny a prospívají všem; řekněme také, že představený najde často při těchto cvičeních látku ke spasitelným pokynům.

Jest tedy pravdivo ono slovo zbožného spisovatele řádu karmelitánského, jenž dí: »Nelze ani vypověděti, jakou silou jest nadána a jakým leskem ctnosti září řeholní společnost, v níž se pravidelně koná kapitula a v níž se čistí dům od zlé vlhkosti, jež by mu mohla škoditi.«

III. S jakým rozpoložením mysli musí se tato cvičení konati. Předně musíme na ně patřiti zraky víry; velice bychom se klamali posuzujíce je náhledy lidskými.

---

[1]) Sbírka.

Vyznávání máme konati, jak naznačují naše pravidla,[1]) »vážně a způsobem vzdělávajícím«, a nikoli tak, jak to káral velectihodný Bratr Irlide,[2]) »způsobem navyklým a ledabyle, odříkávajíce jakýsi vzorec, kterého ani ostatní Bratří a mnohdy ani ředitel zřetelně neslyší«. Zpytovavše se, vyznejme své chyby upřímně, pokorně a s lítostí; vykonejme nábožně uložené pokání a učiňme předsevzetí polepšiti se.

Při upozorňování na chyby si počínejme skromně i zdvořile; přijímejme s pokorou, s vděčností a mlčky upozornění nám učiněná, i kdyby se při tom stával omyl.

Povinností naší jest, upozorňovati své spolubratry, je-li k tomu dán podnět. Kdybychom byli pokoušeni zanedbati tuto povinnost bratrské lásky, uvažme slova svatého Bernarda: »Ať nikdo nezatajuje poklesků svých spolubratří; ať nikdo neříká: Zdaliž pak jsem strážcem bratra svého? Ať nikdo není lhostejným, pozoruje-li zachovávání pravidel porušeno i napadeno. Zatajovati zlořád, když jej můžeme kárati, znamená souhlasiti s ním a víme, že týž trest očekává ty, kteří zlo činí, jako ty, kteří je dovolují činiti.« Buďme tedy odhodláni působiti, pokud nám možno budoucně, aby tato cvičení byla skutečně oporami našeho institutu.

Ó, Ježíši, jenž jsi byl pokořen, potupen i opovrhován, abys učinil zadost za mé hříchy a zvláště za mou pýchu, uděl mi milost, abych dobře vy-

---

[1]) Prav. spr. 23, 83.

[2]) Oběžník 27. str. 30.

užitkoval cvičení pokory i umrtvování uložené mými svatými pravidly, aby pomáhajíce mi k dosažení dokonalejšího podobenství s tebou, zajistila mi tím větší odměnu v nebesích.

Duchovní kytice. *Dosáhnete mnohých milostí a potlačíte přirozenost, překonávajíce odpor, který máte před pokořováním.*

(Dopisy.)

72. JAK ZTRÁVITI ZOTAVENÍ.

Krátký obsah. **I. Předpisy našich pravidel vztahující se na zotavení.** Připomeňme si, jakou důležitost přikládal zotavením svatý náš zakladatel. Mluvme v tu dobu jen o věcech vzdělávajících; snažme se nemluviti a nečiniti ničeho, co jest nám zapověděno. Nezapomínejme, že »způsob dobře ztráviti zotavení« jest oporou institutu.

II. Předměty hovorů při zotaveních. Volme k tomu četbu v jídelně, ve svých duchovních knihách a něco z četných předmětů označených ve Sbírce. Kéž nám vždy pomáhají k lepšímu poznání povinností a k lepšímu jich plnění. Dejme výhost hovorům lhostejným, neužitečným, rozpustilým a světáckým.

III. Výhody dobře ztrávených zotavení. Pomáhají nám vzdělávati se vespolek; povzbuzují nás sloužiti dobře Bohu a obětovati se pro jeho slávu; dávají nám těžiti ze zkušenosti spolubratří; podporují jednotu v názorech a rodinného ducha; činí řeholníka šťastnějším. Vyprosme na Bohu, aby naše zotavení byla taková, jaká si je přál míti náš svatý zakladatel.

ROZJÍMÁNÍ.

Mluví-li kdo, mluv jako slova Boží. (I. Petr. 4, 11.)

I. Předpisy našich pravidel vztahující se na zotavení. Zvláště my řeholníci máme jednati podle napomenutí knížete apoštolského, jež dal prvním věřícím, mluviti za všech okolností jako slova Boží. Pokud nám možno, čiňme podle této zásady při zotaveních. Musíme tak činiti k vůli našemu svatému Otci, jehož stála pravidla tolikerých úvah, modliteb i pokání. Musíme tak činiti k vůli spolubratřím, které vzděláváme jen rozmluvami schválenými od Boha.

Snažme se tedy vniknouti do ducha našich svatých pravidel týkajících se způsobu ztráviti zotavení, jestiť to věc nanejvýš důležitá.

Články vztahující se na hovory, které můžeme v této době vésti, spočívají na zásadě, že řeholníci musí býti vždy ke vzdělání svých spolubratří a zabývati se stále svým duchovním pokrokem.

Naše pravidla předpisují všeobecně, bychom hovořili jen »o věcech vzdělávajících, které nás mohou povzbuzovati k lásce k Bohu a ke cvičbě v ctnosti«.

Zapovídají nám hovořiti o tom: 1. co nevzdělává; 2. co více nebo méně porušuje lásku; 3. co se vztahuje na pití a jídlo; 4. co se nás osobně týká a čímž nemůžeme tudíž spolubratry přiměřeně baviti; 5. co jest pouze všetečné a neužitečné.

Pravidla nám také zapovídají dovoliti si při zotaveních lehkomyslnosti, odmlouvati spolubratřím, hovořiti po straně, býti mrzutými a nepohodlnými a také jest nám známo, že jisté hry nesmí býti při nich nikdy dovoleny.

Nezapomínejme, že náš svatý zakladatel neučinil zotavení, nýbrž »způsob, jak ztráviti dobře zotavení« oporou našeho institutu.

II. Předměty hovorů při zotaveních. K předpisům pravidel a jako k jejich doplnění pojí se úvahy a předpisy Sbírky, které udávají prameny předmětů k hovorům a také tyto předměty samy.

Prameny předmětů našich hovorů jsou knihy, jež se čtou v jídelně a naše duchovní kniha, k nimž lze přidati rozjímání veřejně čtená a katechismy, v nichž studujeme.

Hlavní předměty hovorů naznačené ve Sbírce

jsou: 1. velké pravdy náboženské; 2. život i příklady Ježíše Krista, nejsvětější Panny Marie a svatých, jakož i těch z našich Bratří, kteří žili život nejvíce vzdělávající; 3. pobožnosti, v nichž máme zvláště vynikati; 4. ctnosti, které máme konati jako učitelé i jako řeholníci, a chyby, jež jsou jejich protivou; 5. to, co se vztahuje na vznešenost našeho povolání a blaho našeho institutu.

Sbírka tedy považuje hovory při zotaveních za hovory, jež mají sloužiti: 1. k živení i k udržování naší zbožnosti; 2. k usnadnění užívání prostředků spasení, které jsou nám poskytnuty; 3. k rozmnožení naší vážnosti k povolání; 4. k poučení o povinnostech a k vzájemnému nabádání dobře je plniti; 5. k uchránění od duchovních nebezpečí, která nám mohou hroziti a k udržování nás v odloučenosti od světa.

Vyloučíme tedy ze svých zotavení rozmluvy lhostejné, neužitečné, rozpustilé a světácké, které při nejmenším vzdalovaly by našeho ducha od myšlenky na Boha a oslabovaly by v našem srdci vzlet pro dobro.

III. Výhody, které nám mohou poskytovati dobře ztrávená zotavení. Řídíme-li se při svých zotaveních duchem i předpisy našich svatých pravidel, budeme z nich jistě míti vzácné užitky milosti.

Zbožnými hovory při zotavení přispíváme přímo ke vzdělávání svých spolubratří a k zachovávání řeholních pravidel, zabýváme se společně velkou záležitostí našeho spasení a spasení duší nám svěřených, pobádáme se k lásce k Bohu a k bezvýhradnému věnování jeho službě a tak nalezneme

v oddechu mocný prostředek posvěcující. Kolikrát bylo lze pozorovati zotavení právě tak spasitelná Bratřím, jako byla duchovní přednáška nebo duchovní čtení! Kolikrát již sloužila k oživnutí vroucnosti, k roznícení horlivosti, ke vzbuzení v našich srdcích nejvřelejších tužeb oslavovati Boha a spasiti duše!

Zbožnými hovory sdělujeme si navzájem prostředky, jež máme za nejúčinnější k plnění svého úkolu jako řeholní vychovatelé.

V řeholní obci, v níž se dobře konají zotavení, mají tato často nejlepší následky; povšechný život podle pravidel stává se lepší, rodinný duch se rozvíjí; budí se více zájem o povšechné dobro, členové si libují v tomto prostředí, proto se povolání utvrzuje a vytrvalost jest více zajištěna.

Jaké to máme tedy pohnutky, abychom přesně zachovávali, co jest nám předepsáno se zřetelem na způsob, jak ztráviti dobře zotavení!

»Postav, Hospodine«, pravil královský prorok, »stráž k mým ústům a bránu hradní před moje rty. Nedej, by srdce mé chýlilo se k zlému.«[1]) I my vysíláme k tobě, Bože můj, tutéž prosbu a snažně tě žádáme, bys nám udělil milost, bychom nikdy nevedli hovory nehodné svatosti našeho stavu. Uděl nám, abychom mluvili jen řeči vzdělávající, aby při našich rozmluvách sloužilo vše jen k tvé slávě, získalo nám důkazy tvé štědroty v tomto i v onom životě.

Duchovní kytice. *Hovory, které se vedly při zotavení, působí, že odcházíme od zotavení planoucí a nadšeni ke konání dobra.* (30. rozj. 3.)

---

[1]) Žalm 140, 3. a 4.

73. ROČNÍ EXERCICIE.[1])

Krátký obsah. **I. V čem záleží roční exercicie.** Exercicie jsou doba zasvěcená výhradně našemu posvěcování; cvičení, která se při nich konají, mají jen tento účel. Exercicie naznačují nám poutníkům k nebi cestu; připomínají nám, řeholníkům a učitelům, povinnosti. Jděme k exerciciím s upřímnou touhou míti z nich užitek.

II. Nutnost ročních exercicií. Exercicie jsou nutné, abychom nabyli poznání o stavu své duše; abychom napravili své duchovní ztráty a polepšili se ze svých chyb; abychom opět oživili svou horlivost a zdokonalili se ve cvičbě v ctnostech. Děkujme Bohu, že nám poskytl tak vzácného přispění k našemu pokroku v dokonalosti.

III. Proč máme konati dobře exercicie. Musíme je dobře konati, abychom působili s touto vzácnou milostí; abychom vyhověli četným potřebám své duše; abychom jednali podle záměrů Ježíše Krista a podle úmyslu svých představených; abychom si připravili věčnost. Kdo nám může říci, zdali tyto exercicie nebudou snad našimi posledními?

ROZJÍMÁNÍ.

Aj, nyní jest čas příjemný, nyní jest den spasení.
(II. Kor. 6, 2.)

I. V čem záleží roční exercicie. Máme dny, které lze zvláště nazvati dny spasení; mezi nimi stojí na prvém místě roční exercicie. Připravme se tedy, abychom dobře využitkovali těchto požehnaných dnů, kdy se nám v nadbytku udílí milost.

Exercicie jsou dobou nekonečně vzácnou, které užíváme výhradně k tomu, co jest v zájmu našeho

---

[1]) Toto rozjímání lze konati dva nebo tři dny před exerciciemi.

posvěcování a našeho pokroku na cestě dokonalosti.

Exercicie jsou souhrn nejúčinnějších cvičení k zajištění díla našeho posvěcování. Tu slyšíme slovo Boží, konáme zbožná čtení, vroucí rozjímání a vážná zpytování. Duch náš nabývá osvícení o povinnostech a naše srdce bývá povzbuzováno k dobru.

Exercicie jsou zastávkou na životní cestě a přerušením této cesty, abychom se orientovali, zkoumali cestu, kterou jsme ušli, a cíl, kterého máme dosíci; abychom se přesvědčili, že kráčíme po pravé cestě, nebo abychom již po ní nešli, jestliže jsme zbloudili; abychom již předem viděli překážky, které se naskytnou a užili prostředků k překonání těchto překážek.

Exercicie jsou dny, kdy se shromažďujeme se svými spolubratry, abychom se všichni obnovili v duchu institutu, abychom se snažili nabýti s nimi týchž myšlenek, citů a názorů a spojiti se takto duchem, srdcem i vůlí; jsou to dny, jež jsou nám dány k napravení jak jednotlivců, tak i řeholních obcí podle vzoru našich svatých pravidel. Při exerciciích není Bratra té neb oné třídy, té neb oné řeholní obce, tu jest jen Bratr, jen učedník svatého Jana Křtitele z La Salle, jen řeholník, jenž má především zachovávati pravidla, kráčeti k své dokonalosti prostředky, jichž se užívá v jeho kongregaci.

Jděme tedy k exerciciím s náležitým rozpoložením mysli, zvláště s velkou dobrou vůlí a upřímnou touhou využitkovati tak velké milosti.

II. Nutnost ročních exercicií. Tázati se, zdali jsou nám exercicie nutny, znamená tázati se, zdali jest cestujícímu nutno orientovati se, zdali jest nutno, aby se loď zásobila potravou, aby si unavený dělník odpočinul a pojedl; znamená tázati se, zdali jest nezbytno postaviti se vážně před svou duši i před své svědomí, abychom se dobře poznali a dobře zkoumali, kým jsme před Bohem; zdali jest potřebí odpomoci nejen osobním porušením pravidel, nýbrž i těm, které se tak snadno vplíží do řeholních obcí; konečně zdali jest nutno zavésti a udržovati mezi námi jednotu ducha i srdce.

Ano, exercicie jsou nám nezbytné, zvláště nám, kteří tak často býváme rozptýleni pracemi svého úřadu. Ó, jak by měla duše naše žízniti po spojení s Bohem! jak by měla toužiti slyšeti jeho hlas a nebýti znepokojována cizím ruchem! Jak by mělo vzdychati naše srdce, aby dosvědčilo Ježíši svou lásku, roznítilo se horlivostí pro poslušnost jeho učení a následování jeho příkladů!

Jak si tedy musíme vážiti exercicií!

Děkujme Bohu, že nám dal tak vzácné přispění k našemu duchovnímu pokroku, a dosvědčujme mu za toto dobrodiní největší vděčnost!

III. Proč máme konati dobře exercicie. Pro četné pohnutky máme konati exercicie a zvláště konati je dobře.

Musíme působiti spolu s milostí, zde však se nám udílí milost mimořádná, milost zvláštní lásky. nebo spíše množství milostí, s nimiž jsme povinni s nejpřesnější věrností působiti.

Musíme vyhovovati potřebám své duše, ktera jest tak chudá a tak nuzná; exercicie jsou k tomu nejvýtečnějším prostředkem; nevyužitkovati jich, znamenalo by, býti ukrutným a nelidským sám k sobě.

Musíme využitkovati každé příhodné příležitosti k svému duchovnímu pokroku a k plnění naší velké a jediné záležitosti, jíž jest spása duše; co však jsou roční exercicie jiného než nejpříhodnější příležitost k dobrému upravení řeholního života a k našemu duchovnímu pokroku.

Musíme vniknouti do záměrů Ježíše Krista; exerciciemi však tento božský Mistr »povede nás na poušť a mluviti bude k srdci našemu«;[1]) proto ho musíme poslouchati s největší pozorností a s velkomyslnou ochotou konati vše, co nám nařídí.

Musíme též jednati podle záměrů těch, kteří nás řídí; čeho však žádá institut od každého Bratra konajícího exercicie jiného, než aby se snažil konati dobře různá cvičení, aby se stal dobrým řeholníkem a opravdovým apoštolem mládeže.

Musíme se bez ustání připravovati na onen den, kdy se objevíme před Bohem; dny exerciční jsou nám jmenovitě dány k této přípravě.

Pomněme, že od těchto exercicií může záviseti naše věčnost; vykonáme-li je dobře, zjednají nám hojné milosti, které nás učiní vítězi nad nepřáteli a pomohou nám přilnouti tím více k Bohu; jestliže jich nevyužitkujeme, kdo by mohl vyjádřiti následky takovéhoto zneužití božské milosti? Zdaž

---

[1]) Oseáš 2, 14.

nebyly první příčinou záhuby mnohých řeholníků špatně vykonané exercicie?

Pomněme též, že pro některého z nás budou tyto exercicie posledními, že jsou snad poslední péčí, kterou věnuje božský hospodář neplodnému fíku; strachujme se, neboť, nevyužitkujeme-li jich, mohl by i o nás říci: »Vykopej jej, k čemu vysiluje půdu?«[1])

Božský Ježíši, jenž mě voláš na poušť, abys mluvil k srdci mému, dejž, abych jednal podle tvých záměrů; pomoz mi odvrátiti ducha ode všeho zevnějšího, abych se stal pozorným jen k hlasu tvému, abych dobře poznal, čeho ode mne žádáš a vykonal to s největší velkomyslností.

Duchovní kytice. *Exercicie si musíte zamilovati, abyste při nich účinně pracovali o svou dokonalost.*

(97. rozj. 3.)

---

[2]) Luk. 13, 7.

74. PROSTŘEDKY K DOBRÉMU KONÁNÍ EXERCICIÍ.

Krátký obsah. **I. Exercicie vyžadují: dobré vůle, modlitby, sebranosti mysli.** Jděme k exerciciím s velkomyslnou vůlí a s upřímným přáním využitkovati jich. Modleme se hojně i vroucně, aby Bůh žehnal našim snahám. Mlčení a jak vnitřní, tak i zevnitřní sebranost jsou nutny při exerciciích. Přijměme rádi oběti, které nám snad budou uloženy.

II. Při exerciciích musíme poslouchati slovo Boží a o něm uvažovati. Slovo Boží se nám podává poučováním a zbožným čtením, slyšme je pozorně i poslušně. Uvažujme o tom, co čteme nebo slyšíme; konejme dobře rozjímání; zpytujme se vážně. Ó, jak spasitelným nám bude slovo Boží podporované našimi úvahami!

III. Při exerciciích třeba předzírati budoucnost a učiniti předsevzetí. Napravivše minulost určeme, jak se hodláme chovati v budoucnosti. Předzírejme překážky a hledejme prostředky, jimiž nad nimi můžeme zvítěziti. Učiňme dobrá předsevzetí, toť hlavní věcí. Rceme upřímně: »Chci zcela náležeti Bohu.«

ROZJÍMÁNÍ.

Povedu duši na poušť a mluviti budu k srdci jejímu.
(Oseáš 2, 14.)

I. Exercicie vyžadují: dobré vůle, modlitby, sebranosti mysli. Exercicie jsou milost, které třeba využitkovati; aby však přinesly užitek spasení, musíme je konati vážně a přinésti k nim žádoucí přípravu.

Abychom dobře konali exercicie, musíme míti dobrou i velkomyslnou vůli a býti i setrvati

v onom rozpoložení mysli, v němž byl svatý Pavel, když zvolal: »Pane, co chceš, abych činil?«[1]) Bůh jest to, jenž nás volá k exerciciím; on chce, abychom je konali s největším užitkem, a uděluje nám k tomu milost; dobrý jejich výsledek závisí konečně jen od nás, jen od věrného užívání prostředků, které nám poskytují.

Nadešla-li hodina začíti je, musíme se jim ihned úplně oddati a nemrhati ani okamžikem tohoto tak drahocenného času.

Abychom dobře konali exercicie, musíme vzývati často i se vší možnou vroucností přispění Ducha svatého a říci mu z hloubí srdce: »Sestup ke mně, Duše světla i síly, přijdiž a obnov tvář duše mé.« Musíme se mnoho modliti, aby Bůh našim snahám požehnal. »Nestaví-li Hospodin domu,« praví David, »marně se lopotí, kteří jej stavějí.«[2]) Skutečně by bylo marné, abychom konali zevně cvičení exerciční, kdyby Bůh vnitřně nepůsobil v naší duši, aby jim dodal působivosti.

Abychom exercicie dobře konali, musíme je zcela tráviti v mlčení i v sebranosti mysli; avšak nejen zevnější mlčení a sebranost mysli jsou nutny, musíme též spořádati své schopnosti a odstraniti ze svého ducha všechnu roztržitost nenáležející k exerciciím; přicházíme k exerciciím, abychom slyšeli Boha, Bůh však nemluví v ruchu; přicházíme k nim, abychom probadali nejzávažnější otázky, jež jsou v zájmu naší duše, toto ba-

---

[1]) Skut. apošt. 9, 6.

[2]) Žalm 126, 1.

dání však vyžaduje veškerého našeho času, vší naší pozornosti a nelze je sloučiti s roztržitostí.

Vězme, že rušení mlčení a toulání se ducha i smyslů se nesnese s exerciciemi a že jsou takovými jejich protivami jako voda ohni, který voda hasí.

Začněme tedy exercicie s úplným přesvědčením, že jest nám jich nesmírně potřebí, a buďme ochotni vzíti na sebe všechny oběti, jež nám uloží.

II. Při exerciciích musíme poslouchati slovo Boží a uvažovati o něm. Chceme-li dobře konati exercicie, buďme pozorni na slovo Boží, kterého se nám v hojnosti podává; jaké účinky by mělo na naši duši, kdybychom je poslouchali s učelivostí? Svým slovem stvořil Bůh svět,[1]) skrze ně jej ještě obrozuje a působí v nás užitky své milosti. Slyšme ho oznamovati nám svou vůli svým sluhou, našimi představenými, duchovními knihami a zajisté pocítíme, že žijeme nový život, duch náš se osvítí čistým světlem víry a srdce naše roznítí se plameny lásky.

Chceme konati exercicie dobře? Oddejme se vážným úvahám podle směrnic, jež jsou nám dány. Věnujme se s vroucností svatému cvičení rozjímání. Postavme se před velké pravdy náboženské; pronikněme se myšlenkou na smrt i na soud; sestupme v duchu na místo věčných muk; pozvedněme se k místu nekonečné radosti; buďme pevně přesvědčeni, že to neb ono bude naším příbytkem a že to závisí jen od našeho působení spolu s milostí. Popatřme na nynější stav svého svědomí

---

[1]) Moudr. 9, 1.

a nenechávejme v něm ničeho, co bychom nepronikli, vše ať jest jasně i zřetelně určeno; uvědoměme si své chyby a jejich příčiny a hledejme prostředky k uvarování se jich. Snažme se pochopiti svatost svého stavu a povinnosti, jež nám ukládá.

Vzbuzujme ve svém srdci city vztahující se na to, o čem rozjímáme, anebo o čem se nám mluví, city bázně při pohledu na přísnost spravedlnosti Boží a počtu našich nepravostí, city důvěry při vzpomínce na dobrotu Boží a na vše, co božský Spasitel pro nás vykonal. Zvláště pak konejme zbožná hnutí mysli a vzlety lásky k Bohu, k Ježíši Kristu a k jeho přesvaté matce.

Ó, jak prospěšni nám budou dnové exerciční, přijmeme-li slovo Boží s učelivostí a učiníme-li je skutečně působivé svými úvahami.

III. Při exerciciích třeba předzírati budoucnost a učiniti předsevzetí. V těchto dnech milosti musíme si vytknouti směrnici svého chování v budoucnosti. Poznavše, co bylo v nás vadného v minulosti, hledejme prostředky, jimiž se můžeme polepšiti. Předzírejme, pokud možno, obtíže i překážky, s nimiž se potkáme. Velmi důležito jest určiti si přesně předmět zvláštního zpytování svědomí. Učiňme velkomyslná předsevzetí, toť při tom hlavní věcí; napišme si je, jakož jsme si měli také napsati myšlenky, které nás nejvíce dojaly.

Hlavní účinek exercicií má býti: postaviti i upevniti naši vůli na cestě dobra, to však předpokládá, že se rozhodneme upřímně neodchylovati se již od ní. Snad jsme byli doposud lidmi nerozhodnými, kteří nechtějí náležeti světu a ďáblu, kteří však také nechtějí náležeti otevřeně Bohu. Nuže,

exercicie jsou vhodnou příležitostí, abychom se rozhodli náležeti nadále jen Bohu samému a nechtíti v tomto životě ničeho jiného a netoužiti po ničem jiném, leč jemu se zalíbiti a zasloužiti si jeho milostí.

Ó, Ježíši, jenž mi dovoluješ zúčastniti se svatých cvičení exercičních, snažně tě prosím, uděl mi milostivě všech potřebných podmínek, bych jich dobře využitkoval, aby tyto tak drahocenné dny byly pro mne skutečně dny milosti a spásy, v nichž opět začnu kráčeti na cestě dokonalosti a nikdy se již od ní neuchýlím.

Duchovní kytice. *Jen v ústraní a na modlitbě dospívá duše k proměnění sebe samé a k osvícení Božímu.*

(152. rozj. 3.)

75. VZPOMÍNKA NA EXERCICIE.

Krátký obsah. **I. Děkovati Bohu za dobrodiní exerciciemi nám prokázaná a prositi ho za odpuštění, že jsme z nich tak málo těžili.** Vzpomeňme si na exercicie a dosvědčme Bohu svou vděčnost za onu velkou milost; jestliže jsme s ní spolu náležitě nepůsobili, prosme za odpuštění své nedbalosti a slibme, že budeme příště velkomyslnějšími. Slyšme hlas Boží řkoucí nám: »Připravte cestu Hospodinovu.«

II. Obnoviti se v rozpoložení mysli, v němž jsme se nacházeli při exerciciích. Rozpoložení ducha, srdce i vůle; musíme nazírati na všechno a souditi o všem tak, jako jsme nazírali a soudili tehdy; milovati jen to, co jsme tehdy milovali, a z těchže pohnutek; pracovati o své posvěcování s týmž zápalem a užívati k tomu prostředků. Rceme si: Co chtěl Bůh ode mne při exerciciích, to chce i nyní.

III. Připomenouti si předsevzetí při exerciciích učiněná. Předsevzali jsme si, že budeme lépe zachovávati ta neb ona pravidla, že budeme lépe plniti ty neb ony povinnosti řeholní i učitelské; zpytujme se, kterak jsme plnili ona předsevzetí; učiňme je znova a prosme Boha o zmužilost plniti je. Přečtěme si opět svá předsevzetí při přehledu každého týdne a při měsíčních exerciciích.

ROZJÍMÁNÍ.

Dobrořeč, má duše, Hospodinu, pamatuj na všecka dobrodiní jeho! (Žalm 102, 2.)

I. Děkovati Bohu za dobrodiní exerciciemi nám prokázaná a prositi ho za odpuštění, že jsme z nich tak málo těžili. Vzpomeňme si na exercicie, abychom vzdali Bohu za ně díky, neboť byly vzácnou jeho milostí a znakem zcela zvláštní náklonnosti;

za oněch požehnaných dnů dal zářiti duchu našemu světlem pravdy, pronikl naše srdce city upřímné zbožnosti a vnukl nám nejvelkomyslnější předsevzetí. Za tato dobrodiní musíme mu velmi děkovati. Nedomnívejme se, že stačí některé děkovné modlitby, které jsme snad vykonali při zakončení exercicií, tím bychom nedosvědčovali, že si vážíme onoho tak velkého dobra. Exercicie musí účinkovati po celý rok, po celý život, taková musí býti i naše vděčnost a nesmí míti mezí.

Leč bohužel, uplynulo teprve (několik měsíců) od exercicií a v duchu našem zůstala snad po nich jen mlhavá vzpomínka, tak brzy vymizelo to, co přece mělo ustavičně zaměstnávati našeho ducha; snad jsme z nich načerpali jen málo dobrého, jež měly způsobiti a nastoupivše při nich pravou cestu odvraceli jsme se od ní víc a více! Jak nešťastnými bychom byli, kdyby tomu tak skutečně bylo a jak bychom musili prositi Boha za odpuštění a spěchati navrátit se zpět!

Hlas, který jsme slyšeli a jenž nám pravil: »Připravte cestu Hospodinovu«,[1]) jest i nyní slyšeti a praví nám tatáž slova; buďme ho poslušni.

II. Obnoviti se v rozpoložení mysli, v němž jsme byli při exerciciích. Vzpomeňme si na exercicie, abychom byli opět a udrželi se v témž rozpoložení ducha, srdce i vůle jako tehdy.

Při exerciciích usuzovali jsme správně o věcech, poněvadž jsme je zkoumali s duševním klidem a v čistém světle víry a rozumu; udržujme se v onom usuzování o nich, které jsme učinili v oněch milo-

---

[1]) Isaiáš 40, 3.

stiplných dnech. Co jsme myslili o křížích i utrpeních tohoto života? Nespatřovali jsme v nich pozornost prozřetelnosti Boží, jenž chce, abychom jimi učinili zadost za své hříchy, a dává nám příležitost k rozmnožení zásluh?

Co jsme soudili o rozjímání, o zpytování, o skládání počtu ze svého chování, o všech svých duchovních cvičeních? Nespatřovali jsme v nich vzácné prostředky posvěcující a zdroje síly k dobru?

Co jsme soudili o svém svatém povolání? Nepohlíželi jsme na ně jako na znak zvláštní pozornosti Boží k nám? Co jsme si myslili o řeholních ctnostech, o chudobě, o čistotě i o poslušnosti? Co jsme soudili o hříchu, o zanedbávání milosti a o nedokonalostech? Co jsme soudili tehdy, to musíme souditi i nyní, neboť úsudky naše shodovaly se s pravdou a pravda se nemění.

Při exerciciích směřovaly naše náklonnosti k Bohu jako k jedinému svému středisku; obnovme se v ochotnosti milovati Boha a milovati jen jeho; nedopusťme, aby byla zkažena nebo zeslabena nějakou nezřízenou náklonností.

Rceme si tedy, že dnes jest právě tak pravdivo jako při exerciciích, že Bůh jest jediným naším cílem, že musíme následovati Ježíše Krista, duši svou spasiti, varovati se pekla a dosíci nebe.

Ano, i dnes jako při exerciciích jest pravdivo, že jsme řeholníky, že musíme pěstovati milost svého povolání, zachovávati pravidla, plniti sliby, snažiti se bez ustání o dokonalost a působiti užitek v duších. Ne, nikoli, Bůh se od exercicií nezměnil, co od nás chtěl, to chce i nyní.

III. Připomenouti si předsevzetí učiněná při exerciciích. Konečně si vzpomeňme na exercicie, abychom se zpytovali, jak jsme splnili svá předsevzetí a dodali jim veškeru jejich působivost.

Při exerciciích jsme si umínili plniti lépe své řeholní i učitelské povinnosti; učinili jsme tak? Přehlédneme-li své jednání a své chování v řeholní obci, ve třídě, nepozorujeme, že jsme se příliš odchýlili od toho, co jsme Bohu slíbili?

Při exerciciích jsme útočili na svou panující chybu a rozhodli jsme se pokračovati v boji proti ní a nepopřáti jí ani příměří, ani odpočinku. Jaké vážné útoky jsme proti ní podnikli? Neustali jsme v boji proti svým chybám, v boji to, jenž musí trvati po celý náš život?

Poznali jsme při exerciciích překážky svého duchovního pokroku a rozhodli jsme se zbaviti se jich: splnili jsme toto rozhodnutí? Měli jsme odvahu přetrhnouti to neb ono pouto, jež nám překáželo náležeti úplně Bohu, varovali jsme se té a oné příležitosti, o níž víme, že jest nám škodliva?

Vezměme dnes do ruky svá exerciční předsevzetí, čtěme je pozorně, učiňme je znovu a prosme Boha o zmužilost splniti je. Navykněme si chvályhodný zvyk připomínati si je při každém týdenním přehledu a při měsíčních exerciciích, tím je budeme věrněji plniti.

Ó Ježíši, jenž mi připomínáš vzpomínku na exercicie, které jsi mi dovolil konati, pokořuji se před tebou při vzpomínce na malý užitek, který jsem z nich odnesl, a snažně tě prosím skrze přímluvu tvé svaté Matky a svatého Josefa, račiž mi svou

milostí pomoci, abych jsa v onom rozpoložení mysli, v němž jsem byl tehdy, dosvědčoval ti svým chováním, že si přeji jen plnění tvé svaté vůle, kterou máš se mnou.

Duchovní kytice. *Byli jste ochotni působiti, aby milost Boží nebyla marna ve vás?*

(90. rozj. 3.)

76. MILOST.

Krátký obsah. **I. Musíme věděti, co milost jest a vážiti si jí.** Připomeňme si podstatu milosti, a jak četných milostí se nám dostává. Važme si milosti, tohoto výtečného dobra, jež stálo krev Ježíše Krista a jež jest počátkem všech opravdových dober. Plňme věrně své povinnosti k milosti.

II. Musíme býti přesvědčeni, že milost jest nutná, a vyprositi si jí od Boha. Bez přispění milosti jsme bezmocni pro každé nadpřirozené dobro. Musíme o ni prositi Boha naléhavými i vroucími modlitbami. Přednášejme své prosby skrze Pannu Marii, Ježíš jí nemůže ničeho odepříti.

III. Musíme Bohu za jeho milosti děkovati a spolu s nimi působiti. Zvláště my řeholníci musíme děkovati Bohu, že nám udělil milost v takové hojnosti. Pomněme, že nic není pro nás tak důležité jako s ní s největší ochotou působiti. Nezapomínejme, že »mnoho bude požadováno od toho, jemuž bylo mnoho dáno«.

ROZJÍMÁNÍ.

Napomínáme vás, abyste nepřijímali milosti Boží nadarmo. (II. Kor. 6, 1.)

I. Musíme věděti, co milost jest, a vážiti si jí. Zvláště na nás řeholníky, jimž se dostává tolik nebeských milostí, vztahuje se napomenutí apoštolovo, nepřijímati milosti Boží nadarmo; aby se tak nestalo, musíme věrně plniti povinnosti, které nám ukládá.

1. Musíme věděti, že milost jest naprosto nezasloužený dar Boží, dar věnovaný v každém okamžiku a poskytnutý, ačkoli nestejně, všem lidem. Musíme si připomenouti množství milostí nám

udělených: milost stvoření, milost zachovávání, milost přijetí za dítky Boží, milost smíření s nebem svátostí pokání, milost povolání k životu řeholnímu, milosti nesčetné a vším různým způsobem udílené. Leč, běda, my si jí dostatečně nevšímáme, takže nám může Pán náš říci jako Samaritánce: »Kdybys znal dar Boží!«[1]) kdybys znal počet a cenu milostí, kterých se ti dostává!

2. Milosti si musíme vážiti pro její výtečnost a pro to, co stála božského Spasitele, a pro její spasitelné účinky.

Milost, toť Bůh, svrchovaný náš Pán sestupující k nám bídným i ubohým tvorům, aby nás pozvedl k sobě; toť Bůh přicházející k nám, aby se stal naším rádcem, naší podporou i naším vůdcem; toť v jistém smyslu účastenství na přirozenosti božské.

Milosť, toť cena krve Ježíše Krista; neboť, aby nám jí zasloužil, oddal se božský Spasitel tolikerým pracím, odhodlal se k tolikerým utrpením a vydal se k tak ukrutné i hanebné smrti.

Milost plodí v nás nejvzácnější ovoce. Ona jest vší krásou i veškerým životem naší duše; ona jest jejím světlem, její silou, jejím pokrmem i její slávou. Milost nás pozvedá od věcí pozemských k lásce k nebeským věcem, vnuká nám pohrdání dobry pomíjejícími a nabádá nás skládati všechnu svou důvěru v Boha, mimo něj si ničeho nežádati a jej nade všecko milovati.

Milost nás chrání před hříšnou přirozeností, činí nás silnými proti světu a ďáblu, skrze ni tvoří se

---

[1]) Jan 4, 10.

v nás vnitřní člověk a žijeme ve spojení s Bohem. Ó, nikdy nepochopíme dosti převeliké ceny milosti!

II. Musíme býti přesvědčeni, že milost jest nutna a vyprositi si jí od Boha. 1. Vězme, že bez přispění milosti nemůžeme naprosto ničeho vykonati pro nebe. Zbožný spisovatel Následování Krista dí: »Co jsem bez milosti, leč suché dřevo a kmen neužitečný, leda aby jej odhodil? Ó, přeblažená milosti, pojď, schyl se ke mně, aby mdlobou a vyprahlostí neochabovala duše má. Ó, jak nesmírně jest mi potřebí milosti tvé, Pane, abych dobro počal, v něm pokračoval a je i dokonal.«[1])

2. O milost musíme Boha prositi snažnými i vroucími modlitbami. Rceme mu často: »Bože, sešli na mne s hůry »své světlo a pravdu«;[2]) »a občerstvi srdce mé rosou nebeskou«;[3]) »tvá milost vždy mne předcházej i provázej a dejž mi, abych bez ustání o dobré skutky usiloval«.[4])

Prosme o milost horlivosti ve službě Boží, o milost věrného zachovávání pravidel i slibů, o milost vítězství nad pokušeními tělesnými i ďábelskými a o milost dosažení hojného užitku v duších. Zvláště pak prosme a to každý den o milost vytrvalosti až do konce, jež jest počátkem věčné slávy.

Prosme o milosti božského Spasitele, jenž nám jich zasloužil, avšak prosme o ně skrze přímluvu jeho nejsvětější Matky, skrze niž nám všechny své dary rozdává.

---

[1]) Kn. III., 55, 4—6.
[2]) Žalm 42, 3.
[3]) Násl. Kr. III., 23, 5.
[4]) Násl. Kr. III., 55, 6.

III. Musíme Bohu za jeho milosti děkovati a spolu s nimi působiti. 1. Buďme Bohu upřímně vděčni za milosti, které nám uděluje; musíme mu děkovati vším výlevem své duše za nesčetné milosti jeho nekonečné dobrotivosti.

Vnikněme do citů, jež měl David volaje: »Čím se odplatím Hospodinu za všecko, co prokázal mi?«[1]) anebo rceme s nejsvětější Pannou: »Velebí duše má Hospodina,... neboť veliké věci učinil mi.«[2]) Pomněme také, že vděčnost za milosti dosažené jest prvním prostředkem k nabytí nových milostí.

Má-li cit vděčnosti převládati v některých srdcích, pak jest to zajisté v srdcích našich, v srdcích nás řeholníků, tak mimořádně obdařených milostmi od Boha.

2. Musíme, a to jest nejdůležitější, s milostí spolu věrně působiti, jednati podle jejich vnuknutí, kráčeti s naprostou poslušností na cestách, jimiž nás vede, abychom dali najevo, že jsme nepřijali daru Božího nadarmo,[3]) nýbrž že s ním pracujeme na díle Ježíše Krista. Ostatně věrným působením s milostí ukazujeme svou vděčnost; věrností k milosti využitkujeme tak velikého statku a zpeněžíme onu hřivnu, která jest nám svěřena.

Nezapomínejme, že »od každého, jemuž mnoho bylo dáno, bude se pohledávati mnoho«,[4]) a že když nebudeme působiti spolu s milostí Boží,

---

[1]) Žalm 115, 3.
[2]) Luk. 1, 46 a 49.
[3]) II. Kor. 6, 1.
[4]) Luk. 12, 48.

stane se nám toto neocenitelné dobro, jež má býti naším ospravedlněním, příčinou našeho zavržení.

»Činy naše, prosíme, Pane, milostí svou předcházej a pomocí svou provázej, aby všechna slova i skutky naše od tebe vždy počínaly a tebou počaty se dokonávaly.«[1]) Ó Maria, kterou nazývá Církev »Matkou božské milosti«, oroduj za nás, aby tento vzácný dar přinášel užitek v naší duši a učinil nás hodnými odebrati se s tebou do slávy věčné velebit nekonečnou laskavost Původce milosti.

Duchovní kytice. *Čím budete věrnější i přesnější v zachovávání svých pravidel, tím více vás zahrne Bůh svými milostmi.*

(104. rozj. 1.)

---

[1]) Círk. modlitba.

77. ZPRONEVĚRA MILOSTI.

Krátký obsah. **I. Zpronevěra milosti uvážena sama o sobě.** Zpronevěřovati se milosti znamená nechtíti, co Bůh chce, znamená vymknouti se jeho působení a poddati se působení nepřátel spasení; znamená odmítati dobro a pohrdati dobrem, jež stálo krev Ježíše Krista; znamená šlapati nohama božské símě, zakopati svěřenou hřivnu, podobati se neplodnému fíku; znamená následovati židů, odpírajících laskavosti Boží. Jaký prospěch máme my z prostředků posvěcujících, které nám Bůh uděluje? **II. Neblahé následky zpronevěry milosti.** Zpronevěření milosti zmenšuje její vznik pro budoucnost; duše nevěrná slábne, dostává méně osvícení, usnadňuje útoky ďábelské, vydává se v nebezpečí zaslepenosti a zatvrzelosti, nastupuje cestu vedoucí k největšímu neštěstí . . . k zavržení. Tažme se zavrženců, jaké zlo jest zpronevěra milosti.

ROZJÍMÁNÍ.

Dnes-li uslyšíte hlas jeho, nezatvrzujte srdce svého. (Žid. 3, 7.)

I. Zpronevěra milosti uvážena sama o sobě. Zpronevěření milosti, odpírání milosti jest největším zlem, kterého se musíme vystříhati; abychom byli o tom přesvědčeni, stačí uvážiti, co toto zpronevěření jest samo o sobě a ve svých následcích.

Zpronevěřovati se milosti znamená odpírati konati dobro, k němuž nás nabádá, a nechtíti varovati se zla, od něhož se nás snaží vzdáliti; znamená odvraceti se od blahodárného působení Božího a oddati se zhoubnému vlivu světa, náruživostí a ďáblů; znamená mařiti záměry božské prozřetelnosti, jejichž cílem jest naše zdokonalování i naše blaženost, a nechtíti býti uveden na cestu spasení.

Zpronevěřovati se milosti znamená vlastně opovrhovati a pohrdati dary Božími, anebo míti k nim jen hříšnou lhostejnost; znamená nevážiti si dobra, k němuž nemohou býti přirovnávány žádné poklady světa, dobra, jež stálo práce, slzy, krev i život Boha.

Zpronevěřovati se milosti znamená šlapati nohama božské símě a takto je zahubiti a s ním vše, co mělo přinésti; znamená zakopati, ne-li promrhati, hřivnu hospodářem nám svěřenou a zasloužiti si kletby pronesené nad služebníkem zlým a lenivým; znamená podobati se neplodnému fíku, o němž pravil jednou božský Mistr: »Vykopej jej, k čemu vysiluje půdu?«[1])

Zpronevěřovati se milosti znamená následovati židů, kteří zprvu odpírali poslouchati proroků, které jim Bůh posílal, a kteří pak zneuznali samo Slovo Boží. Připomeňme si, že Ježíš Kristus plakal nad nevděčným městem Jerusalemem; chtěl je spasiti, ono však dovršilo svou záhubu odpíráním vší laskavosti, které se mu dostalo.

Pomněme, že božský Spasitel pláče rovněž nad dušemi zpronevěřivšími se milosti, které jako Jerusalem svalují na sebe největší neštěstí.

Jaký to předmět k úvaze zvláště pro nás, k nimž jest Bůh tak štědrý svými milostmi! Působíme s nimi? Jaký užitek máme ze svých rozjímání, z duchovních čtení, z laskavých rad, které jsou nám udíleny, z dobrých příkladů, jichž jsme svědky, a vůbec z tolikerých prostředků posvěcení, které nám Prozřetelnost připravila?

---

[1]) Luk. 13, 7.

Milosti, kterých se nám dostává, posvětily na miliony duší; a nás snad nečiní ani světějšími, ani věrnějšími v zachovávání pravidel, ani umrtvenějšími.

II. Neblahé následky zpronevěření milosti. Duším, které odpírají milosti, dostává se méně a méně oné milosti, které zneužívaly, ony se vydávají v nebezpečí zaslepenosti, nastupují cestu, která vede do propasti věčné.

Nepůsobiti spolu s milostí znamená zmenšovati její vznik do budoucnosti a tudíž znesnadňovati si víc a více úsilí, jehož vyžaduje ctnost. Či není pravda, že jakmile se zpronevěříme milosti, cítíme se slabšími k dobru a méně zmužilými plniti své povinnosti? Či není pravda, že nastává v naší duši ihned velká prázdnota a že se naše duše cítí rozrušena, neklidna a zbavena vnitřních útěch?

Toť jako za spravedlivý trest se ukazuje Bůh méně štědrý k nám. Svatý Basil praví: »Jsme-li nedbalí a ospalí ve službě Boží, tu se zdá jakoby božský Mistr usnul vzhledem k nám, jako kdyby již na nás nemyslil.« On trestá naši zpronevěru nedostatkem svých milostí, ne vždy těch, které jsou nám naprosto nutny, ale oněch zvláštních, vybraných milostí, jež vzhledem k okolnostem mohou nám býti přece nevyhnutelnými. A kolik zásluh ztrácíme takto svou hříšnou nedbalostí!

Co však nás především musí naplniti strachem, jest, že milostí ubývá pro naši zpronevěru. Bůh mlčí, když byl nadarmo mluvil; skrývá se, když byl dlouho hledal; vzdaluje se, když byl marně klepal na dveře našeho srdce. Duše se stávají víc a více zaslepenými a setrvávajíce ve svém odporu

stávají se zatvrzelými ve zlém. Pak splní Pán onu hrozbu v knize Přísloví: »Volal jsem vás a odpírali jste, vztáhl jsem ruku svou, a nebylo, kdo by pohleděl, pohrdli jste všelikou radou mou a domlouvání mého zanedbali jste, protož i já také k zahynutí vašemu smáti se budu.«[1])

Ježíš Kristus pravil židům: »Já jdu, a budete mě hledati a ve svém hříchu zemřete.«[2]) Tak mluví i k těm, kteří pohrdají jeho milostmi; nadejde okamžik, kdy zazáří nad nimi jeho spravedlnost a kdy je zanechá v jejich neštěstí.

Abychom lépe poznali hrozné následky odpírání milosti, tažme se duší, které již stály před soudnou stolicí Kristovou. Tažme se těch, kteří úpí v očistci, a kteří spatřují v zpronevěře milosti pravou příčinu svých muk.

A zajděme dále; tažme se zavržených, kteří trpí nesčetné bolesti, bez konce a bez úlevy a to hlavně proto, poněvadž se zpronevěřili milosti... Snad byly první jejich nevěrnosti méně těžké nežli jsou nevěrnosti, kterých si my dovolujeme.

Kdyby se jim bývalo snad dostalo tolikerých milostí jako nám v našem povolání, byli by dnes světci.

Ó Ježíši, jak často jsem zneužil tvých milostí, pohrdaje takto krví, kterou jsi prolil, abys nám jich zasloužil! Snažně tě však prosím, odpusť mi, a místo abys mi je odňal, jak bys ve své spravedlnosti učiniti mohl, uděl mi jich ve větší hojnosti.

---

[1]) Přísl. 1, 24—26.

[2]) Jan 8, 21.

Kéž zvítězí tvá štědrota nad mou zlobou a dá mi jednati podle tvých záměrů se mnou, bych dosáhl takto milosti konečné vytrvalosti, po níž celým srdcem toužím!

Duchovní kytice. *Jak často nechal Bůh slyšeti vnitřní hlas, aby vás dojal, a vy jste ho přece neposlouchali!*

(123. rozj. 2.)

78. VNITŘNÍ DUCH ZBOŽNOSTI.

Krátký obsah. **I. Řeholník naplněný vnitřním duchem.** Takový řeholník myslí často na Boha, kráčí v jeho přítomnosti, jeho duch i jeho srdce se zabývá Bohem a věcmi božskými, rád rozmlouvá s Ježíšem a utíká se k němu; vystříhá se toho, co by ho mohlo odvraceti od těchto svatých cvičeb. Buďme muži rozjímání a upevníme v sobě vnitřního ducha.

II. Nutnost vnitřního ducha. Tento vnitřní duch jest nám nutný k dosažení našeho určení, jež jest Boha poznávati, ho milovati a jemu sloužiti; jest nutný k následování Krista a svatých, k pokroku v dokonalosti a k dobrému plnění povinností. Sebeřme se často, abychom očistili své úmysly a posvěcovali své skutky.

III. Výhody vnitřního ducha. Vnitřní duch odlučuje nás od věcí stvořených, spojuje nás s Bohem, zjednává nám zvláštní milosti, udržuje nás ve zbožnosti a v horlivosti, jest nám zdrojem zásluh i nejsladších útěch. Prosme Boha, aby odstranil vše, co by mohlo zeslabiti naše spojení s ním.

ROZJÍMÁNÍ.

Království Boží jest ve vás. (Luk. 17, 21.)

I. Řeholník naplněný vnitřním duchem. Vnitřní duch jest s pomocí milosti Boží nabytý zvyk zaměstnávati ducha i srdce Bohem a věcmi Božími.

Řeholník naplněný tímto duchem myslí často na Boha, kráčívá v jeho božské přítomnosti; hledá takřka patřiti již zde na zemi na toho, jenž jest pravda sama a jenž ho určil, aby na něho patřil tváří v tvář v životě věčném. Nemísí se do věcí zevnějších, marnivý ruch světský jest mu vyrušováním a nudou; dává pozor jen na tajemnou mluvu

milosti řka s Davidem: »Poslechnu, co mi řekne Hospodin Bůh«[1]) v hloubí srdce mého.

Řeholník naplněný vnitřním duchem řídí všechny své náklonnosti k Bohu a k věcem božským. Miluje krásu nestvořenou a miluje ji láskou vroucí, vytrvalou i velkomyslnou. Srdce jeho tluče jen pro Boha, v něho doufá, po něm touží, jeho si přeje míti a jen jemu se chce zalíbiti.

Řeholník naplněný vnitřním duchem myslí často na Ježíše Krista a rád rozmlouvá s tímto sladkým Spasitelem. »Pane Bože můj,« praví mu, »mluv ke mně, abych snad nezemřel a nezůstal bez užitku, kdybych byl pouze zvenčí napomínán a nikoli spolu v nitru roznícen.«[2])

Hledá jen spojení s Ježíšem, nalézá odpočinek jen v Ježíši, jemuž dí se svatým Tomášem: »Pán můj a Bůh můj!«[3]) anebo se svatým Františkem z Assisi: »Bůh můj a mé všecko!«

Věnujme se rozjímání, buďme muži rozjímání, neboť žádné cvičení není tak způsobilé, bychom mohli vnitřního ducha dosíci, v sobě jej rozmnožiti a upevniti.

II. Nutnost vnitřního ducha. Jsouce stvořeni poznávati Boha, zdaž nemáme ducha svého naplniti jeho přítomností? Užívali bychom svého rozumu tak, jak máme, kdybychom se jím zabývali jen nahodile a povrchně?

Jsouce stvořeni k milování Boha, zdaž nemáme říditi své srdce k němu? Zdaž nemá býti láska

---

[1]) Žalm 84, 9.

[2]) Násl. Kr. III. k. 2, 3.

[3]) Jan 20, 28.

k této svrchované kráse obvyklým naším citem, kterou se máme bez ustání snažiti rozvíjeti a zdokonalovati? Nemá naše vůle říditi všechno své úsilí k plnění vůle Boží?

Bez vnitřního ducha nejednali bychom podle svého určení jako lidé, a tím méně bychom jednali podle svého určení jako křesťané a jako řeholníci.

Musíme následovati Ježíše Krista; co však bylo zaměstnáním jeho nejsvětější duše, dokud žil mezi lidmi? Sám nám to praví slovy: »Zdaliž jste nevěděli, že já musím býti v tom, co jest Otce mého?«[1]) Stále se zabýval svým Otcem; srdce jeho jej milovalo láskou nekonečnou; jeho touhou bylo viděti, že ho lidé poznávají, jej milují a oslavují. Kterak bychom mohli býti jeho učedníky, kdyby nebyla duše naše, pokud jí možno, dbalá poznávati a milovati Boha, toužiti po jeho oslavě a hledati i užívati prostředků k jejímu rozmnožení?

Musíme následovati svatých; nuže, všichni byli naplněni vnitřním duchem. Svět se jim ukazoval se svou okázalostí a ve svém falešném lesku; oni se však od něho odvrátili a dávali najevo, že se zabývají jen věcmi nebeskými.

Proto musíme býti naplněni duchem vnitřním. Máme jej a v jakém stupni? Vejděme často sami do sebe. Navykněme si uvažovati o svých skutcích, o svých mravních náklonnostech. Neoddávejme se svým zevnějším zaměstnáním tak, že zanedbáme péči o svou duši. Připomeňme si napomenutí svatého Bernarda: »Buďte jako vodojem,

---

[1]) Luk. 2, 49.

jenž se naplní a pak dává ze svého nadbytku, a nikoli jako stoka, jež si ničeho nenechává.«

III. Výhody vnitřního ducha. »Uč se«, praví Následování Krista, »pohrdati tím, co jest mimo tebe, obírej se svým nitrem a poznáš, kterak v tobě vzejde království Boží.«[1]) A to proto, poněvadž vnitřní duch jest skutečně hojným zdrojem zvláštních milostí. Spojuje nás co nejúžeji s Bohem a pozvedá nás nad věci stvořené. Činí nás vždy méně a méně přístupnými šípům nepřátel spasení. Působí, že máme velký užitek z duchovních cvičení a že se stáváme muži modlitby a oběti.

Vnitřní duch jest nám také zdrojem nevýslovných útěch. Ježíš navštěvuje ty, kdož jsou jím naplněni; rozmlouvá s nimi, těší je, upevňuje je v pokoji a jedná s nimi s překvapující důvěrností. Oni nacházejí sladkými a líbeznými i ty nejnamáhavější cvičby řeholního života; láska oslazuje všechna utrpení jejich povolání, otupuje všechny trny, které se naskytnou a odnímá jejich bolestem největší prudkost.

Proto volá vším právem spisovatel Následování Krista: »Blahoslavená duše, která slyší v sobě mluviti Pána a z jeho úst přijímá slova útěchy. Blahoslavené uši, jež vnímají vánek božského šepotu, toho však nedbají, co jim našeptává tento svět!«[2])

Ó Ježíši, zbav mě oněch běd, které zatěžují duši a brání jí pozvedati se myšlenkami i city k tobě; dejž, abych naplněn vnitřním duchem, zabýval se

---

[1]) Kn. II., 1, 1.

[2]) Kn. III., 1, 1.

podle příkladu tvých svatých jen myšlenkami na tebe, láskou k tobě a plněním tvé božské vůle a stal se hodným patřiti s nimi na tebe v tvém nebeském království.

Duchovní kytice. *Prosme Boha o vroucí lásku k vnitřnímu životu, aby každý okamžik našeho života byl novým stupněm ke spojení s ním.*

(103. rozj., 2.)

79. SEBRANOST. — ZEVNĚJŠÍ SEBRANOST.

Krátký obsah. **I. V čem záleží sebranost.** Sebranost záleží v tom, že odvracíme své schopnosti od věcí časných, abychom se zabývali Bohem a věcmi Božími. Jest zevnější, vztahuje-li se na smysly; ostřihejme své smysly zachovávajíce především pravidla řeholní slušnosti. Střezme se roztržitosti, jež jest tak škodliva zájmům naší duše.

II. Zevnější sebranost se nám doporučuje. Duch svatý ji předpisuje; Ježíš Kristus podal jí příklad; svatí nám mluví o její nutnosti, naše pravidla ji výslovně doporučují. Dávejme svým zevnějškem najevo, že se obvykle udržujeme v přítomnosti Boží.

III. Zevnější sebranost vzdělává bližního a jest nám velmi prospěšna. Bez této sebranosti dávali bychom lidem světským, Bratřím i žákům jen pohoršení. Uvažme, že sebranost jest zdrojem pokoje, usnadňuje nám užitek ze cvičení, prospěch v ctnosti a dosažení zásluh. Abychom se cvičili v sebranosti, musíme se uměti umrtvovati. Můj Bože, dejž, bych zůstal věren cvičbě v sebranosti.

ROZJÍMÁNÍ.

Není ve větru Hospodin ... není v zemětřesení Hospodin.
(III. Král. 19, 11.)

I. V čem záleží sebranost. Sebranost záleží v odvrácení našich schopností od věcí časných a v obrácení jich k Bohu a k duši. Jest zevnější, vztahuje-li se na naše smysly, a vnitřní, vztahuje-li se na schopnosti našeho ducha i srdce.

Býti tedy zevně sebraným znamená nezabývati svých smyslů věcmi, jež se nesrovnávají s našimi povinnostmi, a odvraceti je od toho, co by mohlo rozptylovati naši pozornost na věci duchovní.

Býti zevně sebraným znamená býti skromný očima a svými pohledy dávati najevo, že se naše duše zabývá vnitřně Bohem, jehož božské přítomnosti nezapomíná.

Býti zevně sebraným znamená zavříti uši světskému ruchu, zachovávati pravidly předepsané mlčení, a musíme-li mluviti, činiti to tiše a tak, jak se sluší na svatost našeho stavu; znamená dělati pokud možno nejméně hluku při chůzi, při zavírání dveří a při všech ostatních podobných příležitostech.

Býti zevně sebraným znamená míti zdrželivost mající znak důstojnosti i vážnosti, klidnou chůzi projevující duši, která se dovede opanovati a nedává se opanovati nezřízenými náruživostmi.

Neschází nám něco z toho, co bylo řečeno? Nezapomínejme, že roztržitá duše jest onou cestou, o níž mluví Ježíš Kristus, na niž sice padá símě milosti, avšak bývá nohama pošlapáno, anebo ptáky nebeskými sezobáno.[1])

II. Zevnější sebranost se nám doporučuje. Uvažme o hlavních pohnutkách, jež nás nabádají zachovati věrně zevnější sebranost.

Předně si připomeňme, že nám ji Duch svatý doporučuje řka v Písmě svatém: »Opatruj pečlivě sebe sama«;[2]) »povedu duši na poušť a mluviti budu k srdci jejímu.«[3])

Ježíš Kristus dokazoval sebranost způsobem nejdokonalejším; prožil v ústraní prvních třicet let

---

[1]) Luk. 8, 5.

[2]) Deuter. 4, 9.

[3]) Oseáš 2, 14.

svého života a neustával po dobu tří ostatních let vzdělávati svým zevnějším chováním všechny, kdož ho pozorovali; nuže, na ničem si nemáme dáti tak záležeti, než abychom nabyli větší a větší podobnosti s tímto božským vzorem.

Všichni učitelé duchovního života a mezi jinými zbožný spisovatel Následování Krista[1]) naléhají na nutnost sebranosti. »Nemůžeš-li míti své myšlenky sebrány ustavičně, čiň to aspoň někdy. Marnosti ponech marným; ty však k tomu obracej snahu veškeru, co ti káže Bůh. Zavři za sebou dveře své a povolej k sobě Ježíše, miláčka svého.

V mlčelivosti a klidu prospívá duše zbožná... a vchází se Stvořitelem svým v obcování tím důvěrnější, čím více žije vzdálena od všeho pozemského ruchu.«

Náš svatý zakladatel, jenž zachovával s takovou dokonalostí zevnější sebranost, předepsal nám její cvičbu v několika kapitolách našich svatých pravidel a jmenovitě v kapitole o slušnosti, kde se neobává nám říci, že »máme považovati roztržité ohlížení očima za zdroj všelikých nepořádků v řeholní obci«.[2])

Bděme tedy nad svým chováním a dávejme celým svým zevnějškem najevo, že podle ducha svého stavu udržujeme se obvykle v myšlenkách klanění se u přítomnosti Boží.

III. Zevnější sebranost vzdělává bližního a jest nám velmi prospěšna. Musíme vzdělávati věřící a své žáky; bez zevnější sebranosti toho však ne-

---

[1]) Kn. I., 19, 4 a 20, 6 a 8.

[2]) Všeob. prav. 23, 6.

můžeme činiti. Ona jest skutečně způsobem příslušícím řeholníku; roztržitost ho činí nehodným jeho jména i šatu, jako kdyby náležel ještě světu neméně srdcem než pohledy, slovy i jednáním.

Celé kázání jest viděti sebraného řeholníka, Bratra, jenž kráčí ulicemi s opravdovou skromností, jenž dosvědčuje, že jest ve světě, aniž jest ze světa, jenž se jeví zrakům všech zaměstnán jediné Bohem, jemuž zasvětil svého ducha, své srdce i tělo.

Musíme vzdělávati spolubratry; i v pohledu na řeholní komunitu, v níž panuje sebranost, jest rovněž celé kázání. Ó, jak se cítíme nabádáni k dobrému, vstoupíme-li do takových domů, z nichž jest vyloučen marný ruch světský, kde vše hlásá zdrželivost, úctu i modlitbu.

Čiňme tedy vše, co jest nám možno, aby naše řeholní komunita splácela tento dluh vzdělávání, a jak se vyjadřují naše pravidla, hleďme, »aby naše posunky a všechny pohyby našeho těla dály se tak, by mohly každého vzdělávati«.[1]) Ostatně, jak vzácných výhod získáváme zachováváním zevnější sebranosti. Jest zdrojem pokoje i klidu, poněvadž vzdaluje od nás příčiny vzrušení i nepokoje; pomáhá nám uchovati užitky z našich cvičení, k nimž jest kromě toho nevyhnutelnou přípravou; skrze ni kráčíme s jistotou po cestách svatosti a zdokonalujeme své spojení s Bohem; stává se nám také vydatným zdrojem zásluh, poněvadž vyžaduje obětí našich přirozených náklonností a jelikož nás nabádá posvěcovati lépe všechny naše činy.

---

[1]) Všeob. prav. 23, 14.

Ó Bože, jenž nám pravíš v Písmě svatém, že nepřebýváš ve zmatku ani v nepokoji, dejž, abych zůstával věren cvičbě v sebranosti, aby nic nepřekáželo ve mně tvému přebývání v mém srdci a bych zůstávaje ve spojení s tebou byl na sklonku svých dnů připuštěn k onomu věčnému spojení, jež jest blažeností vyvolených.

Duchovní kytice. *Snažte se nabýti prostého vzezření i chování a prostých způsobů, které jeví ráz ducha Božího.*

(Dopisy.)

80. VNITŘNÍ SEBRANOST.

Krátký obsah. **I. V čem záleží vnitřní sebranost.** Býti vnitřně sebrán znamená zabývati se v duchu i srdci Bohem i věcmi Božími; znamená zapuditi každou světskou, pozemskou a neužitečnou myšlenku; vyloučiti každou nezřízenou žádost, každou náklonnost, která není pro Boha. Vcházejme často do sebe a zkoumejme pohnutky svých činů a obětujme je Bohu.

II. Nutnost i výhody vnitřní sebranosti. Všichni učitelé duchovního života ji doporučují; jest jednou z opor našeho institutu; svatí ji milovali a pěstovali; jest nutna k prospívání v dokonalosti. Stupeň našeho spojení s Bohem závisí od sebranosti.

III. Povážlivý stav duše bez sebranosti. Duše ta jest nepozorna k hlasu milosti; zle se poznává, nemá užitku z nábožných cvičení, stává se otrokyní svých smyslů, přijímá ducha světského, víc a více slábne a kráčí k své záhubě. Prosme Boha, aby nedopustil kráčeti nám po tak nebezpečné cestě.

ROZJÍMÁNÍ.

Království Boží jest ve vás. (Luk. 17, 21.)

I. V čem záleží vnitřní sebranost. Abychom si náležitě vážili vnitřní sebranosti a povzbudili se k odhodlanému rozhodnutí pro ni, pohlédněme na její podstatu, nutnost i na její výhody.

Vnitřní sebranost jest činnost duše shromažďující a soustředící v sobě svou pozornost a vyprošťující své schopnosti od věcí časných, aby nabyla snadnosti zabývati se Bohem a věcmi Božími. Ten, jenž ji zachovává, má ducha i srdce odloučeny od předmětů stvořených; varuje se ukojení pouhé zvědavosti a vyhledávání rozptylujících no-

vinek; zapuzuje každou světskou, pozemskou i neužitečnou myšlenku.

Nezastavuje se při tom, co pomíjí, ale zabývá se tím, co jest nebeské; zapovídá své paměti připomínati mu vzpomínky marnivé a nebezpečné; zamítá všechny představy, které mu předvádí obrazotvornost, aspoň nejsou-li způsobilé, aby ho nabádaly k dobrému; bdí nad svým srdcem, aby utlumil hned v počátcích každou nezřízenou žádost a každou náklonnost, jež není pro Boha.

Jedná podle rady našeho svatého zakladatele: »Snažte se, aby váš duch byl vždy na sebe pozoren, aby mohl přijmouti osvícení, jimiž jej Duch svatý hodlá osvítiti, a jednati pak moudře podle tohoto osvícení při veškerém svém počínání.«[1])

Duše zachovávající sebranost, toť Maria, sestra Lazarova, sedící u Ježíše a naslouchající božskému učení; ona jest miláčkem Krále nejvyššího dlíc v samotě, aby poslouchala jeho slovo v hloubi srdce; taková duše jest jako zorané i obdělané pole, jest připravena přijmouti i zúrodniti símě milosti.

Zachovávejme tedy věrně vnitřní sebranost. Soustřeďme svou mysl před duchovními cvičeními a při nich, abychom od nich vzdálili každé k nim se nehodící zaměstnání; soustřeďme svou mysl, pokud možno nejčastěji, abychom zkoumali pohnutky svých skutků a činili je jen k účelu nadpřirozenému.

Obvyklá cvičba v sebranosti bude nás zajisté státi námahu, avšak jsouce podporováni milostí

---

[1]) Sbírka.

neváhejme vzíti ji na sebe, neboť tu jde o věc podstatnou.

II. Nutnost a výhody vnitřní sebranosti. Je-li zevnější sebranost, jak jsme rozjímali, nutna dobám Bohu zasvěceným, co teprve mysliti o vnitřní sebranosti, jejímž jest jen prostředkem a bez níž by »byla málo prospěšná«?[1])

Všichni učitelé duchovního života hlásali její nutnost. Všichni pravili se svatým Bonaventurou: »Jsem přesvědčen, že sebranost jest jedna z nejnutnějších zbožných cvičeb a nejschopnější pozvednouti nás na vysoký stupeň dokonalosti«, a se spisovatelem Následování Krista: »Chceš-li míti pravý pokoj a sjednocenost mysli, dlužno, abys všeho ostatního pominul a měl na paměti sám sebe.«[2])

Připomeňme si důležitost, jakou jí přikládal náš svatý Otec učiniv ji jednou z opor našeho institutu.

Také všichni svatí pěstovali vnitřní sebranost; dobří řeholníci všech řádů i stavů odloučili se od světa více duchem i srdcem, nežli tělem.

Buďme v tom, jakož i v ostatních věcech, následovníky svatých. Ostatně bez sebranosti nemohli bychom dojíti cíle svého povolání.

Musíme se snažiti o dokonalost; nezáleží však tato ve spojení s Bohem, k němuž jest sebranost nevyhnutelným prostředkem? Nezáleží ve věrném působení spolu s milostí? Abychom však s ní působili, zdaž nemusíme býti na ni pozorni a uložiti tudíž svému duchu i svému srdci mlčení?

---

[1]) Sbírka.

[2]) Kn. II. 5, 2.

Sebranost jest nám také nutna z jiných zřetelů. Pomáhá nám k opanování sebe samých, takže můžeme poroučeti svým náruživostem i náklonnostem a učiniti si je poslušnými; připravuje nás podivuhodně ke všem našim řeholním cvičením a zabezpečuje jejich dobrý úspěch; usnadňuje nám uctívání Pána našeho Ježíše Krista, a lásku k němu, činí nás ochotnými naslouchati jeho slovu a následovati jeho příkladů. Dodejme konečně, že zjednává duši sladké útěchy a pomáhá jí, aby se udržovala v klidu i v pokoji.

Šťastni tedy ti, kdož zachovávají vnitřní sebranost! Nacházejí se na pravé cestě ctnosti a jsou schopni konati nejrychlejší pokroky.

III. Povážlivý stav duše bez sebranosti. Jak politování hodni bychom byli, kdybychom se necvičili ve vnitřní sebranosti! Naše duše by se zabývala jen věcmi časnými, stala by se jejich otrokyní a pozbyla by lehkosti pozvedati se k Bohu; nebeská vnuknutí a hnutí milosti neměla by žádných účinků pro naše posvěcování, ochabovala by víc a více, a zatím by žádostivost den ze dne víc a více opanovala naše srdce; byli bychom bez obrany proti duchu světa, jenž nás může velmi rychle a velmi daleko zavléci na cestě zla; duchovní cvičení přinášela by nám malý užitek, poněvadž bychom je činili bez přípravy a v takovém stavu mysli, který by ochromoval jejich spasitelné účinky.

Kdybychom nezachovávali sebranosti, bylo by naše svědomí vždy ve zmatku a my bychom nemohli nabýti poznání sebe samých, bez něhož není pravé moudrosti; pamět by nám předváděla jen

marnivé i nebezpečné vzpomínky; obrazotvornost představovala by nám jen falešné i svůdné obrazy a tato schopnost, nazvaná právem »domácím šaškem«, stala by se domácí paní v naší duši a zavinila by všechny možné nepořádky.

A jaké nebezpečí by nám hrozilo též se strany srdce! Víme až příliš dobře, že od přirozenosti se kloní ke tvorům, že zůstaveno volné má zálibu na světě i na hříchu a že miluje vše vyjma krásu nestvořenou, kterou jediné milovati má.

Pane, nauč mě vážiti si velmi sebranosti, pomoz mi dobře ji zachovávati, abych vzdaluje od své duše všechny neužitečné myšlenky a marnivý ruch zvenčí, naslouchal pozorně i učelivě tvému slovu, jež jest mým světlem, mou útěchou a mým životem.

Duchovní kytice. *Učiňte předsevzetí státi se hodně sebranými a užívejte k tomu všech možných prostředků.*

(Dopisy.)

81. PŘÍTOMNOST BOŽÍ.

Krátký obsah. **I. Bůh jest všude.** »Nenaplňuji, praví Hospodin, nebe i zemi?« »Hledejte, jak se vám líbí,« praví svatý Augustin, »nenaleznete místa, kterého by Bůh nenaplňoval svou přítomností.« Bůh jest mimo nás, Bůh jest v nás, my jsme v Bohu, jeho přítomnosti nemůže nic uniknouti. Dbejme na Boha v sobě, rozmlouvejme s ním často.

II. Bůh vše vidí. Zná dokonale naše myšlenky, slova, skutky, tužby a pohnutky, z nichž jednáme; tento Bůh, jenž vše ví, jest Bůh, jenž odměňuje, Bůh, jenž tresce, Udržujme se v přítomnosti Boží a varujme se všeho, co se mu nelíbí.

ROZJÍMÁNÍ.

Kam mohu zajít před tvým duchem, nebo kam utéci před tvou tváří? (Žalm 138, 7.)

I. Bůh jest všude. Bůh jest všude, Bůh vidí vše, toť jsou základní pravdy pro život v přítomnosti Boží, a jež jsou právě tak důležitým předmětem rozjímání, jako jsou samozřejmé každému rozumnému duchu.

Bůh jest všude. »Zdaliž nebe i země já nenaplňuji, dí Hospodin?«[1]) praví Jeremiáš. Poněvadž jest jeho nesmírnost, jakož i ostatní jeho dokonalosti, nekonečná, nemůže býti místa, kde by nebyl; jest počátkem každé bytosti a jest nemožno, aby byli tvorové mimo něho a bez něho.

Proto dí právem svatý Augustin: »Jděte, kam chcete, hledejte, jak se vám líbí, nenaleznete místa,

---

[1]) Jerem. 23, 24.

kterého by Bůh nenaplňoval svou přítomností.« Ano, neustále se nacházíme v nekonečném oceánu nesmírnosti Boží, vždy jest s námi i v nás, vždy jsme v něm i skrze něho.

Jsme v Bohu a Bůh jest v nás co nejskutečněji a s námi nejúžeji spojen, nic v přírodě nemůže nám poskytnouti přesnou představu o tom, neboť jsme v něm více, nežli jest letící pták ve vzduchu, nebo houba, nalézající se v hlubině mořské, ve vodě, anebo křišťálová nádoba, stojící na slunci, ve světle.

Bůh jest v nás, aby udržoval naši bytnost, udržoval i zachovával vlastnosti naší přirozenosti. On dává našemu oku schopnost k vidění, uchu schopnost k slyšení, skrze něho může náš jazyk mluviti, ruce se pohybovati, duch mysliti, srdce milovati. V každém okamžiku můžeme říci: Jsem jen skrze Boha; on mi nyní dává jsoucnost i život; kdyby ho zde nebylo, nebyl bych; kdyby se ode mne vzdálil, upadl bych ihned do nicotnosti, ze které mne pozvedl.[1])

Bůh jest v nás; Bůh jest též mimo nás. Ať zalétne myšlenka naše až za obzor, ať vzlétne i k nejvzdálenějším hvězdám, ať jest prostranství, na něž patří, jakékoli, Bůh v něm sídlí a ničeho v něm není, leč skrze něho.

Všechno nás nabádá zvolati s Davidem v citu přítomnosti Boží: »Kam mohu zajít před tvým duchem, nebo kam utéci před tvou tváří? Kdybych na nebe vstoupil, jsi tam ty, jestli si do pekel lehnu, hle, tys tu. Vezmu-li křídla zory a spustím

---

[1]) Metoda rozjímací.

se v dálných končinách moře: i tam bude ruka tvá mně v patách a tvá pravice uchopí mne.«[1]) Kéž tato velká pravda »Bůh jest všude«, jest naším úplným přesvědčením.

Pozorujme Boha v naší duši přítomného daleko zvláštnějším způsobem nežli ve tvorech, kteří nejsou schopni jej poznávati. Rozmlouvejme s ním často; je-li v nás, aby nám dal jsoucnost i život, jest také v nás, aby tu přijímal naši poctu a slyšel naše prosby. Vzdávejme mu poctu a přednášejme mu své prosby; projevme mu se vší vroucností svého srdce touhu, zůstávati s ním ve spojení na věky.

II. Bůh vidí vše. Tato pravda jest jen důsledkem pravdy, o níž jsme rozjímali: »Bůh jest všude.« Bůh vše vidí: Při vzpomínce na ono oko, jemuž není nic skryto, rceme s královským prorokem: »Pane, zpytuješ a znáš mě, rozumíš mým myšlenkám z dálky. Chodím-li či ležím, zkoumáš, všecky mé cesty jsou ti známy.«[2])

»Řeknu-li: »Tma mě přikryje jistě, budiž nocí vůkol mne světlo«: ani tma ti nebude tmavá, a noc jako den ti bude světlá.«[3]) »Se všech stran mě obkličuješ a svou ruku na mne kladeš.«[4]) Připomínejme si tedy často onu spasitelnou pravdu. »Bůh vidí vše«, a živme jí svého ducha, neboť žádná jiná nemůže nás tak nabádati konati vše dobré, kterého Bůh i lidé od nás očekávají.

Bůh vidí vše; on zná dokonale, co jsme činili, co činíme, i co hodláme činiti; on proniká myšlenky

---

[1]) Žalm 138, 7—10.
[2]) Žalm 138, 1—4.
[3]) Žalm 138, 11 a 12.
[4]) Žalm 138, 5.

našeho ducha, rozpoložení naší vůle, nejtajnější tužby našeho srdce, naše náklonnosti a pohnutky, z nichž jednáme.

Bůh vidí vše; nic mu není skryto z našich styků s žáky a osobami světskými, ani z našeho chování k sobě samým. Ví vše, co jsme řekli; byl přítomen všem hovorům, jichž jsme se zúčastnili; slyšel naše zpovědi a naše nejdůvěrnější sdělení, žádné naše slovo nemohlo mu uniknouti.

Bůh vidí vše; on však jest nejvyšším odplatitelem. Jaká to vzpruha k oživení naší zmužilosti! On jest svědkem našich bojů; vidí naši lásku, oddanost i naše oběti; pozoruje naši horlivost pro jeho slávu; on čítá i oceňuje naše dobré skutky. Jest s námi, aby nám pomohl uskutečniti dobré, pěstovati ctnost, prospívati ve svatosti a v den věčnosti bude ještě s námi, aby se stal naší odplatou.

Bůh vidí vše; on však jest nejvyšší soudce živých i mrtvých. Strachujme se tedy znelíbiti se mu, a máme-li neštěstí býti v hříšném stavu, pomněme, že zná naše poblouzení a že se chystá trestati nás za naše nepravosti; pamatujme na ortel zlořečení, jejž vyřkne nad těmi, kteří neuznávali jeho božské přítomnosti přestupujíce svatý zákon. Pomněme, že jeho zrakům nemůže nic uniknouti, a odpovězme pokušiteli se svatým Augustinem, že Bůh jsa všude přítomen, nesmíme jej nikde urážeti.

Podle napomenutí spisovatele Následování Krista snažme se kráčeti stále přede tváří Boží čistě jako anděl.[1])

---

[1]) Kn. I., 19, 1.

Pane, jenž jsi ve mně, se mnou i přede mnou, abys mě zachovával i spravoval a pozoroval mé činy, dejž, abych byl s tebou svými myšlenkami i svými náklonnostmi, s tebou působením spolu s tvou milostí, před tebou vzpomínkou na tvou božskou přítomnost; uděl mi, abych jí nikdy nezneuznával dopouštěje se hříchu, abych ji vždy uctíval v tomto životě a dosáhl patřiti na tvou tvář na věčnosti.

Duchovní kytice. *Křivdíme Bohu přebývajícímu v nás, hledáme-li uspokojiti sebe a nikoliv Boha.*

(Metoda rozjímací.)

82. PROČ MÁME ŽÍTI V PŘÍTOMNOSTI BOŽÍ.

Krátký obsah. **I. Musíme žíti v přítomnosti Boží již pro svůj stav.** Jsme tvorové Boží, křesťané, učedníci Ježíše Krista, řeholníci a učitelé, jako takoví musíme se snažiti udržovati se v přítomnosti Boží. Žel, nemusíme však říci vpravdě: »Hospodin jest na tomto místě, a já jsem nevěděl!«

II. Stálá vzpomínka na přítomnost Boží jest nám velmi doporučena. Bůh ji v Písmě svatém přikazuje; učitelé duchovního života jednomyslně ji radí; svatí ji milovali; náš svatý zakladatel ji učinil oporou institutu a napomíná ve všech spisech, abychom se v ní věrně cvičili. Nezapomínejme, že jsme stále v přítomnosti Boží, jenž jest naším životem, naší silou a svědkem našich činů.

III. Stálá vzpomínka na přítomnost Boží jest velmi prospěšná. Jestiť záchranným prostředkem před hříchem; ona předejde pokušení a pomáhá zvítěziti nad nimi; jest bezpečnou cestou k dojití svatosti; ona nás podporuje při práci a v utrpeních. Ó, jak jest myšlenka, »Bůh mě vidí«, způsobilá dodati nám zmužilosti i důvěry!

ROZJÍMÁNÍ.

Choď přede mnou a buď dokonalý. (Gen. 17, 1.)

I. Musíme žíti v přítomnosti Boží již pro svůj stav. Stálá vzpomínka na přítomnost Boží záleží v tom, že jednáme vždy podle oné základní pravdy: Bůh jest všude, Bůh vidí vše, nyní jsem před jeho zrakem, jenž proniká až do hlubin mé duše. Ať na sebe patříme s kteréhokoli hlediska, vždy se stává zřejmým, že se jí nemůžeme ani dosti oddati.

Ježto jsme tvory Božími, zdaž není slušno, abychom na něho myslili a ho milovali? Obdrževše všechno od něho, zdaž mu nemáme říci se svatým Augustinem: »Pane, poněvadž každé chvíle užívám tvých darů, proto tě musím míti v každém okamžiku před očima svýma i ve vzpomínce své«?

Jako křesťané jsme chrámem Božím, mohli bychom tedy, zapomenouce své hodnosti, neznati a urážeti Pána nejvyššího, jenž ráčí v něm přebývati?

Jako učedníci Ježíše Krista, zdaž nemáme míti stále před očima tento božský vzor a dlíti tudíž stále v jeho svaté přítomnosti a dosvědčovati mu svou lásku?

Jako řeholníci jsme podle svého stavu klaniteli Bohu, jenž nás povolal k své službě, anděly, kteří mají zde na zemi tvořiti jeho dvořanstvo; zdaž nemáme podle mínění našeho svatého zakladatele býti proniknuti hlubokou úctou při pohledu na vznešené dokonalosti Boží a rozplývati se vnitřně před ním citem klanění, při patření na jeho svatou přítomnost?

Jako učitelé musíme si takřka bez ustání připomínati, že jsme před zraky Božími. Kterak vštípiti svým žákům myšlenku na jeho přítomnost, není-li nám obvyklou? A dále, kde čerpati zmužilost i obětovnost, jichž vyžaduje náš úřad, když ne v oné útěchyplné vzpomínce, že pracujeme před očima Božíma, jenž bude naší odplatou? Kterak míti k svým žákům úctu, kterou jsme jim povinni, jestliže zapomeneme, že i oni jsou chrámem Božím?

Věnujeme dostatečnou pozornost Bohu přítomnému? Běda, neměli bychom říci s daleko větší

opravdivostí než Jakob: »Hospodin jest na tomto místě a já jsem nevěděl.«[1])

II. Stálá vzpomínka na přítomnost Boží jest nám velmi doporučena. Zdaž se nevztahuje zvláště na nás řeholníky onen příkaz Boží Abrahamovi: »Choď přede mnou a buď dokonalý«,[2]) a onen Davidův: »Hledejte Pána, ať síly tak nabudete, hledejte tváře jeho ustavičně«,[3]) anebo rada Tobiášova synu jeho: »Synu, po všecky dny svého života měj na paměti Boha.«[4])

Mezi různými cvičeními života křesťanského i řeholního není žádného, k němuž svatí více radili než k stálé vzpomínce na přítomnost Boží, a jíž se také s velikou pečlivostí věnovali; všichni ji považovali za mocný prostředek k dokonalosti a snažili se činiti v ní den ze dne nové pokroky.

Náš svatý Otec velice si vážil tohoto svatého cvičení a řadí je mezi čtyři vnitřní opory naší kongregace; nazývá je ve svých dopisech nevyhnutelnou cvičbou; ve Sbírce[5]) je předvádí jako duši a oporu vnitřního života; v pravidlech[6]) nám praví, že bez vzpomínky na přítomnost Boží nemůžeme ducha svého institutu ani nabýti, ani uchovati; konečně nám dává ve výkladu rozjímací metody celý článek o tomto tak důležitém předmětu.

---

[1]) 90. rozj. 1.
[2]) Genes. 17, 1.
[3]) Žalm 104, 4.
[4]) Tob. 4, 6.
[5]) Sbírka.
[6]) Všeob. prav. 2., 8.

Snažme se tedy míti upřeny své duševní zraky na Boha a uvažme, že přebývá v nás i mimo nás, aby byl naším životem, silou a svědkem našich činů.

III. Stálá vzpomínka na přítomnost Boží jest velmi prospěšna. Podle učení všech učitelů duchovního života jest velmi působivým ochranným prostředkem před hříchem. »Vzpomínka na přítomnost Boží«, učí svatý Basil, »jest lékem proti všem nepravostem.« Svatý Antonín dí: »Neomylným prostředkem k vítězství nad nepřítelem spasení jest vzpomínka na přítomnost Boží.« »Vzpomínejte na Boha,« dodává svatý Ignác, »a nikdy nezhřešíte.«

Kterak bychom mohli věru urážeti tohoto svrchovaného Pána, jsme-li dobře proniknuti myšlenkou, že jest před námi, s námi i v nás; že nás pozoruje, že jest svědkem všech našich činů; že nad námi jest ono oko, jež vidí vše, ono ucho, jež slyší vše, ona ruka, jež zapisuje vše? Ó, kdyby myšlenka na všudypřítomnost Boží byla hluboce vštípena do naší mysli, nikdy bychom neporušili jeho svatého zákona!

Avšak stálá vzpomínka na přítomnost Boží pokušení nejen přemáhá, ona je též předchází v jejich příčinách, neboť zapuzuje marnivé a neužitečné myšlenky, zadržuje roztržitost a zakazuje lehkomyslnost, neskromnost očí, světské hovory, a nabádá nás bdíti s největší pečlivostí nad duchem, srdcem i smysly. Jest bezpečnou i zkrácenou cestou ke svatosti. Ti, kdož se jí věnují, plní zmužile své povinnosti; cítí množiti se své síly při vzpomínce, že pracují před zraky Otce, jenž jest v nebesích. Nic se jim nezdá obtížným; utrpení je ne-

zastrašují a nepůsobí žádné ochablosti v jejich duši. Trpím, praví si, avšak Bůh mě vidí, a při této vzpomínce oživuje jejich horlivost.

Rceme často sami sobě: Bůh jest zde, se mnou, přede mnou i ve mně, a ačkoli jsem jen bída a hřích, přece mě ráčí připustiti do své společnosti; proto mám úplnou důvěru, že mé spojení s ním zde na zemi dokončí se ve vlasti nebeské, jež jest cílem všech mých snah.

Ó Bože, před nímž nebeští duchové zahalují svou tvář křídly s citem klanění, pronikni mě myšlenkou na svou svatou přítomnost, abych ve spojení s nimi vzdával ti skrze Ježíše Krista poctu, které zasluhuješ, a abych bez ustání se přičiňoval býti dokonalejším v očích tvých.

Duchovní kytice. *Není ničeho, oč bychom se měli a mohli s větší pečlivostí starati, nežli jest stálá vzpomínka na přítomnost Boží.*

(179. rozj. 3.)

83. CVIČBA VE STÁLÉ VZPOMÍNCE NA PŘÍTOMNOST BOŽÍ.

Krátký obsah. **I. V čem záleží cvičba ve vzpomínce na přítomnost Boží.** Míti Boha přítomného znamená býti proniknut vědomím, že jsme v něm, před ním a že on jest v nás; znamená mysliti skutečně na něho a projevovati mu svou lásku; znamená zříti ho ve svém bližním i ve tvorech. Mysleme na Boha přítomného aspoň před každou svou prací.

II. Překážky při cvičbě vzpomínek na přítomnost Boží. Varujme se jmenovitě: obcování se světem, přirozených náklonností, roztržitostí, pravidly zapověděných hovorů, zabývání se tím, co není naší povinností, přílišné snaživosti a starostlivosti. Učiňme předsevzetí bojovati proti těmto překážkám.

III. Prostředky k usnadnění cvičby ve vzpomínce na přítomnost Boží. Prositi Boha, aby vtiskl do našeho srdce cit své přítomnosti, žíti životem víry, býti muži rozjímání, zachovávati sebranost i ústraní, konati věrně cvičení, jež nám připomínají přítomnost Boží. Nezapomínejme, že všude a vždy jsme před zraky Božími.

ROZJÍMÁNÍ.

Mám Pána stále na zřeteli. (Žalm 15, 8.)

I. V čem záleží cvičba ve vzpomínce na přítomnost Boží. Cvičba ve vzpomínce na přítomnost Boží jest pozornost duše na Boha, pozornost provázená citem úcty, zbožnosti, bázně a lásky. Míti Boha před sebou znamená míti pevné přesvědčení a skutečně mysliti, že jsme stále před jeho zraky, že jest svědkem i soudcem všech našich činů.

Míti Boha před sebou znamená představovati si jej ve svém srdci, jež jest jako jeho chrámem nebo trůnem, odkud vidí vše, co se děje v našem nitru; znamená mysliti na něho, milovati jej a chtíti plnění jeho svaté vůle; znamená zkrátka zabývati ducha i srdce Bohem a míti je s ním spojené.

Míti Boha před sebou znamená představovati si jej ve svém bližním, jenž jest jeho obrazem; znamená spatřovati jej ve svých představených, které učinil svými zástupci u nás; ve svých spolubratřích i v žácích, které musíme pro Boha milovati.

Míti Boha před sebou znamena představovati si jej ve tvorech, kteří hlásají jeho všemohoucnost, jeho dobrotu i jeho štědrost k nám; znamená říci si vnitřně: Bůh můj jest to, jenž mě osvětluje světlem slunečním, jenž mě obveseluje krásou přírodní, jenž mě udržuje pokrmem, který přijímám, jenž mi pomáhá vším, co dal k mému užívání.

Tato cvičba může se přeměniti v prosté nazírání víry, provázené rozličnými zbožnými city, pocházejícími daleko více ze srdce, nežli z mysli.

Ve skutečnosti jest to cvičba právě tak snadná jak důležitá, která nejen že není neslučitelna s povinnostmi našeho stavu, nýbrž spíše pomáhá nám velmi věrně je plniti. Ani čtvrt hodinky by nemělo uplynouti, aniž si připomínáme Boha, musíme to však činiti aspoň při začátku každého nového zaměstnání.

II. Překážky cvičby ve vzpomínce na přítomnost Boží. Hlavní překážky této cvičby jsou:

1. Obcování se světem zabraným docela do svých pozemských zaměstnání, a kde se obyčejně lidé zabývají vším možným jen ne bytostí nejvyšší,

která jediné zasluhuje soustředění našich myšlenek;

2. Nezřízené náklonnosti, přirozená přátelství, nezřízené tužby, poněvadž ty naplňují mysl tvory a nenechávají nám takřka volnosti zabývati se Bohem;

3. Rozpustilá vyražení, roztržité chování, velká volnost popřávaná smyslům, neboť se tu vylévá srdce navenek a strhuje s sebou vždy i mysl; jednejme podle rady zbožného spisovatele Následování Krista a »uzavřeme brány svých smyslů, abychom mohli slyšeti, co v nás mluví Pán Bůh náš«.[1])

4. Pravidly zapověděné hovory, poněvadž jsou při nejmenším příčinou četných roztržitostí.

5. Zbytečné starosti, zabývání záležitostmi, jimiž nejsme pověřeni a které zajisté překážejí záležitostem vztahujícím se na Boha. Varujme se i přílišné snaživosti a starostlivosti o záležitosti, jež jsou nám svěřeny. »Hospodin není ve větru, není v zemětřesení«;[2]) duše se nemůže snadno zabývati Bohem, leč je-li upevněna v klidu a ve vnitřní mlčelivosti.

Žel! jak mnohá provinění si musíme vytýkati po této stránce! Učiňme tedy s pomocí milosti Boží předsevzetí, že si budeme jinak počínati a zmužile bojovati proti všemu, co by překáželo vzpomínce na přítomnost Boží.

III. Prostředky k usnadnění cvičby ve vzpomínce na přítomnost Boží. Chceme-li si navyknouti

---

[1]) Kn. III. 1, 1.

[2]) III. Král. 19, 11.

mysliti na Boha přítomného, prosme jej o tuto milost tím horlivějšími modlitbami, čím více jde o cvičbu mající zvláštní důležitost pro dílo našeho posvěcování.

Zabývejme se vnitřně velkými pravdami víry; mysleme na dokonalosti svého svrchovaného Pána a jmenovitě na jeho nesmírnost a na to, že jsou mu dokonale známy všechny věci.

Veďme onen život víry, který nám náš svatý Otec tak naléhavě doporučuje; mějme mysl i srdce pozdviženy k nebi, »konajíce vše jen vedením Božím, z popudu jeho ducha a s úmyslem jemu se zalíbiti.«[1])

Konejme věrně rozjímání; konáme-li je zmužile i horlivě, usnadní nám vzpomínku na Boha[2]) při denních pracích.

Dbejme velmi cvičby v zevnější sebranosti, bez níž jest cvičba ve vzpomínce na přítomnost Boží téměř nemožna; zůstávejme rádi, pokud nám to náš úřad dovoluje, v ústraní své řeholní obce; zachovávejme pečlivě vnitřní sebranost nedávajíce duchu svému zabývati se předměty marnivými a neužitečnými, nýbrž přivádějíce jej bez ustání k myšlence na Boha a na věci božské. Zachovávejme věrně onen článek pravidel, jenž nám předpisuje klaněti se Bohu, vstoupíme-li do některé místnosti domu, abychom v ní prodlévali, anebo když z ní odcházíme;[3]) neopomeňme připomínati ve třídě v ustanovený čas vzpomínku na přítomnost Boží.[4])

---

[1]) Všeob. prav. 2, 6.
[2]) 179. rozj. 3.
[3]) Všeob. prav. 4, 10.
[4]) Správa škol.

Ano, užívejme všech prostředků, bychom zůstávali spojeni s Bohem. Rceme si při každé příležitosti: Bůh jest v tomto domě, v němž přebývám, v těchto ulicích, jimiž kráčím, v této třídě, do níž přicházím konati jeho dílo, v srdcích těchto dítek, jež jsou mi svěřeny. Zde, tam, všude jsem před jeho zraky a všude a vždy mu musím sloužiti s pevnou věrností a s největší horlivostí.

Ach, že nemohu, ó můj Bože, kráčeti stále před tebou a nedati si rozptylovati mysl i srdce tvory! Ó jak bych zůstával čistý zrakům tvým a jak bych urychlil svůj pokrok v dokonalosti! Prosím tě, račiž proniknouti srdce mé svou svatou přítomností a uděl mi milost, aby spojení s tebou, v němž trvám zde na zemi, dovršilo se jednou na nebi.

Duchovní kytice. *Myslete na Boha všudepřítomného často a vroucně.*

(Všeob. prav. 16, 9.)

84. SPOJENÍ S JEŽÍŠEM KRISTEM.

Krátký obsah. **I. Nutnost spojení s Ježíšem Kristem.** Toto spojení jest nutné, abychom se mohli dostati k Bohu, od něhož nás hřích odloučil, abychom vedli život nadpřirozený, abychom se mohli posvěcovati a pracovati s užitkem na spáse duší. Varujme se všeho, co může zrušiti nebo zeslabiti toto spojení.

II. Výtečnost spojení s Ježíšem Kristem. Toto spojení bylo cílem, který si vytkl Spasitel na zemi; ono jest naším bohatstvím i naší velikostí; skrze ně jsme dítkami Božími, údy Církve, společníky svatých a dědici království nebeského. Spojujme se s Ježíšem zvláště vroucným svatým přijímáním.

III. Výhody spojení s Ježíšem Kristem. Toto spojení jest naší útěchou, silou i obranou; ono nás obohacuje milostmi i zásluhami. »Býti s Ježíšem jest sladký ráj.« (Násl. Kr. II., 8, 2.)

ROZJÍMÁNÍ.

Zůstaňte ve mně a já ve vás. (Jan 15, 4.)

I. Nutnost spojení s Ježíšem Kristem. Uvažme, že Ježíš Kristus jest naším jediným prostředníkem, životem naší duše a naší oporou a proto jest nezbytně třeba k zajištění naší spásy, aby přebýval v nás a my abychom přebývali v něm.

Jen skrze něho se můžeme opět navrátiti k Bohu, neboť svatý Pavel učí: »Jeden jest prostředník mezi Bohem a lidmi, člověk Kristus Ježíš.«[1]) On jest jedinou cestou, po níž může tvor dojíti až k Tvůrci. Sám praví: »Já jsem cesta a

---

[1]) I. Tim. 2, 5.

pravda a život; nikdo nepřichází k Otci leč jen skrze mne.«[1]) On jest tajuplným žebříkem spojujícím zemi s nebem,[2]) bez něhož se nemůžeme sami nad sebe povznésti. Proto s ním musíme zůstávati spojeni, jinak bychom zůstávali navždy vzdáleni od Boha, setrvali bychom bez návratu na cestě nepravosti, na niž nás přivedl první hřích a jejíž koncem jest smrt a peklo.

Spojení s Ježíšem Kristem jest životem naší duše. »Já jsem«, praví, »vinný kmen pravý, zůstaňte ve mně a já ve vás. Jako ratolest nemůže nésti ovoce sama od sebe, nezůstane-li ve kmeni, tak ani vy, nezůstanete-li ve mně. Já jsem vinný kmen, vy jste ratolesti. Jestliže kdo ve mně nezůstane, vyvržen bude ven jako ratolest; i uschne a seberou ji a vrhnou na oheň a bude hořeti.«[3]) Poznejme z těchto slov neštěstí těch, kteří s ním nejsou spojeni! V očích víry jsou to jen těla odumřelá a suché ratolesti určené pro výhně věčné.

Musíme býti spojeni s Ježíšem Kristem, abychom mohli posvěcovati sebe a duše nám svěřené. »Beze mne«, praví, »nemůžete činiti nic.«[4]) Bez jeho pomoci bylo by zajisté všechno naše úsilí k uskutečnění díla naší dokonalosti a k působení dobra u našich žáků bezmocné, neboť, jak dí královský prorok: »Nestaví-li Hospodin domu, marně se lopotí, kteří jej stavějí.«[5]) Ježíš Kristus musí

---

[1]) Jan 14, 6.
[2]) Genes. 28, 12.
[3]) Jan 15, 1, 4—6.
[4]) Jan 15, 5.
[5]) Žalm 126, 1.

sám pracovati v nás i s námi svou milostí, abychom se mohli utvářeti k jeho podobenství a mohli účinně napomáhati, aby se k němu připodobnili naši žáci.

Jest tedy zřejmo, že spojení s Ježíšem Kristem jest nám naprosto nutné. Strachujme se tedy všeho, co je může zrušiti nebo jen zeslabiti.

Varujme se hříchu a příležitosti ke hříchu. Vyprosťme se od smyslů a veďme, pokud možno, život vnitřní. Aby se stalo naše spojení užší a užší, snažme se konati dobře úkon spojení s Ježíšem Kristem, který nám dvakrát předpisuje metoda rozjímací.

II. Výtečnost spojení s Ježíšem Kristem. Naše spojení s Ježíšem Kristem bylo cílem, který si vytkl božský Spasitel při všem svém počínání od svého vtělení až do své smrti; vše, co učinil, stalo se, aby se mohl přiblížiti k člověku, naznačiti mu svou lásku, spojiti se s ním a zahrnouti jej svými dary.

Toto spojení jest naší velikostí a slávou. Jako rozžhavené těleso sděluje svou teplotu tělesům, s nimiž se stýká, tak činí Ježíš Kristus účastny svých dokonalostí duše, které se s ním spojují; pozvedá je nad jejich přirozenost; povznáší je takřka k božství a činí z nich takřka druhého sebe.

Pro své spojení s Ježíšem Kristem můžeme býti zváni dítkami Božími, a skutečně jimi také jsme.«[1])

Pro své spojení s Ježíšem Kristem jsme údy jeho mystického těla, jímž jest Církev,[2]) a již

---

[1]) I. Jan 3, 1.

[2]) Efes. 5, 30.

v tomto životě jsme spoluobčany svatých,[1]) očekávajíce, že budeme míti jednou účast v podílu svatých ve světle.[2])

Snažme se při každé příležitosti ztotožňovati se s Ježíšem Kristem: kéž jest s námi, když konáme svůj úřad, s námi v řeholní obci, s námi všude a vždy.

Zvláště pak mějme vroucí zbožnost ke svaté eucharistii; konejme všechna svá svatá přijímání se vší možnou horlivostí; toť první prostředek k úzkému spojení s Bohem lásky, jenž chce sídliti mezi námi a dávati se nám.

III. Výhody spojení s Ježíšem Kristem. Co jest potěšitelnějšího, co jest čestnějšího než moci říci se vší pravdou: Ježíš Kristus jest to, jenž mě oživuje, mne řídí a spravuje; Ježíš Kristus jest to, jenž ve mně dýchá, mluví, myslí, trpí a se modlí; mé oči, můj jazyk, mé ruce, mé srdce jsou mu ústrojím, skrze něž miluje i oslavuje svého nebeského Otce a zjednává posvěcování duší!

Spojení s Ježíšem Kristem jest naší silou. On jest veškerou naší obranou proti nepřátelům spasení. On sám jest božským pastýřem, u něhož se nemusí strachovati věrné ovce vlků.

Ano, žijme v něm i s ním a nebudeme se obávati mocností pekelných.

Spojení s Ježíšem Kristem činí vši naši zásluhu. Co by byly naše modlitby a jiné dobré skutky, kdybychom byli od něho odloučeni? Jistě jen čisté lidské skutky, bezcenné pro věčnost. Skrze něho

---

[1]) Efes. 2, 19.

[2]) Kolos. 1, 12.

stávají se skutky božskými a pozvedají se jistě až k trůnu Božímu.

Šťastné to duše, které jsou úzce spojeny s božským Spasitelem! Jsou zahrnuty milostmi, poněvadž činí jen jedno s původcem milosti; ony zakoušejí již předem radostí nebeských, poněvadž činí jen jedno s nebes Králem.

Pane, jenž jsi cesta, pravda i život, dejž, abych byl jedno s tebou. Přijdeš-li ty ke mně, jsou všechny schopnosti mé duše naplněny radostí a nabývám zkušenosti, že býti s tebou jest sladký ráj, a poznávám naopak, že býti bez Ježíše jest hrozné peklo.[1]) Ó, můj sladký Spasiteli, snažně tě prosím, rač mi uštědřiti co nejužšího spojení s tebou a dejž, aby došlo svého dovršení v příbytku tvé slávy.

Duchovní kytice. *Ó Ježíši, duše má nemůže míti života, pohybu a vnitřní činnosti než potud, pokud bude spojena s tebou.*

(Metoda rozjímací.)

---

[1]) Násl. Kr. II. 8, 2.

85. ČISTÝ ÚMYSL.

Krátký obsah. **I. Podstata čistého úmyslu.** Čistý úmysl záleží v tom, že jednáme z nadpřirozených pohnutek a k účelu bohumilému; kdo jej má, chce jen slávu Boží a spásu duší; chce jen to, co se Bohu líbí. Obětujme své skutky Bohu a bděme nad pohnutkami, z nichž jednáme.

II. Nutnost i výhody čistého úmyslu. Čistý úmysl jest nám nutný, abychom mohli dosíci svého cíle jako lidé, abychom mohli býti opravdovými křesťany a hodnými řeholníky. Co bychom z toho měli, kdybychom jednali pro tvory. Jednajíce pro Boha získáváme si jeho požehnání a dosahujeme nesčetných zásluh.

III. Znaky čistého úmyslu. Řeholník mající čistý úmysl hledá konati jen vůli Boží, jest spokojen s jakýmkoli postavením, jež mu poslušnost určí, a plní svou povinnost právě tak, je-li sám, jako před svými představenými; jedná poctivě, upřímně i nezištně, zachovává pokoj a nezávidí nikomu: Zkoumejme, zdali máme tyto znaky na sobě.

ROZJÍMÁNÍ.

Všecko ke slávě Boží čiňte. (I. Kor. 10, 31.)

I. Podstata čistého úmyslu. Čistý úmysl záleží v tom, že jednáme z pohutek nadpřirozených a k účelu bohumilému.

Řeholník mající čistý úmysl jest pozorný na hlas milosti a jedná podle jejího hnutí. Bdí nad sebou, aby nejednal ze sebelásky, z rozmaru, z vrtochu, z přirozené náklonnosti, z rutiny, ale »vedením Božím, z popudu jeho ducha a s úmyslem jemu se zalíbiti«.[1])

---

[1]) Všeob. prav. II. 6.

Řeholník mající čistý úmysl vytkne si za cíl jen slávu Boží a spásu duší, chce jen to, co se Bohu líbí, a chce to i proto, aby se mu to líbilo ještě více. V každou chvíli může mu vpravdě říci: Pro tebe rozhoduje se má vůle, myslí můj duch, miluje mé srdce; pro tebe vidí mé oči, slyší mé uši, mluví můj jazyk a pracují mé ruce. »Co bych jiného chtěl na nebi a co na zemi kromě tebe?«[1])

Co si lze mysliti výtečnějšího nad takové rozpoložení mysli? Snažme se tedy zapomenouti na sebe a mysliti jen na Boha; hledati jen jeho slávu a nemíti jiných zájmů nežli jeho zájmy; obětujme mu své skutky, avšak mějme oko i duši otevřené na pohnutky, z nichž jednáme a buďme na pozoru před přeludy sebelásky, která hledá vždy své ukojení.

II. Nutnost i výhody čistého úmyslu. Čistý úmysl jest nutný člověku, křesťanu i řeholníku. Jako lidé musíme jednati z pohnutek shodujících se s rozumem a tudíž důstojných i vznešených. Svým skutkům musíme dáti všechnu dobrou mravní jakost, které jsou schopny; dobrá mravní jakost nějakého skutku závisí však především od úmyslu, s nímž jej konáme; skutek jest tím milejší Bohu, čím poctivější a správnější jest náš úmysl, neboť on nehledí tak na to, co činíme, jako spíše na pohnutku, z níž to činíme.[2]) Proto se musíme snažiti, abychom měli při všem dokonale čistý úmysl, abychom se ukázali pravými křesťany, hodnými učedníky Ježíše Krista; neboť božský náš Mistr praví,

---

[1]) Žalm 72, 25.

[2]) Násl. Kr. I. 15, 1.

že ti, »kteří činí svou spravedlnost před lidmi, aby byli od nich viděni, vzali odplatu svou«.[1]) A skrze svého velkého apoštola nám praví: »Nikdo nehledej toho, co jeho jest.«[2]) »Cokoli činíte slovem neb skutkem, všecko čiňte ve jménu Pána Ježíše Krista.«[3])

Zvláště pak jako řeholníci musíme jednati jen s čistým úmyslem. Zřekli jsme se světa; nesmíme tedy již jednati z pohnutek, z nichž jedná svět. Zasvětili jsme se Bohu, proto si musíme vytknouti cíl hodný Boha. Podle svého stavu jsme povinni snažiti se o dokonalost; nezáleží však dokonalost hlavně v ustavičně čistém úmyslu? Toť tedy vlastnost, která jest nám naprosto nutna a bez níž, jak praví svatý Efrem, byli bychom jen zdánlivě řeholníky.

Proto se snažme míti jen Boha na zřeteli při všech svých skutcích. Ostatně, pro koho bychom měli pracovati, když ne pro něho? Snad pro sebe? Zamýšleti však něco mimo Boha pro vlastní zájmy a k osobnímu uspokojení znamená dávati sobě přednost před ním.

Rovněž by tomu tak bylo, kdybychom jednali pro lidi. Ostatně, jak špatně bychom byli zaplaceni za své námahy! Zdaž neučí zkušenost, že pracovati jen pro tvory znamená nechtíti nejčastěji za svou obětovnost než protivenství a nevděku?

Pošetilostí by tedy bylo, jednati za jiným účelem, než abychom se zalíbili Bohu a ho oslavovali,

---

[1]) Mat. 6, 1 a 2.
[2]) I. Kor. 10, 24.
[3]) Kolos. 3, 17.

mějme jen jeho na zřeteli při všem, co konáme, a zasloužíme si takto jeho milostí a jeho přízně a dosáhneme pokladů pro nebe.

III. Znaky čistého úmyslu. Kdo má čistý úmysl, řídí stále svou vůli k plnění vůle Boží a svým rozpoložením mysli praví stále: »Otče náš, přijď království tvé. Buď vůle tvá jako v nebi tak i na zemi.«[1]) Rád obětuje Bohu své záliby, náklonnosti a tužby. Hledí si svého úřadu, věnuje se studiu, koná cvičení v řeholní obci s úmyslem, aby se zalíbil tomuto svrchovanému Pánu a by konal dobro, kterého od něho žádá.

Kdo má čistý úmysl, tomu jest lhostejno, co se mu přikáže, a jest úplně spokojen s tím neb oním postavením. Naplněn opravdovou horlivostí koná všecko dobré, které jest mu možným, aniž kdy počítá, jakou z toho bude míti čest nebo uspokojení, jemu stačí věděti, že Bůh jest tím oslaven.

Kdo má čistý úmysl, jedná s touž dokonalostí, je-li sám, jako když jest pozorován lidmi nebo svými představenými. Vyhýbá se pochvalám a koná dobré, aniž se stará o marné posudky lidské.

Kdo má čistý úmysl, zachovává pokoj srdce uprostřed utrpení a protivenství a nedá se sklíčiti nehodami, ani nadýmati zdarem; dobrý úspěch nečiní ho domýšlivým, jakož také neúspěch ho neodstrašuje a neskličuje nikdy.

Při každé příležitosti dává najevo úplnou nezištnost; nikomu nezávidí, a místo aby se rmoutil nad dobrým výsledkem jiných, raduje se z něho.

---

[1]) Mat. 6, 9 a 10.

Praví si: Ať jest to ten neb onen, jenž dobro vykonal, jen když bylo vykonáno a Bůh tím oslaven!

Pozorujme, zdali máme vlastnosti čistého úmyslu, jenž jest tak prospěšný a nutný.

Ó Ježíši, snažně tě prosím o milost nepřáti si a nechtíti ničeho jiného než plnění tvé svaté vůle a míti v úmyslu jen tvou slávu a nikdy své vlastní uspokojení. Buď jediné ty vším, co hledám jak zde na zemi, tak i na věčnosti.

Duchovní kytice. *Nejsme šťastnými na tomto světě, leč když konáme všecko se zřetelem na Boha, pro jeho lásku, a abychom se mu zalíbili.*

(Dopisy.)

86. POSVĚCOVÁNÍ OBYČEJNÝCH SKUTKŮ.

Krátký obsah. **I. Konati dobře své obyčejné skutky jest prostředkem k dosažení dokonalosti.** Abychom došli dokonalosti, musíme stále o to pracovati, působiti spolu s milostí Boží a následovati Ježíše Krista, to však vyžaduje, abychom pečovali o to, abychom konali dobře své obyčejné skutky; tuto dbalost doporučují též velmi všichni duchovní spisovatelé. Zachovávejme věrně pravidla a konejme i ta nejmenší cvičení řeholní obce.

II. Konati dobře své obyčejné skutky jest prostředkem k dosažení milostí a k rozmnožení zásluh. Řeholník dostává milost, aby každý svůj skutek dobře konal; jestliže s ní působí, dostává se mu jiných značnějších milostí; tím těží s hřivnami sobě svěřenými a rozsévá símě v zemi úrodnou. Obětujme Bohu své skutky a konajíce je obnovujme svůj úmysl.

III. Kterak konati své skutky, aby napomáhaly k našemu posvěcování. Musíme je konati: podle předpisů poslušnosti, v době, na místě a způsobem, jak jest ustanoveno; s pozorností i se zálibou; se zmužilostí i vytrvalostí; s úmyslem zalíbiti se Bohu. Jaký to svatý obyčej, konati každý skutek tak, jako by byl posledním skutkem našeho života!

ROZJÍMÁNÍ.

Dobře učinil všecky věci. (Mar. 7, 37.)

I. Konati dobře své obyčejné skutky jest prostředkem k dosažení dokonalosti. Bůh si žádá, abychom pracovali stále o své posvěcování; to však ne skutky mimořádnými, jež jsou řídké. Chce tedy, aby se to dělo skutky obyčejnými vykonanými tak, jak nám nařizuje.

Bůh chce, abychom působili spolu s tou nejnepatrnější milostí, kterou nám uděluje, aby nám pomohl posvěcovati i ty nejobyčejnější každodenní skutky. Abychom plnili jeho svatou vůli, musíme všechny své skutky co nejbedlivěji konati.

Abychom dosáhli dokonalosti, musíme následovati Ježíše Krista; o božském Spasiteli pravil však lid, že »dobře učinil všecky věci«, a tato slova třeba vzíti v naprostém i v nejširším slova smyslu; on konal tedy dobře skutky obyčejné, ano i ty, jež se nám zdají býti lhostejnými. Buďme o tom dobře přesvědčeni, že právě v tom záleží dokonalost, o niž se máme snažiti.

Proto vším právem opětují učitelé duchovního života, co praví Bourdaloue,[1]), že »naše dokonalost musí záležeti v tom, co obvykle konáme, co ustavičně konati můžeme a v tom, co vyplňuje dny i léta našeho života«.

Svatý Antonín říkával svým učedníkům: »K nabytí ctnosti netřeba vám vycházeti z cely, »neboť hle, království Boží jest ve vás«;[2]) vaše dokonalost záleží ve věcech vám všedních i obvyklých.« Náš svatý zakladatel nám doporučuje nejen věrné zachovávání pravidel, ale i nejnepatrnější zvyklosti řeholní obce, poněvadž »jsou před Bohem věcí značnou«.[3])

Ne, nehledejme daleko prostředků k svému posvěcování; jsou zcela blízko, jsou v tom, co obyčejně konáme. Bůh nám praví jako lidu izraelské-

---

[1]) Bourdaloue, Exercicie.

[2]) Luk. 17, 21.

[3]) Sbírka.

mu: »Toto přikázání, které já ti dnes dávám, není ani vysoko nad tebou, ani daleko od tebe. Ale velmi blízko je ti řeč ta, je v ústech tvých a v mysli tvé, abys ji činil.«[1])

II. Konati dobře své obyčejné skutky jest prostředkem k dosažení milostí a k rozmnožení zásluh. Šťasten jest řeholník, jenž hledí státi se dokonalým pečlivostí, aby dobře konal své obyčejné dílo! Jako »služebník věrný a opatrný«[2]) bdí neustále, jako kdyby každé chvíle měl přijíti pán jeho; jedná podle jeho záměrů dávaje přinášeti užitek hřivnám sobě svěřeným. V každém okamžiku dostává milost ke skutku, který koná a každé chvíle dosahuje pro sebe věrné působení s milostí milostí ještě značnějších.

Kdybychom dbali dobře svých duchovních zájmů, pečovali bychom o dosažení dokonalosti ve svém obyčejném jednání. Jest pro nás něco prospěšnějšího? Zrno padnuvši v zemi dobrou, přineslo, praví Ježíš Kristus, a přinášelo na třicet, i na šedesát i na sto zrn;[3]) tak tomu jest i s našimi obyčejnými povinnostmi, jestliže je konáme náležitě; každá z nich jest zdrojem drahocenných zásluh pro nebe. V tom právě záleží rozdíl mezi členy řeholní obce; jedni, konajíce dobře své obyčejné skutky, bohatnou víc a více; druzí pak, kteří je konají nedbale, nechávají v sobě milost Ježíše Krista bez užitku a zůstávají ve své chudobě.

---

[1]) Deuter. 30, 11 a 14.

[2]) Mat. 24. 45.

[3]) Mar. 4, 8.

Vší naší snahou budiž tedy, konati dobře obyčejné skutky; »nehledejme,« praví náš svatý zakladatel, »ani tak velice, čeho jest třeba, abychom je dobře konali, konejme je napřed tak dokonale, jak víme.«[1])

Obětujme je Bohu, nežli je začneme, a konajíce je obnovujme svůj úmysl jednati jen pro něho.

III. Kterak konati své skutky, aby napomáhaly k našemu posvěcování. Podle učitelů duchovního života musí býti vykonány za těchto podmínek:

Musíme 1. jednati vždy podle rozkazu, to znamená, podle předpisů zákona Božího a našich svatých pravidel, ničeho neopominouti ani nevynechati z toho, co jest naší povinností; konati vše v určitou hodinu, na označeném místě a předepsaným způsobem.

2. Konati své obyčejné skutky s pozorností i se zálibou; musíme se jim věnovati cele, s tělem, s duchem i srdcem, jednati, jako kdybychom neměli ničeho jiného na práci a připomínati si slova Písma svatého: »Všecko má svůj čas.«[2])

Kdo miluje, činí mnoho a dobře, proto se musíme oddati své práci se zálibou, vážiti si svého úřadu a plniti s láskou i s věrností všechny povinnosti.

3. Konati své obyčejné skutky se zmužilostí i s vytrvalostí, plniti povinnosti svého stavu právě tak v dobách suchopárností, temností a nechuti, jako v dobách sladkostí, světla i útěch a netoliko bez omrzení ve službě Boží, nýbrž s obětovným zápa-

---

[1]) Sbírka.

[2]) Eccles. 3, 1.

lem vždy větším a větším až do dne, kdy nás povolá Odměnitel nejvyšší, aby nám odplatil podle našich skutků.

4. Konati své skutky se zbožností, v duchu náboženském a s čistým úmyslem; jediné to je oduševňuje a oživuje, ostatní jest jen tělem a nemůže míti zásluh pro nebe, poněvadž Bůh pohlíží aspoň lhostejným okem na to, co nečiníme, abychom se mu zalíbili.

Při každém svém skutku snažme se jednati s touž dobrou vůlí, s touž energií pro dobro, jako kdyby onen skutek byl jediným, který máme na tomto světě vykonati, anebo podle rady svatého Bernarda, jako kdyby to byl poslední skutek, který máme vykonati, nežli staneme před Bohem.

Ó Ježíši, o němž lid pravil: »Dobře učinil všecky věci«, uděl mi milost, abych tě následoval: dejž, abych velmi dobře konal své obyčejné skutky a aby každý z nich, maje v tobě svůj počátek a odnášeje se k tobě jako k svému cíli, napomáhal k mé dokonalosti a k mému spasení.

Duchovní kytice. *Konáte své obyčejné skutky způsobem duchovním, jenž má na zřeteli jen Boha a jeho zalíbení?*

(Sbírka.)

87. O RUTINĚ (BEZMYŠLENKOVITOSTI).

Krátký obsah. **I. Rutina uvážena sama v sobě i ve svých příčinách.** Rutina záleží v tom, že jednáme bez pohnutek, bez úmyslu, bez pozornosti a bez zpytování: modlíme se, abychom se modlili, jednáme, abychom jednali a nic více. Má dvě hlavní příčiny: nechut, kterou máme k uvažování, a časté opakování týchž výkonů. Buďme na stráži před chybou, jež jest našemu posvěcování tak na ujmu.

II. Osudné účinky rutiny. Jest člověka nehodna a mnohem více ještě křesťana a řeholníka; ona zmenšuje nebo ničí záslužnost našich činů; ruší spasitelnou působivost prostředků posvěcujících; modlitby, rozjímání, zpytování, zpovědi a svatého přijímání. Bojujme proti rutině zmužile i vytrvale.

III. Kterak předejíti rutinu, nebo kterak se jí zbaviti. Musíme často vejíti do sebe, zkoumati pohnutky, z nichž jednáme, obětovati všechny své skutky Bohu, užívati prostředků k udržování pozornosti, pozorovati po každém skutku, jak jsme jej vykonali Pamatujme na počet, který budeme Bohu klásti z posvěcujících prostředků, kterých nám posyktuje.

ROZJÍMÁNÍ.

Proč tu stojíte, celý den zahálejíce? (Mat. 20, 6.)

I. Rutina vzata v úvahu sama v sobě i ve svých příčinách. Rutina jest velkou překážkou vnitřního života, jest nedostatkem úmyslu a přemýšlení při všedních skutcích. Neuvažujeme o tom, co činíme; jednáme ze zvyku, ale nevytkneme si povšechného cíle a neuvědomíme si pohnutek, proč jednáme. Jdeme v obyčejném proudu řeholní obce; ubíráme se k různým cvičením a konáme je věrně co do

zevnějšku, ale vše to činíme mechanicky a bez nadpřirozených úmyslů. Kráčíme slepě cestou, kterou jsme již šli, jsme poslušni neuvážené činnosti. Pracujeme, abychom pracovali, modlíme se, abychom se modlili, jedním slovem, jednáme, abychom jednali.

Nevracíme se téměř nikdy k svým činům. Jakmile jsou vykonány, zapomínáme na ně, a jestliže se večer při denním zpytování svědomí představí našemu duchu, pohlížíme na ně neurčitě, takže nenabýváme nikterak jasnosti o jejich mravní hodnotě.

Rutina má dvě hlavní příčiny: přirozenou nechut, kterou chováme k uvažování, a časté opakování týchž výkonů.

Náš duch tíhne od přirozenosti k tomu, že se zabýváme věcmi zevnějšími. Necháme-li svou mysl volnou, oddává se úplně věcem hmotným. Jest třeba námahy i práce, abychom vešli do sebe, uvažovali a byli pozorni na pohnutky svých činů a nepřipustili než těch, které se srovnávají s rozumem i s věrou. To vše stojí námahu, a proto přicházíme k tomu, že jednáme tak často bez rozvahy a bez úmyslu.

Jednotvárnost našeho způsobu životního může, nemáme-li se při tom na pozoru, napomáhati do jisté míry k tomu; neboť co se konává každodenně a za týchž okolností, konává se brzy nepozorně nebo aspoň bez zvláštní bdělosti nad sebou samým.

Mějme se na pozoru před těmito příčinami a přede vším, co může podporovati tak škodlivou chybu našeho posvěcování.

II. Osudné účinky rutiny. Rutina jest nezřízeností u člověka, jenž jest bytostí rozumnou, jehož rozum má spravovati ostatní schopnosti a jehož svobodná vůle má býti stále odhodlána varovati se zlého a konati dobré; to vše se však neděje, dá-li se vésti rutinou. Místo aby jednal s rozvahou a za účelem hodným jeho určení, jedná, aniž ví proč, jakoby byl poslušen přirozeného pudu; podobá se v jisté míře stroji, který pracuje bez všelikého porozumění.

Rutina jest nezřízeností u křesťana, jenž si má při všem vytknouti za cíl slávu Boží a říditi se hnutím milosti a míti úmysl následovati Pána našeho Ježíše Krista.

Rutina jest nezřízeností u řeholníka, který mnohem více nežli obyčejný věřící má jednati podle popudů Ducha svatého, oslavovati svým chováním Ježíše Krista, pracovati o své zdokonalování a posvěcovati se jmenovitě tím, že koná všechno pro Boha.

Ó, jak politováníhodni jsou řeholníci, kteří jednají z rutiny! Čím jsou jejich skutky v očích Páně, jenž nás soudí především podle našeho úmyslu? Nelze je přirovnati tělu bez duše, plodu bez jádra a klasu bez zrna? Nevztahují se na ně slova Ježíše Krista: »Proč tu stojíte, celý den zahálejíce?« Neboť co záslužného činí pro nebe?

Rutina ochromuje spasitelnou působivost nejvýtečnějších náboženských cvičeb. Odnímá naší modlitbě, co jest při ní podstatného, totiž povznesení duše k Bohu, k němuž ji vysíláme; působí, že to již nejsou modlitby, že nezasluhují již toho jména a že náš kult jest pouze zevnější; jest příčinou,

že nemáme žádného užitku z rozjímání, jež začínáme bez přípravy a končíme bez předsevzetí; ruší výsledky zpytování svědomí, jež jest jen povšechným přehledem našich chyb; jest jednou z největších překážek působivosti našich zpovědí a svatých přijímání, poněvadž zeslabuje v nás cit i úctu ke svatým věcem.

Ano, připusťme, že rutina jest člověka nehodna, pro nás pokořující a velmi škodliva naší duši; proto ji musíme potírati se vší srdnatostí i vytrvalostí užívajíce prostředků, které nám udávají učitelé duchovního života.

III. Kterak předejíti rutinu anebo kterak se jí zbaviti? Musíme si navyknouti vcházeti často do sebe. Když se tedy dá znamení zvonem k nějakému cvičení řeholní obce, uvažme o tom, co budeme konati, a v jakém duchu to musíme konati; obětujíce pak Bohu skutek, který začínáme, konejme jej pokud možno nejlépe; odpuďme hned v počátcích každou záležitost, zabývajíce svou mysl jen tím, nač máme v tom okamžiku mysliti; na konec uzavřeme cvičení zpytujíce, jak jsme se při něm chovali, a uvědoměme si jmenovitě pohnutky, z nichž jsme jednali. Rozjímání jest svými úvahami a předsevzetími jedním z nejúčinnějších léků proti rutině.

Přemáhejme také rutinu užíváním prostředků, jež mohou pomáhati pozornosti a ji udržovati, na příklad knihy při ústních modlitbách, zaznamenávejme si věrně výsledek zpytování, přijímejme nejsvětější svátost vždy se zřetelem na zvláštní účel, zpovídejme se konajíce dobré předsevzetí varovati se té neb oné chyby.

Nezanedbávejme zkrátka ničeho, abychom předešli rutinu, anebo abychom se jí zbavili, kdybychom jí na neštěstí podléhali. Jak se budeme těšiti ze svých námah v den, kdy musíme klásti počet Bohu z toho, jak jsme užívali posvěcujících prostředků, kterých nám tak hojnou měrou poskytuje.

Bez tvé milosti jsem, ó můj Bože, jako bytost bez rozumu před tebou. Prosím tě, rač mi ji uděliti a dejž, abych jednaje ve všem jen podle jejího popudu, plnil ve všem tvou vůli, zjednával tvou slávu a stal se víc a více hodným dosíci účinků tvého milosrdenství zde i na věčnosti.

Duchovní kytice. *Jest třeba umrtvování, abychom činili vše jen se zřetelem na Boha.*

(Dopisy.)

88. MLČENÍ. JEHO NUTNOST. JEHO VÝHODY.

Krátký obsah. **I. Výtečnost i nutnost mlčení.** Zachovávati mlčení znamená dosvědčovati úctu přítomnosti Boží, uctívati mlčení Ježíše Krista a následovati ho. Kdo chce býti nábožný, musí »držeti na uzdě svůj jazyk«; tak činili všichni svatí. Všichni zakladatelé řádů a s nimi i náš svatý Otec uložili cvičbu v mlčení. Snažme se užívati jen svatě své řeči.

II. Výhody mlčení pro řeholníka. Mlčení chrání před množstvím hříchů i pokušení a pomáhá cvičiti se v mnohé ctnosti, usnadňuje ducha modlitby i rozjímání a spojení s Bohem; zjednává milosti i sladké útěchy. Zachovávejme mlčení, chceme-li se státi muži duchovními.

III. Výhody mlčení pro řeholní obce. Mlčení jest odlišný znak řeholních domů; odstraňuje z nich vše, co je vede k nevázanosti a k záhubě; uchovává je ve svornosti, lásce i pokoji. Nejzávažnější zájmy ukládají nám povinnost zachovávati přesně mlčení.

ROZJÍMÁNÍ.

Jestli kdo neklesá ve slově, je to muž dokonalý.
(Jakub 3, 2.)

I. Výtečnost i nutnost mlčení. Važme si velmi mlčení a zachovávejme je přesně, neboť jest to cvičba výtečná, velmi prospěšná a nám řeholníkům kromě toho nevyhnutelně nutná.

Mlčení jest pro nás jakýsi způsob klanění Bohu, když je svědomitě zachováváme, vzdáváme poctu svrchované Moudrosti, jež jediná má sama od sebe právo mluviti, neboť jen ona jest pravda sama. Díme Bohu: »Ty máš slova života věčné-

ho«;[1]) člověk musí před tebou jen mlčeti a poslouchati učení, které mu ráčíš uděliti.

Zachovávajíce svědomitě mlčení, uctíváme mlčení Ježíše Krista na zemi a jmenovitě ono, které zachovával po dobu svého skrytého života a při svém hořkém utrpení, jakož i ono, jež zachovává ve svátosti své lásky.

Božský Spasitel nás zavazuje kromě toho, bychom dobře užívali slova, řka: »Z každého slova prázdného, které lidé promluví, vydají počet v den soudu; neboť ze slov svých budeš ospravedlněn a ze slov svých budeš odsouzen.«[2]) Připomeňme si též výrok svatého Jakuba o nutnosti mlčení: »Domnívá-li se pak někdo, že jest nábožný, ale nedrží na uzdě svého jazyka, nýbrž klame srdce své, toho nábožnost jest bez užitku.«[3])

To chápali dobře všichni svatí a zakladatelé řádů a doporoučeli zachovávání mlčení.

Jak velice si váží na příklad náš svatý Otec mlčení! Věnoval mu celou kapitolu všeobecných pravidel a vrací se k němu kromě toho ještě v mnohých jiných článcích; učinil je předmětem jednoho z přikázání naší společnosti; ve Sbírce nám předpisuje, abychom je věrně zachovávali a zároveň nám připomíná hlavní výhody, které z něho můžeme čerpati. To proto, poněvadž na ně patřil ve světle víry a poněvadž poznával jeho velikost, užitečnost i nutnost.

Snažme se užívati slova jen svatě; prosme Boha,

---

[1]) Jan 6, 69.

[2]) Mat. 12, 36 a 37.

[3]) Jakub 1, 26.

aby nám pomohl říditi dobře náš jazyk a nemluviti nic nevhodného, a co by nepomáhalo ke vzdělání.

II. Výhody mlčení pro řeholníka. Mlčení pomáhá tomu, kdo je zachovává, varovati se množství chyb podle slov Ducha svatého: »Kdo ostříhá úst svých a jazyka svého, ostříhá od úzkosti své duše.«[1])

Mlčení zajisté předejde přímo hříchy, jichž se dopouštíme řečí, a odpomáhá zlobě našeho jazyka, jenž, jak dí svatý Jakub, »jest ohněm a souhrnem nepravostí, stává se mezi údy našimi, kterýž poskvrňuje celé tělo a zapaluje běh života a jest rozpalován od pekla«.[2]) Proto vším právem jest řečeno: »Mnoho mluvení nebývá bez hříchu«,[3]) podle toho však lze též tvrditi, že kde bývá málo mluvení, bývá též málo hříchů.

Všichni učitelé duchovního života považují mlčení za uzdu náruživostí, za záštitu proti pokušením a za nejúčinnější prostředek k zachování lásky, pokoje a svornosti. Ono je, tak praví, zdrojem všeho dobra; činí nás moudrými a rozvážnými; učí nás umění náležitě mluviti, jak se vyjadřuje svatý Řehoř slovy: »Staneme se dovednými v umění mluviti, snažíme-li se mlčeti.«

Mlčení pomáhá cvičiti se v mnohé ctnosti; neboť kdo je zachovává, cvičí se tím v pokoře, trpělivosti, v obezřelosti, v sebranosti a v umrtvování.

Mlčení jest otcem zbožnosti; usnadňuje duši mluviti s Bohem a Bohu mluviti s duší; kdo je za-

---

[1]) Přísl. 21, 23.
[2]) Jakub 3, 6.
[3]) Přísl. 10, 19.

chovává, udržuje se ve vnitřním klidu a nabývá schopnosti k modlitbě a k rozjímání; Bůh mluví v jeho srdci a zahrnuje ho sladkými útěchami.

Připomeňme si, co praví náš svatý zakladatel: »Člověk, jenž není zdrželivý v řeči, nemůže se státi duchovním člověkem.«[1])

III. Výhody mlčení pro řeholní obce. Mlčení dodává klášterům vlastní ráz a jest jejich odlišným znakem. Panuje-li v některém z nich, jsme jako uchváceni vstupujíce do něho a hned máme pocit, že tu lidé poslouchají Boha, klaní se jeho přítomnosti a rozmlouvají s Ježíšem Kristem.

Odstraňte z kláštera mlčení a učiníte z něho hned dům světský; smažete jeden z podstatných rysů jeho tvářnosti; a ať mu ponecháte cokoli, nemá již toho, co jej liší od každého jiného domu a co kromě toho bylo jeho okrasou a nabádáním ke ctnosti.

Mlčení, praví svatý Bernard, střeží, zachovává i podporuje kláštery. Svatý František Saleský učí, že k uspořádání kláštera stačí zavésti v něm cvičbu v mlčení, jako zase k uvedení jej do nepořádku stačí odstraniti mlčení. Jen mlčením mohly býti kláštery zřízeny neb obnoveny; jen mlčením mohou se udržeti a plniti své poslání. Mlčení uzavírá bránu zvláštním přátelstvím, pletichám, hádkám, žalobám a různicím, které mohou přivoditi zkázu kláštera; odvrací světského ducha, jenž vždy se snaží do něho vniknouti a jemuž se to vždy podařilo hovory, jež pravidla zapovídají.

Mlčení udržuje v nich svornost, shodu a lásku,

---

[1]) Sbírka.

neboť jest, jak učí svatý Isidor, duší i posvátným sluhou pokoje.

Chápejme to dobře, zde jde o nejdůležitější zájmy jak naše, tak i bližního; kéž úvaha o výhodách mlčení nás povzbudí »zachovávati je vždy přesně«.[1])

»Postav, Hospodine, stráž k mým ústům a bránu hradní před moje rty«,[2]) aby se otvíraly jen z rozkazu tvého, a dejž, abych nikdy nejednal proti tvým úmyslům užívaje řeči; ano, budu zachovávati mlčení, abych tě lépe oslavoval na zemi a zasloužil si spojiti svůj hlas s hlasem svatých a velebil tě v nebi věčně.

Duchovní kytice. *Mlčení jest strážcem všech ctností.*

(Sbírka.)

---

[1]) Všeob. prav. 16, 9.

[2]) Žalm 140, 3.

89. CVIČBA V MLČENÍ.

Krátký obsah. **I. Doby, kdy musíme zvlášť zachovávati mlčení.** Všeobecně je musíme zachovávati po všechen čas mimo dobu zotavení; zachovávejme je s největší pečlivostí v oratoři, v jídelně při stolování, při střídání cvičení a jmenovitě v době velkého mlčení. Snažme se mluviti mnoho s Bohem, ale málo s lidmi.

II. Věci, o nichž se musíme zvlášť stříci mluviti. Mluvme jen to, co jest nám dovoleno; nehovořme o věcech, o nichž nám pravidla zapovídají mluviti; jest nám též známo, že nesmíme ničeho psáti bez dovolení. Mluvme jen o tom, co může vzdělávati ty, kteří nás slyší.

III. Rady, jimiž se máme říditi, když musíme mluviti. Žádejme, možno-li, o dovolení k tomu; mluvme pak tiše a málo slovy; mluvme s věrou i s rozumem, s pravdou i s upřímností, s rozvahou, s opatrností, s tichostí a s láskou. Snažme se spojiti vnitřní mlčení s mlčením zevnějším.

ROZJÍMÁNÍ.

Jest čas mlčení a čas mluvení. (Eccles. 3, 7.)

I. Doby, kdy musíme zvlášť zachovávati mlčení. Mlčení, jež jest předepsáno v našem stavu, nemá rázu oné přísnosti jako v řeholních řádech rozjímavých. Věnujíce se službě bližního, jsme často nuceni mluviti při zastávání svého úřadu; přece však máme povinnost mlčení skutečně zachovávati.

Bude tedy velmi prospěšno uvažovati o tom, co praví naše svatá pravidla o mlčení a o pohnutkách, které přiměly našeho svatého Otce, aby nám je předepsal.

Podle našich svatých pravidel[1]) musíme zachovávati mlčení po celý čas vyjma dobu zotavení, kdy jest nám dovoleno mluviti naznačeným způsobem; toť povšechná zásada, které se nemůžeme vyhnouti než z nutnosti a s dovolením.

Kromě toho jsou chvíle, kdy se nám mlčení ještě zvlášť doporoučí; a to, jsme-li v oratoři; při jídle, abychom neupadli do zlozvyků, které by přivodila volnost mluvení v jídelně; při střídání cvičení, poněvadž v oné chvíli musíme soustřediti svou mysl, abychom zpytovali, jak jsme si počínali při cvičení, které jsme ukončili, a abychom učinili úmysl vzhledem ke cvičení, jež se počíná; zvláště pak v noci, od odebrání se k odpočinku večer až do ukončení rozjímání ráno, tato doba bývá také vším právem zvána dobou velkého mlčení.

Lze snadno pochopiti, že rušení nočního mlčení by mohlo míti v zápětí velké nepříjemnosti. Proto je také všichni zakladatelé řádů doporučovali.

Noc jest dobou odpočinku nejen pro tělo, ale i pro duši. Právě za nočního klidu jsme více nakloněni poznávati přítomnost Boží a klaněti se jí.

Doba velkého mlčení jest zajisté drahocennou chvílí pro přípravu duše k rannímu rozjímání.

Náš svatý zakladatel znaje nebezpečí, jež nám hrozí, když jsme mimo řeholní obec, chtěl, abychom spolu nemluvili jdouce do školy nebo vracejíce se z ní, ani při jiných vycházkách do města; z téhož důvodu nám nařizuje, abychom se omezili na málo slov s rodiči žáků.

Ó, jak moudrá jest rada, kterou tak často opa-

---

[1]) Kap. 22, 1.

koval svatý Efrem: »Mluvte mnoho s Bohem, málo však s lidmi«, a jak pravdiva jsou slova svatého Arsenia: »Často jsem litoval, že jsem mluvil, nikdy však, že jsem mlčel.«

II. Věci, o nichž se musíme zvlášť stříci mluviti. Jsa přesvědčen, že snadno upadáme do hříchu řečí, a to i tehdy, když hovoříme o něčem dobrém, chtěl náš svatý zakladatel, abychom, jsme-li nuceni mluviti, žádali o dovolení a abychom při tom nepřekročili mezí.

Z důvodů opatrnosti a lásky učinil nám pravidlem, bychom nemluvili o věcech týkajících se domu nebo institutu, ani o tom, co se událo v jiných řeholních obcích, ani o tom, co se týká našich příbuzných nebo nás, ani o pití a jídle, vyjma s představenými, a abychom nikdy nemluvili se svými spolubratry než z nutnosti a bychom jim řekli něco dobrého.

Pro ducha umrtvování nám radí ve Sbírce,[1]) abychom se vyhnuli řečem i o věcech nutných, lze-li to odložiti na jinou dobu.

Rozšiřuje povinnost mlčení i tak daleko, že chce, abychom nedělali hluku zavírajíce dveře, tak byl o tom přesvědčen, že klášter má býti příbytkem pokoje, v němž vše nabádá k sebranosti a k modlitbě.

Poněvadž konečně není velkého rozdílu mezi mluvením a psaním, chce náš svatý Otec, abychom ničeho nepsali, aniž to předložíme svému řediteli, aspoň tehdy ne, nejde-li o psaní superioru.[2])

---

[1]) Sbírka.

[2]) Všeob. prav. 27, 4.

Jak moudrá i opatrná jsou naše pravidla vztahující se na mlčení a jak dokonale se shodují s napomenutím svatého Pavla: »Žádné slovo špatné nevycházej z úst vašich, nýbrž je-li které dobré ku vzdělání podle potřeby, aby prokazovalo dobrodiní těm, kteří je slyší.«.[1])

III. Rady, jimiž se máme říditi, když musíme mluviti. Jsme-li nuceni mluviti a máme-li k tomu dovolení, zachovávejme věrně podle litery i podle ducha naše pravidla směřující k mluvení; řiďme se, pokud možno, následujícími zásadami: Bděme nad svými slovy, abychom se nikdy neprohřešili proti pravdě, lásce, skromnosti, tichosti ani proti jiné ctnosti. Mluvme s věrou, rozumně, upřímně, hlasem tichým a tónem uctivým. Neukvapujme se k mluvení. Mluvme málo a řekněme jen, co jest přesně nutné. »Nemluvte,« dí svatý Řehoř Nazianský, »leda tehdy, když jest mluviti lepší než mlčeti.« Uvažme, co máme říci a pak co jsme řekli, a odvažme to na váze soudu Božího. Zkrátka dávejme svými řečmi najevo, že jsme opravdově řeholníky a že lze o nás říci, jako o prvních křesťanech, že »naše obec jest v nebesích.«[2])

Nebuďme mlčeliví z mrzutosti, z rozmaru a ze zádumčivosti, nýbrž z ctnosti, z lásky k povinnosti a z touhy zalíbiti se Bohu.

Spojujme podle rady našeho svatého zakladatele vnitřní mlčení s mlčením zevnějším;[3]) uložme mlčení sebelásce, jejíž hlas nám připravuje tolik

---

[1]) Efes. 4, 29.

[2]) Filip. 3, 20.

[3]) Sbírka.

pobouření a tolik rozrušení; vyhýbejme se hovoru s tvory jen proto, abychom mohli tím lépe rozmlouvati s Bohem, Tvůrcem.

Pane, jenž máš »slova života věčného«,[1]) nauč mě opravdové moudrosti; nauč mě, co mám mluviti a jak mám mluviti, abych nezneužíval daru řeči. Ó, jak si přeji, aby můj jazyk oslavoval a oslavovati učil tvé svaté jméno! Toho chci býti dbalý se zmužilostí a snažiti se od nynějška, abych nepromluvil žádného slova, jež by se ti nelíbilo a nepřispělo k rozmnožení tvé lásky ve mně.

Duchovní kytice. *Zachovávejte ustanovené mlčení vždy přesně.*

(Všeob. prav. 16, 9.)

---

[1]) Jan 6, 69.

90. RUŠENÍ MLČENÍ.

Krátký obsah. **I. Rušení mlčení zaviňuje ztrátu řeholního ducha.** Jest příčinou mnohých neobezřelostí a neopatrností; jest překážkou zbožnosti, horlivosti a vnitřního života... zhasíná znenáhla lásku k povolání. Chceme býti duchovními muži? Držme na uzdě svůj jazyk.

II. Rušení mlčení svádí k mnohým hříchům. Ke hříchům proti pravdě, pokoře, lásce, poslušnosti, skromnosti; pomluva, kritika, posmívání a reptání, toť jsou užitky pravidly zapověděných hovorů. Ó, můj Bože, uchovej nás od velkých mluvků!

III. Rušení mlčení jest velmi škodlivo řeholním obcím. Ničí v nich pořádek, zachovávání pravidel a sebranost; kazí v nich svornost i pokoj; zavádí do nich roztržitost, ducha i žvast světský a zaviňuje brzy jejich zmar. Nežli rušíme mlčení, poraďme se s Bohem i se svým svědomím.

ROZJÍMÁNÍ.

Kdo mnoho mluví, škodí sám sobě. (Eccli. 20, 8.)

I. Rušení mlčení zaviňuje ztrátu řeholního ducha. Časté rušení mlčení, jež u nás řeholníků bývá obyčejně skutečným zneužitím řeči, má, jak nasvědčuje zkušenost, v zápětí velmi politováníhodné následky.

Rušení mlčení svádí nás k mnohým neobezřelostem i neopatrnostem; neboť jak dí spisovatel Následování Krista »snáze jest vůbec mlčeti, než slovy v chybu nezabíhati«.[1]) Žel však, snad máme příčinu litovati, že jsme mluvili, nebo že jsme při svých hovorech zašli příliš daleko, a to proto, že

---

[1]) Kn. I. 20, 2.

jsme řekli, co jsme neměli, ba ani nechtěli říci! Snad jsme museli litovati, že jsme se neřídili radou moudrého Siracha: »Neslyš jazyka zlého, a ústům svým udělej dveře a zámky, abys neklesl jazykem.«[1])

Rušení mlčení jest překážkou zbožnosti a velkou příčinou suchopárností a četných roztržitostí, neboť čím více mluvíme s lidmi, tím méně mluví Bůh k srdci; ono odnímá zálibu na rozjímání a na věcech duchovních.[2])

Svatý Alfons Liguori učí, že vnitřní duch se ztrácí nadbytkem slov.

Časté rušení mlčení jest znakem, že řeholník nemá ducha svého stavu a že ztrácí znenáhla milost svého povolání. Lze považovati za řeholníka toho, jenž bez skrupulí mluví proti předpisům pravidel, která vzal na sebe, toho, jenž vyhledává příležitost k mluvení, toho, jenž udržuje styky, jež se protiví pravidlům? Slyšme, co o tom praví svatý Bernard řka, že řeholník, jenž často ruší mlčení, má často jen jméno a šat řeholní, ale sotva řeholního ducha.

Ó, jak pravdivá jsou slova svatého apoštola Jakuba: »Domnívá-li se pak kdo, že jest nábožný, ale nedrží na uzdě svého jazyka, nýbrž klame srdce své, toho nábožnost jest bez užitku.«[3])

II. Rušení mlčení jest zdrojem četných hříchů. Rušení mlčení jest při nejmenším příležitostí k zbytečným řečem, z nichž musíme klásti počet v den

---

[1]) Eccli. 28, 28 a 30.

[2]) 190. rozj. 1.

[3]) Jak. 1, 26.

soudný, kromě toho uvádí nás v nebezpečí dopustiti se množství hříchů.

Hříchů proti pravdě: lži, nadsázky, přetvářky, falešných výkladů. Hříchů proti řeholní slušnosti, neboť od hovorů neužitečných není zajisté daleko k hovorům světským, profánním a světáckým. Hříchů proti pokoře, marnivými slovy, slovy sebelásky a sebeúcty; a jsou zbytečné hovory, v nichž se neobjevuje pýcha v některé své podobě?

Zvláště pak hříchů proti lásce: pohrdání bližním slovy, posmíváním, pomluvami, na cti utrháním. To vše přivádějí zbytečné hovory. Co bývá obyčejně předmětem těchto pravidly zapověděných hovorů? Kritisování se tu potkává s reptáním; mluvívá se o domech, v nichž jsme byli, anebo v němž jsme, o představených a spolubratrech i osobách světských; ano lze si stěžovati na každého i na všecko.

Rušení mlčení může vésti k následování světáků, u nichž bývá pomluva solí jejich hovorů, to je obyčejně oživuje a činí veselými. Často bývá bližní urážen zřejmě i bezohledně; jindy bývá napaden se zlomyslnou zdrženlivostí; vrhne se mezi ostatní nespravedlivé podezření; činí se způsobem pochybovačným satirické poznámky; zveličují se malé chyby obmyslnými domněnkami. Jaká to nevázanost u řeholníka, jedná-li takto! Ničí se dobra pověst spolubratří a mnohdy se stává přebývání v řeholní obci nemožným.

Ó můj Bože, zbav nás velkých mluvků, jaké zlo oni působí! Nedivme se, praví-li moudrý Sirach, abychom zlořečili člověku, jenž metá svár mezi žijící v pokoji. Předsevzetí královského proroka

budiž i naším předsevzetím: »Ostříhati budu slov svých, abych se neprohřešil jazykem.«[1])

III. Rušení mlčení jest velmi škodlivo řeholním obcím. Buďme o tom dobře přesvědčení, že kdyby politováníhodný zvyk častého rušení mlčení vnikl do řeholní obce, jejímiž členy jsme, zeslabil by v ní kázeň, pořádek i zachovávání pravidel; odňal by jí onen ráz úcty i sebranosti, jenž jest její ozdobou i krásou; zbořil by zeď, která ji chrání před nepřáteli zvenčí, a zbořil by hradbu, která ji ochraňuje před nepřítelem duší; učinil by z ní peleš roztržitosti, zmatku i sváru; zavedl by do ní světského ducha a světskou mluvu, rozdvojení i nesvornost a přivodil by brzy její záhubu; neboť Ježíš Kristus dí: »Jestli dům se rozdvojí proti sobě, dům ten nebude moci obstáti.«[2])

Zda takový obraz neospravedlňuje slovo svatého Jakuba: »Jazyk jest ohněm, souhrnem nepravosti, kterýž poskvrňuje celé tělo a zapaluje běh života a jest rozpalován od pekla.«[3]) Právem tedy řekl náš svatý zakladatel, »mlčení jest jednou z hlavních věcí zachovávání pravidel, bez něhož upadá dům v nepořádek.«[4])

Cítíme-li se tedy ponoukáni k rušení mlčení, zastavme se a rceme si v mysli: Co chci učiniti zapřádaje se proti příkazu pravidel do nedovolených hovorů? Chci mrhati drahocenným časem, jehož jediný okamžik mě může státi věčnost; chci

---

[1]) Žalm 38, 1.
[2]) Mar. 3, 25.
[3]) Jak. 3, 6.
[4]) Dopisy.

vytrhnouti kámen z budovy přesného zachovávání pravidel; chci zarmoutiti své představené a dávati pohoršení spolubratřím; chci pobouřiti své svědomí a vydati se v nebezpečí prohřešiti se proti pravdě, pokoře i lásce?

Zajisté, že při těchto myšlenkách učiníme předsevzetí, že budeme věrně zachovávati mlčení a zanecháme všech marných hovorů zavrhovaných pravidly. Kterak můžeme zbytečně mluviti zvláště my, jichž všechny okamžiky jsou zabrány řeholními a učitelskými povinnostmi? Čas, který snad bychom jim věnovali, dlužíme své duši a svým žákům.

Ó Ježíši, jenž jsi zachovával mlčení po tak dlouhá léta a který jsi nemluvil k lidem, než abys je poučil a spasil, snažně tě prosím, dejž, abych byl tvým následovníkem a zachovával mlčení podle litery i podle ducha svých svatých pravidel a žil v sebranosti, abych mohl dosáhnouti oné dokonalosti, které ode mne žádáš.

Duchovní kytice. *Mlčení jest jedním z nejlepších prostředků k varování hříchu a k udržení v horlivosti.*

(190. rozj. 1.)

91. ROZTRŽITOST.

Krátký obsah. **I. Roztržitost vzata v úvahu ve své podstatě.** Roztržitost jest buď zevnější nebo vnitřní. Ten jest roztržitý, kdo poskytuje svým smyslům velkou volnost: očím, jazyku, chůzi; jenž nechává svého ducha i své srdce zabývati se věcmi malichernými a často i nebezpečnými. Pozorujeme-li tyto chyby na sobě, pospěšme si je napraviti.

II. Následky roztržitosti pro řeholníka. Brání mu pracovati o jeho zdokonalení, slyšeti hlas milosti a jednati podle něho, konati dobře duchovní cvičení a míti z nich užitek; vydává ho v nebezpečí četných pokušení; dává bližnímu špatný příklad a ruší pořádek v řeholní obci. Kéž nikdy nevnikne tato chyba mezi nás!

III. Následky roztržitosti pro učitele. Roztržitý učitel zanedbává svá studia i své vyučování, má jen slabou i nestálou vůli; nezískává si ani úcty ani vážnosti svých žáků, a nemůže míti vlastností, které zabezpečují autoritu. Chceme-li dobře plniti svůj úřad, střezme se roztržitosti.

ROZJÍMÁNÍ.

Některá zrna padla vedle cesty, a byla pošlapána a ptáci nebeští sezobali je. (Luk. 8, 5.)

I. Roztržitost vzata v úvahu ve své podstatě. Uvažujme o podstatě roztržitosti a proč se jí musíme obávati a před ní se chrániti.

Roztržitost jest buď zevnější nebo vnitřní. V prvém případě jest jen nedostatkem zdrženlivosti smyslů; v případě druhém záleží v příliš velké shovívavosti poskytnuté duchu i srdci zabývati se věcmi malichernými nebo takovými, které by jim měly zůstati cizími.

Ten jest tedy roztržitý, kdo nechává svým očím úplnou volnost, jenž nechává své zraky procházeti se nerozvážně po všech možných předmětech, jenž si dovoluje na všechno hleděti, aniž uváží, že vydává svou duši ve velká nebezpečí.

Ten jest roztržitý, kdo neužívá svého jazyka spořádaně, jenž mluví bez rozvahy, jenž množí bezvýznamné rozprávky, jenž přerušuje ty, kteří mluví o věcech rozumných, jenž chodívá příliš rychle, jenž dělá hluk otvíraje nebo zavíraje dveře, jemuž se nedostává vážnosti a zdrženlivosti; to vše svědčí o politováníhodné lehkomyslnosti povahy.

Roztržitý jest ten, kdo nedrže svého ducha i svou obraznost na uzdě, nechává je zabývati se volně všemi možnými předměty, z nichž mnohé jsou s to, aby zanechaly neblahé dojmy.

Ten jest roztržitý, kdo neostříhá svého srdce, jenž miluje tvory pro ně, a nikoli pro Boha jediné, zapomínaje, že nestřežené srdce jest jako neohrazené pole, které dříve nebo později bývá zpustošeno.

Podle těchto různých rysů můžeme snadno poznati, jak nebezpečná jest roztržitost. Nezanedbávejme ničeho, abychom se jí uchránili, neboť má velmi politováníhodné následky.

II. Následky roztržitosti pro řeholníka. Řeholník, jenž se oddá roztržitosti, neprospívá v dokonalosti, neboť ona jej činí neschopným snažiti se bdíti nad sebou, činiti si potřebné násilí k napravení toho, co má na sobě chybného.

Roztržitost nám brání dávati pozor na osvícení i na dobrá hnutí, která nám uštědřuje Duch svatý, neboť tato osvícení a dobrá hnutí jsou úplně

vnitřní a nemohou býti znamenána bez sebranosti a bez pozornosti na sebe samého.

Roztržitost znesnadňuje bedlivost při duchovních cvičeních zvláště při modlitbě a při rozjímání. Kterak na příklad duše roztržitá, jež přijde do oratoře s duchem i se srdcem zaměstnaným malichernostmi, může se náhle zahloubati do věcí vnitřních? Jest jí skoro nemožno opanovati své myšlenky a své city.

Kromě toho, jaký užitek čerpala by roztržitá duše ze svých zpytování, zpovědí, exercicií, svatých přijímání a ze všech ostatních svých posvěcujících prostředků? Velmi malý a přečasto vůbec žádný. Bůh jí uděluje v hojnosti své milosti, tyto jsou však zrnem padším na cestu ušlapanou, kde je sezobají ptáci nebeští.[1])

Roztržitost zbavujíc nás milostí nebo činíc je marnými vydává nás zároveň všem možným pokušením.

Nechává nás vésti život smyslný a od té chvíle rozněcuje ohnisko našich náruživostí; poskytuje ďáblu přístup do naší duše a dává mu tisícero příležitostí drážditi nás ke zlému. S ní máme tím méně přispění, čím více nám hrozí nebezpečí; kterak by nás pak neměla vésti do záhuby?

Dodejme konečně, že roztržitostí stává se řeholník předmětem pohoršení svým spolubratřím a příčinou nevázanosti v řeholní obci.

III. Následky roztržitosti pro učitele. Důležitost úřadu, jenž jest nám svěřen, vyučovati dítky a vésti je k životu křesťanskému, zavazuje nás

---

[1]) Mat. 13, 19.

odstraniti vše, co by mohlo škoditi dobrému jeho úspěchu, a užívati prostředků, jež by mohly zabezpečiti dobrý jeho výsledek.

Musíme míti vědomosti, abychom mohli dobře vyučovati. Neukazuje nám však zkušenost, že roztržitost jest velkou překážkou ke vzdělávání ducha? S ní se nezbavuje člověk toho, co jest věku dětského, rozum se v něm jen málo rozvíjí, jeho mysl jest naplněna myšlenkami malichernými nebo nesprávnými a není náležitě rozvážná, aby se jich zbavila.

Abychom měli dobrý úspěch ve svém úřadě, musíme míti pevnou, velkomyslnou i stálou vůli; člověk roztržitý má však vůli jen nestálou i vrtkavou; on chce jen chabě a přerušeně, a má-li dobré záměry, uskuteční je jen zřídka kdy.

Učitel má si získávati úctu i vážnost svých žáků; roztržitost však ho vydává v nebezpečí nedbati zdrželivosti i důstojnosti; často jej svádí k lehkomyslnosti a k důvěrnostem, jež ho staví na roveň s jeho žáky.

Ne, s roztržitostí nedosáhneme vlastností, kterých žádá náš svatý zakladatel od dobrého učitele, bude se nám nedostávati jmenovitě vážnosti a zdrželivosti, jež jsou nutny k dosažení a k udržování autority.

Zařiďme tedy své chování podle onoho článku našich pravidel,[1]) jenž má jmenovitě na zřeteli roztržitost: »Bratří buďtež s největší pečlivostí sami nad sebou, by nečinili ve škole ničeho, než co jest dobré a slušné a jmenovitě, by nedali ni-

[1]) Kap. 9, 10.

čeho najevo, co by mělo ráz lehkomyslnosti nebo náruživosti.«

Ó Ježíši, Spasiteli můj, uchovej mě od nebezpečí a osudných následků roztržitosti; doposud jsem nebyl ani dosti skromný, ani náležitě sebraný. Prosím tě, rač mi odpustiti, budoucně chci následovati tvého mlčelivého i sebraného života, jehož jsi dokonalým vzorem.

Duchovní kytice. *Musíte býti tak sebraní, tak skromní a zdrželiví, že se zdá, jako by Bůh opravdově přebýval ve vás.*

(60. rozj. 2.)

92. CENA ČASU A DOBRÉ JEHO UŽÍVÁNÍ.

Krátký obsah. **I. Cena času.** Jak drahocenný jest čas se zřetelem na věci nebeské! Jest semenem věčnosti; jest to doba naší zkoušky, v níž působí milosrdenství Boží. Tažme se andělů, svatých i zavržených v pekle, jakou cenu má čas. Pomněme, že od užívání času závisí naše štěstí nebo neštěstí věčné.

II. Prchavost času. Čas jest krátký, ubíhá s rychlostí a již se nevrací; jeho ztráta jest nenapravitelná; pomněme, že od okamžiku k okamžiku se nám ho může nedostati. Jak bychom kvíleli při smrti, kdybychom čas byli promrhali!

III. Dobré užívání času. Užívejme každého okamžiku k smíření s Bohem, k zadostučinění jeho spravedlnosti, k svému posvěcování, ku práci na spáse duší, k rozmnožení svých zásluh pro nebe. Pro každý okamžik bývá nám udílena milost, působme s ní věrně spolu.

ROZJÍMÁNÍ.

Pokud máme čas, čiňme dobré. (Gal. 6, 10.)

I. Cena času. Čas, jenž sám o sobě není nic, poněvadž se skládá z minulosti, které již není, a z přítomnosti, jež jest něčím neznatelným, jest přece dobro neocenitelné, uvážíme-li jej se zřetelem k věčnosti i k svému spasení.

Čas jest semenem věčnosti, poněvadž své věčné spasení můžeme působiti jen v čase a dobrým užíváním času. Není žádného okamžiku našeho života, jenž nemá účinků pro onen život a jímž bychom si nemohli zasloužiti nebe nebo pekla podle toho, jak ho užíváme.

Čas jest odročením provedení ortelu smrti vyneseného nad hříšným člověkem. Užíváme-li ho dobře, vyhneme se rozsudku věčné smrti; zneužíváme-li ho, dojde ortel svého vyplnění a my zvětšíme jeho přísnost.

Čas jest oborem působnosti milosrdenství Božího, po něm nastává panství spravedlnosti.

Postavme se na stanovisko věčnosti a odtud odhadněme cenu času. Jediný okamžik stačil dobrým andělům, aby si zajistili nekonečné štěstí, jehož nyní požívají, a rovněž jediný okamžik stačil andělům zlým k dovršení jejich neštěstí.

Svatí získali dobrým užíváním času nejvyšší blaženost; slyšme je, ani si blahopřejí za své chování. Měli jsme jen okamžik, abychom se stali spravedlivými a tento okamžik zjednal nám »v míře přenesmírné slávu věčnou«.[1])

Zavrženci v pekle mluví podobně o ceně času. Oni jej promrhali, a nyní oplakávají jeho zneužití slzami zoufalství.

Co soudí o dnech svého smrtelného života? Co soudí o každém z oněch okamžiků, kdy je Bůh ve své dobrotivosti pobádal, aby se k němu navrátili a kdy se mohli obrátiti a změniti svůj los? Kdyby měli s milostí Boží jen jediný z oněch okamžiků, jichž nechtěli využitkovati, s jakou starostlivostí by s ním naložili!

Snažili jsme se poznati hodnotu času? Uvážili jsme dostatečně, že od času může záviseti náš věčný pokoj a věčná blaženost, anebo nekonečné neštěstí?

---

[1]) II. Kor. 4, 17.

II. Prchavost času. Umějme si vážiti času a využitkujme ho, neboť »krátký jest«.[1]) Jen málo dnů jest nám zůstávati na tomto světě; sotva jsme začali žíti, již se nám praví: »Již nebude času«[2]) pro tebe. Co jest hodina, srovnáme-li ji se šedesáti, osmdesáti, sto lety? Ještě menší jest trvání života i nejdelšího se zřetelem na věčnost.

Ano, čas prchá s úžasnou rychlostí a proto vším právem přirovnává jej kniha Moudrosti k »prchavé pověsti, lodi plující zdulou vodou, ptáku a šípu letícímu vzduchem.«[3])

Co byl den včerejší? Viděli jsme jej začínati, brzy bylo poledne, pak večer spěchal uplynouti. Zanedlouho stane se tak i s naším životem; začal, bude uprostřed a skončí se. Již v nejbližším okamžiku může se nám času nedostávati; Bůh nám dal minulost, popřává nám přítomnost, avšak budoucnosti nám nepřislíbil.

Pomněme též, že čas mizí bez návratu. »Nemůžeme zavolati zpět«, praví svatý Bernard, »slova proneseného, podobně nemůžeme zavolati zpět chvil uplynulých.« Čas míjí a nevrací se již; jeho ztráta jest nenahraditelná.

Pronikněme se tedy hluboce myšlenkou, že uháníme k smrti; jak budeme litovati v onom posledním okamžiku, jestliže jsme nevyužitkovali oněch málo dní, které nás od něho dělí!

III. Dobré užívání času. Poněvadž máme tak málo času, snažme se dobře ho užívati.

---

[1]) I. Kor. 7, 20.

[2]) Apok. 10, 6.

[3]) Moudr. 5, 9—11.

Využitkujme času, abychom učinili zadost spravedlnosti Boží a odpykali své bývalé chyby; snažme se dáti úplné zadostučinění Pánu nejvyššímu, kterého jsme urazili.

Jednejme podle návodu Ducha svatého, jenž dí: »Neprodlévej obrátit se k Pánu.«[1]) Nezapomínejme, že ten, jenž slíbil odpuštění kajícímu hříšníku, se nezavázal poskytnouti mu času k lítosti. Spěchejme, ráj, jenž jest nám dnes otevřen, bude nám snad zítra zavřen.

Využitkujme času, abychom dokonali dílo svého posvěcení a snažme se konati své skutky se vší možnou dokonalostí. »Choďte, pokud máte světlo,« pravil Ježíš Kristus, »aby vás nezachvátila tma.«[2])

Snažme se zjednávati slávu Boží a spásu duší. »Pokud máme čas, čiňme dobré«;[3]) věnujme se pracím svého povolání s neomezenou horlivostí a obětovností a nezabývejme se ničím, co jest mu cizí.

Připomeňme si často, že není jediné minuty v našem životě, jež by nebyla příležitostí pro nás obohatiti se pro nebe a rozmnožiti slávu nám určenou. Ó, jakého pokladu zásluh bychom dosáhli, kdybychom každé chvíle působili spolu s milostí onoho okamžiku! Jaké radosti bychom zakoušeli v den poslední! Po celou dobu svého smrtelného života bychom zasévali a zbývalo by nám jen sbírati užitky našich prací.

Ó, Ježíši, jenž udílíš věčnou odplatu za dobré

---

[1]) Eccli. 5, 8.

[2]) Jan 12, 35.

[3]) Gal. 6, 10.

užívání času, učiň svou milostí, abych využitkoval každého okamžiku svého života ku prospívání v dokonalosti a zasloužil si takto tvého milosrdenství v onen den, kdy mi anděl tvůj řekne: »Již nebude času.«

Duchovní kytice. *Musím si velmi dáti pozor na čas, který jsem ztratil, a na to, abych ho neztrácel.*

(Sv. Jan Kř. z La Salle. Jeho denní řád, 13.)

93. PRÁCE.

Krátký obsah. **I. Práce jest člověku potřebná.** Bůh řekl Adamovi: »V potu tváře jísti budeš chléb.« Bez práce nemohl by člověk míti toho, čeho jest mu třeba. Zahálka jest hanbou, krádeží, nebezpečím; jest počátkem tisícerých pokušení, matkou všech neřestí. Nebuďme nikdy nečinnými.

II. Povinnost práce pro křesťana a pro řeholníka. Musíme pracovati, abychom následovali Ježíše Krista i svatých, abychom činili pokání, vzdělávali bližního, plnili lépe sliby, nebyli institutu na obtíž a zastávali s užitkem svůj úřad. Jsme dělníky Páně, snažme se, abychom si zasloužili pochvaly svého Mistra.

III. Kterak posvěcovati svou práci. Pracujme podle nařízení a poslušnosti, s duchem víry, s láskou, s trpělivostí, se zmužilostí, s obětovností a s vytrvalostí. Ať není práce nikdy záminkou k zanedbávání našeho duchovního života.

ROZJÍMÁNÍ.

Nechce-li kdo pracovati, ať nejí. (II. Thes. 3, 10.)

I. Práce jest člověku potřebná. Rozjímejme dnes o povinnosti pracovati a o vlastnostech, které musí práce míti, aby byla bohumilá a užitečná nám i bližnímu.

Musíme pracovati, poněvadž jsme lidé a poněvadž člověku v den prvního hříchu bylo řečeno: »V potu tváře jísti budeš chléb.«[1])

Práce jest skutečně podmínkou naší existence. Zahálka jest smrt. Nepracovati znamená zříci se své lidské důstojnosti.

---

[1]) Genes. 3, 19.

Práce jest nevyhnutelná za příčinou potřeb naší přirozenosti.

Jakým právem žádal by ten, jenž odmítá pracovati, čeho mu k výživě třeba? Neodpovědělo by se mu slovy velkého apoštola: »Nechce-li kdo pracovati, ať nejí.«[1])

Lze říci, že zahálka jest krádeží a hanbou, ona jest však také nebezpečenstvím. Bývá zvána matkou všech neřestí, poněvadž je všecky podporuje a usnadňuje jim přístup do srdce. Ďábel, jenž nemůže ničeho proti těm, kteří pracují tak, jak Bůh od nich žádá, zmůže vše proti těm, kteří jsou nečinni; neboť Duch svatý praví: »Mnohé zlobě naučí zahálka.«[2]) Podle svatého Kassiana na člověka pracujícího útočí jediný ďábel, na líného však celý pluk.

Musíme tedy pracovati, abychom byli poslušni Boha a podrobili se rozsudku jeho spravedlnosti; abychom krotili své tělo tak velice nakloněné ke zlému, a abychom užili proti ďáblu zbraně, která nejlépe odráží šípy, které na nás vystřeluje.

Zachovávejme věrně zákon práce a proto dbejme, abychom se stále zaměstnávali nějakou užitečnou prací, trvajíce pod příkazem poslušnosti.

II. Povinnost práce pro křesťana i pro řeholníka. K důvodům, pro něž musíme pracovati a jež jsou všem lidem společné, připojují se důvody příslušící nám jako křesťanům i řeholníkům.

Musíme následovati Ježíše Krista a svatých; co však jest život Ježíše Krista, když ne život práce?

---

[1]) II. Thes. 3, 10.

[2]) Eccli. 33, 29.

Pracoval, jakmile mu to jeho přirozené síly dovolovaly, jak o něm psal David: »Chudák já, jenž od mládí lopotím se«;[1]) a pracoval neúnavně po celý svůj život.

Máme také napodobiti život apoštolů a prvních věřících; apoštolé však se věnovali práci s největší zmužilostí a mohli říci se svatým Pavlem: »Nejedli jsme chleba od nikoho darmo, lopotíme se, pracujíce rukama svýma«;[2]) a o prvních věřících se praví, že trávili dny své na modlitbě a v práci rukou svých.

Musíme činiti pokání, abychom učinili zadost za své hříchy; podrobme se předně rozsudku, jenž odsuzuje člověka k práci, a čiňme takto zadost spravedlnosti Boží.

Musíme vzdělávati spolubratry i veřejnost, to však můžeme jen tehdy, jsme-li muži práce. Jak jsou obdivováni ti řeholníci, kteří jsou vždy ochotni k obětovnosti a kteří nechtějí odpočinku!

Slíbili jsme poslušnost; poslušnost nám však předpisuje práci; slíbili jsme čistotu, bez práce však nelze této ctnosti uchovati; přijali jsme na sebe evangelickou chudobu, chudoba však přikazuje práci; pracovati jest vlastním zaměstnáním a první povinností chudého, jest tudíž i povinností naší.

Naše kongregace má právo na naši práci; ona jest naší matkou, třeba však, abychom my byli pracovitými jejími dítkami. Odmítati pracovati a dobře pracovati znamenalo by býti na obtíž institutu i své řeholní obci.

---

[1]) Žalm 87, 16. [2]) II. Thes. 3, 8; I. Kor. 4, 12.

Nabádejme se ku práci konečně i touhou zjednávati slávu Boží a blaho dítek nám svěřených; pracujíce nabudeme nevyhnutelných vědomostí pro svůj úřad; kromě toho nemůžeme dosíci dobrého výsledku při svých dílech leč neustálou namáhavou prací a neúnavnou horlivostí.

III. Kterak práci posvěcovati. Pracovati musíme, čiňme to však tak, abychom jednali podle úmyslů Božích a rozmnožovali své zásluhy.

Konejme každou práci v době i na místě předepsaném. Dělejme věci užitečné, v duchu poslušnosti a podle toho, co nám naznačuje vůle představených.

Pracujme s duchem víry; obětujme své skutky Bohu; udržujme se v jeho svaté přítomnosti; spojujme svou práci s prací Ježíše Krista a jako on vytkněme si za cíl jen slávu jeho Otce nebeského a spásu duší. Pracujme v duchu pokání a snášejme s trpělivostí i s odevzdaností vše, co může míti náš úřad namáhavého i pokořujícího.

Pracujme se zálibou pro svůj úřad nepřejíce si jiného. Buďme přesvědčeni, že úřad, který právě zastáváme, jest úřad, v němž nás Bůh chce míti a ve kterém vykonáme nejvíce dobra.

Pracujme se zmužilostí, s obětovností a s vytrvalostí. Nedejme se nikdy zastrašiti obtížemi. Ty se nacházejí všude a nemohou nikterak překážeti řeholníku, jenž skládá svou důvěru v Boha.

Pracujme ustavičně, nedovolme si však pod záminkou práce opomíjeti nebo zanedbávati svá duchovní cvičení, tím bychom jednali proti vůli Boží, jenž by nám nežehnal.

Ó, Ježíši, uděl nám účast na svatém rozpoložení mysli, se kterým jsi ty pracoval. Dejž, abychom byli zcela oddáni tvé službě, a naší největší radostí budiž obětovati se pro tebe a pro duše, které jsou nám svěřeny, abychom vykonavše zde na zemi svůj úkol, jak toho na nás žádáš, dosáhli za mzdu denár života věčného.

Duchovní kytice. *Nesmíme nikdy ztráceti ani okamžiku ze služby Boží.*

(Duch i ctnosti, kap. 12.)

94. PODSTATA I ZNAKY HORLIVOSTI.

Krátký obsah. **I. Podstata horlivosti.** Horlivost jest živý a vroucí cit, jenž povznáší duši k Bohu a k věcem božským a odvrací ji ode všeho, co by tomu překáželo; projevuje se jmenovitě pevnou, stálou i působivou vůlí ve snaze o dokonalost. Varujme se velmi konati dílo Boží nedbale.

II. Horlivý řeholník bojuje bez přestání proti překážkám dokonalosti. Varuje se každé dobrovolné chyby, umrtvuje své smysly, vyhýbá se světu, odpírá ďáblu, nedává se ani zlými příklady svésti, ani neklesá na mysli při obtížích. Jaké nebezpečí hrozí duši, která nebojuje proti těmto překážkám!

III. Horlivý řeholník těží pečlivě z prostředků dokonalosti. Miluje své povolání, zachovává věrně pravidla, koná bedlivě svá nábožná cvičení, jest stálý v dobrém, věnuje se slávě Boží. Prosme Pána našeho, aby roznítil v našich srdcích oheň své lásky.

ROZJÍMÁNÍ.

Blahoslaveni, kteří lačněji a žízněji po spravedlnosti, neboť oni nasyceni budou. (Mat. 5, 6.)

I. Podstata horlivosti. Horlivost, toť láska Boží v činu; pohyb duše k Bohu, s nímž touží býti spojena, toť lačněti a žízniti po spravedlnosti, což Ježíš Kristus v evangeliu blahoslaví,[1]) toť účinná vůle dosíci dokonalosti.

Horlivost jest stálá i rychlá oddanost Bohu a věcem Božím, energická srdnatost pro dobré; toť zápal duše v bojích, které vede s nepřáteli spasení,

---

[1]) Mat. 5, 6.

a velkomyslná snaha následovati Ježíše Krista a utvořiti se k podobenství jeho.

Horlivost se projevuje úkony vůle, nikoli však citelnou libostí; můžeme býti horlivými, ano i velmi horlivými, aniž pociťujeme oněch útěch a oné sladkosti milosti, jež činí dílo náboženské tak snadným i příjemným. Každá duše jest horlivá, jakmile se chce skutečně posvěcovati a užívá k tomu cíli všech prostředků, které jí Prozřetelnost poskytuje.

Nečiňme si tedy klamné představy o horlivosti a nezaměňujme ji s afektními city zbožnosti, jež jsou jen nahodilými účinky a jež mohou býti i ve stavu vlažnosti.

Podle učitelů duchovního života a zvláště svatého Basilia, jest horlivým křesťanem ten, jenž plní vůli Páně s velkou zálibou, s nenasytnou touhou jemu se zalíbiti, s velkou bedlivostí a se stálou pílí.

Uvážili jsme, že Bůh jsa velikost sama zasluhuje, abychom mu sloužili s horlivostí a s velkomyslností. Střezme se tedy konati dílo jeho nedbale.

II. Horlivý řeholník bojuje bez přestání proti překážkám dokonalosti. Abychom poznali, zdali jsme horlivými řeholníky, zpytujme své chování se zřetelem k překážkám, jež se staví dokonalosti v cestu a na prostředky, které ji mohou usnadniti.

Horlivý řeholník nedovolí si žádné dobrovolné chyby, ať jest sebe menší, a vyznamenává se velkým jemnocitem svědomí; má upřímnou lítost nad spáchanými hříchy, činí za ně pokání a užívá bezpečných prostředků, aby napravil, co by na něm bylo trestuhodného.

Horlivý řeholník bojuje energicky proti zlým náklonnostem své přirozenosti; umrtvuje své smysly,

zříká se svých choutek, překonává svůj odpor, podrobuje své tělo duchu prací i umrtvováním; rád obětuje nároky své sebelásky, pýchy, marnivosti a všech náruživostí, které bouří v naší duši.

Horlivý řeholník vystříhá se, pokud možno, styku s lidmi světskými, věda, jak neblahé následky má zanedbávání tohoto pravidla opatrnosti pro ctnost a jak rychle zhasíná v našich duších svatý plamen božské lásky.

Horlivý řeholník odpírá energicky všemu dráždění zlého ducha, maří jeho úskoky ustavičnou bdělostí nad sebou samým a vážnou bedlivostí při modlitbě.

Uvolněnost jiných, vyskytne-li se, nemá účinku na horlivého řeholníka, jehož energie překonává všechny obtíže, s nimiž se potkává při konání dobra, a vytrvává i přes suchopárnosti, utrpení a přes odpor přirozenosti.

Pomněme, nebude-li se nám dostávati zmužilosti k odstranění těchto překážek a k potírání jich, že utrpí naše duše velkou škodu, my se znelíbíme Bohu a budeme bližnímu k pohoršení.

III. Horlivý řeholník těží pečlivě z prostředků dokonalosti. Horlivý řeholník miluje svůj stav a děkuje denně Bohu, že ho k němu povolal. Jsa pamětliv, že se musí bez ustání snažiti o dokonalost, nezůstává státi u mezí příkazů svědomí, ale chce se svatou Terezií konati všecko a vždy co nejdokonaleji, a jak se Bohu nejvíce líbí. Jsa oddán svým povinnostem nežádá horlivý řeholník zproštění od zákona, který vzal na sebe, jest dbalý zachovávání pravidel a zachovává je s úzkostlivou

přesností i v těch nejnepatrnějších věcech. Váží si duchovních cvičení, jest při nich bedlivý a snaží se konati je dobře; modliti se, rozjímati, přijímati svaté přijímání, toť jeho blahem; dozírá velmi na své chování zpytováním svědomí.

Horlivý řeholník jest stálý v dobru, které započal. Neumdlévá ve službě Boží, ať zakouší při tom jakékoli útrapy. Čas jeho horlivosti nezmenšuje; v každém věku si zachovává bujarost mladosti. Plní svou povinnost bez zřetele na čas, místo i osoby a koná své povinnosti právě tak dobře v soukromí jako veřejně.

Horlivý řeholník horlí velmi pro spásu duší. Nezná ani prodlení, ani loudavosti, jde-li o slávu Ježíše Krista. Svým rozpoložením mysli mu bez ustání praví: »Pane, co chceš, abych činil?«[1]) Ubírá se, ne, on letí za tím, co se týká zájmů Božích. Rád se chápe velkomyslného podnětu k dobrým skutkům shodujícím se s jeho stavem a věnuje se jim horlivě, aniž zanedbává příkazů poslušnosti a opatrnosti.

Buďme horliví, pak přinese símě milosti, které Bůh zasévá do naší duše, stonásobný užitek; tak budeme následovati onoho věčného i opatrného služebníka,[2]) jenž bdí, očekávaje pána svého, aby mu otevřel, až zatluče.

Ó, Ježíši, ty jsi pravil: »Oheň na zem pustit jsem přišel, a co chci jiného, než aby se vznítil?«[3]) Dejž, aby se tato slova na mně vyplnila a rozněť

---

[1]) Skut. ap. 9, 6.

[2]) Mat. 24, 25.

[3]) Luk. 12, 49.

srdce mé ohněm lásky své. Učiň, abych tě miloval jako tě milovali svatí, a vlož do mé duše opravdovou energii pro dobro, abych tě mohl oslavovati na zemi a dosáhl přijetí k tvé oslavě na nebi.

Duchovní kytice. *Uvažte dobře, že musíte býti vzorem horlivosti svým Bratřím.*

(69. rozj. 2.)

95. O HORLIVOSTI V ŘEHOLNÍ OBCI.

Krátký obsah. **I. Vzdělávající pohled na horlivou řeholní obec.** Ježíš, Maria i Josef patří na ni s blahovůlí; působí velkou radost našemu svatému zakladateli a Bratřím, kteří jsou s ním v nebi; ona jest skutečně »divadlem jak andělům, tak lidem«. Prosme Boha, aby dal panovati horlivosti ve všech našich řeholních obcích.

II. Horlivá řeholní obec slouží ke cti Církvi a institutu. V ní panuje Ježíš Kristus nad srdcem, vůlí i rozumem všech; v ní lze spatřiti zářiti nejkrásnější ctnosti; jaké dobro vyplývá z toho pro Církev! Horlivé řeholní obce jsou silou řeholní společnosti, zabezpečují její zdar i budoucnost. Varujme se všeho, co oslabuje horlivost v naší řeholní obci.

III. Horlivá řeholní obec přispívá ku posvěcování i k blahu svých členů. V ní se nacházíme v ovzduší zbožnosti, snaživosti i zachovávání pravidel; v ní se navzájem vzděláváme a povzbuzujeme k dobrému. V ní milujeme Boha, milujeme se vespolek a jsme šťastni v tomto středisku svornosti a pokoje. Zvláště svou horlivostí získáváme sobě i svým Bratřím požehnání nebeské.

ROZJÍMÁNÍ.

Stali jsme se divadlem světu, jak andělům, tak lidem.
(I. Kor. 4, 9.)

I. Vzdělávající pohled na horlivou řeholní obec. Je-li něco krásného, podivuhodného a zasluhujícího patření nebes i země, pak jest to zřejmě řeholní obec, v níž panuje horlivost. Ježíš Kristus pohlíží na ni blahovolně, poněvadž se skládá z věrných jeho učedníků i služebníků; Maria jí žehná, neboť

v ní vidí sdružení svých milovaných dítek; svatý Josef ji chrání, neboť mu připomíná svatou Rodinu, jejíž byl hlavou. Všichni svatí pohlížejí na ni taktéž se zalíbením.

S jakým uspokojením patří náš svatý Otec na ony z našich obcí, v nichž panuje horlivost! Jakou radost mu to působí, když vidí své syny udržovati se ve zbožnosti i lásce, pokračovati na jeho díle a zjednávati slávu Ježíše Krista i spásu duší!

Jakou radost působí týž pohled těm z našich spolubratří, kteří nás předešli do nebe! Radují se, když vidí, že se stále v jejich nástupcích udržují ctnostné příklady, které oni sami snažili se dávati; velebí Boha i prosí ho, aby jim dále udílel milosti, aby se stali hodnými zúčastniti se jejich blaženosti.

Suďme tedy o horlivých řeholních obcích tak, jak o nich soudí Bůh i svatí, a buďme přesvědčeni, že nic není vážnosti i obdivu hodnějšího; a není také nic prospěšnějšího Církvi, institutu a členům té řeholní obce.

Řeholní obec jest opravdově oasou na poušti tohoto světa; v ní odpočíváme v Bohu; tam hasíme žízeň u studnice života a čerpáme vodu milosti a posilujeme se, abychom mohli pokračovati ve svém zdejším putování, až dojdeme jeho cíle svatou smrtí.

II. Horlivá řeholní obec slouží Církvi a institutu ke cti. Horlivé řeholní obce jsou společnosti, které jsou Církvi k slávě; Ježíš Kristus, její hlava, vládne v nich nad duchem, srdcem i vůlí a proto se skví nejkrásnějšími ctnostmi. Jsou obrazem oněch shromáždění prvotní Církve, kde byli všichni

jedné mysli.[1]) Tu jsou zajisté všechna srdce spojena, poněvadž jsou všichni naplněni týmiž city; tu všechny vůle tvoří jen vůli jednu, poněvadž jsou poslušny týchž popudů a vytkly si za cíl uskutečnění téhož dobra týmiž prostředky; tu všechen duch jedincův ustupuje před duchem všeobecným; tu myslí, miluje, chce i jedná jen Ježíš Kristus, poněvadž žije a působí sám v každém řeholníku.

Jak užitečny jsou též Církvi horlivé řeholní obce? Kdo vyjádří hojnost milostí, které získávají světu? Jak spasitelné účinky mají ve světě příklady ctností, které se v nich pěstují! Jaká planoucí snaživost se tu rozvíjí pro spásu duší, pro odloučení jejich od světa a k povznesení jich k nebesům!

Horlivé řeholní obce jsou silou řeholní společnosti; jimi se udržuje ve zbožnosti, v zachovávání pravidel, v poslušnosti i v lásce; ony jí zjednávají sympatie obětovných dobrodinců, kteří jsou šťastni, mohou-li podporovati její šíření a chrániti její díla; pohled na jejich svatost zjednává řeholní společnosti ona znamenitá povolání, která zabezpečují její trvání i zdar.

Jakou vinu i zodpovědnost uvalili by na sebe ti, kteří svou vlažností a nedbalostí by způsobili, že zmizí zbožnost, zachovávání pravidel, soulad v horlivé řeholní obci!

III. Horlivá řeholní obec přispívá ku posvěcování i ku blahu svých členů. Šťastní jsou, kdož náleží k horlivé řeholní obci! Jsou v ovzduší, kde vdechují jen zbožnost i snaživost; mají bez ustání před sebou vzdělávající příklady, které je nabádají

---

[1]) Skut. ap. 2, 46.

účinně k ctnosti. Tu se mluvívá mnoho s Bohem, ale málo s lidmi; tu každý hovor podněcuje k dobrému; tu jest lidská bázeň neznáma a vše jest spíše pod vlivem řeholního ducha.

Kdož v ní přebývají, povzbuzují se vzájemně k věrnosti Bohu a k plnění povinností.

Jakou službu si prokazují svými modlitbami a svými skutky horlivosti a lásky! Všichni jsou tu jako vybraní vojínové oživujíce i udržujíce zmužilost ve svých společnících.

Mladí řeholníci jsouce posláni do takových řeholních obcí uchovají si v nich ducha zbožnosti a utvrzují se v dobrém rozpoložení mysli, kterého nabyli při cvičeních v noviciátě; ti, kteří tam jsou posláni již starší a jichž se zmocnila vlažnost, cítí brzy, jak oživuje duch horlivosti v jejich duši! Jak drahocenná to výhoda přebývati v nich! Horlivá obec jest chrámem lásky. Pohleďte na ony svaté řeholníky sebrané na mysli v přítomnosti Boží; pracují jen z lásky k němu; jejich slastí jest milovati Ježíše, milovati Marii; modliti se k andělům a svatým.

Milují se vespolek opravdovou láskou, jež nemá ničeho pozemského na sobě a jež jest tím pevnější i stálejší, čím jest čistší ve svých pohnutkách.

Milují svůj institut, jehož jsou podporou i slávou. Milují duše, které jim Prozřetelnost svěřuje, avšak láskou svatou, jež má svůj počátek jen v lásce, kterou chovají k Ježíši Kristu.

Ano, horlivé řeholní obce jsou obrazem nebe, neboť v nich lze nalézti veškeren pokoj i všechny svaté radosti, jichž lze požívati na této zemi bídy a bojů. Proto volá spisovatel Následování Krista

celý unesen: »Ó, jak líbezno jest a blaživo, viděti bratry horlivé a nábožné, sdružené poutem šlechetnosti a kázně.«[1])

Ó Ježíši, jako učedníci jdoucí do Emaus, tak pravíme i my tobě: »Zůstaň s námi.«[2]) Ano, zůstaň s námi v našich řeholních obcích a vládni v nich všemi srdci. Dejž, ať konáme mnoho dobra v oné obci, do níž nás tvá prozřetelnost uvedla, abychom dosáhli možnosti připojiti se v nebi k oněm Bratřím, kteří si svou horlivostí zasloužili radovati se v tobě po všechny věky věků.

Duchovní kytice. *Ať každý z vás se povzbuzuje příkladem svých nejhorlivějších spolubratří.*

(180. rozj. 1.)

---

[1]) Násled. Krista I., 25, 5.

[2]) Luk. 24, 29.

96. POHNUTKY K HORLIVOSTI.

Krátký obsah. **I. Buďme horlivi, jsme tím povinni Pánu, jemuž sloužíme.** Velikost Pána, jenž nás k své službě povolal, milosti a dary, jimiž nás zahrnul, výtečnost odměny, kterou nám slibuje, zavazují nás sloužiti mu s horlivostí. Pospěšme, abychom nelitovali v den poslední.

II. Buďme horlivi, tím získáme drahocenné výhody. Horlivý řeholník posvěcuje své skutky, působí s milostí Boží, snáší snadno útrapy svého povolání, dosahuje velkých zásluh. S horlivostí shledáme, že »jho Páně jest sladké a břímě jeho lehké«.

III. Buďme horlivi, abychom mohli dobře plniti povinnosti svého stavu. Horlivost nám pomáhá v boji proti nepřátelům spasení; učí nás snažiti se o dokonalost a následovati svatých; nabádá nás konati, čím jsme povinni institutu, spolubratřím i žákům. Prosme Srdce Ježíšovo o milost, bychom vzrůstali víc a více v horlivosti.

ROZJÍMÁNÍ.

Buďte vroucí sloužíce Pánu. (Řím. 12, 11.)

I. Buďme horlivi, jsme to povinni Pánu, jemuž sloužíme. Svatý Pavel mluví ke všem věřícím, an dí: »Buďte vroucí sloužíce Pánu«; jak mnohem větším právem vztahuje se toto napomenutí na nás, kteří máme tolik pohnutek k horlivé službě Boží.

Musíme to činiti pro velikost Pána, jenž nás ke své službě povolal; jestiť Pánem nebe i země, před nímž vše, co na světě jest mocného i slavného, jest jen slabost i bída; kterak bychom kdy neměli býti nabádáni plniti s největším i s nejtrvanlivějším zápalem jeho svatou vůli.

Uvažme dále, že jsme stále v jeho přítomnosti; zdaž se necítí služebník v přítomnosti svého pána, dítě v přítomnosti milovaného otce povzbuzeni a nabádáni plniti dobře své povinnosti? Proč by tomu nemělo býti tak i s námi, kteří pracujeme v přítomnosti Boha, svého nejvyššího Pána a nejmilovanějšího Otce?

Buďme horlivi, jsme tím povinni velkomyslnosti Boží k nám. Spočítejme, můžeme-li, milosti a dobrodiní, jež nám udělil. Je možno, aby naše srdce nebylo naplněno největší vděčností a nebylo pobádáno k naprosté oddanosti Pánu tak dobrému i štědrému?

Pomněme také dober, která nám určil, zdaž nejsou s to, aby vzbudila naši touhu? Co vše neměli bychom činiti, abychom si je zabezpečili? Bez horlivosti toho však činiti nemůžeme, neboť Ježíš Kristus pravil: »Království nebeské násilí trpí.«[1])

Buďme tedy horlivi a začněme dnes, začněme této chvíle.

Proč bychom měli čekati? Doba našeho života ubíhá s úžasnou rychlostí, brzy udeří hodina, kdy Bůh požádá počet, jak jsme mu sloužili.

II. Buďme horlivi, tím získáme drahocenné výhody. Ó, kdybychom věděli, jaké výhody zjednává horlivost, co bychom všechno nedělali, abychom ji v sobě udržovali a rozmnožovali! Připomínejme si často, že činí řeholníka schopným k velkým věcem a že ho nabádá k plnění toho, co jest nejdokonalejší, nejvznešenější a nejrekovnější ve službě Boží; že jej pobádá i k tomu, co sahá přes

---

[1]) Mat. 11, 12.

hranice přísné povinnosti; že skrze ni vykonáme v krátké době mnoho, že se s malým nákladem velmi obohacujeme; neboť ona zdokonaluje, povznáší, zasvěcuje, posvěcuje a takřka sezbožňuje vše, čeho jest počátkem.

Připomeňme si, že horlivost pomáhá duši k nadvládě nad smysly, že oživuje naši zmužilost při obětech, které ukládá cvičba v ctnosti a že působí mnohdy blahodárně i na naše tělo; pomněme, že udržuje i dává vzrůst lásce; že dává první milosti přinášeti užitek a zjednává nám pak množství jiných milostí; že nás činí mocnými nad Srdcem Ježíšovým, neboť tento božský Mistr nemůže ničeho odepříti těm, kdož jsou nadchnuti opravdovou horlivostí.

Pomněme, že nás připoutává k našemu stavu a pomáhá nám v něm setrvati, neboť čím více se věnujeme službě Boží, tím více důvodů nalézáme oddati se jí; připomeňme si, že horlivost nám pomáhá snášeti trpělivě nemilé příhody životní a že zakoušíme pravdy slov Ježíšových: »Jho mé jest sladké a břímě mé jest lehké.«[1])

Víme, že milosti se nám dostává v nadbytku, že však jest zárodkem jen a počátkem nadpřirozeného života, jenž se více nebo méně rozvíjí podle toho, zdali s větší nebo s menší horlivostí přispíváme k jejímu působení. Buďme tedy horlivými, aby milost v nás působila všechny své účinky.

III. Buďme horlivi, abychom mohli dobře plniti povinnosti svého stavu. Nežijeme-li v horlivosti, můžeme uškoditi svému spasení. Písmo svaté nás

---

[1]) Mat. 11, 30.

nenechává v pochybnosti o tom; zvítězivšímu slibuje slávu[1]) a zvěstuje, že hrozná bída bude údělem vlažných.

Jsme zařazeni do vojska Ježíše Krista, tu musíme býti bez ustání plni srdnatosti proti jeho i svým nepřátelům.

Musíme se stále snažiti o dokonalost zachovávajíce netoliko přikázání, ale i rady; abychom však došli tohoto cíle svého povolání, jest nám třeba duševní síly i energické vůle, které dává horlivost.

Honosíme se, že jsme dítkami a následovníky svatých; jest však svatost něco jiného nežli živá, stálá i působící horlivost? Nepřipomíná jméno světců podstatně představu člověka hbitého, velkomyslného a vytrvavšího ve službě Ježíše Krista?

Buďme horlivi, jsme tím dlužni svému institutu, jenž nás jen pod touto podmínkou přijal do svého lůna; jsme tím zavázáni spolubratřím, kteří mají právo žádati, abychom jim přispívali k jejich posvěcení, jsme tím dlužni lidem, s nimiž obcujeme, a zvláště svým žákům, neboť jen svou energií pro dobro je vzděláváme a učíme je ctnostem.

Ano, služme Pánu zmužile i vytrvale, abychom mohli říci v poslední svůj den se svatým Pavlem: »Dobrý boj jsem bojoval, běh jsem dokonal, víru jsem zachoval; pro budoucnost jest mi uložena koruna spravedlnosti, kterou mi dá v onen den Pán, spravedlivý soudce.«[2])

---

[1]) Apok. 2, 7.

[2]) II. Timot. 4, 7 a 8.

Ó, Ježíši, božský Mistře můj, dejž mi dobře poznati, pro které pohnutky mám býti horlivým ve tvé službě, abych s přispěním tvé milosti stal se horlivějším a horlivějším. Za to tě prosím skrze neposkvrněné srdce Panny Marie, jež bylo vždy zaníceno největšími plameny tvé svaté lásky.

Duchovní kytice. *Ve svém stavu musíte se snažiti jen o zřízení království Božího ve své duši jak pro tento život, tak i pro onen.*

(67. rozj. 1.)

97. PROSTŘEDKY K ZACHOVÁNÍ I K ROZMNOŽENÍ HORLIVOSTI V SOBĚ.

Krátký obsah. **I. Musíme se varovati toho, co může horlivosti škoditi.** Jmenovitě se musíme vystříhati: dobrovolných chyb, zaměstnání, jimiž se nemáme zabývati, obcování se světem, neskromnosti očí, čtení profánních knih, rušení mlčení, neoprávněného styku s méně horlivými řeholníky. Pamatujme, že nelze snadno nalézti horlivosti, když jsme ji ztratili.

II. Prostředky, jichž třeba užívati k rozmnožení horlivosti. Jsou to hlavně: modlitba, pobožnost k eucharistii, k nejsvětějšímu Srdci Ježíšovu; k nejsvětější Panně Marii; píle při rozjímání, zbožná čtení, svaté hovory, posvěcování obyčejných prací, častá vnitřní obnova. Často si předložme otázku: »Proč jsem vstoupil do řehole?«

ROZJÍMÁNÍ.

Opatrné panny vzaly spolu s lampami také olej ve svých nádobách. (Mat. 25, 4.)

I. Musíme se varovati toho, co může horlivosti škoditi. Horlivost jest plamenem lásky, rozsvícenou lampou, s níž očekává naše duše příchod nebeského ženicha; abychom však zachovali lampu rozžatou, musíme ji ukrývati před nárazem větru a zásobiti ji olejem.

Poznejme podle toho, že jsou dvoje prostředky, jichž třeba užívati vzhledem k horlivosti; prostředky obezřelosti, odvracející, co by jí mohlo škoditi, a prostředky vlastní, jež samy sebou napomáhají k jejímu rozvoji.

Mezi prostředky obezřelostními zasluhují zvláště tyto naší pozornosti:

Chceme-li si zachovati horlivost: 1. varujme se břichu a příležitosti k němu, neboť nic nezarmucuje ducha lásky tak, jako nevěrnost; dobrovolné chyby jsou horlivosti tím, čím jest vítr pouště rostlinám, které vysušuje a tak rychle přivádí k zahynutí.

2. Nezabývejme se zaměstnáním nám nepříslušným; máme dosti zaměstnání se svým úřadem: míti ještě jiná, bylo by škodlivo naší duši a zabíralo by pro věci pozemské náš čas i naši činnost, jež máme zasvětiti věcem věčným.

3. Střezme se světa; dejme si na oči roušku, abychom neviděli jeho marností; bez skutečného prospěchu nezabývejme se novinkami, jež tam kolují a jež nás od Boha jen odvracejí. Nedovolme si frivolní četby; odvrzme nejen knihy nebezpečné, ale též takové, jež nejsouce sice zlé přece nemohou živiti naši duši, ani pěstiti našeho ducha; co nám pomůže literatura, při které srdce vysychá, místo aby se pozvedalo k nestvořené Kráse, jež jediná jest naším cílem a hodna našeho rozjímání.

4. Zachovávejme rádi mlčení; postavme stráž k ústům svým,[1]) abychom se nerozplývali ve zbytečných a nerozvážných řečech; mluvme při zotaveních jen o tom, co jest nám pravidly předepsáno.

5. Stýkejme se, pokud možno, zřídka s osobami málo horlivými; střezme se duší vlažných, lhostejných, změkčilých ve službě Boží, neboť brzy se stáváme takovými, jakými jsou ti, jichž společnost vyhledáváme.

---

[1]) Žalm 140, 3.

Musíme se bedlivě snažiti o odstranění těchto překážek horlivosti; buďme přesvědčeni, že nesnadno jí opět nalezneme, když jsme ji ztratili; častěji vidíme zajisté horlivé řeholníky upadnouti ze svého stavu, nežli řeholníky vlažné navrátiti se k horlivosti. Bděme tedy, aby tento božský oheň neochabl v naší duši.

II. Prostředky, jichž třeba užívati k rozmnožení horlivosti. Nestačí nám užívati jen prostředků k zachování horlivosti, musíme též pilně užívati prostředků positivních, jež jsou více s to, aby ji v nás rozmnožily.

Chceme-li býti horlivými: 1. Prosme Boha o tuto milost; žádejme snažně toho, od něhož pochází každý dar dokonalý, aby nám udělil tuto znamenitou milost.

2. Připravujme se pečlivě ku přijetí svatých svátostí; konejme všechna svá svatá přijímání zbožně, jsouce pamětlivi, že eucharistie jest potravou horlivosti; nadchněme se opravdovou zbožností k Srdci Ježíšovu, jež jest výhní božské lásky, a k nejsvětější Panně Marii, skrze niž se nám dostává všech nebeských darů.

3. Abychom byli horlivi, buďme muži rozjímání. Jest možno, aby naše srdce zůstávalo chladné ve službě Boží, jestliže bedlivě rozjímáme o velkých pravdách, které nám představuje náboženství?

Kterak by se neměl cítiti naplněn horlivostí ten, jenž uvažuje o tajemstvích lásky, která dokonal Ježíš Kristus; jenž patří na Bohočlověka, an se modlí, trpí a prolívá svou krev, aby nám zasloužil milostí u svého Otce? Jak by mohl zůstati lhostejný a vlažný, kdo myslí na své poslední věci, jenž

se cítí na okraji hrobu před svým nejvyšším soudcem, jsa blízek, aby byl uveden do nebe, nebo uvržen do propasti pekelné? Ne, kdo koná dobře svá rozjímání, toho láska se nezmenší; naopak, plamen božské lásky bude v něm víc a více vzrůstati a on bude moci říci s Davidem: »Vzplálo mi srdce uvnitř a vznítil se oheň, když jsem o věci přemýšlel.«[1])

4. K rozmnožení své horlivosti živme se slovem Božím; čítávejme pozorně i zbožně Písmo svaté; poslouchejme naučení, která se nám udělují, a dbejme jich; konejme dobře duchovní čtení. Bůh všechno stvořil slovem svým,[2]) praví kniha Moudrosti; ještě nyní však svým slovem udržuje horlivost v duších.

5. Posvěcujme své skutky čistým úmyslem. Obnovujme se často ve své ochotě náležeti úplně Bohu; zasvěťme se odhodlaně Pánu našemu při každé zpovědi a při každém svatém přijímání. V mnohých okamžicích zakoušíme větší horlivosti než v jiných; využitkujme jich, abychom vzbudili všechny city lásky i zbožnosti, jichž jsme schopni.

6. Čiňme pozorně týdenní přehled a měsíční exercicie; přečtěme si opět předsevzetí ročních exercicií a nabuďme opět onoho rozpoložení mysli, v němž jsme se nacházeli za oněch požehnaných dnů.

Bude nám též prospěšno říditi se radou Následování Krista[3]) a říci si často: »Nač jsi přišel a

---

[1]) Žalm 38, 4.

[2]) Moudr. 9, 1.

[3]) Násl. Kr. I. 25, 1.

proč jsi se vzdal světa? Ne-li proto, abys Bohu žil?« Uvažme, jak budeme šťastni v hodině smrti, jestliže jsme vždy horlivě sloužili Bohu!

Uděl, ó Ježíši, světla mému duchu a síly mé vůli a dejž, abych volil i užíval vhodných prostředků k zachování i k rozmnožení v sobě horlivosti, abych náležel nadále úplně tobě a jednal jen z lásky k tobě; tím si zasloužím odměny, kterou jsi připravil svým dobrým i věrným služebníkům.

Duchovní kytice. *Snažte se, aby vaší hlavní ctností byla pevnost i věrnost v konání dobra.*

(Sbírka.)

98. VNITŘNÍ OBNOVA.

Krátký obsah. **I. Nutnost i výhody vnitřní obnovy.** Abychom přemohli svou náklonnost k uvolněnosti, obnovujme často svá dobrá předsevzetí. Tato spasitelná cvičba sílí vůli, zjednává nám mnohé milosti, pomáhá nám vítěziti nad pohoršeními a dává prospívati ve ctnosti. Svatí konali věrně vnitřní obnovu, následujme jich.

II. Cvičba vnitřní obnovy. Obnova se může konati při duchovních cvičeních, jako jsou: ústní modlitby, rozjímání, denní zpytování, skládání počtu ze svého chování, zpověď, svaté přijímání a zvláště pak týdenní přehled, měsíční a roční exercicie. Umiňme si před každou svou prací jednati jen pro Boha.

III. Rozpoložení mysli, s nímž musíme konati vnitřní obnovu. Učiňme nebo obnovme svá předsevzetí s horlivostí, s nedůvěrou v sebe, ale s důvěrou v Boha, s opatrností i s obezřelostí, upřímně a s pevnou vůlí věrně je splniti.

ROZJÍMÁNÍ.

Máte se obnoviti na duchu mysli své. (Efes. 4, 23.)

I. Nutnost i výhody vnitřní obnovy. Jest nám téměř bez ustání potřebí obnovovati se ve svých dobrých záměrech, neboť sami od sebe jsme nakloněni k nedbalosti a k zapomenutí na své povinnosti; jsme jako hodiny, které třeba často natahovati. Zdokonalování vyžaduje námahy, z nedbalosti nebo z nestálosti však jsme nakloněni upustiti od ní. Jest tedy nutno obnovovati často svá dobrá předsevzetí, chceme-li splniti, čeho Bůh od nás žádá.

»Cvičba vnitřní obnovy«, praví náš svatý Otec. »je tím nutnější, poněvadž nás přirozenost sama stále táhne k uvolněnosti a protože snadno ochabujeme v těch nejlepších předsevzetích, která jsme učinili při nastoupení služby Boží.«[1])

Kromě toho jest nám tato obnova velmi prospěšná; sílí naši vůli, dodává naší duši popudu k dobrému, činí ji ochotnou k působení s milostí a dosvědčuje, že chceme upřímně náležeti Bohu. Čím jest častější, tím jest spasitelnější, předpokládaje, že jest dobře konána; neboť Následování Krista dí: »Podle našeho předsevzetí řídí se i postup našeho pokroku.«[2])

Jest pravda, že klesáme často i přes dobrá předsevzetí, to však není důvodem, abychom jich neobnovovali. Následování Krista praví: »Poklesá-li často i ten, kdo vzbuzuje pevné předsevzetí; což teprve ten, kdož tak činí jenom zřídka a ledabyle!«[3])

Častá vnitřní obnova byla cvičbou všech svatých; podle jejich příkladu obnovujme často své předsevzetí náležeti úplně Bohu a potvrďme takto své křestní sliby, své zasvěcení Bohu, své řeholní sliby a všechna přislíbení, která jsme učinili svému svrchovanému Pánu.

II. Cvičba vnitřní obnovy. Jest velmi důležito pro nás řeholníky činiti dobrá předsevzetí a obnovovati ona, která jsme již učinili. To jest ostatně

---

[1]) Sbírka.

[2]) Násl. Kr. I., 19, 2.

[3]) Násl. Kr. I., 19, 2.

hlavním cílem každého z našich duchovních cvičení.

Nečiníme to skutečně při svých modlitbách? Nepravíme každého dne Bohu: »Jsem odhodlán se svatou milostí tvou milovati z celého srdce jen tebe a všecko jiné v tobě.«[1]) »Činím pevné předsevzetí s milostí tvou již nikdy nehřešiti, příležitosti ke hříchu se varovati a život svůj polepšiti.«[2]) Těmito a podobnými slovy konáme opravdové úkony obnovy, když se je modlíme s pozorností a s pravým úmyslem.

Rozjímání jest znamenitě schopno obnoviti nás v horlivosti; a zpytování, která konáme každého dne, směřují rovněž k tomu, aby nám dodala více zmužilosti k napravení našich chyb a k pěstování ctnosti. Zdaž nebyly ustanoveny duchovní přednášky, duchovní čtení, podávání zprávy o svém chování, vyznávání z chyb a upozorňování na chyby k tomu, aby nás povzbuzovaly k věrnějšímu plnění povinností? A která doba jest vhodnější k obnovení dobrých předsevzetí, nežli doba zpovědi a svatého přijímání?

Připomeňme si však, že zvláštním účelem týdenního přehledu, měsíčních a jmenovitě ročních exercicií jest, poskytnouti nám příležitosti k úplnější a všeobecnější vnitřní obnově.

Konečně jest ještě snadný prostředek k častému konání úkonu obnovy, totiž sebrati se na mysli před každou hlavní prací a slíbiti Bohu jednati jen pro něho.

---

[1]) Ranní modlitba.

[2]) Lítost.

Využitkujme tedy každé příležitosti nám dané, abychom obnovili svou horlivost ve službě nejvyššího Pána, a zabezpečíme si, že si takto zaslouží-me jeho milostí i jeho přízně.

III. Rozpoložení mysli, s nímž musíme konati vnitřní obnovu. Užijme prostředků, aby obnovování našich předsevzetí dělo se, jak náleží.

Obnovme svá předsevzetí s horlivostí, jako kdybychom se právě Bohu věnovali. Svatý Antonín doporoučel často tuto cvičbu svým řeholníkům: »Čiňte,« říkával, »jako kdybyste každého dne začínali znova, mějte vždy tutéž horlivost jako na počátku svého řeholního života.«

Anebo také vzbuďme předsevzetí náležeti zcela Bohu, jako kdybychom si byli jisti, že den, jenž mine, jest jediným, který jest nám poskytnut k přípravě na příznivý rozsudek před soudnou stolicí Ježíše Krista, a pomněme také, že nic nám nezaručuje dne zítřejšího.

Obnovme svá předsevzetí s citem opravdové nedůvěry v sebe a úplné důvěry v přispění milosti. Rceme: Pane Bože můj, pomoz mi, abych ti horlivě sloužil. Vůle má směřuje k tobě, avšak přirozenost mě táhne k vlažnosti i k hříchu. Bez tebe nemohu ničeho dobrého ani konati, ani chtíti, ba ani si přáti. Račiž mi přispěti svou milostí a pak si řeknu jako apoštol: »Sám ze sebe nemohu ničeho, ale všecko mohu v tom, jenž mě posiluje.«[1])

Čiňme svá předsevzetí s opatrností i s obezřelostí. Čiňme jich jen málo; avšak ať jdou do jednotlivostí našeho života, ať se navzájem posilují a

---

[1]) Filip. 4, 13.

potírají jak možno nejvíce naši panující náruživost.

Vzbuďme svá předsevzetí s upřímnou vůlí splniti je; začněme hned s jejich plněním řkouce s Následováním Krista: »Nyní jest čas k dílu, nyní jest čas k boji, nyní jest vhodná doba k nápravě.«[1]) Určeme si dobu, kdy budeme zkoumati, jak jsme je plnili, a uložme si pokání, když jsme je zanedbávali.

Ó, Ježíši, Spasiteli můj, beru na sebe povinnost náležeti zcela tobě; ujišťuji tě, že s pomocí tvé svaté milosti nebudu míti jiné vůle, nežli vůli tvou, jiné tužby, než tobě se zalíbiti, jiného cíle nežli ten, zasloužiti si odměny slíbené těm, kteří si umiňují milovati jen tebe a jen tobě sloužiti.

Duchovní kytice. *Užijte každý týden hodiny, abyste přesně zpytovali, zdali jste se při všem řídili příkazem Božím a tak, jak jste si umínili.*

(Sbírka.)

---

[1]) Násl. Kr. I., 22, 5.

99. O DOBÁCH ÚTĚCHY A DOBÁCH UTRPENÍ.

Krátký obsah. **I. Proč nám Bůh dopřává útěch.** Bůh nás utěšuje, aby nás nabádal mysliti na jeho dobrotivost a dodal nám zmužilosti na cestě ctnosti, aby nás odpoutal od radostí pozemských a dal nám toužiti jen po statcích nebeských, by nás připravil na budoucí utrpení. Kéž povzbuzují útěchy naši horlivost ve službě Boží.

II. Proč chce nebo dopouští Bůh utrpení. Činí tak, aby lépe posoudil naši věrnost i lásku, učinil nás pokornějšími, odpoutanějšími od sebe samých i ode tvorů, aby nám pomohl získati si zásluhy a nás připravil k zvláštním milostem. Pomněme, že Bůh navštěvuje utrpením ty, které miluje.

III. Jak se máme chovati při útěchách i utrpeních. Nelpěti příliš na útěchách, ale použíti jich, abychom se stali horlivějšími a velkomyslnějšími. Přijímati utrpení s odevzdaností, s trpělivostí a s pokorou; ještě více se modliti a prositi o radu. Netužme ani po útěchách, ani po utrpeních, ale přejme si jediné, aby se na nás splnila vůle Boží.

ROZJÍMÁNÍ.

Dobrýť jest Hospodin a posilňuje v den soužení.
(Nahum 1, 7.)

I. Proč nám Bůh dopřává útěch. Duchovní život má okamžiky útěch, ale též své dny utrpení. Musíme býti na tyto změny připraveni a dostaví-li se, snažiti se víc a více prospívati na cestě dobra. Abychom dosáhli této výhody, uvažme, proč Bůh chce, nebo dopouští tyto různé stavy, a co musíme činiti, abychom jednali podle jeho záměrů.

Bůh nás potěšuje, aby nás nabádal pamatovati na jeho dobrotivost k nám; při vnitřní radosti cítíme se skutečně nabádáni mysliti na něho pro jeho něžnost; tu vidí naše duše v Bohu jen otce, přítele a dobrodince, k němuž má přirozeně větší lásku i větší vděčnost.

Bůh nás potěšuje, aby nás posílil proti popudům náruživostí, ďábla i světa; aby nás tím více povzbudil ke cvičbě v ctnosti; Bůh nám poskytuje radosti, aby obživil naši naději na statky nebeské a připomenul nám vzpomínku na onu vlast, kde uspokojení nebudou jen jako zde prchavá i omezená, nýbrž úplná, trvalá i věčná, jako jest ten, jenž je uděluje.

Bůh nás také potěšuje, aby nás připravil na oběti, na soužení a suchopárnosti. Chvíle útěch jsou dobou nadbytku, ve které musíme shromažďovati pro dobu neúrody, která následuje. Ježíš Kristus jedná s námi jako se třemi apoštoly, které vedl na horu Tábor, které však také vzal s sebou do zahrady Olivetské, aby se zúčastnili jeho vnitřních bolestí.

Popřeje-li nám Bůh duchovní útěchy, dosvědčujme mu za to svou vděčnost; využitkujme této milosti, abychom se věnovali s tím větší horlivostí jeho službě a pracovali s obnovenou zmužilostí na svém posvěcování.

II. Proč chce nebo dopouští Bůh utrpení. Bůh chce nebo dopouští duchovní suchopárnosti a vyprahlosti i utrpení všeho druhu, aby nám dal příležitosti dosvědčiti mu naši věrnost i upřímnost naší lásky; v boji se poznává chrabrost, v neštěstí

se ukazuje přátelství, v utrpeních se projevuje duše opravdově ctnostná.

Bůh nás chce těmito utrpeními vyléčiti z vážnosti, kterou chováme k sobě a která snadno klíčí i vzrůstá v našem srdci v době, kdy jde vše podle našeho přání; chce nás očistiti od každé přilnulosti k smyslným útěchám; naučiti nás zříci se svých zalíbení i svého ukojení a nabádati nás milovati jen jeho a to jediné pro něho.

Bůh chce nebo dopouští na nás utrpení, aby nám pomohl získati zásluhy; posílil naši duši cvičbou v ctnostech, zvláště trpělivosti a umrtvování; a snad i proto, aby nás trestal za nějakou náklonnost ke tvorům.

Často nás také Bůh zkouší, buď aby nás připravil na zvláštní milosti, anebo aby nás více uschopnil prospívati těm, kteří od nás závisí; aby nám dal příležitost nabýti z vlastní zkušenosti vědomostí duchovního života a učinil nás něžnými i soucitnými k těm, kteří mají utrpení.

Bůh chce, nebo dopouští takto na nás utrpení k našemu většímu dobru nebo k dobru těch, kteří jsou nám svěřeni; važme si tedy křížů, které na nás tento dobrotivý Pán sesílá, a pamatujme, že »kárá a trestá ty, které miluje«.[1])

III. Jak se máme chovati při útěchách i utrpeních. Jsme ve stavu útěchy? využitkujme toho, abychom plnili velkomyslně to, o čem víme, že Bůh od nás žádá. Máme vnitřní utrpení? využitkujme jich, abychom se odpoutali od tvorů a od sebe samých a prospívali v pokoře i v trpělivosti.

---

[1]) Apok. 3, 19.

V útěše se modleme vroucně i vytrvale, jak nás k tomu nabádá citelná milost, kterou nás Bůh obdařil. Při utrpení se rovněž modleme vroucně i vytrvale, poněvadž tehdy máme potřebí zvláštního přispění nebeského. Nebuďme útěchám příliš oddáni, neboť nemají dlouhého trvání; evangelista nám praví, že na hoře Tábor rozmlouval Ježíš Kristus s Mojžíšem a Eliášem o tom, kterak skončí své dny v Jerusalemě.[1]) Snažme se, aby naše duchovní radosti byly přípravou k budoucím utrpením. Neklesejme na mysli při vnitřních utrpeních; doufejme, že nadejdou chvíle šťastnější.

Ať zakoušíme útěchy nebo utrpení, pokořme se hluboce před Bohem, prosme o radu těch, jichž úřadem jest nás říditi; nečiňme žádného rozhodnutí, neboť duše naplněná útěchou jest nabádána činiti předsevzetí, jichž nemůže splniti, a duše sklíčená jest pobádána klesati na mysli.

Rozmnožme úkony lásky při útěše; v utrpeních osvědčujme svou odevzdanost. Bůh nás nepotěšuje a nezkouší leč proto, že nás miluje a chce naše blaho.

Neprosme ani o útěchy, ani o utrpení, ale přejme si jediné, aby se na nás plnila vůle Boží. Skládejme v něho svou důvěru, on ví nejlépe, co nám prospívá; v radostech mu děkujme a v utrpeních se mějme za šťastny, že můžeme trpěti něco pro něho; buďme alespoň odevzdáni do vůle Boží.

Sesíláš mi, ó můj Bože, střídavě útěchy i utrpení; dejž, prosím tě, abych přijímal jedny i druhé

---

[1]) Luk. 9, 31.

jako z tvé ruky, aby jsouce mi stejně prospěšny, sloužily k mému posvěcování a ke spojení s tebou a učinily mě hodným míti jednou podíl na odměně, kterou jsi určil těm, kteří vytrvají ve tvé službě.

Duchovní kytice. *Bůh užívá útěchy, aby duši posilnil... když ji posilnil, navštěvuje ji souženim.*

(18. rozj. 1.)

100. O SKRUPULÍCH.

Krátký obsah. **I. Politováníhodné účinky skrupulí.** Skrupule činí službu Boží trapnou a nabádají opustiti ji; jsou přemrštěností; překážejí prospívati v dokonalosti a zastávati náležitě nějaký úřad. Skrupule jsou nebezpečny zvláště nám řeholníkům i učitelům.

II. Příčiny skrupulí. Příčinou skrupulí bývá obyčejně: ďábel, jenž velice dovede nás klamati; neznalost pravého učení Církve; lpění na svém poznání a úsudku, to jest pýcha i umíněnost. Máme-li tuto chybu, pokořme se a prosme Boha, aby nás jí zbavil.

III. Prostředky proti skrupulím. Abychom se skrupulí zbavili, musíme: uvažovati spíše o dobrotivosti Boží, nežli o jeho spravedlnosti; dosáhnouti přesných vědomostí náboženských; pohrdati bludnými našeptáváními vnuknutými skrupulemi. Člověk úzkostlivého svědomí musí býti zvláště poslušen svého duchovního vůdce. Spatřujme v Bohu otce a služme mu s láskou.

ROZJÍMÁNÍ.

Nermutiž se srdce vaše. (Jan 14, 1.)

I. Politováníhodné účinky skrupulí. Skrupule jsou klamem svědomí, skrze který považujeme něco za hřích, co vůbec hříchem není, anebo za hřích smrtelný to, co jest jen hříchem všedním. Nesmíme je zaměniti s výčitkami svědomí, jejichž příčinou jest skutečné zanedbání a které nám mohou býti jen prospěšny.

Učitelé duchovního života souhlasí v tom, že skrupule jsou duším velmi škodlivy. Odnímají duším, které se věnovaly Bohu, vše, co jim může

býti v řeholi útěchyplným i sladkým; brání jim zakusiti pravdu slov Ježíše Krista: »Jho mé jest sladké a břímě mé jest lehké«;[1]) dávají jim spatřovati jen obtíže na cestě ctnosti a tím je více nebo méně svádějí k tomu, aby ji opustily.

Skrupule mají zcela protivné vlastnosti ctnosti; ctnost se shoduje s pravdou a v ničem se nenadsazuje, základem jejím jest láska a průvodcem vnitřní pokoj; skrupule však jsou naopak klamem nebo přemrštěností, spočívají na strachu a nikoli na lásce a vedou s sebou jen zmatek a nepokoj.

Skrupule brzdí pokrok duše v dokonalosti; překážejí jí věnovati se modlitbě i rozjímání; vzdalují ji od svatých svátostí a odnímají jí všechnu energii pro dobro.

Skrupule jsou zdrojem mnohých přeludů. Všeobecně navádějí přikládati velkou důležitost věcem, které jí jen málo zasluhují, a naopak jiným věcem málo, které jí zasluhují mnoho. Lidé postižení skrupulemi na příklad si představují, že se dopustili smrtelného hříchu, když jim náhodou prošla myslí zlá myšlenka, zatím se však bez výčitek svědomí dopouštějí pomluvy, reptání, neposlušnosti.

Jsou-li skrupule stálé, prozrazují ducha chybného i umíněného, jehož stav den ze dne zhoršují, takže ho mohou přivésti k náruživosti, ano až k šílenosti.

Stále zaměstnáni rozumováním o svém stavu nemohou lidé postižení skrupulemi činiti nic dobrého pro bližního; v úřadě, který mají zastávati,

---

[1]) Mat. 11, 30.

všechno hyne; a jsouce sami navštíveni utrpením jsou zároveň i značně na obtíž ostatním.

Skrupule jsou tedy velkým zlem, a jsou nebezpečny zvláště nám, řeholníkům i učitelům; kdybychom měli na sobě tuto chybu, musili bychom se jí zbaviti stůj co stůj.

II. Hlavní příčiny skrupulí. Uvažme, které jsou hlavní příčiny skrupulí, abychom mohli lépe poznati prostředky proti nim.

Skrupule mohou pocházeti od ďábla, jenž pozoruje na nás útlocitné i úzkostlivé svědomí, snaží se přivésti je k přemrštěné jemnocitnosti. Ďábel rád šíří v našem nitru temnosti, aby zvětšoval naši vinu a skrýval, co jest v nás dobrého.

Ostatně tento otec lži ví, jak mu skrupule prospívají zhoubnými účinky, které působí v duších.

Příčinou skrupulí může býti neznalost učení Církve o hříchu i o zpovědi.

Skrupulemi zatížený má obyčejně pyšné domnění o svém vlastním poznání, umíněné lpění na svých úsudcích a na svých vlastních názorech, o nichž myslí neprávem, že se dokonale shodují s rozumem i s věrou; jinými slovy, skutečnou příčinou skrupulí jest pýcha, onen to zdroj, z něhož všeobecně vyvěrá tolik bludů a tolik neřestí.

Nerozhodujme sami, zdali jsme nakloněni ke skrupulím nebo ne, dovolávejme se o tom svého zpovědníka, otevřme mu své srdce s nejúplnější upřímností a řiďme se pak věrně jeho pokyny.

III. Prostředky proti skrupulím. Smutné účinky skrupulí nás musí přiměti k tomu, abychom užívali prostředků, jimiž lze uniknouti této chybě anebo, je-li třeba, napraviti se z ní.

Navykněme si patřiti na Boha jako na otce plného dobrotivosti, jenž si ničeho více nepřeje, než naše spasení a jenž nás vždy přijímá s láskou, když k němu přicházíme; buďme pevně přesvědčeni, že chce býti milován a že se mu nelíbí otrocká bázeň zvláště na nás, řeholnících, kteří jsme jeho zamilovanými dítkami.

Hleďme nabýti přesné vědomosti o pravé křesťanské nauce. Mějme se na pozoru před jistým přemrštěným, jansenistickým duchem, jenž se v minulých dobách šířil ve Francii a který by se ještě mohl nacházeti v některých duchovních knihách.

Pohrdejme skrupulemi; jednejme opačně, opírajíce se o zásady víry a rozumu. Přistupujme ke svatému stolu podle rady zpovědníkovy i přes bázeň, kterou nám vnukají skrupule.

Konečně, a tento prostředek zahrnuje všechny ostatní, zachovávejme největší a nejstálejší poslušnost svého zpovědníka, jenž jest theologem a zodpovědný za vedení, které uděluje. Zapuďme každou myšlenku odpírající jeho myšlence. Když nám dal pokyn, jednejme přesně podle něho, a to nejen ve věci, kterou jsme mu předložili, nýbrž i v jiných věcech podobných, které se mohou přihoditi.

Svatý Alfons z Liguori neobává se říci, že »jediným prostředkem proti skrupulím jest slepá poslušnost toho, jenž zastupuje u nás místo Boží«, a svatý Filip Nerejský tvrdí, že »duše postižená skrupulemi jest ztracena, není-li velmi poslušna svého vůdce«.

Buďme tedy naprosto poslušni; toť neomylný prostředek nakloniti si Boha, uzdraviti se z nemocí své duše a nalézti opět vnitřní pokoj.

Prosím tě, ó můj Bože, dejž, abych poznal, pokud v tomto životě poznati lze, tvou dobrotu i tvé milosrdenství Učiň, abych v tobě spatřoval vždy svého otce, přítele i dobrodince a abych ti stále sloužil se srdcem volným i milujícím, dávaje všem najevo, že jsem šťasten v onom svatém povolání, k němuž jsi mě určil.

Duchovní kytice. *Všechny nepokoje a všechny strasti jsou velkými prostředky učiniti Bohu zadost.*

(Dopisy.)

101. POVOLÁNÍ K ŽIVOTU KNĚŽSKÉMU I ŘEHOLNÍMU.

Krátký obsah. **I. Musíme učiti své žáky poznávati povolání ke kněžství i k životu řeholnímu.** Jsme tím povinni, abychom jednali podle vyzvání biskupů, byli poslušni svých představených a zabezpečili trvání řádů i řeholních společností, a pro spásu mnohých duší. Nedostává se dělníků apoštolských. Často pochází toto zlo z nevědomosti našich žáků týkající se povolání; povinností naší jest dobře je poučiti o této důležité věci.

II. Jest svatou věcí navrhovati svým žákům věnovati se vznešenějšímu povolání. Poněvadž účelem kněžství a života řeholního jest osobní posvěcování a působení apoštolské, proto jest chvalitebno i záslužno buditi k nim povolání. Povzbuzujme nejzbožnější žáky, aby prosili Boha, by se jim dostalo cti kněžství, anebo života řeholního.

III. Prostředky podněcující vznešenější povolání. Bůh sám dává účinnost našim povzbuzením, proto musíme o to snažně prositi a vybízeti k prosbám. Musíme své žáky učiti náboženství a zásadám evangelickým, učiti je cvičiti se v křesťanských ctnostech a ukázati jim vznešený ideál jako životní cíl. Ano, musíme těm nejlepším žákům opatrně i obezřele vštěpovati touhu po těchto vznešených povoláních.

ROZJÍMÁNÍ.

Proste Pána žní, aby poslal dělníky na žeň svou.
(Luk. 10, 2.)

I. Musíme učiti své žáky poznávati povolání ke kněžství i k životu řeholnímu. Musíme tak činiti, abychom jednali podle vyzvání biskupů, byli po-

slušni svých představených, zabezpečili trvání našeho institutu, a pro spásu četných duší.

Ve všech diecésích slyšeti volání o pomoc; nedostává se nám kněží, farnosti jsou jich zbaveny a jejich obyvatelé upadají do jakéhosi pohanství. Proto zapřisahají biskupové pastýře i věřící, aby budili kněžská povolání.

Naši představení projevují nám taktéž svou bolest, vidouce křesťanské školy se zavírati a nemohouce vyhověti žádostem o otevření nových škol. Mnohé domy nemají dostatku Bratří a světští spolupracovníci zastávají místa, na nichž máme býti my.

Zlo pochází z několika příčin; jednou z nich jest nevědomost našich žáků týkající se povolání k životu kněžskému a řeholnímu. Učiti své žáky pravdám víry, aby byli přesvědčeni o nutnosti zůstati vždy věrnými svým křesťanským povinnostem, toť dílo svaté a příslušící velmi našemu apoštolátu, avšak toto dílo zůstává neúplné, jestliže se nezmíníme také svým žákům o důležitosti a přednostech stavu duchovního a stavu řeholního. Zajisté, mnohé z našich dítek, žijíce uprostřed světa, neubrání se jeho bezbožným zásadám a jeho zlým příkladům. Dají se svésti ke zlému zlými, bezbožnými a zkaženými společníky.

Jak mnoho jinochů upadlo takto do záhuby, kteří by se byli spasili, kdyby se byli vzdálili nebezpečí světa a vedli život modlitby a svatých prací!

Mezi našimi žáky a jinochy našich sdružení jsou duše šlechetné i velkomyslné, jež jsou ochotny věnovati se pracím apoštolským a lásky k bliž-

nímu. Ukažme jim vznešenost povolání apoštolského, zjevme jim radosti z obětování a věnování Bohu.

Velmi často však vychovatel mlčí jednak z lhostejnosti, jednak z nešťastných předsudků. Vpravdě úskokem satanovým jest tato němost těch, kteří mají úkol poučovati a vychovávati duše a kteří se obávají představiti jim ideál příliš vznešený. Tyto duše určené pro nebe s mnoha jinými ještě, které měly spasiti, upadnou snad na věky v záhubu.

Nebuďme nevědomky zločinnými účastníky ďáblovými. Poučujme své dítky o kráse vyšších povolání, o jistotě spasení, které poskytují těm, kteří se jim věnují, a o velkém dobru, které uskutečňují v Církvi a ve společnosti lidské.

II. Jest svatou věcí povzbuzovati své žáky, by se věnovali vyššímu povolání. Ježíš Kristus velebí ve svatém evangeliu velikost panenství: »Blahoslavení čistého srdce, neboť oni Boha viděti budou.«[1]) »Jsou, kteří sami oddali se panictví pro království nebeské. Kdo může chápati, chápej.«[2]) Svatý Pavel ujišťuje, že jest lépe muži i ženě zůstati v panenství.[3]) Proto také svatí učitelé církevní poznamenávajíce, že není přikázání, jež by naprosto přikazovalo manželství, praví, že nemáme k němu raditi, leč s opatrností. Příčina tohoto jednání jest odůvodněna tím, že v onom stavu jsou utrpení mnohem větší, starosti mnohem četnější a služba Boží nesnadnější.

---

[1]) Mat. 5, 8.

[2]) Mat. 19, 12.

[3]) I. Kor. 7, 25 a 26.

Tomu není tak v životě řeholním, jest dovoleno povzbuzovati jiné věnovati se mu. Státi se řeholníkem, toť výtečný čin a vyzývati i povzbuzovati řeholníkem se státi jest chvályhodno. Svatý Tomáš učí: »Ti, kdož nabádají jiné, aby se věnovali životu řeholnímu, nejen že nehřeší, nýbrž zasluhují ještě velké odměny.« To činil i Ježíš Kristus a svatí nejednali jinak. Svatý Bernard odvedl s sebou do Clairvaux třicet šlechticů z nejlepších rodin Bourgogneských. Kolik kněží i řeholníků všech řádů, kolik Bratří škol křesťanských věnovalo se svému vznešenému povolání jen proto, poněvadž se setkali s učitelem nebo milým i oddaným přítelem, jenž je nabádal věnovati se Pánu.

Je-li záslužno raditi k životu řeholnímu, jest naopak velmi trestuhodno odvraceti někoho, i když jest to jen dítko, od tak svatého stavu. Svatý Alfons z Liguori tvrdí, že se proviňují těžkým hříchem, kteří brání někomu, nebo jej zrážejí státi se řeholníkem. »Vyznávají otravné učení«, dí svatý Tomáš.

Nám, Bratřím škol křesťanských, náleží povzbuzovati své žáky a raditi jim k vyšším povoláním při katechismu i při reflexích ve třídě a v soukromí, je-li třeba, s opatrností i s obezřelostí.

Jsou ti, kdož přijali naše povzbuzení, povoláni od Boha k životu řeholnímu? Buďme klidni po této stránce, neudělí-li Bůh našim slovům účinnosti, zůstanou bez výsledku; a naopak touha jinochova státi se řeholníkem, ujišťuje svatý Tomáš, pochází vždy od Boha, ať ji vnuká kdokoli. Bůh spojuje skutečně milost povolání s radou nebo

s povzbuzením; při tomto díle jsme pomocníky Božími.

Nebojme se tedy nabádati své žáky zabezpečiti svou spásu zvolením řeholního života. Nepřátelé Boží neustávají v horlivosti k záhubě duší; buďme tedy neméně snaživí rozmnožovati počet apoštolů i vojínů Kristových.

III. Prostředky podněcující vyšší povolání. Bez milosti Boží nebudou míti naše povzbuzování k životu kněžskému nebo řeholnímu úspěchu. Zajisté, jediné Bůh může vnuknouti duši účinnou touhu věnovati se těmto vzácným stavům. Této nevyhnutelné milosti třeba dosíci netoliko odměřeně, nýbrž v hojnosti.

Dosáhneme jí snažnou vlastní modlitbou doprovázenou každodenním umrtvováním; uspořádanou modlitbou v řeholní obci anebo i v okolí. Tyto rozhojněné prosby mnoho zmohou u božského Srdce.

Plodnost našich pensionátů i našich škol na vyšší povolání náleží také k hodnotě křesťanské výchovy, které v nich poskytujeme. Podle našeho svatého zakladatele musíme: 1. podrobně vykládati i vysvětlovati zásady evangelické; 2. říditi kroky svých žáků na cestu, která je vede ke cvičbě těchto zásad.[1])

Tento druhý bod jest důležitý; náš svatý Otec také naléhá na něj na mnohých místech: »Nestačí, abyste poskytli dětem křesťanské vědy, musíte je zvláště učiti, aby konaly křesťanské ctnosti.«[2]) Když naši žáci pochopili a zalíbili si slova

---

[1]) 197. rozj. 2. [2]) 197. rozj. 2 a 200. rozj. 3.

Ježíšova: »Blahoslavení chudí...; běda bohatým . .; kdo opustí pro království Boží rodinu svou i statky své, stokrát více obdrží na tomto světě, na onom pak život věčný«; pak se povznese jejich velkomyslnost až k oběti, pak vzklíčí v jejich duši povolání vyšší.

Modlitba žáků se musí pojiti s modlitbami jejich učitelů; organisace ve formě ustavičné prosby může býti zřízena v každém školském ústavě. A dále ještě, žákům, kteří jsou členy kongregace, žákům horlivým a nadaným upřímnou zbožností třeba vštěpovati, aby prosili Pána našeho, nejen aby poznali své povolání, ale o milost, aby se stali spasiteli duší v kněžství nebo v životě řeholním. Jest chvályhodno ucházeti se o dary nejdokonalejší.

Budou-li jinoši pensionátu nebo školy takto křesťansky připraveni, když nad cíl výchovy jediné pozemský i prospěchářský ukáže se jim perspektiva ušlechtilejšího čistšího života, plnění apoštolátu, zdaž nebudou mnozí z těchto jinochů puzeni k těmto velkomyslným povoláním?

Přihodí se, že pozorný a všímavý vychovatel vypozoruje mezi svými žáky ty, kteří se mu zdají nejvíce ochotni věnovati se Bohu. Pak jednej opatrně i obezřele, avšak nestrachuj se vštípiti přímo touhu po povolání, řekniž takovému ze svých žáků: »Drahý můj příteli, nebyl byste šťastnější sloužiti Bohu v kněžství nebo ve stavu řeholním?« Tato slova způsobí, že onen jinoch počne uvažovati, vyzveme ho, aby se mnoho modlil. Musíme se však stříci, abychom nečinili nátlaku na svobodné jeho jednání, a každé jeho rozhodnutí musí býti dobrovolné a zpovědníkem schválené.

Ó, Ježíši, ty jsi pravil, abychom prosili nebeského Otce, aby poslal dělníky na žeň tvou.[1]) Abych tebe byl poslušen, chci vzdělávati duše, které jsi mi svěřil. Račiž, Spasiteli můj, hojný počet těchto duší povolati k životu řeholnímu nebo kněžskému.

Duchovní kytice. *Záleží vaše hlavní péče v tom, abyste poučovali své žáky o zásadách svatého evangelia a o cvičbě v křesťanských ctnostech?*

(194. rozj. 3.)

---

[1]) Luk. 10, 2.

102. POVOLÁNÍ DO NAŠEHO INSTITUTU.

Krátký obsah. **I. Musíme pomáhati přivádět** nové členy do našeho institutu. Tato povinnost zakládá se na lásce k naší řeholní společnosti, na vděčnosti k svatému Janu Křtiteli z La Salle, na horlivosti pro spásu duší a na zdaru křesťanského vyučování. Plňme horlivě i s láskou všechny povinnosti svého povolání a snažme se přiváděti k nám duše velkomyslné i obětovné.

II. Musíme učiti znáti i milovati našeho svatého zakladatele. Abychom plnili tuto povinnost, učme znáti jeho institut, mluvme s nadšením o jeho rekovných ctnostech, o jeho příkladech, uvádějme jeho slova, připomínejme rozšíření jeho díla. Nabádejme modliti se k němu a vštěpujme svým žákům touhu následovati ho.

III. Musíme učiti vážiti si výtečnosti úřadu řeholního vychovatele. Úřad křesťanského učitele jest oslavován Písmem svatým a blahoslaven Ježíšem Kristem. Byl chválen i konán apoštoly biskupy, církevními učiteli a podporován papeži. Zjevme svým žákům velikost i přednosti tohoto apoštolátu, abychom je vyzvali zasvětiti se mu.

ROZJÍMÁNÍ.

Blaze tomu, kdo se bojí Hospodina. Mocné v zemi bude potomstvo jeho, rodu poctivých bude požehnáno.
(Žalm 111, 1 a 2.)

I. Musíme pomáhati přivádět nové členy do našeho institutu. Tato povinnost týká se všech Bratří; zakládá se na lásce k naší řeholní společnosti, na vděčnosti k našemu svatému zakladateli, na horlivosti pro spásu duší a na zdaru křesťanského vyučování.

Naše láska k institutu nás nutí usilovati o jeho řeholní zdokonalení stejně jako o jeho rozšíření. Tyto přednosti nemohou býti jinak zabezpečeny než přiváděním dobrých i četných povolání, jinak to znamená úpadek i postupné slábnutí kongregace.

Svatý Jan Křtitel z La Salle jest naším Otcem; po Bohu jsme mu dlužni vším, co jsme a dobro, které konáme; on jest naším vůdcem i vzorem; naše vděčnost se musí zračiti rozmnožováním učedníků určených zvěčniti jeho dílo.

Náš svatý zakladatel pracoval i trpěl pro křesťanské školy; jako dědicové jeho myšlenky i jeho díla napomáhejme všemi prostředky na rozmnožení jeho řeholní rodiny.

Vyučující kongregace i katolické školy trpí často pronásledování a vidí svá apoštolská díla spoutána. Kterak budeme proti tomu čeliti? První křesťané odpovídali svým pronasledovatelům získáváním nových křesťanů. Tak musíme i my činiti. Ničitelům řeholních společností a kongregačních škol odpovíme získáváním nových Bratří škol křesťanských.

Plňme tuto povinnost s horlivostí i s láskou; buďme skutečně řeholními vychovateli; pak požehná Bůh našemu apoštolátu a my se dožijeme té radosti, že spatříme množiti se naše řady velkomyslnými i důkladnými povoláními.

II. Musíme učiti znáti i milovati našeho svatého zakladatele. Mluvíme-li k svým žákům o vyšších povoláních, vnukne Bůh mnohým vůli vstoupiti do řehole. Kterou kongregaci si zvolí? Neslyšeli-li mluviti o našem institutu, ani o jeho zakladateli,

nenapadne jim snad myšlenka státi se Bratry škol křesťanských; nevolíme si než to, co známe. Proto musíme učiti znáti svatého Jana Křtitele z La Salle a vznešené poslání jeho institutu.

Abychom učili znáti našeho svatého zakladatele i Otce, vezměme si někdy za předmět reflexí ve třídě rekovné ctnosti, kterými vynikal; při vyučování katechismu mluvme o příkladech, které nám dal; nasbírejme si k své potřebě kytici jeho zásad a rysů jeho ctnosti, jimiž jest život jeho naplněn; z této kytice utrhněme příležitostně nějaké kvítko lásky, pokory, obětovnosti a ukažme je na obdiv svým žákům. Slova naše ať jsou však vždy plna sdílného nadšení; naši mladí posluchači musí cítiti, že to k nim mluví syn vroucně o svém otci.

Učme též znáti, jakým geniálním mužem byl svatý Jan Křtitel z La Salle. Se šlechtickou vznešeností spojoval intelektuelní hodnotu prvého řádu; jeho dobré názory, jeho ostrovtip, klidná tichost, dokonalá duševní rovnováha měly mocný vliv na duše. Byl znamenitým duchovním vůdcem a vychovatelem nade všecko přirovnání. Jeho díla, která věkové schválili, řadí ho do sboru velkých mužů.

Jest zákonodárcem vyučování elementárního, tvůrcem reálného školství středního, založil školy průmyslové a školy pokračovací. Jemu jsme zavázáni díkem za jeho semináře pro světské učitele a za zřízení učitelských ústavů. Sepsal školní knihy mající velikou cenu a dal svým učedníkům pedagogické metody, jež jsou dnes všeobecně užívány.

Od nás závisí, aby naši žáci obdivovali tohoto velkého muže a vznítili v sobě lásku k jeho ne-

obyčejné svatosti. Nezanedbávejme tohoto úkolu. Umístěme jeho obraz ve svých třídách; vštěpujme našim jinochům upřímnou lásku k němu; povzbuzujme je, aby ho často vzývali; prosme jej sami se zřetelem k získávání nových členů; Bůh vzbudí dělníky, kteří přijdou nám pomáhat sbírati žeň duší.

III. Musíme učiti vážiti si výtečnosti úřadu řeholního vychovatele. Nemůžeme ani dosti velebiti úřad křesťanského učitele. Písmo svaté jej oslavuje těmito slovy: »Kteříž spravedlnosti vyučují mnohé, skvíti se budou jako hvězdy na věčné věky.«[1]) Jest něco krásnějšího, něco vyššího a něco potřebnějšího než vyučovati dítky pravdě, vštěpovati jim lásku k Bohu, vychovávati je ke cvičbě ve ctnostech a zabezpečiti takto jejich věčnou spásu?

To byl úřad samého Ježíše Krista. Apoštolové, biskupové, církevní učitelé si ho vážili a jej zastávali. Svatý Jeronym pravil, že jest mu větší ctí vyučovati katechismu malé dítko, nežli býti vychovatelem velkého mocnáře. Všichni jej také považovali za kněžství a mravní otcovství, jehož čas nemůže zrušiti; označovali jej jako úřad apoštolský, královský, andělský a božský, a to není mnoho řečeno.

Zjevme tuto velikost svým žákům a nechme je z ní odvoditi důležitost úřadu řeholního vychovatele.

Tento úřad jest také velmi potřebný. Křesťanská výchova mládeže jest nejjistějším prostředkem k zachránění katolické víry v lidské společnosti.

---

[1]) Dan. 12, 3.

Církevním právem nařizuje Církev svatá, aby se všude založily katolické školy, kde jich ještě není, a papež Benedikt XV. psal, že »toto dílo jest takové, že se zdá, že žádné jiné nezajímá více společnosti lidské.« Potřeby Církve, vlasti a duší potvrzují nutnost křesťanské výchovy.

Šťastni ti, kteří hnuti milostí Boží a křesťanskou velkomyslností, věnují se tomuto užitečnému úřadu; zdají se býti již předem prohlášeni za svaté od Ducha svatého.

Neváhejme hlásati velikost i nutnost úřadu Bratra škol křesťanských. Mluvme s apoštolským přesvědčením a naši žáci budou přesvědčeni i získáni. Vytrvalá modlitba a osvícená horlivost nám dá rozpoznati ty, které můžeme obezřele vyzvati, aby se u nás věnovali křesťanské výchově mládeže.

Duchovní kytice. *Proste snažně Boha, aby ráčil vašemu institutu uděliti vzrůst, a dal mu přinášeti denně větší a větší užitek.*

(207. rozj. 3.)

Konec prvního dílu.

OBSAH.

Schválení.
Předmluva.
Úvod.

Náš cíl.

Strana

1. Cíl člověka 11
2. Cíl křesťanův 16
3. Služba Boží 21
4. Záležitost spasení 26
5. Křesťanská dokonalost . . . 31

Řeholní povolání a dokonalost.

6. Řeholní povolání 36
7. Vznešenost života řeholního 41
8. Přednosti řeholního života 46
9. Naše řeholní povinnosti 51
10. Cíl řeholníkův 56
11. Dokonalost řeholníkova 61
12. Svatost 66
13. Povolání do institutu Bratří škol křesťanských . 71
14. Účel institutu Bratří škol křesťanských . . 75
15. Pohnutky k dobrému životu řeholnímu . . 80
16. Prostředky vedoucí k štěstí v povolání . . 85
17. Naše povinnosti k institutu 90
18. Vážnost k našemu institutu 95
19. Řeholní šat 100

Překážky dokonalosti.

20. Boj dobra se zlem 105
21. Boj proti nepřátelům spásy 109
22. Ježíš Kristus jest naším učitelem i vzorem v duchovním boji 114
23. O pokušení 119

Strana
24. Kterak bojovati proti pokušením 124
25. O pokušení Ježíšově na poušti 129
26. O rozeznávání duchů 134
27. O našem odloučení od světa 139
28. Nebezpečí obcování se světem 144
29. Povinnost žíti v odloučení od světa . . . 149
30. Pohoršení 154
31. Boj proti náruživostem 159
32. Obnova charakteru 164
33. O střežení srdce 169
34. O dělení srdce 174
35. Dobré užívání našich smyslů i našich schopností 179
36. Dobrá vůle 184
37. O užívání tvorů 188
38. Nebezpečí nevěrnosti ve věcech nepatrných . 193
39. O uvolněnosti 198
40. Vlažnost. Její podstata i znaky 203
41. Jak velkým zlem jest vlažnost 208
42. Příčiny vlažnosti a prostředky proti ní . . 213
43. O pokoji svědomí 218

Prostředky dokonalosti.

44. Pravidla vůbec . . . 223
45. Znamenitost pravidel 228
46. Vlastnosti pravidel našeho institutu . . 233
47. Výhody pravidel 238
48. Naše povinnosti k pravidlům . . . 243
49. Zachovávání pravidel 248
50. Věrné zachovávání nepatrných pravidel . . 253
51. Přestupování pravidel 258
52. Duchovní cvičení vůbec 263
53. O modlitbě 268
54. Nutnost modlitby 273

Strana
55. Vlastnosti modlitby 278
56. Působivost modlitby 283
57. O modlitbách řeholní obce 288
58. Výtečnost rozjímání 293
59. Působivost rozjímání 298
60. Nutnost rozjímání 303
61. Prostředky ku přípravě na rozjímání . . . 308
62. O metodě při rozjímání 313
63. Roztržitosti a suchopárnosti při rozjímání . . 318
64. Poznání sebe samého 323
65. O zpytování svědomí 328
66. Zvláštní zpytování svědomí 333
68. Duchovní čtení. Jak čerpati z něho užitek . . 343
69. O duchovních přednáškách 348
70. Podávání zprávy o svém chování . . . 353
71. Vyznávání a upozorňování na chyby . . . 358
72. Jak ztráviit zotavení 363
73. Roční exercicie 367
74. Prostředky k dobrému konání exercicií . . 372
75. Vzpomínka na exercicie 377

Cvičba dokonalosti.

76. Milost 382
77. Zpronevěra milosti 387
78. Vnitřní duch zbožnosti 392
79. Sebranost. Zevnější sebranost 397
80. Vnitřní sebranost 402
81. Přítomnost Boží 407
82. Proč máme žíti v přítomnosti Boží . . . 412
83. Cvičba ve stálé vzpomínce na přítomnost Boží . 417
84. Spojení s Ježíšem Kristem 422
85. Čistý úmysl 427
86. Posvěcování obyčejných skutků 432

87. O rutině (bezmyšlenkovitosti) 437
88. Mlčení. Jeho nutnost. Jeho výhody . . . 442
89. Cvičba v mlčení 447
90. Rušení mlčení 452
91. Roztržitost 457
92. Cena času a dobré jeho užívání 462
93. Práce 467
94. Podstata i znaky horlivosti 472
95. O horlivosti v řeholní obci 477
96. Pohnutky k horlivosti 482
97. Prostředky k zachování i k rozmnožení v sobě horlivosti 487
98. Vnitřní obnova 492
99. O dobách útěchy a dobách utrpení . . . 497
100. O skrupulích 502
101. Povolání k životu kněžskému i řeholnímu . . 507
102. Povolání do našeho institutu 514